

ספר הבדציי"ם והסכינים חלק א'

מיהו הבדצ"ץ האמיתי שגורם לשחיטת היהודים עם סכינים פגומים במדה כנגד מדה

כמו שאמר הצדיק הקדוש רבי אהרן מבעלזא זי"ע, שאמר: כל כוחו של הרשע הגרמני ימח שמו בא על ידי שאכלו מאכלות אסורות שהיו שוחטים קלים ומזה נולד עמלק הגרמני, והיה במדה כנגד מדה מפני שלא השחזו הספינים כדבעי, השחזו את החרב של הפעל דבר, שהוא שור של עמלק, ועל ידי זה היה בכחו לשחוט מיליוני יהודים רח"ל.

חשוון תשע"ו לפ"ק
מפעל הזוהר העולמי בת ים

מפעל הזוהר העולמי

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

לקבלת ספרי זוהר
ירושלים בית שמש בני ברק
אצל הרופא קירופרקטר
ד"ר איתמר ברים
ירושלים: 054-8441423
מפעל הזוהר העולמי
050-4116923 1191567250
/050-4134669 / 050-4133475

על ידי עיון עמוק בסודות התורה יכולים לפקוד עקרות ולרפאות חולאת חזק.

(ספר המדות אות סוד, למוהר"ן זי"ע)

מי לה' אלי! - משה רבנו שואל ומבקש למי יש את הזכות לקרב את עם ישראל לאבינו שבשמים? כל המשתתף בהדפסת ספרים הקדושים ספרי הערב רב והמסתעף 5 חלקים, תורת הזוהר י"ח חלקים דהיינו כל הזוהר הקדוש בלשון הקודש באותיות גדולות, בהפצתם ברבים לאלף בתי מדרשיות ויותר, להצלת עם ישראל, יזכו לכל הברכות והבטחות שכתב הרשב"י בזוה"ק בפרשת תרומה (דף קכ"ח). האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים לזכות בכסף קטן? התורם משלם ישר לדפוס!!!

לפרטים: 0527-651911

ha-zohar.info-ha-zohar.com-ha-zohar.net-allzohar.com-
dafzoharyomi.com-dailyzohar.com-unityzohar.com-israel613.com

התוכן

1 הקדמה

פרק א': מכתב עדות על ה-43 מכשולות אצל השחיטה מרובאשקין (מסודר ומדויקת) [מכתב/ 14

עמודים' - תשמ"ט] 5

פרק ב': שאלות ותשובות מהגאון רבי יצחק לוי לה"רבנות הראשות" בארץ, [שחיטה ברובאשקין]

טענות עם מקורות מחז"ל - [מכתב/ 21 עמ' ראה את השחיטה שיש שם 6 פסולים - תשס"ה] 17

פרק ג': הבדציי"ם = היטלר ודא"ש - הסכינים הפגומים: [פעם אָמְרוּ: יֵאָכְלוּ עֵנָוִים וַיִּשְׁבְּעוּ -

עֲקָשׁוּ אוֹמְרִים יֵאָכְלוּ עֵנָוִים וַיִּשְׁחֲטוּ ח"ו] - מה יותר גרוע הבדציי"ם המאכילים נבילות וטריפות

חלב ודם או 9/11 - מה יותר גרוע הבדציי"ם המאכילים נבילות וטריפות חלב ודם [שהורגים את

הנשמות] או היטלער ימ"ש שהרג 6 מיליון יהודים [את הגופים] 49

פרק ד': בעיר קראקא / הרה"ק רבי אהרן רוקח מבעלזא זי"ע/ כל כוחו של הרשע הגרמני ימ"ש

בא על ידי שאכלו מאכלות אסורות שהיו שוחטים קלים ומזה נולד עמלק הגרמני, והיה במדה כנגד

מדה מפני שלא השחיתו הסכינים כדבעי השחיתו את החרב של הבעל דבר שהוא שר של עמלק ועל

ידי זה היה בכוחו לשחוט מיליוני יהודים רח"ל [ספר דרשות הגר"ש שווייצער שליט"א - זי"ע] 51

פרק ה': שאלה איך אפשר לומר על גדולי ישראל שהם לא יודעים שאוכלים נבילות וטריפות חלב

ודם? תשובה: בזמנו של הגאון הקדוש החסיד מוילנא זצ"ל נכשלו כל העיר באיסורי חלב [וכך היה

בקראקא לערך 30 שנה שאכלו בשר חזירים וחמורים ובשר שלא נשחט - וכן היה בכל הדורות ראה

לערך 1500 ספרים בספר שחיטת ואכילת בשר כהלכתה שבכל הדורות הס"מ העמיד שוחטים ורבנים

וסופרים מסטרי' דליה וכך שחטו את כל העיר]. - ראה הספר הקדוש לחם שערים. 57

פרק ו': מכתב לכבוד כ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א: קוֹנְטְרָס מִי יֵאָכְלוּ בְּשׂוֹר: תְּשׁוּבָה עַל

התְּקִיפָה לְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַמַּחְנוֹ"ט הַנִּקְרָא בְּשֵׁם צְבִי דָּוִד הַעֲרֵשְׁקָאוּיִטְשׁ. 95

פרק ז': השם חלי"ף שקוראין לסכין השחיטה - כי עלולה להחליף השוחט וגם האוכלים

משחיטתו שימירו דתם רח"ל - ומחליף אכסניותו של אליהו הנביא זכור לטוב עם להבדיל מלאך

המות. 99

פרק ח': סוד השואה - להזהר ממאכלות אסורות. 105

פרק ט': אנחנו לפני מלחמת עולם!!! מלחמת גוג ומגוג בפתח רוצים להנצל?? הבחירה האמיתית

- ובחרת בחיים. - השואה האיומה - פגעה בעם ישראל גם ללא האינטרנט והפלאפונים - זה היה

בגלל השחיטה הטריפה - ובגלל זה היו כל הנושרים!!! - פגימה אותיות מגיפה!!! 111

פרק י': סוד מלחמת גוג ומגוג - ואיך להנצל: ידוע שהמלחמה האחרונה שתהיה בקרוב - תהיה

בין אדום לישמעאל. (אברבנאל, מלבי"ם ועוד) תיבות אדו"ם ישמעאל"ל הן גימטריא תק"ב [502] - בש"ר

הוא גם כן גימטריא תק"ב [502] (קב הישר) - לא הם הבעיה! הבעיה היא צרת סירי הבער. הבער

הטמא והטרף שנכנס לפה... ועל ידי זה מתגברים ח"ו אדום וישמעאל - והדרך להנצל מהם -

להזהר בשמירת כשרות הבער!!! - חֶלֶב - ישמעאל דם - אדום. אמר רבינו האר"י הקדוש זיע"א

בספר לקוטי תורה - פרשת ויקרא - "כל חלב וכל דם לא תאכלו - ובחינת ניקת ישמעאל מאברהם

מזרוע ימין דז"א מסיומו והוא בחינת חלב הטמא דנוגה. - ויניקת עשו מיצחק זרוע שמאלי דז"א

בסיומו בחינת דם טמא בסוד הוא אדום ומאכלו אדום ולבושו אדום וכל ענינו דם לכן נאסר חלב

ודם אבל בהקרב לגבוי יוכלל נוגה בקדושה ולא ינקו משם והבן. ע"כ ומובא עניין זה גם בפר

תקט"ו תפילו לרמח"ל. - רואים מכאן שישמעאל הוא בחינת חֶלֶב ואדום בחינת דם. דם. והתגברותם

עלינו כשאיננו נזהרים באכילת חֶלֶב ודם. ועל כן להנצל מהם צריכים להיות מאד זהירים שלא

לאכול חֶלֶב ודם. - והגאון הרידב"ז אמר שלא יהיה בהמה כשרה עד ביאת המשיח. ואי אפשר

- להשיג בשר בהמה כשר עד ביאת משיח צדקנו. (כ"ק האדמו"ר מקאשוו זצ"ל). 115
- **פרק יא:** שאלה למה לא שומעים מכל הרבנים שייגידו לנו את האמת על כל דבר, ורק מדברים מאמונה, ללמוד תורה, כאילו כל זה הבעיה שלנו, שאם אוכלים באמת נבילות וטרירות לאיפה נגיע? - וראה בספר שער התוכחה מהרה"ק רבי הלל מקאלאמייע זי"ע. - ואעמיד בשער מוכיח.
- **פרק יב:** איך יכול להיות שצדיקים עושים עבירות? 117
- **פרק יג:** - שער הספר נפש ישעיה משנת תשכ"ו- תשכ"ח - מפרק ח' מספר נפש ישעיה על מאכלות אסורות - הסכמות מבי"ץ עדה החרדית ועוד. 131-142
- 4 מכתבים: 1. בית המדרש גבוה להכשרת רבנים ודיינים בחתימת מרן הגה"צ עובדיה יוסף זצוקללה"ה. (ז' אייר תשמ"ז). 2. בית המדרש "יחווה דעת" בנשיאות מרן עובדיה יוסף שליט"א זצוקללה"ה. (כ"ו חשוון תשמ"ט). 3. בית המדרש חזון עובדיה בנשיאות מרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה. (ז' אייר תשמ"ז). בחתימת בנו הראשל"צ שליט"א. 4. בית המדרש חזון עובדיה בנשיאות מרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה. (ד' ניסן תשמ"ז). בכתב יד בנו הראשל"צ שליט"א. ומוסיף "אם אפשרי הדבר, וניקל הדבר לעשותו אם אפשר לשלוח סט נוסף למרן הראשון לציון אאמו"ר הגר"י יוסף שליט"א שהוא ראה את הספרים ואמר שאין לו אותם". 143-146
- העתקה מפרק ח' מספר נפש ישעיה על מאכלות אסורות עם הוספות חדשות - תשובה להאברך ששאל בתוך הדרשה שדרשתי אצל הצדיק הקדוש המזכה הרבים הגדול מרן רבי אמנון יצחק שליט"א יחיד בדורו במצוות תוכחה ומגדולי המחזירים בתשובה: - השאלה: איך אפשר להגיד שהבשר טרף הלא עד אחד נאמן באיסורים? - תשובה שכתבנו בשנת תשכ"ו-כ"ז לערך עם הוספות חדשות: - ממכשולי ההשגחה וסמכותה - בו יבואר העזיבה הגדולה בעניני ההכשרים וההשגחה, ואיך שבעוונותינו הרבים גם שומרי תורה ומצוות ותמימי דרך נלכדים בפח מוקש דיצרא דמאכלות אסורות, מסיבת אי ידיעה וחסרון התבוננות, ד' ירחם. 147-162
- **פרק יד:** מספר נפש ישעיה פרק כט קריאה וזעקה אל הרבנים שליט"א 163-172
- **פרק טו:** העתקה מספר נפש ישעיה פרק לד על חומר איסור השגת גבול בשחיטה ששחיתתו נבילה 173-205
- **פרק טז:** סדר קליפת הסירכות חלק א 205-210
- **פרק יז:** סדר קליפת הסירכות חלק ב ממרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה 211-212
- פרק יז סדר קליפת הסירכות חלק ב ממרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה 211-212
- **פרק יח:** דין בשר חלק ג ממרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה 213
- **פרק יט:** סדר קליפת הסירכות חלק ד איסור סירכות לאשכנזים ממרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה 214-218
- בשר חלק חלק ה ממרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה 219-220.
- שולחן ערוך אורח חיים מחבר עם רמ"א - מרן רבנו יוסף קארו 221-226
- בן עולם הבא - ויוסף הוא השליט 227-229
- תערוך לפני שולחן 230-234
- ויוסף הוא השליט 235-239
- ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א 240-244

ספר

הבדצים והסכינים

הקדמה

אִתָּא בַּגְמָרָא מְגַלָּה (ו' ע"ב): "חַיֵּב אָדָם לְבָסוּמִי בַּפּוּרְיָא עַד דְּלֵא יָדַע בֵּין אַרוּר הָמֵן לְכַרוּךְ מְרֻדְכִי". וְהַעֲנִין הוּא שְׁעַל יְדֵי שִׁישְׁתָּהּ יֵין, יִזְכֶּה לְצִאת מַגְשָׁמִיּוֹת הַדַּעַת, וּלְהַכְנִס לְרוּחֲנִיּוֹת הַדַּעַת - הַדַּעַת הָאֲמִתִּית וְיִתְבָּאֵר לְהַלָּן.

בְּתוֹב בְּסַפֵּר קַב הַיֶּשֶׁר (פָּרָק קב): בְּשֵׁר בְּגִימְטְרִיָּה מְנִין הַשְּׁנַיִם שְׁחִיו הָאֲבוֹת אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בִּיחַד עוֹלָה תַק"ב בְּגִימְטְרִיָּה בְּשֵׁרָא שְׁהֵם בְּקַדוּשָׁה, כְּנַגְד הַקְּלָפָה שְׁכַתוֹב בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת כב, ל) וּבְשֵׁר בְּשֵׁרָה טְרַפָּה לֹא תֹאכְלוּ, (וַעֲזִין עַץ

הקליפה של חמור בסוד (זכריה ט, ט): "עני ורוכב על החמור", ומשיח בן יוסף איקרי "שור", כמו שאמר הכתוב (דברים לג, יז): "בכור שורו הדר לו".

והנה איתא בוורר (עין חלק ג' דף קכ"ד עמוד ב', וזוהר חדש רות. דף ק"א ע"ב), כי מבין שתי הקליפות הנזכרות לעיל, דהיינו מקליפות שור וחמור, יצא קליפה אחת הנקראת "צפע", כי "משורש נחש יצא צפע" (ישעיה יד, כט), ו"צפע" גימטריא "עמלק" – ר"מ, ולכן צריכין אנו לכתוב בספר תורה במי עפץ (עין גיטין דף י"ט עמוד א') שהוא אותיות "צפע" בהיפוך אתוון, ובזה אנו מכניעין הקליפה של צפע, מה שאנו כותבין הספר תורה במי עפצין.

ונחש הוא ראשי תיבות: נחש, חמור, שור – שהן שלש קליפות הראשונות שבשבעים אומות. וקליפות "שור" "חמור" גימטריא "צרעת". ולכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה פ"ב, ד) הני סלעין דנחש היא צרעת, ולפי שהנחש דיבר לשון הרע, נלקח בצרעת.

והנה קליפת צפו בן אליפז, בן עשו, שהשר שלו הוא סמא"ל ולילית הרשעה, עשו בקטרוגם חורבן גדול בארץ פולין וליטא כמו שכתבתי לעיל (כד"ה והנה הנעלם), ולקחו השונאים בעוונותינו הרבים הספרי תורה שנכתבים בקדושה על גבי העור מצד בשר, שהוא גימטריא תק"ב, ולא על גבי דוכוסטוסטוס, שהוא מצד השערות, ונכתב דוקא במי עפץ, שהוא נגד קליפת עמלק. ולכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (עבודה זרה דף י"ח עמוד א') בספר תורה שנשרף עם רבי חנינא בן תרדיון, אותיות פורחות והקלף לחוד נשרף. וכן בגזירות פולין היו נשרפים כמה אלפים ספרי תורה, שאותיותיהן פרחו, והקלף והעפץ נשרף. והשונאים אינם יודעים, שמכח זה אין להם שום אחיזה בקדושה, כי התורה – ציותה (שמות כב, ל) "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו" –

א. והנה כתבנו לעיל, דמכח חטא אדם הראשון נעשה מן אות אל"ף אות עי"ן, וזהו בתיבות "כתנות עור", שהיה צריך להיות "אור" – באל"ף, ולכן "נגרן מפריד אלוף" (משלי טז, כח), כמבואר ענין זה בכמה ספרי מקובלים (עין של"ה ח"א, מאמר בית דוד, דף טז), והאבות תיקנו חטא ופגם זה על ידי שלש תפילות: שחרית, מנחה, ערבית – שהן ראשי תיבות "שמע". והנה ידוע (עין זוהר חלק א', דף קס"ז עמוד א', ותיקוני זוהר בסופו, תיקון י', דף קמ"ז עמוד ב'), שמכח חטא אדם הראשון גברו שתי קליפות: שור וחמור, וחמור הוא קליפת ישמעאל, ושור הוא קליפת אדום, ותיבות "אדום", "ישמעאל" הן גימטריא תק"ב, כמנין השנים שהיו האבות חיים בעולם הזה, כי אברהם היה חיה קע"ה שנים, יצחק – ק"פ שנים, יעקב – קמ"ז שנים, קע"ה וק"פ וקמ"ז – צרפם יחד – יהיו תק"ב שנים, כי האבות הן בקדושה נגד הקליפה. וזהו הסוד (שמות כב, ל) "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו", כי "בשר" הוא גם כן גימטריא תק"ב, וקל להבין. [ויש להוסיף דקליפת עמלק הוא נקרא "כלב" ומדתו חצוף ועז פנים, וחשב המילים "כלב עז פנים וחצוף" בגימטריה עם ד' תיבות = 503 = בשר עם הכולל 503, שכאשר חס ושלום נכשלים בבשר טרף, זה כוח עמלק. ובזה נרמז גם דברי המשנה (סוף סוטה), פני הדור כפני הכלב, ולתקן זאת מוכרחים להינצל ולהזהיר את הרבים על הכשרות].

והנה זה ידוע, ש"ראשית גוים עמלק" (במדבר כד, כ), מזרע עשו הרשע, ויש לו אחיזה באל אחר, כי "עמלק" הוא גימטריא ר"מ – כמנין "אל אח" (שמות לד, יד), שהוא גם כן גימטריא ר"מ, וכנגדו בקדושה הוא "רוח הוי" (שופטים יא, כט). והנה כנגד שתי קליפות שור וחמור, יש בקדושה משיח בן דוד, שהוא יתגבר על

לְבִסוּמֵי בַפּוֹרְיָא עַד דְּלֵא יָדַע בֵּין אַרוּר
הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי, וְהַדְּבָרִים נִפְלְאִים.
הַגְּהָה בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ מְזָכֵר 172 פְּעָמִים
שְׁלֹפְנֵי בִיאַת הַמְּשִׁיחַ, צְרִיכִים
לְהַזְהֵר מִהָעֵרֵב רַב וְאֵין עוֹד עֲנִין אַחַד
שְׁמִזְכֵּר כָּל כֶּף הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּזֵהר
הַקְּדוּשׁ, וּמִתְלַמְּדֵי הַבְּעֵשׂ"ט הַקְּדוּשׁ
יְדוּעַ שְׁבַעֲיָקְבָתָא דְּמְשִׁיחָא רֹוב הַרְבַּנִּים
יְהִיו מְעַרְבֵי רַב, ה"י. וּמִפְּנֵי זֶה בָּא מֹשֶׁה
רַבִּינוּ בְּגִלְגוּל פְּעַם אַחַת לְחַמְשִׁים שָׁנָה.
וְאַמְרוּ חַז"ל (סְנֵהֲרִין צ"ו ע"ב) "מְבַנֵּי בְּנֵי
שֶׁל הַמֶּן לְמַדוּ תוֹרָה בְּבִנֵּי בְּרַק" וּבָאֵר
בְּסֵפֶר מְצָא חֵן בְּמַדְבָּר: כְּמוֹ שְׁאִפְשָׁר
לְפָרֵשׁ לְשִׁבְחָה, שְׁהַתְגִּירוּ וְנִדְבְּקוּ
בְּקְדוּשָׁה, גַּם אִפְשָׁר לְפָרֵשׁ לְגִנְאֵי, שְׁגַם
בְּתוֹךְ לוּמְדֵי הַתּוֹרָה חֲדָרוּ וְנִכְנְסוּ
עֲמָלָקִים, ה"י.

וּבְפִסְוִקִים (בַּמְדָּבָר פָּרָק כ"ה) 'וַיְהִי
הַמֶּתִים בַּמַּגְפָּה וְכוּ'
פִּינְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכְהֵן הַשֵּׁיב
אֶת חַמְתֵּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת
קְנֵאתֵי בְּתוֹכָם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּקִנְאָתִי" הִינּוּ שְׁפִנְחָס מִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל
מְנַת לְעַצֵּר אֶת הַמַּגְפָּה. - וּמִקְשִׁים
הַמְּפָרְשִׁים מִדּוּעַ דְּוָקָא עַל יְדֵי פִנְחָס
נִעְצָר הַמַּגְפָּה, וְהַבְּאוּר בְּכֶף הוּא
שְׁהַרְבִּשׁ"ע רָאָה אֵיךְ שְׁפָלַל יִשְׂרָאֵל

חַיִּים שְׁעַר מ"ט פ"ו). - וּמֵאִידֶךָ גִּיסָא "אַרוּר
הַמֶּן" גִּימְטְרִיָּה 502, וְכֵן "בְּרוּךְ
מְרַדְכִי", גִּימְטְרִיָּה 502 בְּגִימְטְרִיָּא
תַּק"ב, שְׁהוּא סֵךְ "בְּשָׂר", הִינּוּ שְׁעַל יְדֵי
אֲכִילַת בְּשָׂר אִפְשָׁר לְעָלוֹת לְבַחֲינָה
הַנְּשֻׁבָּה שֶׁל "בְּרוּךְ מְרַדְכִי", וְאִפְשָׁר
חֲלִילָה לְרַדֵּת לְשֹׂאֵל תַּחֲתִית - "אַרוּר
הַמֶּן". וּמִפְּנֵי זֶה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם שְׁכָל
כֶּף הַרְבֵּה בַּחֲוָרִים וְאַבְרָכִים יוֹצְאִים
לְתַרְבוֹת רָעָה רַח"ל, כְּמִבּוֹאֵר בְּאַגְרָא
דְּפָרְקָא (אוֹת קכ"א, וְעוֹד, ע"ש). - בְּאוּר
הַדְּבָרִים, שְׁעַל יְדֵי אֲכִילַת בְּשָׂר כְּשֶׁר
וּמִהֲדָר, זוֹכִים לְעָלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה,
וּלְתַקֵּן אֶת כָּל הַנְּצוּצוֹת, בְּחִינַת "בְּרוּךְ
מְרַדְכִי", וְאִם חֲלִילָה אוֹכְלִים בְּשָׂר
טְרָפָה מְקַלְקְלִים הַכֵּל, עַד שְׁמַגִּיעִים
לְבַחֲינַת "אַרוּר הַמֶּן". - וְעַל יְדֵי
שְׁשׁוּתִים וּמִתְבַּסְּמִים בֵּינָם בְּיוֹם הַפּוֹרִים,
מְגַלִּים מִי הוּא הָאִישׁ אֲשֶׁר זוֹכֵה לְאָכוֹל
מֵאֲכֹלוֹת כְּשָׂרִים, וּמִי הוּא שְׁחִלְיָה
נִכְשָׁל בְּמֵאֲכֹלוֹת אֲסוּרִים וּבְפִיגּוּלִים,
בְּסוּד "נִכְנַס יַיִן יֵצֵא סוּד", כִּי לְפְעָמִים
נִרְאֶה עַל אָדָם מְסִים שְׁהוּא נִזְהָר
מִמֵּאֲכֹלוֹת אֲסוּרוֹת וְעַל יְדֵי שְׁשֻׁתָּה יַיִן
הַבָּאִישׁ רִיחוּ וְנוֹדַע שְׁהוּא אֵינוֹ נִזְהָר
מִמֵּאֲכֹלוֹת אֲסוּרוֹת וּמִגֵּאֵל אֶת נַפְשׁוֹ
בְּפִיגּוּלִים. וְזֶה הָעֲנִין שְׁחִיב אָדָם

שֶׁל תּוֹרָה מִפִּיגּוּ, שִׁזָּה תּוֹרַת הַסּוּד שֶׁהַלּוּמֵד זוֹה"ק
מִקְבֵּל יֵרֵאת שְׁמַיִם וְאוּמוֹץ וְעוֹזוֹת דְּקְדוּשָׁה], וְאוּ, יַדַּע
בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי, שִׁישׁ הַנְּרֵאָה כְּמִרְדְּכִי
וּבִאֲמַת הוּא אַרוּר הַמֶּן, וְיֵשׁ הַנְּרֵאָה כְּהַמֶּן וּבִאֲמַת הוּא
בְּרוּךְ מְרַדְכִי, וְעַל יְדֵי הֵיִן לֹא יֵרֵא מִפְּנֵי אִישׁ וְיֵאֵמֵר
אֶת הָאֲמַת, (מח"ב).

ג. 172 גִּימְטְרִיָּה - עֵקֶב לְרַמּוּז שֶׁהֵם הַמְּצִיקִים בְּזִמְן
הָעֵקֶב, וְהֵם מְעַכְבִּים הַגְּאוּלָּה, וְאִם זוֹכִים לִי - כְּלוּמֵר
יֵרֵאת ה' זוֹכִים לְתַתֵּן אֲמַת לִיעֵקֶב - וּמְגַלִּים אֶת כָּל
הָאֲמַת מִי שִׁיךְ לְעֵרֵב רַב וּמִי הוּא מְצַדִּיקֵי הָאֲמַת.

בְּאֲכִילָה הוּא אֲסוּר, אֲבֵל מוֹתֵר לְכַתּוּב עַל גְּבִי עוֹר נְבִילָה
וְטְרִיפָה, וּבִזָּה הִיָּה לְהֵם אַחִיזָה קְדוּשָׁה, וְאַחַר שֶׁנִּשְׁרַפּוּ
הַסְּפִיר תּוֹרָה - מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם נִתְמַעֲטוּ כַח הַקְּלִיפָה,
הַנְּזַכְרוֹת לְעִיל, וְיִפְרִיחַ כַח שׁוֹר וְחַמּוֹר שֶׁבְּקְדוּשָׁה,
שִׁיבּוֹאוֹ תְּרִין מְשִׁיחִין: מְשִׁיחַ בֶּן דּוֹד וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף,
וְהַמְּקַדֵּשׁ שֶׁל מַעֲלָה יֵרֵד לְמַטָּה.

ב. וְעוֹד אִפְשָׁר לְפָרֵשׁ: חַיִּיב אֵינִישׁ לְבִסוּמֵי עַד דְּלֵא,
כְּלוּמֵר שִׁיקִיִּים בְּעַצְמוֹ אֶת הַלְּאוֹ דְּלֵא תְּגוּרוּ מִפְּנֵי
אִישׁ, זֶה אִפְשָׁר עַל יְדֵי יוֹן כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ בְּגִמְרָא (בְּבֵא
בְּתַרְא), חֲזַד קִשָּׁה יוֹן מִפִּיגּוּ, [אִפְשָׁר עוֹד לְפָרֵשׁ יִינָה

עוד מסופר על הצדיק הנ"ל: שבשנות
השוואה התחננו אליו כמה אנשים
ובקשו שיאמץ לבטל את הגזרה
הנוראה, ואמר שכל הצרה באה בגלל
השחיטה הטרפה, והרשע הגרמני הוא
קלפת עמלק בעצמו, וכמו שבמלחמת
עמלק כתוב (שמות פרק יו ט"א) ויאמר
משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא
הלחם בעמלק מחר אנכי נצב על ראש
הגבעה ומטה האלהים בידי. ויעש
יהושע כאשר אמר לו משה להלחם
בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש
הגבעה. והיה כאשר ירים משה ידו וגבר
ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק.
וידי משה כבדים ויקחו אבן וישמו
תחתיו וישב עליה ואהרן וחור תמכו
בידיו מזה אחד ומזה אחד ויהי ידיו
אמונה עד בא השמש. והיו שם ג'
צדיקים: משה ואהרן וחור שהתפללו
ונלחמו מלחמה רוחנית כף גם היום
צריף ג' צדיקים כדי לבטל את הגזרה,
וחפשו ומצאו רק עוד אחד [נכד
החת"ם סופר], ולא נמצא הצדיק
השלישי. ולכן לא עלתה בידו. [ועכשיו
אנחנו במצב כזה ל"ע שמחפשים צדיק
שלישי שיצא נגד הגזירות הקשות של
הבדציים הרוצים ועושים כל המעשים
המכוערים בריש גלי וגורמים שיזרקו
על ארץ ישראל פצצות אטום ח"ו].

עובר עברות וכל הנשיאים שתקו ולא
מחו, ופינחס מסר את נפשו בקנאו את
קנאתי, זה גרם נחת רוח להקב"ה ועל
ידי כך עצר את המגפה. מוכח מכאן
שיש מצבים בכלל ישראל שכל
הנשיאים שותקים ואינם מוחים, מפל
מקום צריף לקום ולמסר את הנפש,
ולעורר קול זעקה ומחאה על הפירצות
שיש בדור.

ידוע המעשה שהבעש"ט הקדוש נסע
לגרמניה, וראה שיש גזרה נוראה
על היהודים, וקרא לתלמידו שיבוא
ביחד עמו לבטל את הגזרה, משום
טובים השנים מן האחד, וראו הגזרה על
המקום שנקרא אושפיצין ששם היה אחר
כך למחנה ההשמדה 'אושוויץ'. וכידוע
שעל רכבות ההשמדה היה כתוב
'הובלת בשר', וזה היה הכתוב מאותם
שנים, ה"י. - ובספר דרשות הגר"ש
שווייצער שליט"א מביא מהצדיק
הקדוש רבי אהרן מבעלזא זי"ע,
שאמר: כל כוחו של הרשע הגרמני ימח
שמו בא על ידי שאכלו מאכלות אסורות
שהיו שוחטים קלים ומזה נולד עמלק
הגרמני, והיה במדה כנגד מדה מפני
שלא השחיתו הסכינים כדבעי, השחיתו
את החרב של הבעל דבר, שהוא שר של
עמלק, ועל ידי זה היה בכחו לשחוט
מיליוני יהודים רח"ל.

סלמן מוצפי זי"ע, שהיה עושה תפילות ותיקונים
ויחודים אצל קברי צדיקים כדי לבטל את הגזירה
הנוראה ופעם אחת כאשר הרבה להתפלל ולכוון בקבר
רחל אימנו, הראו לו מן השמים נחש בעל כמה ראשים
שרצה להורגו, וכששאל את אחד המקובלים הגדולים
אמר לו שהרשע ימ"ש הוא קליפה מאוד קשה, ושלא
יסתכן בנפשו.

ד. וכידוע האחים הקדושים רבי אלימלך ורבי ר' זושא
זי"ע הלכו וטיהרו את כל מקומות היהודים עד שהגיעו
לאושוויץ, ושם נגלה עליהם השטן רח"ל ואיים עליהם
שאם לא יחדלו מכאן - אז יהפוך את כל העולם לחסידיים
שלהם, ומזה פחדו שהחסידיים שלהם יהיו שליחים של
הסמ"ם מ"ם, ומי יודע מי באמת חסיד של אמת.
ה. ומסופר על הצדיק הקדוש המקובל האלוקי רבי

פרק א'

מכתב עדות על ה-34 מכשולות אצל השחיטה מרובאשקין (מסודר ומדויקת)

בס"ד

בולעטין

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה, התייעצות, הודעה, והצעה
חודש תשרי תש"נ

עד מתי נחשה ?

מכתב א'

על הבעיות הגדולות אצל השחיטה מרובאשקין

**מכתב עדות ממשגיח חסיד חב"ד שכותב
להגה"צ מהאלמין שליט"א
ולהבית דין של חב"ד
אודות הכשרות אצל רובאשקין**

בס"ד, שלום וברכה,

מכיון שכבודו עוסק במשמרת בעיני כשרות המאכלים, בנוסף על שאר עסקי צבור, מצאתי, לנכון להעיר אתכם בהמצו"ב. המדובר AGRI – RUBASHKIN – AARONS ETC. וחנוות רובאשקין בבארא פארק.

אלו שנשלחו הדברים להם לא הודיעו אותי שום דבר על כן קשה עלי להבחין כוונתם על זה. לפי ידיעותי היותר קרובים נמצא מצב המצויר שם, עוד. כמוכן אין התהליך מוגדר רק בהכשר א' אשר שם.

מה שכבודו יכולים לעשות בזה לא ידוע לי, ומכל מקום לאפרושי מאיסורי (אף שבטח נמצא מקום היתר) היינו לידע שאפילו אצל יהודים שומרי תורה ומצות צריכים חזוק בזה ולכן כדאי ההכרח? לכל אחד לתת לב בכגון דא, וה' יעזור, באתי.

בכבוד

יוסף גראסביץ

נב. להעיר ששולחים עכשיו בשר בשם [הכתב אינו ברור] ....

ר"ח אייר, תשמ"ט

אל כבוד הרבנים
חברי הב"ד דק"ק
קראון הייטס ....

- 1 אחד"ש רציתי להעיר נקודות חשובות מתהלך העבודה בבית המטבחיים של רובאשקין "אגרי ראסעסורס ע"י הנסיון שלי בשהיותי שמה נראה שרובאשקין רוצה לסדר הכשרות על פי דעתו מבלי לשמוע לדעתכם _ הוראותיכם בפרטיות.
- 2 ע"ד ה"סקורט" שמעתי כמה פעמים מר"ד לברטוב שי' שצריכים לקולפו מב' צדדיו. בהיות ר"ד שי' "באגרי". הערתי אותו שרק קולפים מצד אחד. הוא מסר שצריכים לקולפו מב' צדדיו.
- 3 רצ"ה הלוי רובאשקין שי' מסר את זה להנכרי הממונה אל הלה אמר הרי יפריע לעבודתינו יותר מדאי.
- 4 רצ"ה רובאשקין שי' אמר עשה כהוראות הרב רק שהיום שהרי הוא נמצא פה. כשיסע למחר נחזור למנהגיני לקלוף רק מצד אחד.
- 5 הנה אנני נכנס בהוראת דיני ניקור וחלב וכו' וההיתר בקלוף מצד אחד רציתי רק להביא להכרתיכם דאינו (רובשקין) חש להוראתיכם ומבין מבינתי וכו' וכן נוהגים שמה.
- 6 בסימני כשרות על הלשונות יש (הי') קצת בלבול דהיינו על מי חל האחריות לרשמים.
- 7 הי' נהוג שהשוחט רשם המספר, על פי הפתק שעושים הנכרי על הראש והגוף, על הלשון.
- 8 בזמן שעזבתי את אגרי חדל השוחט לרשום. אולי יוכל להיות בזה מכשול בחלוף לשונות בין טריפות וכשרות וד"ל.
- 9 רוב מסירת ה"סוויט בעד" היא על ידי הנכרית שהיא מצפה על הלוח ומוסרם על פי זה.

- 10 הבודק עסוק בהסרת רירים וסירכות כנהוג ואי אפשר לו, ואיני מעיין מאין היא חותכם (מלקטם).
- 11 גם המשגיח עסוק בתליית הפתקאות. ואין פנאי לחכות עד שתחתוך ה"סוויט ברעד" היא אינה מחכה עד שיבוא יהודי לראות מאין לקחם.
- 12 היינו שהנכרית שחותכת בשר שמלוחלח, כשבאה לחלק ה"סוויט ברעד" חותכו ומוסרו ואינה מחכה ליהודי שיהי' שמה לראות.
- 13 נקור גידי דם הלשונות נעשה על ידי נכרית ואין משגיח על עבודותה בעשיתה וגם אחר כך. וכה נשלם ברוב הימים שהייתי שמה.
- 14 מצאתי לשון רשום בסימן דהיינו נבילה, בין אלו שכבר נמלחו והודחו. שמתתי אותו על הצד ומסיבת הבלבול ש (הי' ביום וא"ו והלחץ מצהר"ש [מצבי רובאשקין] והקושי להתקשר אתכם לא בררתי בפרטיות דין שאר הלשונות שנמצאים שמה.
- 15 ה. כפי מה שראיתי מידי יום ביומו, הנכריות משיירים מקומות פנוים ממלח במליחת הבשר. ישנם מקומות בשטח הבשר וכן יש חתוכים גדולים, ועמוקים שאינם שמים לב למולחם כראוי.
- 16 וכן ראיתי משגיחים שאינם משגיחים לראות שהנחת הבשר יהיה באופן שאינו כלי קבול, וכן אינם משגיחים שנקב ה"טנק" יהיה פתוח (הברזא שיזוב הדם, והטנק מתמלא עד שכשפותחים הברזא יוצא הדם בזרם חזק.
- 17 והנה מכיון שהטנק מלא וגדוש אי אפשר לראות בהבשר שנמצא למטה, אם נתמלא הדם ועולה למעלה מהדף הנמצא שם על הבשר והבשר שורה בתוכו או לא, אבל נראה לי שכדאי לעורר על זה.
- 18 זה ברור שמסיבת רבוי העבודה לפי ערך הפועלים, והפועלים כבר עובדים כמעט בכל יום יתר על הנתדבר, כשעתיים ושלוש, רוצים

- לפטור ולגמור ולעזוב בהקדם הכי אפשרי, וכן דרישת רובאשקין בגלוי ובסתר. ואין פלא שמשיירים מקומות בלי מלח.
- 19 וכן ראיתי כמה וכמה פעמים שהמשגיח אינו עומד על יד הפועלים ולפעמים עמדו ברחוק ארבעים רגל (40) שכל דף שממנו נעשה הקיר בת ד' רגל ועשרה דפים במתינות. לפי זה בשכל ישר סדר המליחה ירד במהותו בפרט שהלחץ חזק מרובאשקין למהר ואין שם לב על הנעדר בזה כלל שהרי יש מלח בכל חלק ודי בזה.
- 20 בעצמי שמעתי מהרב מרלא שי' בהיותי באגרי בפאסטוויל שאשים לב להשגיח לפזר המלח על הצדדים הדקים.
- 21 הנה הכוונה בזה אי אפשר להבין שהרי אין רצונם לשמוע לזה כלל וכלל וכלל. שאין הענין שעל פי רוב נוהגים כהוראה, רק לפעמים נחסר (ע"ד מש"כ בש"ך סוס"ט ס"ק כ', פתחי תשובה ס"ק יו"ד). אלא נוהגים כן בכל פעם (לכתחילה) אולי רבוי העבודה עושה בדיעבד ומכל מקום אם כן מהי הזהירות בהצדדים הדקים?
- 22 עיקר החסרון בזה הוא שאינם שמים לב להוראות הרב, ועושים כרצונם, וגם זה לא בשביל שמצאו הוראה שניה בכתב או בע"פ.
- 23 הנה בהיותי באגרי הראה ר"ד לברטוב איך שצריכים להסיר קרום דק שנשאר על ה"ריבאיי" בין צלע י"ב וי"ג מתחת החלב וצריכים להסירו עם החלב. המשגיח שיחיה אינו שם לב לזה תמיד.
- 24 למה משתמשים בפתקאות של וועד רבני ליובאוויטש האים אגרי תחת השגחתם?
- 25 ח. כשמשתמשים בסימן חתום בחותם גומי הרי ברובא דרובא אי אפשר לקראות אף אות אחד מהחותם אחרי המליחה וההדחה, וכבר הראיתי את זה לל"ט שי' ור"ד לברטוב שי' מבלי מענה.
- 26 לכאורה חותם זה אינו שוה לכלום. ועדיין משתמשים בזה מפעם לפעם.

27 ט) לפעמים שולחים בשר בלי סימן עליו אלא ממלאים קופסא "קמבו" ושמים חותם בארבע פנותיו. לכאורה צריך עיון בזה שהרי ראיתי שבקל משנים הנמצא בקופסא בלי הזזת החותם כלל ואי אפשר להכיר שינוי.

28 י) נתנו פתקאות הכשרות לידי הנכרים בלי פקוח לכמה ימים.

29 יא) בהיותי שמה לא היה מספיק משגיחים לפעול כפי הנתדבר. לכן קשרו המשגיחים לבשר שיש הפסד אלפי דולרים.

30 על פי ראות עיני קשה לצייר שהמשגיח יעבוד כפי הדרוש כשמשימים עליהם כל כך עבודה יתר מהנדרש.

31 אמרו שדורשים רק ט' שעות עבודה ומכל מקום אי אפשר לגמור מלפני י"א שעות ולפעמים י"ב ו"ג. וכן התדברו שיתנו לעזוב בערב שבת באופן שיוכלו להגיע הבייתה כשעתיים וג' לפני שבת על כל פנים. לזה יש כמה רמאיות.

32 להוציא הרוח מהגלגלים ב' שבועות.

33 להניח מכונית אחורי המכונה וכו'.

34 חותם החוטים בפלומבא "כשר נשמרים ב-1 SUPPLY ROOM

35 והחדר תחת יד נכרים, דברתי עם הר"מ שי' ואמר שהוא יסדר את זה.

36 אריזת הקופסאות נעשה על ידי אינה יהודית בלי השגחה, ונחתם אחר הסגירה כשמונחים שמה לזמן.

37 דברתי על דבר זה עם רד"ל שי' יאמר שיענין.

38 בחלק ה"צאק" אצל בית השחיטה נצרר הרבה דם שיכולים לראותו ואינם חותכים אותו ממנו לפני המליחה ומצאתים חלקים גדולים גם לאחר המליחה כשחלפו את עבודתי.

39 וגם מצאתי הרבה פעמים הרבה דם יבש על הצלעים מבפנים גם לאחר השר' המליחה והדחה.

40 שמעתי מהרב מרלא שי' של שחיטת מארגארעטין יהי' יום מיוחד או על כל פנים חצי יום שלם בשבילם, וחצי תחת הב"ד דק"ה בכדי למנוע הבלבול בבשר.

41 כמה וכמה שבועות בהיותי שמה וגם לאחר שעזבתי היתה הסדר שמארגארעטין שחט כט"ו בהמות ואח"כ ק"ה ט"ו וכך חוזר כל היום. (מפי השמועה עד היום נמצא הסדר ככה).

42 על דרך ההוראה שיהיו שני שוחטים במקום השחיטה בכל עת הנה כמה וכמה שבועות אינו כן, למשל שבוע פרשת נשא תשמ"ט.

43 כל הנ"ל כפי הראות עיני בהיותי שמה ושמעתי שעד היום נוהגים ככה.

בכבוד ובברכה,

יוסף יצחק גראסביץ

רצוף בזה הכתב יד של משגיה חב"ד חשוב מאוד, שמתאר את כל מצב הכשרות אצל רובאשקין בדיוק נפלא

ה"ה
ג' תשרי תש"ו

לכבוד הרב זכתי

שלום וברכה,

הנני רושם כמה נקודות כעין הקדמה לרשימתו מרת מ"ר זצ"ל.

הנני חוסך בערה בהכשרים ורמתי שיתקיים היתר בבידודם כפי הנדרש כרגיל. הבנות קצב שהנדרש הן מהבד"ץ ובן מהקניין שדו לקבץ בפי.

הנה כששמתו שם האחד לעבר ה' (הינתן באת הוטג והעבר, הנתת ה' ז"ל זכתי, חנוך בית וכו') מתבונן לקבץ בית מטבחיים ומחפש מטבחיים חשית שיש מוכס לעבוד התחלת הנפש (זוטו דוקו (מתחילתה)). בלבוש. בית מטבחיים ידוע ומפורסם ושמעתי שאירס מחזירי וכו' זקק יודעתו מתק

הנני זכתי עלמתי שצדדתי שם. מתחילתה בלבוש שלבו רק תחת הנה נכרו מטבחיים בידודי.

זקק ידוע (ומפורסם) ע"ד מקום מילטון (גבס) שהתקן ציור חסידי ומאז חרודיק לעבר ה' ז"ל זכתי עלמתי שצדדתי שם. מתחילתה בלבוש שלבו שהתקן לעבר ה' שצדדתי שם. מתחילתה בלבוש שלבו (הי"ד) היתר לקבץ מתחילתה בלבוש שלבו שצדדתי שם. מתחילתה בלבוש שלבו (ומה דה"ה מרשימת הרה"ג אבטלום ז"ל)

הבדצים והסכינים

ב תשנ"ו

- 2 -

צט"ס

אגם הכרי המדובר בהר קהל מכתב מרדכי נח
(וראו נדפס בד"ה ומלוא) יחד הצהיר את הכרזתו

משנת 1967

הוא יסוד צב עסקתי לכתוב הסודות ל-1 בעמתי

ההצהרה הנה לדברתי סודי. ורק דברתי עם
כמה המשמעותיים לי. הנה למחר צמח שבתעלה
לצורך שמעתי. גם קדמו לי מכוון שיש שבו
די טעמי רחוק לעבוד. השבתי מאלה דבור
שלא מבי מלוא רציון זה. למחר צמח צב
שם ירדתי לטוב היתם שבתעלה כונתם שבת
יותר יצאו יפוחי "השילוח" (השילוח) לבי טעמי
במקומות אחרים. סוף סוף (כנראה מלוא הרבנים)
קדמו מתי שמה.

הנה לתלמי קמים בצומקם ברצף קצום בהם

מיני הירופם ואצדובות וכד יצאתי מקורם

הוא מהו ועטו שתי לך לך. מהו כשהבדצה זה
לעטו רבצה דאכובי. ומלואו דפיו ומחשבו זה
זה כח נהיה. ומלואו המחשבו זהו שצדו

במשפט השלם "מארכאורטי" הדחיבתי. הנה
המיתר ה אולם לסדור מלוא הדרכתי את הפועלים
הנכרים טיך למלוא וכד שלטו כפי היותות הרב
המכשר של ט"ט לי בשטח משפט בתי מחלו.
הרי הפועלים לוצק שהבדצה היהודי שמה
רצון הפועלים כצו ומה מתי דורש, נהיה
הבדל זה יסוד השמתי הנה. וכו' לך עמתי

הבדצים והסכנים

יג

3 תש"ב
מחיר מקומי, הרי להיטיב את מלבי באתי
יהיה מלמתי מנת דברה

המחיר הידוע והפורסם וקצת ביוקרי (ולפי השוואת)
מ"מ (בזמן) קמסבין 402 בהמות ליום 50% כשר (מלמתי)
200 בהמות כשרות #3507 לבהמה, חליו למהק
הסתרויט #375 לבהמה 375 = 120 x 375 = 45,000 ליום, צורהדי
ד' יומים 45,000 x 4 = 180,000 = 180,000 x 1,800,000 #1,800,000 מ"מ
(עשה חשבון לבהמות מכור הכשר של ה"מ)

- # 14 - עשירי השנה הישני
- 14 - עשירי " הישני והחודשני בעד השנה הישני
- 1/2 - " המש"מ
- 1/2 - " "
- 1 - " הסודק

היום אמצון שוקר דער כשר על גש טאך חזרה
רק 44. טו ח"צ שהבתרות הכשרים, והכלואס
עלמים למחישם $\frac{1}{2}$ (משן) $\frac{1}{2}$ פועלים נכרים למעילה
ושרי ~~##~~ (למחישם) $\frac{1}{2}$ (משן) $\frac{1}{2}$ פועלים נכרים למעילה
 $\frac{1}{2}$

8 פועלים לנקוד (למ היותך שזם כוב רק 6
השנים צוישם סבובה ספין כק וביק כק חסום ה"מ
וסצ" הנתקרים חותיבות לנקודו שפין בקיין כק
חותיבות ה"מ) $\frac{1}{2}$ (משן) $\frac{1}{2}$ פועלים נכרים למעילה
חלק ה"מ מינפלטס"א למ ההכשר $\frac{1}{4}$ 490,000 למצב
 $\frac{1}{8}$ 45,000 למצב - להשארתי קרוב מנת למצב חוקר חסום, ומלי שפין

זרמס

-3-

3 תשכ"ו

ומיוודע. ולעזר אלמ למ יתח מן המערה. ומתי
היו הבנות למי יתח מה למ צמח רוח בשם
השם יתעב (לתינוני)

הכרי הוא "מי טפסר לברויח
דקפולה כזו ינצלרק לסגור הדלתות"

צד כדוי כך יתעו הדברים שנק שכתרו
המשיח השם רד לביא שו שידבר קט
אלו הדברים. והוא למ שחדר בהכחש
למתי מלד סד דורש שישימו הטל ולעלה
דורש למ ידרש מבוטלים נכדים לשם כדולענת.
הנך דרשתי מכות שיצמד צמדו ונצטו
חשבון ונתון ~~לשם~~ לשמה מה דושים
הבוטלים מה לרכיב לעדוש למצורולתקן
ובמה בשר תקנו לכמה צמח ונשים צב למע
פחותת יתעב כמד הנני מלה יא המות. הנך
כפי השמחה, מחר שצבתי מן מקרי הכחשה
צלה המות לפי ענין

אחרי שנתקן המעשה של הכנפי' של אב"ם
ומשפחה ^{בני} ששק צלה ונפסק בינו ומן אשכול מן
פי הדב רק דברים לנסכים שבוט חמור במוט
והילכא מכלל צב נצוץ כדמק ורדיפה.
כשלה על צבת מליות שפיר אנהילן והליו
הדברים למדין ^(שם) רעמיהו הדב דברוב
דושת (מן הכוונה ל"ו ב"ם)

הבדצים והסכינים

לרס

יד

צ'רסו

צ'רסו אלמתיק ששלחוק ברס אלי פני מימנת
לפני כהם נמק

ה' יסר צינינו ויטהר לבינו לעבדו כהטוי
ואסויך ימבק בטוב לבמדובר, אלהימבר, ולנדבר
וכפיש דין אלה מ/ דין אלהי נורב רק יוק
שלמה ב טוב יסר ה' יסר דברת אור חיה ויהי
אמר ב' ה מוק

יוסף יוסף אשכנזי

ג. מדובר הצמח המורג הפועל נמנה ששלח
המנהג מ' מלי לעמוד מלי אלא יצא יחי
אמן המנהג
ג. למחוק נתמנה המכשר והזכיר הכשר
(הנדבש ה')
יצבה ונמנה מ' יסריו מוקן מלי
מ' מלי אלה המנהג מ' מלי אלה
ממנוק ששלח מ' מלי יסריו מוקן
ה' מלי

מכתג ג' מכתב מהגה"צ רבי יוסף יצחק זצ"ל
שכתב לרי אברהם אהרן שי' רובאשקין נ"י
ג' תקלז

ג'תקלז

ב"ה ז' מנ"א תש"ט
ברוקלין

ידידי וו"ח אי"א מוה"ר אברהם אהרן שי' רובאשקין

שלום וברכה!

במענה על כתבו מכ"ז תמוז העבר אודות התיסדות חנות בשר עם בית חרושת לוואורשט עם שותפין יודעי מלאכת עשיית וואורשט, הוא דבר נכון במאד, ועדת חסידי חב"ד נזהרים בתקנה מסודרה מהוד כ"ק רבינו הזקן והחמירו בהנהגה זו הוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' כל אחד בזמן נשיאותו אשר העוסק במכירת בשר או בתעשי של בשר מעושן ובוואורשט, אשר גם אפילו המוחזק לירא אלקים יודע תורה ובעל מדות חסידות צריך למשיג תמידי, ובודאי ישמרו לקיים הנהגה מסודרה זו, והשי"ת יחזק את בריאות כולם ובני ביתם יחיו ויתן לכולם פרנסה טובה בהרחבה.

ידידם הדו"ש ומברכם בגשמיות וברוחניות

יוסף יצחק

ב'תקלז

נדפסה ביגדיל תורה ח"ד ע' יח. נפש יסע"ר ע' פב. והוגהה ע"ס העחק המכירות.

פרק ב'

שאלות ותשובות מהגאון רבי יצחק לוי
לה"רבנות הראשות" בארץ, {שחיטה ברובאשקין} טענות עם מקורות מחז"ל

ב"ה

יצחק לוי שו"ב

בעמח"ס ברכת יצחק על יו"ד חלק א'.

יום א' לסדר טריפה לא תאכלו" שנת תהא שנת סוף הטריפות לפ"ק

שלום וברכה לכבוד הרבנות הראשית לישראל הי"ו וכל אשר לכם שלום. אחדשתייט באתי בזה בדבר אשר היות ואני שוי"ב בארצינו הקדושה, ועבדתי בשחיטה בהרבה מקומות בארצות הברית ועוד, ושאלו אותי ליתן חוות דעתי בענין השחיטה של רובאשקין אשר השואל רוצה להתנזר לגמרי מאכילת בשר בהמה היות שראה בווידיא סדר השחיטה הנ"ל וראה בזה שאינו כפי ההלכה ורצה שאענה לו בזה על פי הנסיון שיש לי בזה כבר הרבה שנים אם נכונים הדברים שעלה בדעתו הפקפוקים בשחיטה זו. והיות ואמר לי שהרבנות הראשית נותנת היתר להביא השחיטה הזאת לארצינו הקדושה, על כן אני שולח לכם התשובה הזאת, ואם כבודכם רוצים יותר ידיעות פרטיות מה שהולך בשחיטה בארצות הברית אני מוכן לגלות לכם פה אל פה ולא בחידות. ואען ואומר : –

- 1 שהשוטח אינו בודק הסימנים לאחר השחיטה כדין מחמת מהירות השחיטה.
- 2 וכן ראיתם, שהנכרי חותך מיד לאחר השחיטה את כל הקנה והוושט לגמרי לפני זיניק הדם לגמרי.
- 3 וכן, מהירות השחיטה לפי מה שחשבתם הוא לערך ששים ושבעים בהמות לשעה.
- 4 וגם, לא ראה בודק סכינים.
- 5 וגם, תמיה ליה למעלת כבודו שעד היום לא נתפרסם דבר כזה ורק על ידי הנכרים שעוסקים בענין צער בעלי חיים לדעתם פרסמו זאת, ומאי טעמא לא זכינו שהרבנים הגדולים הנותנים הכשרים יעשו טעלעוויזשעין סיסטעם ווידיא וכו', שכל אחד יוכל לראות מצב השחיטה באינטערנעט, ולא שימכרו לנו נבילות וטריפות לא רק בתור כשר, אלא גלאט כשר למהדרין מן המהדרין. ורצה מעלת כבודו לראות מקור הדברים בכל הנ"ל בשולחן ערוך ובאחרונים, וחות דעת גדולי הרבנים בענין שחיטה הנ"ל
- 6 וגם שמעתי שהרבנים המכשירים מקבלים ממליון דולר עד מילון ושמונה מאות לשנה עבור מתן ההכשר, ואם נכון הדבר האם הם נאמנים על ההכשר שנותנים?
הנה כל אלו דברים כבר היו לעולמים בעונותינו הרבים וראיתי במו עיני לדאבונינו הרב לא רק במקום אחד אלא בהרבה מקומות.
על כל פנים בנידון דידן ממה שראיתם על הווידיא בוודאי צריכים אתם להתנזר מכל וכל משחיטה הנ"ל, וכמו כן משאר השחיתות שלא ראיתם כי כל מה שכותבים שההכשר הוא גלאט כשר הוא כולו כולו שקר.
ואשיב לו על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון עם קצת מראה מקומות, הגם שהיתי מאריך בזה בהרבה מראה מקומות, אבל לעת עתה אינו מצד היושר לעכב המכתב כי הדבר נוגע לו לכל יום ויום ובפרט שיש לו קצת בעיות במשפחה שחמיך אוכל בשר, הגם שהוא ירא שמים, אבל לפי דעתו אצלו הכל כשר וישר ואומר שיש לסמוך על ההכשר לפי דעתו עד שיראה בכתב שרב או שוי"ב יכתוב לו בירור שהשחיטה אינו כשירה.
אקוה בעזרת השם יתברך להוסיף לי כהנה וכהנה.

בכבוד רב!

יצחק לוי שו"ב

בעמח"ס ברכת יצחק על יו"ד חלק א'.

תשובה על שאלה א' - : שהשוחט אינו בודק הסימנים לאחר השחיטה כדין מחמת מהירות השחיטה.

אשלח לו צלום מה שכתוב בשמלה חדשה סימן כ"ה כל הסימן - ומטה אשר שם.

סימן כה

שצריך לבדוק אחר שחיטה

ובו ה סימנים

א השוחט צריך שיבדוק בסימנים אחר שחיטה אם נשחטו רבן, או [א] שיראה בפעולת שחיטה שהם שחוטין רבן, ואינו צריך (ט"ז) למשמש ביד, להרגיש על ידי משמוש שיש רב. ועיין מה שכתבתי סימן א, סעיף לח.

(ש"ך ופרייחדש) גם צריך לבדוק אם לא [ב] נעקרו הסימנים ונהגו, שתוקף אגודל על השפויי-בובע, ומתוך הדחק יפלטו הסימנים לחוץ, ויראה אם שחוטים [ג] קרב; ואם אין

מטה אשר

[א] שיראה, ודוק שברור לו בראייתו שנשחטו רובן, אבל עפ"י רוב א"א להתברר רק אחר שיגוח הדם מלזנק וכמ"ש במהרי"ל שהביא בטו"ז, ועיין לעיל סי' כ"א אות ג'. ובדקות, לא מהני מה שרואה בשעת שחיטה, כי בקל יטעה בדמינו מחמת זינוק הדם, רק שצריך שירגיש ע"י משמוש שנשחט כולו או רובו, ומהיות טוב, יבדוק ג"כ אחר הגרמה, כי שכח שהם מורידים הסימנים לצד הגוף קצת. וכתב בתשובות כתב סופר יורה דעה: דבדקות החיוב לבדוק ג"כ אחר עיקור, דהיינו שמיטת הסימנים.

[ב] נעקרו. ר"ל, בעופות דשכיח בהו שמוטה שיעקרו הסימנים מהלחי. ועיין לעיל סוף אות א'.

[ג] חרוב. והיכא דהעוף שוהה למות והוא ספק אם גשחט רוב הסימן, יכול לקרוע עור הצואר, להבחין — אם גשחט הסי', כדי שלא יצטרך לשמור העוף בשעת פרכוס שלא יקרע וישלים רוב הקנה ע"י קרע ואין בזה חשש צעב"ח. ויזהר שלא יהי' חשש שע"י המשמוש יבא לידי הרחבת חיתוך בסימנים (דעת קדושים; דר"ח).

רמח שמלה יום סימן כה כה חרשה

[ד] חוזרים לפנים, בידוע שהם [ה] עקורים. (עולת-יצחק) ולפעמים הסימן יוצא דרך פיו, וכשר, דמזה נראה שלא היה שמוט בשעת שחיטה.

ולענין הגרמה נראה לי, אם שחט באמצע הצנאר, כמו שכתבתי סימן כ, סעיף א, או סמוך לו — אינו צריך לבדק אחר הגרמה; אבל שחט למעלה או למטה, פשיטא דצריך בדיקה.

ב אם [ו] לא בדק אם שחט הרב — הרי זו ספק נבלה דאורייתא; דבחייה בחזקת אינה שחוטה עומדת, ואי אפשר להוציאה מחזקתה מספק. [ז] ויש אומרים, דאינה אלא אסורא דרבנן, דרב שחיטות הם ברוב הסימנים; [ח] ויש להחמיר.

ואם לא בדק — לענין עקור פשר בדיעבד, דבהא סמכינן (ש"ך בשם פוסקים) ארב סימנים שאינם עקורים. ולענין הגרמה, היבא דצריך בדיקה, כמו שכתבתי סעיף ש'לפני זה — נראה לי, דלכלי עלמא תנה ספק נבלה דאורייתא, דתנה ספק

מטה אשר

[ד] חוזרים. ולפעמים הבית השחיטה קצר מאוד ואין יכול להחזיר הסימן, מותר לקרוע מעט העור כדי שיחזור מעצמו ולא יעכב את השיפוי כובע, דכשרואין הסיבה המונע לחזרה אין לחוש (מנחת חובת).

[ה] עקורים. אבל כשראה היטב ובדק במקום חיבורן וראה שהסימנים מעורים שם היטב, כשר אף כשלא חזרו (דעת קדושים; מנחת יוסף; דר"ת).

[ו] לא בדק. ואם השוחט נסתפק אם בדק או לא, יש להכשיר (מהרי"א; דר"ת).

[ז] ויש אומרים. זהו דעת התוס'.

[ח] ויש להחמיר. לענין אותו ואת בנו שאין לשחוט אתריו, משום דלשיטת התוס' שרי מדאורייתא, וגם לכסות בלי ברכה (תבו"ש).

שמלה יום סימן כה כח חדשה רמט

השונה. וכל הדינים אלו (רמב"ם), אפילו בשוחט זריז ונהיר מרבה.

ג הבודיקה הנזכרת, צריך שתהיה מיד אחר השחיטה; (ט"ז) דשמה ישבח מלבדיק אחר-כך. וכל-שכן בעוף, שאם לא יבדיק מיד, יש לחוש שנעשה רב אחר שחיטה, הואיל ודרךו לפרקם [ט] ולקפץ אחר שחיטה. ובדיעבד, שבדיק אחר זמן: בבקמה — פשוט; ובעוף — אם מצא שחוט כל הסימנים, פשוט, דאין לחוש פלי האי, שנקרע על-ידי פרוס ממעוט עד הכל. אבל אי ליכא פי אם רב סימן, נראה לי דאין לתקל, כי אם ברוב גדול כמו שני שלישים, ובמקום [ו] הפסד מרבה דוקא. ובכל זה אין חלוק בין קנה לו שט.

ד הבודקים על-ידי שתותבים [יא] נוצה דרך הפה לתוך הסימנים (הנ"א ורוקח) — תפח רותם, שמאכילים גבלות לישראל; דאפלו לא הנה רב, הנוצה קורעת. (שם) ואסור [יב] להתעסק בקבורתם של מאכילי טרפות.

מטה אשר

[ט] ולקפוץ. ואף כשתולין אותו לא מהני, רק כשהשוחט אחז העוף בידו והכנפים תפוסים ג"כ בידו, או שקשרו עד שמת (תבו"ש; דעת קדושים).

[ו] הפסד מרובה. ולכן אם הב' שלישים הם בב' מקומות ע"י צירוף, חמור, דהוי ב' קולי בהפסד מרובה דלא מקילינן (דעת קדושים).

[יא] נוצה דרך הפה. נראה, כי אותם שבודקים בנוצה סוכרים: דכל שלא נחתך רוב הסי', הנוצה אינה יוצאת ממקום חתך הסי' לצד חוץ, ואין זו הוכחה (פרי תואר).

[יב] להתעסק. בקבורתם, כדאמרינן בירושלמי תרומות פ"ח ה"ג: מעשה בטבח בציפורי שהיה מאכיל לישראל גבלות וטרפות, פעם אחת שחה יין בע"ש, ועלה על הגג, ונפל ומת, והיו הכלבים מלקקים את דמו. אהו, שאלו לר' חנינא. א"ל: כתיב (שמות כב, ל): 'ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו' וזהו הי' גזל לכלבים, ומאכיל לישראל, ארפינון! דמן

ג. שמלה יום סימן כה כה חדשה

ה נשחטה כראוי — הרי היא ויג] בחזקת התר, עד שיודע
 לך במה נטרפה. אבל כל ספק שארע בשחיטה פסולה,
 ואם פא זאב ונטל בני-מעים והחזירן נקובים — לא תישנו
 שמא במקום נקב נקב. ועין פרטי דין זה בסימן לו
 ובסימן נ.

מטה אשר

דידהו אכלין! והובא בילקוט אמור (משפטים שוב) ושם איתא: שאירע זה
 בערב יום הכיפורים.

ויג] בחזקת היתר. מכל מקום צריך בדיקת הריאה בבהמה וחיה, כדלקמן
 סימן ל"ט.

28 הלכות שחיטה סימן ד הלכה סדורה

יוכלו לענין רגליהן בקרקע או ככותל כלל, דאם לא יעשה בן יאראע בנקל עיקור סימן (מס' שבת דף קכ"ח, ונוש"ע סכ" כ"ד נח"ל, ע"ז ונח"ל ס"ק ל"ו).

כט. כבר מבואר לעיל סעיף ב' שאם לא שחט לפחות רוב סימן אחר בעוף ורוב של כל אחד מהשני סימנין בכהמה וזוהי הוי נבלה, על בן אחר שחיטה צריך לבדוק בהסימנים כדי לידע בברור גמור ששחט שיעורים הנזכרים, ואם לא בדק הוי נבלה בין בכהמה וזוהי, בין בעוף, ואפילו היה השוחט זרין ומחד (רמב"ם ס"ח), ולא יסמוך בבדיקה זו על מראית עינו לבד, אלא יעביר גם את ידו במקום ההתך כדי שירגיש גם במשמוש היד ששחט רוב הסימנים, ועל משמוש ביד לבד בלא מראית העין גם בן אין לסמוך, ועל בן יעשה שחוקה, דהיינו שיראה בעינו ויבדוק גם בידיו (ט"ז סימן כ"ה ותנ"ש סימן ח' ס"ק ע"ה ויב"ד סימן כ"ה ל"ט) אבל הבדקים בחתיבת נוצה לראות אם נשחט כשעור טועים הם ומאבילין נבלה (ע"ז ע"ד); גם צריך לבדוק אם לא נעשה שמוטה, והיינו שלא נעקר אחד מהסימנים באחד ממיני עיקור הנבוארים לעיל בסימן זה (וע' ע"ד ס"ק כ"ו), ונוהגים לבדוק בדרך שנבאר, והיינו שחוקף אגודל על שפוי כובע, ומתוך הרחק יפלטו הסימנים לחוץ ואז יכול לראות אם נשחטו רובן, גם יראה על ידי זה אם נעשה שמוטה או לא, כי אם לא יכנסו הסימנים לפנים לאתר שהסיר אצבעו הוי שמוטה וטרפה (ע"ז). ולענין אם צריך לבדוק גם אם עשה הגרמה, או אין צריך בבדיקה אחר זה, זה תלוי במה שנבאר, והיינו: אם שחט באמצע הצואר כאשר יש ליותר לבחילה (כמטא) לעיל סעיף כ"ג) או אפילו רק סמוך להאמצע או בודאי לא עשה הגרמה ואין צריך לבדוק אחר הגרמה, אבל אם שחט למעלה או למטה קצת, או צריך גם לעיין ולבדוק כדי לראות שלא עשה הגרמה, ועיין לקמן בסעיף הסמוך לענין דיעבד בזה (ה"ב) נ"ס רמ"ג ור"ח שחוקרים אפילו נדיעבד וכסדרת המ"ח סעיף ח' ונח"ל ע"ז).

ל. בסעיף שלפני זה מבואר על איזה דברים צריך לבדוק אחר השחיטה לראות אם נעשו כהלכה או לא, אמנם לענין דיעבד, והיינו, שלא בדק אחריו, אין כל הבדיקות הנזכרות שם שוות, דאם לא בדק לידע ששחט רוב סימן אחד בעוף או רוב של כל אחד ואחד בכהמה וזוהי, או אפילו בדיעבד אותו העוף והבקה וזוהי הם נבלה (ע"ז וכה"פ) וכן אם שחט כאופן שצריך בבדיקה גם אחר הגרמה (כמטא) לעיל נסעיף הסמוך) גם בזה אם לא בדק הוי נבלה (ש"ח סעיף ז'), אבל אם בדק אחר שני דברים הללו ומצאן כהלכה, אלא שלא בדק אם נעשה שמוטה או לא, בזה יש לסמוך בדיעבד להכשיר דמסתמא לא נשחט (ע"ד ותנ"ש), אבל לבחילה צריך ליותר מאוד לבדוק גם אחר שמוטה, ואם איכא שום ריעוחא שיש להסתפק בעבורה גם לענין שמוטה, פשיטא שאז אפילו בדיעבד אסורים אם לא בדק גם אחר שמוטה ומצא וראה בברור שלא נעשה שמוטה, וכן בכל ספק שסתפק בשחיטה צריך בבדיקה לברר, ואם אי אפשר להחבר שהוא מותר, צריכין לאוסרו, דהכלל הוא, כל ספק בשחיטה אסור ועיין עוד לקמן בסמוך.

הלכות שחיטה סימן ה הלכה סדורה 29

לא. לכתחלה צריך לבדוק כל הבדיקות הנזכרות חתף אחר שחיטה (ט"ז ס"ק ג') לא בדק חתף אחר השחיטה אם שהט בעוף רוב הסימן או לא אלא זרק העוף אף על פי שאחר שזרקו מידו בדק ומצא שנחתך רוב הסימן, מכל מקום כיון שיש אופנים שיש לחוש שעל ידי הפרכוס נחרתב החתך, ועל ידי זה נראה כאלו היה נשחט הרוב, אין השוחט רשאי להכשירו, אלא צריך לעשות שאלת חכם על זה (כג).

סימן ה

ענינים חשייכים לזמן, כגון שחיטה בלילה או ביום במקום אפל, או בתוך שבעת ימים ללידה הבהמה, ולענין עופות מה ששייך לגבייהו, ואסור אותה ואת בנה והשוחט ביום טוב, ובאיזה מקום אסור לשחוט.

א. אין שוחטין כי אם לאור היום או בלילה כשאבוקה כנגדו, ושחי נרות חשוכין כאבוקה, בין אם הן קלועים יחד או לא (ש"ע וס"ד סימן י"ח) אבל אם אינן שני נרות ממש אלא שהרבה חוטין יחד מחופין בשעורה או בתלב, זה מקרי רק נר אחד [פרנו"ג נשס"ד וללא ככו"פ] אבל בלא אבוקה או שחי נרות לא ישחוט בלילה או במקום אפל, דיש לחוש שמא לא ישחוט כהלכה ולא ידע (עיין ר"ן ומנ"ג ס"ק ז'), ובעבר אם שחט בלא נר ויודע בכרור שלא שהה ולא דרס ולא החליד, וגם בדק את הסימנים לאור היום או לאור הנר לידע בכרור שנשהה הרוב כהלכה ומאפן שאין לחוש שעל ידי פרכוס נעשה הרוב וכמבואר בסימן ד' סעיף ל"א, ועל ידי

תוספת סימן ד הלכה
 (כג) שאלת חכם על זה. כיון דלכנ"ג הונח נש"ך הוא ערפה אפילו נדענדה, גס למ"ג ס"ח וס"ד ס"ק ד' והשמ"ח סעיף ג' וע' תנ"ג ס"ק ה' יש הרבה חילוקי דינים בזה על כן שפיעה צריך שאלת חכם וכ"כ בהל' יתחק סימן ז' ס"ק ע"ב וע' מהרי"ק שרש ל"ח.

שמלה חדשה סימן בר כה

כד כבר נתבאר סעיף כ"ב דכל ספק בשחיטה פסול ולכן אם נמצא אחר שחיטה טבעת נפרש מהגרגרת וספק אם נעשה קודם גמר שחיטה או אה"כ ה"ז אסורה. ונ"ל בין נמצאו על הארץ ובין על הסכין בין חתוך ובין שלם או ששני צדי החתך מונחים על שני צדי הסכין והחוב עליו בין באורך הטבעת בין ברחבי הכל הוא ספק בשחיטה ואין לך בו שום צד להיתר כ"א בנמצא מיעוט טבעת ושאר הגרגרת הוא שלם ואם אין הגרגרת לפנינו וספק אם הוא מיעוט או רוב עיין לקמן ס"ס ק"י בס"ד :

כה השוחט תרנגול או תרנגולת צריך לזוהר שידחוק רגל העוף בקרקע או יגביהנו שלא ינעץ הרגל בקרקע או בכותל ויעקור הסימנים (הג"ה הר"ן) וכן צריך לזוהר בשוחט אוואו וכדומה ע"י שאחר אוחו הסימנים מכאן והוא מכאן שלא ימשכו אילך ואילך בחזקת יבואו לירי עיקור :

כו (דרי' זדיני סהיה נטו"מ תה"ד) מבה השוחט בשכר אע"פ שהוא אומן וקלקל השחיטה באחת מהחומרות דנהיגי השחא אע"פ שמדאורייתא היתר גטור ט"ם כיון שמפורש בשחימות לאסור חייב לשלם :

כה שצריך לבדוק אחר השחיטה .

א השוחט צריך שיבדוק בסימנים אחר שחיטה אם נשחטו רובן או שיראה בשעת שחיטה שהם שחופין רובן וא"צ (ט"ו) למשמש ביד להרגיש ע"י משמוש שיש רוב ועמ"ש סימן א' סעיף ל"ח (ט"ז ופר"ח) גם צריך לבדוק אם לא נעקרו הסימנים ונהגו שתוקף אגורל על השיפוי כובע ומתוך הדחק יפלטו הסימנים לחוץ ויראה אם שחופים הרוב ואם אין חורים לפניו בידוע שהם עקורים (עולת יחזק) ולפעמים הסימן יצא דרך פיו וכשר דמזה נראה שלא היה שמוש בשעת שחיטה . ולענין הגרמיה נ"ל אם שחט

תקוני הזבח

גופה תלוי בלוייר כי יש בזה השם עיקור סימנים מפני שהעוף מכבד למטה וכשהתחיל לשחוט נקטע הגרגרת מאליו ע"ש. ועיין בערוגות הבושם בחלק ההשכות סימן ד' ששאלו אותו על מנהג זה והשיב שמזד הדין אין בזה חשש כלל רק שאין נכון לטעות מנהג חדש עיין שם :

סורידין להוליא דם וקרט משהו מהסימנים אין לחוש בזה (דעת קדושים ס"ק י"ד) :
א חסידים טבעת דבוקה ומחוברת בקנה יש להקל כי כן כתוב בלחם הפנים בשם ע"י שקבל מרבותיו וכן משמע לשון השמ"ח שכתב נפרש מהגרגרת ולא זכר לאסור במחוברת וכן הסבירא נותנת טוה צא מגלגול הסימנים (מנה"ז כלל י"ט ס"ו) ועיין בטטו"ד מ"ק סי' ל"ז שמקל ג"כ בהפסד בדין זה ע"ש :

סימן כה

(א) אין לסמוך על הראיה בלבד בשחיטה בהמה אם נשחטו הסימנים רק אם נשחטו כל הסימנים אבל אם לא נשחטו רק רובן לא יסמוך על הראיה בלבד כי ממתת רבוי הדם אי אפשר להבחין בראיה בלבד (מנה"ז כלל כ' ס"א) :

בענין משמוש הסימנים לידע אם נשחטו צריך למשמש בסימנים עלמם אבל להעביר ידו על מקום השחיטה ולמשמש במפרקת

עיינ בתב"ש ס"ק ל"ה שחולק על הט"ז שמקל בזה יש ספק אם יש רוב ועיין במשניות ס"ק י"ז שמפלפל להקל בזה ומסיים לדינא להחמיר ועיין בדע"ק ס"ק ט"ז שהרבה לסתור דברי המשניות שמפלפל להקל ופוסק בהב"ש ע"ש :

(כה) עיין במנה"ז כלל י"ט סעיף י"ו שקורא גמר על השחטים אוואו או בר אוואו ואוחזין אותה בלואר וכל

מו

שמחה חדשה סימן כה

שחמ באמצע הצואר כמ"ש סימן כ' סעיף א' או סמוך לו א"צ לברוק אחר הגרמה אבל שחמ למעלה או למטה פשיטא דצריך בריקה :

ב אם לא בדק אם שחמ הריב ה"ו ספק נבלה דאורייתא דבהייה בחוקת אינה שחומה עומרת וא"א להוציאה מחוקתה מספק וי"א דאינה אלא אסורה דרבנן דרוב שחומות הם ברוב הסימנים ויש להחמיר ואם לא בדק לענין עיקור בשר בדרעבד דבהא סמכינן (ג"ך נסע סוסקי') ארוב סימנים שאינן עקורים ולענין הגרמה היבא דצריך בריקה כמ"ש סעיף שלפ"ו נ"ל דלכ"ע הוה ספק נבלה דאורייתא דהוה ספק השוה וכל הדינים אלו (רמב"ם) אפ"ל בשוחט וריו וזהיר הרבהו ב הבריקה הנז' צריך שתהיה מיד אחר השחיטה (ט"ו) דשמא ישבח מלברוק אח"כ וב"ש בעוף שאם לא יברוק מיד יש לחוש שנעשה רוב אחר שחומה הואיל ודרבו לפרנס ולקפוץ אחר שחיטה וברעבד שברק אחר זמן בבהמה כשרה ובעוף אם מצא שחמ כל הסימן כשר דאין לחוש כולי האי שנקרע ע"י פרבוס ממיעוט עד הכל אבל אי ליכא כ"א רוב ס"י נ"ל דאין להקל כ"א ברוב גדול כמו ב' שלישים ובטקום הפ"ט דוקא ובכל זה אין חילוק בין קנה לושט :

ד הבודקים ע"י שתוחבים נוצה דרך הפה לתוך הסימן (הג"ח ויחקה) הפח רוחם שמאכילים נבלות לישראל דאפ"ל לא היה רוב הנוצה קורעה (שם) ואסור להתעסק בקבורתם של מאכילי טרפות :

נשחטה

תקוני הזבח

דרכה לפרכוס ולא חיישינן שנקרעו הסומנים מ"מ אם נמלא קרע בקנה ונוטה שאינו דרך חתך בסכין והיה פרכוס בראש מקורס לריך להיות במקום שהוא דרך חתך רוב הגרחה לעינים ואם יש ב' שלישים יש להקל אפילו בעוף והקרע מנטרף לחשבון :

זוה שמקולים באם נמלא אחר הפרכוס שנשחט שני שלישים היינו דוקא שנשחט במקום אחד אבל אם השני שלישים הם בשני מקומות אין להקל כי בשחט בשני מקומות השמ"ח ס"י כ"א ס"ד אינו מכסיר רק בהפ"מ וכאן בשני שלישים אינו מכסיר ג"כ רק בהפ"מ הוי ליה תרי קולי בהפ"מ דלא מקילינן (דע"ק ס"ק וז"י) :

ג עיין בדע"ק סק"ה שאפילו לא זרק העוף מידו טעין רק שהקנה עולה ויורד יש לחוש שז"י נתרצה החתך ולריך ב' שלישים וע"ש בס"ק ו' שמגיד להקל בזה ע"ש וז"ע :

עיין בדע"ק סק"ה שאפילו יש חתך במפרקת ג"כ יש לחוש שז"י נתרצה החתך ולריך ב' שלישים דשמא היו הסומנים מהגד בשעה שחתך במפרקת ע"ש :

עיין

במפרקת לא מהני שיש לחוש שהסימנים נדחפו אל הלדדים ויש להחמיר ולכתחלה פשיטא שאין לסמוך ע"ז ע"ש (דע"ק ס"ק ב') וע"ש שכתב שאם בדק במשמוש היד שני הסימנים נשחטו כולם ו"ל דקיל כמו כשרואה ציום שאין משהו מחובר ע"ש ועיין בהב"ש סימן א' ס"ק ח' שכתב דלפתחלה אסור לשחוט ולסמוך אמשמוש לחוד בלי ראיית עין דלנמא לא ידקדק כ"כ במשמוש עיין שם ולריך עיין :

אם שחט עוף וילא מתחת ידו בהכשר ואח"כ מלאו שחט בתורכץ הוטט חין להעבירו מתחת זה כי כתב הרמ"א ויש מי שאומר שצריך לראות שהם שחוטים במקום שחיטה בלא הגרמה ששחט דרעה א"ל לא ס"ל כן וזה הכלל כל מקום שכתב הרמ"א יש מי שאומר הוא רק לחלוק להם כבוד לא לפסוק כמותם וא"כ לא ילא טריפה מת"י דלא רמיז עליה ולאו אדעתיה ועוד דלא הוי רק ספק טריפה דשמא נשחט סק"ה פתלה ע"ש שמפלגל בזה (תשובת הר"ר חיים כהן ס"ג) :

אע"פ שכתבו הסוכסים שבבהמה אין

תשובה על שאלה ב' - : וכן ראיתם, שהנכרי חותך מיד לאחר השחיטה את כל הקנה
ההושט לגמרי לפני זינוק הדם לגמרי.

אשלח בזה מה שכתוב השמלה חדשה סימן כ"ג סעיף ה'.

ריח שמלה יום סימן כג כה חדשה

אחר שחיטת רב שנים בבקמה או רב אחד בעוף, לא
יבשרו השחיטה, [ח] כי אם בהפסד מרבה.

ה אם אחר ששחט רב שנים בבקמה ורב אחד בעוף
[ח] שוהה בבקמה או העוף למות — לא יחזור וישחט,
דהוה שהיה במעוט בתרא; (ש"ד) ואפלו בספין פגום לא
ישחט, דהוה דרף שחיטה ופסלה בו שחיטה, וגם הוה עקור
במעוט בתרא. עין סימן כד, סעיף כ. (שם בשם סמ"ק) וגם לא
בקרדום מתאי טעמא; רק יבנה [ט] על ראשה ופדומה.

ועל-ידי עבו"ם שרי, דחתיבת העבו"ם לא מקרי דרף
שחיטה, קמו שכתוב סימן ב, סעיף כו. רק נראה לי, דיש
למנע אפלו על-ידי עבו"ם, דאין הפל בקיאים, וסברי: מי
עדיף על-ידי עבו"ם מעל-ידי ישראל? ! ויבואו לעשות על-
ידי ישראל.

מטה אשר

[ז] כי אם בהפסד מרובה. עיין בפתיחה אות ח'.

[ח] שוהה. ולפעמים שוהה למות יום או יומים, וכחב עולת יצחק: דנמנע
לאכלו ולא מן הרין רק מטעם אחר (לחם הפנים). ולענין בשר ששהה ג' ימים
בלא מליחה אין לחשוב רק משעה שמת הבע"ח לגמרי (דכרי שאול ויוסף
דעת). ועפ"י רוב בא זה ע"י שלא נשחטו הורידים, לכן טוב לקרוע הורידים
וימות הבע"ח מהרה, ולא יתנונה ע"י ההכאה על ראשו. וגם דמגונה הדבר
בפני ההמון. ואין בזה משום צער בע"ח, דע"ז מקרב מיתת הבע"ח שלא
יצטער בפרכוסו (דעת קרושים; מנחת הובת). ועיין לקמן סי' כ"ד אות י"ד: דכל
בע"ח אחרי שנשחט, אפסו כל הרגשותיו.

[ט] ע"י ראשה. ומיירי, שכבר יצא הדם מה שיש לצאת בזינוק, רק שעדיין
חי, דאלי"כ אסור משום דמבליע דם באיברים (טו"ז סי' ס"ג). ואפשר דדוקא
לשבור מפרקתה או לתחוב סכין בלבה כדי לקרב מיתתה אסור, אבל להכות
על ראשה מותר, דאין הדמים נגורין כ"כ אחר הראש (ש"ך שם). ועיי' חבו"ש
ס"ק י"ב: שלמד זכות על שבירת מפרקת ג"כ.

שמלה יום סימן כג כה חרשה ריט

וְעוֹף שְׁקוֹרִין "אינדיק", נוֹהֲגִין וְ[ ] לְהַתִּיזוּ רֹאשׁוֹ בְּקַרְדָּם מִיַּד אַחַר שְׁחִיטָה — יֵשׁ לְמַחֹת בְּיָדָם, וְדָפוּרָא קְעֻבְדִי, אֶפְלוּ [יא] דִּיעֻבְד, בְּמַדְיֹנֹת אֱלוֹ, מִהַטְעָם הַנּוֹכַר, אִם אֵין יוֹדְעִים בְּבִרור שְׁכָבֵר יֵצֵא נִפְשׁוֹ.

ו אִם נִמְצָא אַחַר שְׁחִיטָה תוֹךְ הַנּוֹשֵׁט אוֹ הַקְּנָה גָּמִי אוֹ אֶפְלוּ (ש"ך ופר"ח, ולא כב"ח) [יב] עֵשֶׁב דֶּק מְאֹד, וְ[ג] וְנַחְתֵךְ בְּשְׁחִיטַת הַסִּימָנִים — טְרַפָּה; דְּוֹדָאֵי שְׁהָה מִשְׁהוּ בְּשַׁעַת חֲתִיכָתוֹ, כִּינּוּן שְׁאִינּוּ [יד] מְתוּחַ כְּמוֹ הַסִּימָנִים, אֵינּוּ נִחְתֵךְ בְּשְׁוֹה עִם הַסִּימָנִים. וְנִרְאָה לִי, דְּדוֹקָא בְּעוֹף, אֲבָל בְּבַהֲמָה יֵשׁ לְהַקְלַל בְּזֶה בְּמִקּוֹם הַפֶּסֶד מְרַבָּה, אִם לֹא שְׁהוּא דְבָר קָשָׁה שְׁוֹדָאֵי

מטה אשר

[י] לְהַתִּיזוּ רֹאשׁוֹ, שְׁמַעְתִּי בִּילְדוֹתַי, שְׁאוֹמְרִים: שֵׁשׁ אֲרַס בְּעוֹר הַצּוֹאֵר שְׁלוֹ שְׁקוֹרִין קְרַעֲלִיין, וְכַשְׁנִשְׂאֵר מְחוּבֵר אֲזִי מִתְפַּשֵּׁט בְּכָל הַגּוֹף, וְכַמְדוּמָה לִי שְׁהוּא שִׁיחַת נָשִׁים (וְחַמַּח אֲדָם).

[יא] דִּיעֻבְד. ר"ל: אִם בְּרור שְׁנִשְׂאֵר מִיעוֹט הַסִּימָנִים אֲסוּר מִטַּעַם הַנּוֹכַר, ר"ל מִשׁוּם שְׁהִי בְּמ"ב, וְכִ"כ בְּרַר"ת ס"ק ע"ט, וּבִנְפֶשׁ אֲדָם וְלוֹטָה בְּשִׁמְלָה פִּירִשׁוּ: דַּאֲף בְּסַפֵּק אֲוֹסֵר בְּדִיעֻבְד, וְלֹא מִשׁוּמַע כֵּן. וּבְסַפֵּק שְׁמַא הִיּוּ כְּבוֹר כָּל הַסִּימָנִים שְׁחוּטִין, אֵין לְחִשׁוּשׁ עוֹד בְּמִקּוֹם הַפֶּסֶד, וּבְפִרְט בְּאוֹמְדָנָא שְׁהַשּׁוּחַט מִשְׁעַר שְׁרַחוּק שְׁנִשְׂאֵר מִשְׁהוּ מִהַסִּי, וְדָאֵי דַאֲין חִשָּׁשׁ. וְכָל סַפֵּק שֵׁשׁ בְּעֵנִין זֶה הוּי לְקוּלָא (דַּעַח קְדוּשִׁים; דְּר"ת). וְכַתֵּב עוֹד שֵׁם [הַסְמ"ג] — הַבִּיאוּ כ"ן: דַּאֲפִילוּ שְׁחַט כָּל הַב' סִימָנִים לֹא יִחְתוּךְ הַמִּפְרָקֵת קוֹדֵם יֵצִיאַת הַנֶּפֶשׁ, דְּזִימְנִין דְּשִׁיר מִיַּד מִהַסִּי וְלֹא אֲדַעְתִּי. וְלֹא מִצַּתִּי חוֹמְרָא זוֹ בְּשׁוּם א' מִהַאֲחֻרוּנִים (תְּבוּשׁ).

[יב] עֵשֶׁב דֶּק. בְּעוֹפּוֹת הַגָּסִים בְּעֵשֶׁב דֶּק מְאֹד, וְאֵין לוֹ חֲלָל — בְּהַפ"מ יִשְׁאֵל לְחַכְמָא. וּבְשַׁעַר אֲדָם — מִחִיר בְּרַר"ת (ס"ק מ"ג) אֲלִיבָא דְכוּ"ע.

[יג] וְנַחְתֵךְ. וְאִם לֹא נַחְתֵךְ הַגָּמִי לְגַמְרִי, וְגַם לֹא נַחְתֵךְ כָּל הוֹשֵׁט, יֵשׁ לְהַכְשִׁיר (מִנַּחַת יוֹסֵף; דַּעַת תוֹרָה; דְּר"ת).

[יד] מְתוּחַ. אִם נִמְצָא בְּתוֹךְ הַקְּנָה מְכָה עֲגוּלָה חֲלוּלָה כְּמִין הַגְּרַגְרַת מִמֶּשׁ, וְנַחְתֵךְ לְב' בְּמִקּוֹם הַשְׁחִיטָה, יֵשׁ לְהַכְשִׁיר (דַּעַת קְדוּשִׁים).

תשובה על שאלה ג' - : וכן, מהירות השחיטה לפי מה שחשבתם הוא לערך ששים ושבעים בהמות לשעה.

בענין שחיטה המהירה מכשול זה בעונותינו הרבים הוא בכל התפוצות ברוב המקומות, ובה שברו והרסו כל יסוד הכשרות והרבנים אשמים על זה ככתוב בספר "שערי תשובה" לרבינו יונה" זצ"ל וזה לשון קדשו: אם הרב אינו משגיח על השו"ב כראוי וסומך עצמו על חזקתו הוי הרב בכלל מאכיל טריפות לישראל חס ושלום ונתפס בעונו, עד כאן לשון קדשו. ויסוד כל השחיטה הוא שצריך להיות מתון ובכונה גדולה כמו שכתוב בשמלה חדשה סימן י"ח סעיף ז':

שמלה יום סימן יח כ חדישה קמן

ו סכין שפיה חלק, שאין בה שום פגם, רק שאינה חדה
לשחט מהר - עין לקמן סימן כג.

• ז בדיקת הספין: [טו] אבשרא - פנגד הושט, ואטופרא -
פנגד הקנה, ואחלת רוחתא דספין. פרוש, שיעביר חד

מטה אשר

חלקת המשחזות, הוא בכלל רוי"ך הנ"ל. ועוד גרוע ממנו, הן שעומד על קו החוד ביושר, הן מהצד שקורין איברליי"ג ואסור לשחוט בו מדינא, (מנחת יוסף).

והנה בדורות הקודמים, לפי מהות המתכות של סכיני שחיטה שלהם שהיו מלוטשים בכשיל וכילפות, הי' קשה מאוד להעמיד סכין של שחיטה שיהי' חד וחלק היטב שניהם גם יחד, יש מהגדולים שבחרו בסכין חד דוקא אף שלא הי' חלק כ"כ, רק שלא יהי' בו חשש פגימה, ורצו להנצל מחשש דרסה בסכין שאינו חד, ויש שבחרו דוקא סכין חלק היטב מחשש שמא יש בו הרגשת צפרון כ"ש, ואין מי שיבחין היטב, וזה הי' מנהג ירושלים תוב"ב כמ"ש במנח"י סי' כ"ד סק"ב, ובדר"ת סי' זה ס"ק מ' האריך בזה. ועתה הרחיב ד' לנו, והמתכות שעושין מהן סכין ש"ש שלנו, הם ממבחר הברזל שקורין שטאה"ל, והמין היותר מובחר הוא ענגלי"ש שטאה"ל, והם מהותכים, וחזקים אף שהם דקים, ומקבלים השחזה דקה בתכלית הדקות, ויוכל להיות חלק מאוד אף שהוא חד, עיין דר"ת הנ"ל.

ודע אחי! שהכל תלוי באבן המשחזות, לכן חוב גמור לבחון היטב עם כח אבנים כח, איזה אופן יוכשר לו כפי משקל ידו ותכונתו, כי לא כל האצבעות שוות, ואז יצא מתח"י סכין מתוקן הדק היטב.

[טו] אבישרא. וראיתי האידנא, מעולם לא ראינו מי שבודק בבישרא, כי אין אדם מרגיש בה כל עיקר כו'. ואפשר לתת טעם למנהג ישראל, עפימ"ש למעלה ובס"ב, שאין לך פגימה שאינה נרגשת לבקי בבדיקת הצפרון, ובבדיקת הצפרון סגי לך. ומאי דמצריך תלמודא בישרא וטופרא, יש לומר כי סוברים בעלי מנהג זה כי יש ב' מינים בבדיקת הצפרון לטעם כי הצפרון הוא עב וגס, הא' שבודק בעובי הצפרון, והב' מחוד בעובי (ר"ל בחוד) הצפרון, ומה שאנו אומרים שאין לך פגימה שאינה נרגשת, היינו כשבודק בחוד דהוי דק כחוט השערה ועוד לו לצד היותו בעל חי שירגיש בפגם והגם שלא יכנס בתוכה ירגיש בכ"ד דקה מן הדקה, ובבדיקה זו תו לא מצרכינן בישרא. ובבדיקה האחרת דבעובי טופרא, בה מיירי דקאמר

קסד שמלה יום סימן יח כ חדשה

הספין על בשר אצבעו בהולכה והובאה, וכן שני צדי החד, ועוד יעביר החד ושני צדדים בהולכה והובאה על צפרנו — בין הפל שתיים-עשרה בדיקות (טור ומהר"ו ושאר פוסקים); ורמזו: "ושחטתם בזה" (שמואל-א יד, לד) — [מז] "זה" גימטריא שתיים-עשרה. ובין (מערני מלך ושאר אחרונים) שיעביר הספין על האצבע, ובין [זו] האצבע על הספין — שפיר דמי, כל אדם לפי שהוא [יח] מרגיש יותר.

מטה אשר

אבישרא ואטופרא, דבדיקה זו בעי תרתי ולא מהני בישראל לחוד וטופרא לחוד. ומעתה לדידן דבדיקנן בצדי הצפורן בדיקה מובהקת ועצומה, תו לא צריכנא אבישרא (פרי תואר). ומה שמטיק להחמיר בבדיקת בישראל, כבר כתבו: דחזר בו, והעידו: שהיה אוכל בשר ועופות משחיטת שוחטים דלא בדקו כלל אבישרא, הובא בדר"ת ומנחת יוסף. ומה שכתבו המנחת יוסף והמנחת הזבח להחמיר, הנה הדר"ת חילק בין חרוד סכינים שלהם לסכינים שלנו, וע"כ לית דחש כלל לבדוק אבשרא בזמנינו.

[טז] זה גימטריא י"ב. לעיל סימן ח' סעיף ב' דריש ג"כ גימטריא דבזה על אורך הסכין, שיהי' כאורך י"ד רחבי אגודל, וחשיב גם ב' השימוש, וכאן הניח הב' ולא דריש רק זה גימ' י"ב? ואפשר לומר דבא לרמז כל הבדיקות המעכבות, והיינו י"ב דקודם שחיטה, וב' דלאחר שחיטה, ואתי' כהנך פוסקים דסברי דלאחר שחיטה אין צריך רק ב' בדיקות, עיי' לקמן אות ל"ט. או דאתי' אליבא דכ"ע, ור"ל: ב' ז"ה, דהיינו ב' פעמים י"ב בדיקות, וכמו שרמזו בקרא (ויקרא יז, יג) "דוכסחו בעפר" ר"ל: ב' עפר — דלמטה ודלמעלה.

[יז] האצבע על הסכין. ונהגו להוליך היד על הסכין, בכדי לעורר כח החיוני. ומטעם זה נהגו: דהבודק בעצמו מחזיק הסכין בעת בדיקתו, ולא אחר (דעת קדושים; מנחת יוסף). וקבלתי משוחט מומתה: שאם אחד מחזיק אצבעו של הבודק בשעה שמוליכו על הסכין, אז הוא מרגיש יותר מהבודק בעצמו. ובחנתי, ומצאתי כדבריו. ומועיל כשיש לפעמים קצת עיכוב בסכין, פעמים נרגש ופעמים אינו נרגש, ועי"ז יוכל להתברר היטב. ולא ידחוק בחזק אצבע הבודק רק יחזיקו ברפיון.

[יח] מרגיש יותר. ואני חקרתי והשגתי בחוש המשוש שלי, שידבק שני

קסד שמלה יום סימן יח כ חרשה

הספין על בשר אצבעו בהולכה והובאה, וכן שני צדי החד, ועוד יעביר החד ושני צדדים בהולכה והובאה על צפרנו — בין הפל שתיים עשרה בדיקות (טור ומהר"ו ושאר פוסקים); ורמז: "ושחטתם בזה" (שמואל"א יד, לד) — [טז] "זה" גימטריא שתיים עשרה. ובין (מעדני מלך ושאר אחרונים) שיעביר הספין על האצבע, ובין [יז] האצבע על הספין — שפיר דמי, כל אדם לפי שהוא [יח] מרגיש יותר.

מטה אשר

אבישרא וטופרא, בדדיקה זו בעי תרתי ולא מהני בישראל לחוד וטופרא לחוד. ומעתה לידן דבדיקנן בצדי הצפורן בדדיקה מובהקת ועצומה, תו לא צריכנא אבישרא (פרי תואר). ומה שמסיק להחמיר בבדיקת בישראל, כבר כתבו: דחזר בו, והעידו: שהיה אוכל בשר ועופות משחיטת שוחטים דלא בדקו כלל אבישרא, הובא בדר"ת ומנחת יוסף. ומה שכתבו המנחת יוסף והמנחת הזבח להחמיר, הנה הדר"ת תילק בין תדוד סכינים שלהם לסכינים שלנו, וע"כ לית דחש כלל לבדוק אבשרא בזמנינו.

[טז] זה גימטריא י"ב. לעיל סימן ח' סעיף ב' דריש ג"כ גימטריא דבזה על אורך הסכין, שהיא כאורך י"ד רחבי אגודל, וחשיב גם ב' השימוש, וכאן הניח הב' ולא דריש רק זה גימ' י"ב? ואפשר לומר דבא לרמז כל הבדיקות המעכבות, והיינו י"ב דקודם שחיטה, וב' דלאחר שחיטה, ואתי' כהנך פוסקים דסברי דלאחר שחיטה אין צריך רק ב' בדיקות, עיין לקמן אות ל"ט. או דאתי' אליבא דכ"ע, ור"ל: ב' ז"ה, דהיינו ב' פעמים י"ב בדיקות, וכמו שרמזו בקרא (ויקרא יז, יג) "דוכסהו בעפר" ר"ל: ב' עפר — דלמטה ודלמעלה.

[יז] האצבע על הסכין. ונהגו להוליך היד על הסכין, בכדי לעורר כח החינני. ומטעם זה נהגו: דהבודק בעצמו מחזיק הסכין בעת בדיקתו, ולא אחר (דעת קדושים; מנחת יוסף). וקבלתי משוחט מומחה: שאם אחד מחזיק אצבעו של הבודק בשעה שמוליכו על הסכין, אז הוא מרגיש יותר מהבודק בעצמו. ובחנתי, ומצאתי כדבריו. ומועיל כשיש לפעמים קצת עיכוב בסכין, פעמים נרגש ופעמים אינו נרגש, ועי"ז יוכל להתברר היטב. ולא ידחוק בחזק אצבע הבודק רק יחזיקו ברפיון.

[יח] מרגיש יותר. ואני חקרתי והשגתי בחוש המשוש שלי, שידבק שני

קסו שמלה יום סימן יח כ חדשה

ולא ירגיש בפגימה דקה, ואחר־כך [כד] ימצאנה, פי הכין לבו באחרונה. ובחינת חוש המשוש — כפי פנות הלב (רבינו יונה בשערי־תשובה, שער שלישי, אות צו).

ולכן אין למנות על זה פי אם יראי־שמים ביותר [כה] וחרדים על דבר ה', ואינם נבהלים ונחפזים בדעתם (עולת־יצחק) ואינן משתפרים; שהמשתפרים, אפלו שלא בשעת שכרות איבריהם פבדים עליהן. וצריכין הממנין לחקר אחר כל

מטה אשר

[כד] ימצאנה. ומי שבדוק הסכין בכוננת הלב ואינו מרגיש כלום, אף שיש מי שמרגיש אחריו אינו מרגיש פגימה האוסרת מדינא (ש"ע התניא), וענין הרגשה אין לה סוף, וכן הסכימו כל השוחטים: שאין סוף להרגשה, כי לפעמים נראה שכמה וכמה שוחטים אינם מרגישים כלל, ואח"כ יבא שו"ב אחר ויבדקנו עוד וימצא בו פגימה דקה מן הדקה, וא"כ נאמר שח"ו המכשלה הזאת היא בכל שו"ב! וכל עמינו ב"י אוכלים ח"ו בשר נבילה ח"ו כו'. וכיון דלא ניתנה תורה למלאכי השרת, אין על השו"ב מוטל לעשות רק כפי הרגשתו, רק שהשו"ב מחוייב להיות זריז וקולע אל השערה ולא יחטא ח"ו, וצריך להיות בעל הרגשה טובה. וכל היד המרובה לבדוק ה"ז משובח. וגם צריך להדר שיהא גוף הסכין מברזל טוב ויפה, והוא יעשה מה שעליו לעשות כו' (מהרא"ל צינץ; דר"ח).

[כה] וחרדים על דבר ד'. וצריך השו"ב להתנהג בטכסיס ת"ח, שלא יהיה בכלל "המשניאים" כמה דאמרינן בגמ' (שבת קיד, א): כל ת"ח שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה, שנאמר (משלי ח, לו) "כל משנאי אהבו מות", אל תקרי משנאי אלא משנאי. וכתב רש"י ז"ל: שצריך להיות חשוב והגון לכבוד תורתו, וכמ"ש הרמב"ם פ"ה מה' דעות: דמלבוש ת"ח צריך להיות נאה ונקי, ואסור לו שימצא בבגדו כתם או שמנונית. ולכן צריך להיות נזהר, להחליף בגדיו כשילך בין הבריות, ולא ילך בהבגד שהוא מלוכש בו בעת השחיטה, כיון שהוא מלוכלך ונסרח. ומ"ש ברמ"א (ארו"ח סי' נג, סעיף כה): דהקפידא הוא על ש"ץ שהוא שו"ב, מסתבר הענין: כיון שכל ת"ח צריך ליהדר בזה שלא יהי' בכלל "המשניאים", מכ"ש ש"ץ שצ"ל יר"ש, בוודאי צריך ליהדר בזה (ובחי רצון; מנחת יוסף; דר"ח). יראו השוחטים: שימעטו בהליכה בשוק מה דאפשר, ודבר לא יהיה להם עם אדם, רק יהיה שונה הלכות בכל יום הלכות השייכים לו, שיהיו שגורין בפיו (מהרש"ק).

שמלה יום סימן יח כ חדשה קסו

זאת, וגם לבדקם אם יש להם הרגשה טובה פשאר בני־אדם
השלמים בדעתם. וכל [כו] המרבה לבדק אתר השוחטים
בענינים אלו, תרי זה משבח.

ח לא יבדק (טור) אפשרא ואטופרא [כו] באחד; שאי אפשר
לתרגיש [כח] בטוב בדרך זה. ולכן נראה לי, דאם עשה
כן, אפלו בדיקה אחת אינה עולה לו, וצריך לתור ולבדק

מטה אשר

[כו] המרבה לבדוק, ובאופן שלא יטה מדרך האמת, ולא יתכוין להונות את
חבירו בדברים, או להתכבד בקלון חבירו, דעובר על לאו (ויקרא כה, יז) "דלא
תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך". ובפרט בענין ההרגשה, כשבודק סכין
של חבירו ולצעוריה קמכוין, נקל מאוד לשפוך דם נקי חנם, כי אף אם כמה
לא חלי ולא מרגיש שום פגימה, יתעקש הוא ויאמר: שמרגיש, ובעל הסכין
נרעש ונפחד, אולי באמת סר כח הרגשתו, וגיהנם פתוח מתחתיו! ודאי אין
לך (ויקרא יט, טז) "לא תעמוד על דם רעך" גדול מזה.

[כז] באחד. עיין לעיל אות ט"ו ענין בדיקת בישרא וטופרא, ומשכחת לה
שיבדוק בשניהם כאחד, כגון שכופף אצבעו לתוך פסת ידו, או מסמך
צפורן של אצבע א' לבשר של אצבע השני.

[כח] בטוב. לא יבדוק הסכין בשעה שהיד קר ומצונן, או חם מאוד, או
שהיד טופח הן מחמת משקה או זיעה אפי' טופח שלא על מנת להטפית, כי
בדוק ומנוסה אשר בכל אלה לא ירגיש. גם יקנח הסכין שלא יהא בו שום
לחלוחית. גם בעת שהרוח מנשבת בעולם, לא יעמוד בחוץ לבדוק, כי הרוח
קשה לזה (מכתב אלי; פתחי תשובה). ולא יבדוק הסכין תיכף לאחר השתזה,
רק ירגיע וינח זמן מה, כדי שלא יהיה אבריו כבדים עליו מחמת השתזה
(אור זרוע לצדיק; דרכי תשובה). קבלה מגאוני ארץ אנשי מעשה: כל מי שיש
יראה ה' בלבבו, יבדוק סכיניו מידי יום ביומו בבקר קודם תפלת שחרית,
שאו דעתו זך ואינו מבולבל, ויכול להרגיש בפגימה כ"ש, (אהל יצחק). וכתב
דרכי תשובה ס"ק ס"ה לענין אם בדיק ביד מצונן, אם יש לאסור בדיעבד,
דלא מצא בדברי האחרונים מזה. והכל לפי ראות עיני המורה, לפי הענין
והקור, והאדם, אם הי' יכול לעכב הרגשתו ע"כ. ואפשר דהה"ד לענין שאר
דברים דלעיל.

ז

תשובה על שאלה ד' - לא ראה בודק סכינים.

תדע ידידי: כל השחיתות הגדולות אם אין שלש בודקי סכינים שמחלפים ובודקים הסכינים כל הזמן כמעט לא ימלט שיהיו הסכינים כשרים, ואם נמצא הסכין פגום הרי כל השחיטה נבילה כמבואר בשולחן ערוך יורה דעה סימן י"ח וזה דבר ידוע לרבנים המפקחים בענין זה, ועיין בספר שחיטת בשר הלכה למעשה, ובספר שחיטת בשר כהלכתה להגאון האדיר אבדק"ק האלמין שליט"א באורך מה שכתוב בזה, ועיין בספר ברית מטה משה מביא שם שדבר זה מעכב הגאולה ובנין בית המקדש. ואדרבה תצלצל להגאון הנ"ל ותשאל אותו!

גם ראיתי מה ששלח אלי המודעה של הרב ווייסמאנדל שכותב שם שהשחיטה הוא שחיטה מתונה ולא ממהרים השחיטה והשוחטים יש להם זמן. מי שיש לו עינים לראות יכול לראות שהרב המכשיר הזה הוא שקרן גדול וכל אחד יכול ללכת להקארט (אחר ששלחו לו ג' הזמנות מבית דין) ולעשות לאוי סוט על מליוני דולרים על הרב המכשיר ועל הקאמפאני איך שהם מוכרים דבר שאינו כשר בתור כשר, ומשקר את הקונים, וכל האמת הזה נתגלה לדאבונינו רק על ידי חברה של צער בעלי חיים, ולא על ידי רבנים חרדים.

ב) בברית מטה משה מבואר כי: כל האוכל מאכלות אסורות מעכב ביאת משיח צדקינו - מי החריב את ביתינו אשר עדיין לא נבנה בימינו, והשכינה בגלות עדיין בעונינו? - מדוע לא בא בן ישי גם המול גם היום? עבור שוחטים שמאכלים נבילות וטריפות (ברית מטה משה על הגדה של פסח). אין לו טהרה עולמית ומאבד חלק עולם הזה ועולם הבא (יש שכר עמוד מ"ב). נעשה מין ורשע (האריז"ל). מליון יהודים נהרגו בשנת ת"ח עבור שוחטים קלים (קב הישר פרק קב). שלשה וחצי מיליון יהודים יצאו מן הדת בגרמניה עבור שוחטים קלים (שו"ת דברי חיים). הבעל שם טוב בא לעולם לתקן השחיטה (ברכת אברהם). אכילת נבילות וטריפות חמור יותר מחילול שבת קודש (חפץ חיים).

זה לשון הספר ברית מטה משה: בספר "ברית מטה משה" על הגדה של פסח בדף האחרון [נדפס לפני ד' מאות שנה] וז"ל: ועכשיו שאיתרע חזקתם [של השוחטים] ראינו למפרע שדבר זה החריב את ביתינו אשר עדיין לא נבנה בימינו, והשכינה בגלות עדיין בעונינו. וכאשר נמצא כמה קלקולים אשר אין להעלות על הספר כי קצר הירעה מלהשתרע, וכו'. ובפרט בשחיטת הכבשים מחמת צמרו קרוב הדבר לפשוע ולקלקל ומחמת שיש להם לשחות הרבה אינו מדקדקים כל כך וממהרים לשחות וקרוב לוודאי שמאכילין נבילות וטריפות כאשר נתברר...ומי שיהי' מותמ' בדבר ולומר מה גבר בגוברין ומה יום מיומים ויקל בדבר הזה בוודאי מנהג אבותיהם בידם ששוטחים את דבריהם לאמר מי יתן לנו לאכול בשר ואל תקרי וישטחו אלא וישחטו שהיה נתייבו שונאיהם של ישראל כליה על שבקשו לאכול בשר תאוה היינו בשר נחירה ואבותינו חטאו ואינם ואנחנו אם נעשה כמעשיהם לא טובים להיות נלכדים בעונם חס ושלום, ואוי לנו מיום הדין ואוי לנו מיום התוכחה: ואין לנו פה לדבר ומי יוכל להגיד ולספר מה שעבר עלינו עד כה שגרמו לנו השוחטים כמה רעות ולא ידעו ששחטו לעצמם בסכין פגומה כמו כן יהיה מיתתם בכלל נבילה וטרפה לכל הוא הקליפה רח"ל תשליך אותם, ומוכרם להיות מגולגל בכלב וכו' עיי"ש באריכות גדול.

10 הלכות שחיטה סימן ג תלכת סדורה

או על גבי הוד, אבל באמת זה טעות גמור וקלקול גדול והעושה כן הוא מאכל נבלה, כי לא על ידי אבן המשחזת לבד פנימה מסחלקת, כי אם גם על ידי עוד או בשר או שאר דברים יכלה היא שחמלקת, וכיון שזוהי ספק או חשש פנימה בסכין ואחר העברתו על העור או הוד אין הפנימה מורגשת עוד ודאי שהוסרה על ידי ענין הנזכר והשחיטה היתה בסכין פגום והרי היא נבלה (ה) (ת' חת"ס סי' טו' וס' ח"פ).

י. השוחט הרבה בהמות, חיות או עופות זה אחר זה צריך לבדוק הסכין בשחיתם עשרה בדיקות (המזכרות לעיל) בין כל אחת ואחת, ואם לא בדק בינתיים ובאחרונה בדק ומצא פנימה, כולן אסורות ואפילו הראשונה, ואפילו אם אירע שחתך באחרונה חוץ עצם המפרקה, לא אמרינן מסחמא בעצם המפרקה האחרונה נפגם, אלא אמרינן שמא בעור של אותה ששחט בראשונה נפגם, ועל כן כולן אסורות, דהיינו הראשונה וגם כל האחרות ששחט אחריה, ואפילו אם מה ששחט בראשונה היה עוף (ואף על פי שטורף, מכל מקום חייטין שחט בו כנסים) (ש"ע ט"ז ס"ק ג'); ואפילו אם ירצה השוחט להכניס את עצמו בספק, דהיינו שלא לבדוק בין כל אחת ואחת ושחט ימצא אד"כ פנימה יטריח את כולן אינו רשאי לעשות כן, אלא צריך דוקא לבדוק בין כל אחת ואחת בשחיתם עשרה בדיקות הנזכרות, בתכלית העיון ושלמות ההבחינה (הרשב"א, מהרי"ל, ב"ח ושמ"ח ועיין תב"ש ס"ק ב"ג. *)

יא

(*) ובמאן תוכחה מוגלה לחותם אכזבי שמרבים להציא עופות של כפרות צערני וס' הכפורים אל השוחט ומחמת ריבוי העופות יש לחוש מאד פן ימחר השוחט ולא ידקק היטב כראוי בבדיקת הסכין בין עוף לעוף ולא ירגיש צניניה ויאביל כבלות ח"י; וכנה הסך דרך האכזבי האלו מדרך תורתנו הקדושה הישרה! המה רוצים לקיים דבר הפסח, אשר עב"פ הוא רק מנהג בעלמא, ומביאים עלמס לחשט ספק איסור לאריותת ח"י ובפרט צערני ט"ס הקדוש והנורא, ופשיטא שומר ויותר טוב היה שלא לחוש למנהג כמות הכוזב כלה, מלהניח עלמו אפילו רק לחשט רחוק של תקלה, כל שכן לחשט קרוב לזה והלא יש דרך סלולה מאבני מושלם הללו והיינו שיעשו הכפרות כנהני, אבל לא ישתט עופות הכפרות תפק, אלא ימחיבו, אפילו ימים הרבה, עד שיהיה להשחט זין וסכין לבד, נאוסן שיהיה לנו פנוי ומיושב לבדוק צמחיות כדי להרגיש היטב צמחיות כל

תוספת סימן ג תלכת

(ה) והרי היא נבלה. כך מפורש בס' חכמת אדם כלל ג' סעיף י"א ושם מפורש להדיח אגס בשפסף על הוד וכו' וגם בת' חתם סופר סי' ט"ו מסיק כן עיי"ה וכו' העלה שלמה סי' ב' ס"ק י"א ד"ה ונחזור במח"כ כתן מקום לטעות צמ"כ אך אס וכו' כי כוננת החת"ס איננה רק אס מוכח עליו דבר מה, אבל זולת זה פשיטא אגס הוא מחמיר וכבלה להענין שם להדיח, וזה צדד.

הלכות שחיטה סימן ג הלכה סדורה 11

יא. אם שחט בהמה או עוף ונטרף בשחיטה כגון שעשה שהייה או פסול אחר מהמבוארים לקמן בסימן דל"ח ורוצה לשחוט חכף בהמה או עוף אחר צריך לבדוק הסכין קודם שחיטה אוהה בהמה או העוף האחר בשחים עשרה נדיקות וזוהי, דאף על פי שמשום הבהמה או העוף שנטרף לא היה צריך לבדוק, כיון דכלאו זה טרפה הם, מכל מקום צריך לבדוק שחים עשרה נדיקות הללו משום הבהמה או העוף שרוצה לשחוט עתה [תנ"ס ס"ק כ"ו].

יב. שעור הסכין יבואר בסימן דל"ח, ואם יש בו פגימה אפילו אם היא בקצהו והוא ארוך מאד באופן שגם מהפגימה ולהלן יש בו השעור המבואר בסי' הנוכר, והוא חסר לכוון שלא יגע בפגימה, אפילו הכי אסור לשחוט בו; אמנם כיום טוב (או אפילו חול בעת הדמק) נהוגין היחר לחרוך מטלית על הפגימה כיון שאינו יכול להשחיתה, ומבואר בסי' ה' (ט"ע סי' י"ח סעיף ז"ז) אך צריך לזהר שלא יכרוך עליו רק דבר קל ומטלית או הרומה לו, דאם לא כן יש חשש דרסה, כמבואר בהלכות דרסה, בסימן דל"ח וכן צריך לזהר שיכרכנו עליו באופן שאין בו חשש חלדה, וכמבואר גם כן בסי' דל"ח; ואם לא ידע בשעת שחיטה שרוחה פגימה בקצה הסכין אף על פי שאחר שחיטה אומר שיודע בודאי שלא השתמש בקצה הסכין כלל בשעת שחיטה, אפילו הכי יצטרף, וכל שכן אם הפגימה עומדת במקום אחר מהסכין שלא בקצהו (ט"ז סימן י"א). כן שיש בראשו עוקץ אין לשחוט בו, וכיום טוב או אפילו כחול בשעת הדק, תחבין ראשו קיסם או לפת או הרומה לאלה ושוחרטין בו, וגם בזה צריך לזהר שלא לחבוב מן דבר כבד מחשש דרסה וגם באופן שלא יהיה בו חשש חלדה כנוכר לעיל בסמוך (ט"ח סי' י"א סעיף ג' וד').

יג. רושם שעושים האומנים בצד הסכין, כיון שהוא רחוק הרבה מן החוד או מן משום חושש פגימה מן הצד (ט"ז סימן ט' וסימן י"ח נשם מהרש"ל ופר"ח סימן ט') מכל מקום אם יש להשוות סכינים הרבה שוים בטובים ויפים, ואחד מהם יש לו עוד מעלה שאין בו רושם מן הצד הנוכר, פשיטא שטוב לבחור בזה, הואיל שבספר, בה"י

כל שהיא, ונכונן לא גם האר"י ז"ל נוסכים (מדברי הכרתי סי' י"ח ס"ק טו"ב) גם הרב המחבר ספר הרבה עופות צידד לפני האשט ע"פ מה שנתבאר לקמן בהלכות נדיקה סי' ח"ת נדיני הריאה שצמקה דהיינו שאסור לשחוט בהמה או עוף בפני עף או בהמה אחרת משני טעמים, האחד משום לער בעלי חיים, והשני משום חשש למוק הריאה שהיא טרפה כמבואר שם, עיין עליו, וכשנבארים הרבה עופות יחד אל האשט כגבל יארה שהאחד יראה בשחית השני, ויהיה זה משום שני איסורים הנזכרים בסמוך. ועל כן יש לזהר מאוד מאוד בכל הנזכר בין נערי יום הכספים בין נשאר ימות השנה, והנהגתם יזהרו כזהר הרקיע, ועליהם טוב השמים יופיע.

ומלבד החששות הגדולות המבוארות לעיל בסמוך יש עוד חשש איסורים גדולים אחרים בהבנת הרבה עופות צידד לפני האשט ע"פ מה שנתבאר לקמן בהלכות נדיקה סי' ח"ת נדיני הריאה שצמקה דהיינו שאסור לשחוט בהמה או עוף בפני עף או בהמה אחרת משני טעמים, האחד משום לער בעלי חיים, והשני משום חשש למוק הריאה שהיא טרפה כמבואר שם, עיין עליו, וכשנבארים הרבה עופות יחד אל האשט כגבל יארה שהאחד יראה בשחית השני, ויהיה זה משום שני איסורים הנזכרים בסמוך. ועל כן יש לזהר מאוד מאוד בכל הנזכר בין נערי יום הכספים בין נשאר ימות השנה, והנהגתם יזהרו כזהר הרקיע, ועליהם טוב השמים יופיע.

8 הלכות שחיטה סימן ג הלכה סדרה

אמה, או שסומך את האגודל לאצבע הסמוך לה ויבדוק באצבע (לדמי וזכר ס"ק י"ח) והבלל שיעשה באופן שיוחר מרגיש ומבחין בו. וכן אין חלוק איזה מה"כ בדיקה (הנזכרת לעיל) מקדים או מאחר. י"ח מהשוחטים שנוהגין שאחר שבדקו שש בדיקה (הנזכרת לעיל) בצפורן נגזב מוסיפין לבדוק עוד שש בדיקות בצפורן מלוחלח ברוק למען תהיה הבדיקה באופן היותר ברור וטוב, וכן ראוי ונכון לעשות (אכל ילחק בלקי"ל) ג. יבדוק במתינות ובכוונה גדולה, בלב פנוי מכל מחשבות אחרות, והרבה ישוב הדעת מצטרך לבדיקה, כי הנסיון מעיד, שלפעמים בודק אדם פעמים ושלוש ולא ידע בפגימה דקה וכשיבדוק עוד ימצאנה, וזוה נכון, כי לא הכין לבו כראוי בפעמים הראשונים, כי בחינת חוש המושש כפי כוונת הלב, על כן ישים יראה שמים אל לבו, ויבדוק באופן היותר מעולה (ש"ח נ"ס רבינו יונה והניחו גם ה"כ סי' י"ח ועיין תוספת ה"כ סי' ז' ס"ק א'). יש מאנשי מעשה שנוהגין שאחר שבדקו שחים עשרה בדיקות הנוסחת לעיל רואים עוד על חוד הסכין לאור השמש, ואם מוצאים איזה הפסק על החוד, או אפילו רק כמו נקודה לבנה או שחורה אינם שוחטים בו עדיין עד שחוזרים ומתקנים אותו עד שיוסר גם חשש הנזכר ויחוקו באופן היותר טוב ומעולה, והנהוג כן תבוא עמו ברכה (מאכל ילחק ב"ח ס"ק י"ג).

ג. לא יבדוק את הסכין חכף אחר ההשחוח, בעוד לחלוות ההשחוח עליו כי יש לחוש שיש בו פגימה ואינה נרגשת מפני שנתמלאה מלחלוות אבן ההשחוח על כן אחר ההשחוח ישטוף הסכין היטב במים ויקנהנו יפה יפה, ואח"כ יבדקנו (אכל ילחק ב"ח ס"ק י"ג ושמי וזכר ס"ק ה' ושהסכימו עמו מ"ח שכתבו שהאמת אמו; והאז נכלל דברי הראש"ד שהעתיק הראש"א במש"כ המועתיקים להלן בסמוך), ומטעם זהו גם אחר השחיטה שיש לחוש שעי' הדם נתמלאה הפגימה ואינה נרגשת לא יבדקו עד שהדיוח במים החלה (ש"ך ס"ק י"ד נ"ס רש"א ונ"ס הראש"ד ועיין ש"ח ס"ק ח"מ ומ"ט) (ג) ס"ק י"ט ועיין חו"ה. גם יהיה נוהר שיהיו צפרניו חלקים חמור, ולא יבדוק

חוספת סימן ג הלכה

הלדדין וכאזל הסכין אחר השחיטה אסורה הבהמה או העוף ההוא, כ"כ פרמ"ג במ"ו סי' י"ח ס"ק א' ומציג על הדמ"שזא וכל שכן שאם לא נדק רק הלדדין ולא החוד דכשיטא שהוא ערס דבזה גם הדמ"שזא מודה ומימה על ספר בית אברהם שהעתיק נ"ס"ו ס"ק י"ח דברי דמ"שזא ס"ל ולא הגת הפרמ"ג עליו.

(ג) ומ"ט. מה שר"ה התב"ט לומ' דהראש"ד לטעמיה אזיל ושעכ"ל דליירי נלא נדק מיד, לעכ"ד לע"ג חדא דכפמ"ט הראש"א במש"הב (דף וי"ז ע"ב מד' ווייגן) בשמו ש"א נדק הסכין אח"ש ומלאה וכו' משמע יותר דהיה בסמוך לה, ועוד מינח הראש"ד דסובר כפ"א מה"ש כה"ח"ה לענין בדיקה ש"ג, אבל הראש"א דפלוג אהר"ה וס"ה מעתיק להיה דהראש"ד. לענין הלכה אלא דאפילו בסמוך לשחיטת מיירי וכשנחת לשון הש"ך.

9 הלכות שחיטה סימן ג הלכה סדורת

יבדוק בעת שהיד קרה ומצוננת או חמה ביותר, ולא יבדוק הסכין ברחוב בעת שהרוח משבת יותר מהנהוג כי הרוח קשה לזה, גם לא יבדוק בעת ששומע קול רעש עגלות או הדומה לזה, גם לא יבדוק במקום שחוק או קולות אנשים מרובים, כי על ידי אחד מאלה או הדומים להם אין הבדיקה עולה יפה. גם יזהר שלא תהיה יד שלו מופחת מן מחמת מושקה הן מחמת זיעה, ואפילו אם היא מופחת רק מעט, כי בדוק ומנוסה שכל אלה לא ירגיש כראוי (אהל יתקן צו"ט ס"ק י"ג, שפתי זכ"ס ס"ק ה' וס"מ צ"ט ז"ל). יש אומרים שכשבודק הסכין בהולכה והבאה הרבה פעמים רצופים זה אחר זה מתבלבלת דעתו קצת, לכן טוב מאוד להניח הסכין מידו זמן מה עד שינוח וירגיע וחשוב הבחנת דעתו לאיחנה, ואחר כך ישלנו עוד ויבדקנו במחנות כדי שירגיש היטב (וס"מ זכ"ס ש"ע).

ח. גם אחר שחיטה צריך לבדוק הסכין בשתים עשרה בדיקות הנזכרות לעיל מעוף ד' (רמב"ם רשב"א וס"מ ועפ"מ הש"ך ס"ק ט"ז וב"ש דרכי משה ומח"ל וחי"ן דרמ"ז בש"ד ס"ק למ"ד ש"מ ס"י ובתנ"ש ס"ק כ"ק). ואם נמצא פגימה בסכין, השחיטה היא נבלה, ואפילו אם יודע שחודך חוד המפרקת. (ד) לא אמרין שבמפרקת נגמם אלא הישינון שמא בעור נפגם ואפילו בעוף, ואע"פ שעורו רך והוי נבלה (ש"ע סעיף ט"ו וז"ל ש"ס וס"ק כ"א) וצריך שימציא הסכין אחר שחיטה טוב ויפה בלי שום ספק או חשש פגימה כלל וכלל כי כלל גדול ומפורש הוא כל ספק בשחיטה אסור, על כן צריך שימציא הסכין טוב ויפה בודאי גמור בלי שום נמוגם ופקפוק כלל.

מ. יש אנשים טועים שכשמוציאים איהו ספק פגימה אחר שחיטה הם משפשפין הסכין על עור או על גבי היד וכשלא נרגש אחר כך אותו ספק פגימה הם מכשירים אותו, באמנם אילו היחה פגימה לא היחה סרה על ידי העברת הסכין על גבי העור

או

חוספת סימן ד הלכה

(ד) חוד המפרקת. כן העלה הב"י (ודלא כהרי"ב עניניו ש"ס) וכן מביא בש"ע וכן הסכמות ראשונים ואחרונים וכ"כ בספר גבול בנימין שהיה מנעשה בק"ק פראג והחזירו הרה"צ מוה"ר א"ס ובי"ד, ובס"א ח"י סי' י"ח ס"ק ב' כתב בש"ס מואר קדישין שהמיקל בזה הוא מחזיק טרסות, ומ"ש בש"ת שבז"עק ח"ב סי' כ"ג לענין ס"ס לע"א חדא כמ"ש פרמ"ג בש"פ ס"י י"ח בש"ס ב"ל דהוא ס"ס במקום חוקה ובפרט למ"ש ש"ס בש"ס הרב נספרו מ"י, וחילוקו של הפרמ"ג בענין ספיקא דדינא גוס שהמ"למל בפ"ב מה' ט"ל סובר כן, מ"מ אינו מוסכם כמ"ש נ"י הרב ר' עקיבא איגר סימן ל"ז שענין זה הוא פלוגתא דרבותא וכבר האריך בענין זה בס' לילית יופי מאמר ג' עיון ד' ועוד דלפי מ"ש הכו"ם והפר"ח בענין פגימה קשה ללדף זה אפילו אם"ס ע"כ לעג"ד דבריו לע"ג.

(ה)

תשובה על שאלה ה' - וגם, תמיה ליה למעלת כבודו שעד היום לא נתפרסם דבר כזה ורק על ידי הנכרים שעוסקים בענין צער בעלי חיים לדעתם פרסמו זאת, ומאי טעמא לא זכינו שהרבנים הגדולים הנותנים הכשרים יעשו טעלעוויזשע'ן סיסטעם ווידיא וכו', שכל אחד יוכל לראות מצב השחיטה באינטערנעט, ולא שימכרו לנו נבילות וטריופות לא רק בתור כשר, אלא גלאט כשר למהדרין מן המהדרין. ורצה מעלת כבודו לראות מקור הדברים בכל הנ"ל בשולחן ערוך ובאחרונים, וחות דעת גדולי הרבנים בענין שחיטה הנ"ל.

ראה איך שהשולחן ערוך מחמיר וכותב "ומכל מקום נלמד מזה, שהמורה אסור לו ליקח אפילו דבר מועט, כעין כרכשתא, מהוראתו, רק טעימה בעלמא לברר הוראתו, ואם הרב המכשיר מקבל מיליאן דולר או מיליאן ושמונה מאות אלף דאלער לשנה זה נקרא דבר מועט?"

[ובאמת כל יהודי פשוט לא היה מוכר את נפשו בעד הכסף לירד ישר לגיהנום ולהיות נדחה מבי' עולמות רח"ל], וזה הוא חורבן הדור שהאנשים פשוטים מאמינים להרבנים שנמכרים בעד בצע כסף. איש לך ברבים מערב רב יותר גדולים מזה? [ראה בקובץ "י"ח חלקים על הערב רב, ותבין את הנסיון האחרון שאנו עומדים כעת לפני הגאולה שלימה]. ועיין לקמן תשובה על שאלה ו'.

אשלח בזה מה שכתוב השמלה חדשה

סימן י"ח סעיף כ"א וסעיף כ"ב

קעת שמלה יום סימן יח כא חדשה

הוה תלמיד-חכם בזמן הזה, כבודו מחול לממנים אלו. ומה טוב הנה בדורות אלו להחזיר הדבר לשנה, למנות אתך (נ) מגדולי העיר, שאליו יוכל הספין לבדקו. ועיין מה שכתבתי לעיל סעיף ז.

כא אין לטבח לטל שקר, כי אם מקשרות וטרפות בשנה; שאם נוטל מקשרות ולא מטרפות — הרי נוגע בדבר, ולבו יטנו להכשיר בשביל שקרו. ואפלו יודע בעצמו שהוא חסיד ולא יטה, מקל מקום מידי תשדא לא נפק. אבל יש מקומות שלא נהגו כן, רק שהטבח נוטל הכרפשות מהקשרות, ומטרפות אינו נוטל שום שקר; ויש ללמד זכות עליהם: כיון שאין הטבח מורה שום הוראה בשחיטה ובדיקה היבא שיש נדנוד ספק, רק מביא הכל להחכם, ואם-כן, לא אדון הוא בדבר זה, ואינו חשוד בשביל הנאה מועטת להחזיר האסור המפרש או להעלים עיניו מספק שלא להביאו לחכם.

ומכל מקום נלמד מזה, שהמורה אסור לו לקח אפלו דבר מועט, כעין כרכשתא, מהוראתו, רק טעימה בעלמא לברר הוראתו. וכן במקומות שאין שם מורה, והשוטט הוא המורה — אין לו (נ) לקח מקשרות יותר מטרפות. (פר"ח)

קעח שמלה יום סימן יח כא חרשה

הנה תלמיד-חכם בזמן הזה, כבודו מחול לממנים אלו. ומה טוב הנה בדורות אלו להתזיר הדבר לישנה, למנות אחד (ט) מגדולי העיר, שאליו יובל הספין לבדקו. ועיין מה שכתבתי לעיל סעיף ז.

כא אין לטבח לטל שָׁכר, פי אם מפשרות וטרפות בשנה; שאם נוטל מפשרות ולא מטרפות — הרי נוגע בדבר, ולבו יטנו להבשיר בשביל שָׁכרו. ואפלו יודע בעצמו שהוא חסיד ולא יטה, מכל מקום מידי חשדא לא נפק. אבל יש מקומות שלא נהגו כן, רק שהטבח נוטל הכרפשות מהכשרות, ומטרפות אינו נוטל שום שָׁכר; ויש ללמד זכות עליהם: כיון שאין הטבח מורה שום הוראה בשחיטה ובדיקה היבא שיש נדנוד ספק, רק מביא הכל להחכם, ואם-כן, לא אדון הוא בדבר זה, ואינו חשוד בשביל הנאה מועטת להתיר האסור המפרש או להעלים עיניו מספק שלא להביאו לחכם.

ומכל מקום נלמד מזה, שהמורה אסור לו לקח אפלו דבר מועט, כעין כרפשתא, מהוראתו, רק טעימה בעלמא לברר הוראתו. וכן במקומות שאין שם מורה, והשוהט הוא המורה — אין לו (נח) לקח מפשרות יותר מטרפות. (פר"ח)

הוספות שנית

(שייך לטוספות השניות למעלה דף ע"ג סוף ע"ב)

ד עוד מעשה אחרת בל לפני זיום המרחם ה"ל סיהם בזונת ונליונה סימית בשמתי
 למעלה ומסרוך בשמתי לספרה בפוליס הסכינים עם לפיות וכדועי זלח
 לנקיאים וסיה עם פילול א' למקס כולה וסיה חולה שריאס וסיה נראה כמו כסחור
 (עיי'ן כספרי בית אהרנס קימן ל"ט בש"י ס"ק נ"ט ונל"ח ס"ס) ולא סיה עלמס כספית
 וכנסתי אותה כספדין ומרחם בה וגם כסחור היטב היטב ומזרס עיי'ן לברייתא מ"ח
 דסיינו סתפתה הגיד קעב ססיהם העיול חולה צו ונננס דרך עם הרום ונשחנה גם זס
 כניד וסיה ל"ס מרחס ריאס מנש כמו שחר הריאס וססרתה * ולס יארע ונעסל סס
 ולא יסיה יועיל סיה סמנולס לספירה לברייתא סיה נלע"ד ש"ס נמי דרך לרוך צום לסקל
 כחשר אגיד דהנס יתרת דדרו שלמקס סקס סל"ס לסחור וסיתרת חקנול שלמקס חוקר
 וסיתרת מננס בזונל עליונה דיינין וזול כע"ד שלמקס י"ס
 לסתפק צו עיי"ס כספרי בית אהרנס קימן ל"ס סעיף ז' מ' י"ג כה"ל בזורך ונפת
 שניית' סם ונכני פוליס כנ"ד נראה לענ"ד דענה עקרי נמי דדרו דלונל וכמ"ל לני
 כש"ע ק"ד בני נמלחל חולל יתרת כסוף סזולי סלוננס דזס מקרי דדרו דלונל וספ"ל
 לסלוקריס יתרת חקמל עיי"ס כש"י ס"ק כ"ס מ"ו ול"כ סכא נמי כנ"ד ככני סלונל
 דהנס כספולי סלונל כשפתה נמי דרו מקרי דמכילת חסי למלק דו"ק ומ"ח זס מ"ל דק
 לכנסל חלל לא למעשה מ"ו וסחור לך לסמוך עלי כי מה אנו וכמ"ס זלח כחס סעוס
 וסמזיר עליו הריאס ועיי'ן כקונטרס יוסף קימן ל"ס מ"ש"ס כ"ס"ס וסנן *

ה כחז כספר ססחיתס קימן קל"ח ס"ח"י שעתים כח"ב ירלח ד' כמס"ל כננד מ"י
 טרימות ססחיתס חלוי כס"ס (ועיי'ן כספרי בית אהרנס כקמחתי סם לטרימות וסמל'
 סם סנולריס היטב) כי הריאס מריכת לו מייס שלל יוזק צי"ח דכריס סטרס"ס זל
 כנלל מ"י ועל כן כקדל כנל מ"י לפי סקיונו חלוי כמ"י דכריס ע"כ * ועיי"ס עוד כרננס
 דכריס נענין זס סתספר * כרוך ד"ר העולמיס

אמר המחבר כמה אקדם לרי אכף לאלהי מרום . כי כל תגמולוהי עלי
 אודה לו בכל לני ואכבדה שמו לעולם . כי גבר עלי חסדו וקרנני
 לעבודתו עבודתו הקודש ונתן לי חלק כמשה מן היום בתורתו הקדושה
 והטהורח . מה אני ומה חיי אשר עשה עמי החסד הגדול הזה . כי לא לבד
 שזכני סספרי בית אברהם נתפשטו ונתקבלו בכל תפוצות ישראל וכולם
 מהללים ומשבחים אותי בזה הספר . וירעתי כי אין כי לא חבמה ואל חכונת
 ולא כשרון מעשה כ"א כחסדו הגדול אשר חנן אותי מתנת חנם : ולא לבד
 מן הלומרים . וחשוי"ב המופלגים . גם לרכות שכמה מגאוני הדור ממערב
 ובאשכנז ופולין ורוסיה נגעו לי בראשם ושלחו אלי לבאן לונדן את פריסת
 שלומם ואמרו אלי וספרי בית אברהם מצא חן בעיניכם : ולכן אפריין
 ובמ"י י"שר גברא אלו י"שר חילי גדולה המלאכה שהיא חן ותפארת לעושיה :
 ותגאוניס המופלגים בדורנו שכדוני בזה המה שני צאצאיו החכם ועמורני העולם .
 אחד היה הגאון הגדול ח"ק המפורסם תפארת ישראל והדרו החכם השלם
 הרב הישיש הכולל המוכתר בכל המעלות שמינו החכמים כצדקיים . גר המערבי
 צדיק יטור עולם כקש"ת מהור"ר י"איש"ע (כצ"ל ולא י"חוש"ע)
באשים ח"ו אב"ד ור"מ דק"ק **תננים והמדינה**

יע"א : והשני היה הרב האי גאון יחיר
 כרוו גרו והדרו צדיק ועניו נ"ו ע"ה פ"חה רשכ"הנ כק"ש מהור"ר יוסף
שאר הגוי נאטחאן זאחן כעהמ"ח כפרשי ח"ס ומ"ג ומאירת
 עינים ויד שאול . אב"ד דק"ק **לבוב והגדיל**
 יע"א : זא"ן לי אגא לכרך שמו הגדול בכל לב . הודו לה כי טוב כי לעולם כפרו : יהי שמו
 הגדול מבורך מעולם ועד עולם אמן ואמן
 ת"ת ונשלח

מספר 1000

ספר

מורה לזוכים

כולל

הלכות שחיטה ובדיקה

נחלק לשני חלקים

שם האחד הלכה סדורה ושם השני תוספת הלכה

עלתי

הקטן יצחק דוב הלוי באמבערגער

התב"ק ווירצבורג והגליל י"ע.

בעהמ"ח ספר מלאכת שמים, אמירה לבית יעקב ויצחק ירנן.

מהדורא תנינא

נחלוו אליה תקונים והוספות על מהדורא קמא.

פראנקפורט דמיין

שנת תרכ"ד לפ"ק.

ה. ל. בראַנענער דרוקקערייא.

ט

תשובה על שאלה ו' - וגם שמעתי שהרבנים המכשירים מקבלים ממליון דולר עד מיליון ושמונה מאות לשנה עבור מתן ההכשר, ואם נכון הדבר האם הם נאמנים על ההכשר שנותנים?

**ראה לעיל בתשובה על שאלה ה' מה שכתוב השמלה חדשה
סימן י"ח סעיף כ"א וסעיף כ"ב.**

וממילא כיון שמקבלים כל כך כסף אם כן אינם יכולים לפרסם דבר זה, כי אז יראו האמת לאמיתו, כידוע, ואעתיק לשונו החריף של השמלה חדשה בענין מאכילי טריפות, שהמאכיל לעם ישראל טריפות אסור לילך על הלוי שלו ולהתעסק בקבורתו: כמו דאיתא **בטבח שהאכיל נבילות וטריפות מת במיתה משונה וכלבים לקו דמו**, כדאיתא בירושלמי וזה לשונו:

מעשה בטבח בציפורין שהיה מאכיל לישראל נבילות וטריפות, פעם אחת שתה יין ערב שבת עלה לגג ונפל ומת והיו כלבים מלקקין דמו, שאלו לרבי חנינא אי מותר להעביר המת משם, אמר להם כתיב **ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו**, וזה הי' **גוזל הכלבים ומאכילן לישראל** ועל כן הניחו אותו שם כי משלהן אוכלין (ירושלמי תרומות פ"ח ה"ג, ילקוט פרשת אמור).

וכן נפסק בהגהות אשר"י שמוכר טריפות ומת בלי תשובה אין מתעסקין בקבורתו, וזה לשונו: **המוכר טריפות בחזקת כשרות ומת בלי תשובה אסור להתעסק בקבורתו** (הג"ה אשר"י פרק גיד הנשה סי' ט"ז). ואם רוצים לדעת מה יהיה עם יהודי פשוט המאכיל טריפות לבני ביתו לאחר פטירתו, ובמה יגולגל, אפשר לראות **המעשה נורא שאירע בסלאווקיי מקצב שהיה מאכיל טריפות.**

ידוע המעשה הנורא שאירע בתקופתנו לפני כארבעים שנה בסלאוואקיי בישוב סמוך לווישניץ, שהקצב דשם הי' מוכר לאחד מחשובי בעלי הבתים ולבסוף נחלה במחלה מסוכנת ואז קרא לפני גסיתו את הדיין של הקהלה והודה לפניו שהרבה שנים מכר בשר טריפה לישראל ואמר שזה בשר כשר. ואח"כ מת. וכשהחברה קדישא התחילו לחפור הקבר נתמלא הקבר עכברים. ורצו להבריא את העכברים ולא יכלו בשום אופן. וחפרו קבר אחר וגם זה נתמלא עכברים. וזרקו לתוך הקבר קש ועצים ועשו שריפה גדולה ושמעו קולות בכי ומרוב פחד ברחו משם החבריא קדישא ואח"כ שוב נתמלא הקבר עכברים ובאו לפני הרב ושאלו אותו מה לעשות והשיב שישכיבו את המת כך בקבר ושמנו את המת בתוך הקבר מתוך בכיות על החרפה של המת ותכף שהשיכו אותו בתוך הקבר התנפלו עליו העכברים ואכלוהו כולו רח"ל. המעשה הזאת נתפרסמה בכל הסביבה ורבים עשו תשובה. (שמעתי גם כן המעשה הזאת

מהרב קעמפלער מוכר ספרים בוויילאמסבורג שהיה נוכח שם בשעת הלוי' וראה כל הנ"ל). (נעתק מספר נפש ישעי' על מאכלות אסורות חלק א').

ובאמת הלכה הזאת לא שייך רק על הבוטשער המאכיל טריפות, כי אם גם כל איש יהודי המאכיל את בני ביתו בשר בהמה טריפה הוא בגדר אותו הטבח המאכיל טריפות, והוא ישלם על זה כפל כפלים, כי הטבח הבוטשער הוא עושה ביזנעס מזה וזה כל פרנסתו, אבל איש יהודי פשוט האוכל היום בשר בהמה הוא בכלל המחטיא את הרבים וכל הדורות הבאים אחריו עד סוף כל הדורות בלי שיקבל מליון דולר לשנה, רק ממש בשביל בשר תאוה רח"ל, ועוד אומר על זה לכבוד שבת קודש, ואינו מתבייש להכין לסעודת המלך בשר טריפה!

ואם הבעל הבית אינו משגיח על בני ביתו שלא להכניס דבר טמא בפייהם וסומך עצמו על הרבנים המכשירים הקלים שבקלים (שהחזקה הוא היום שהשוחטים מאכילים טריפות לישראל, כי לא נותנים להם אופן לשחוט כהוגן, וכל הסיסטעם של השחיטה אינו כשירה, ואפילו השוחט ירצה לשחוט כשר אינו יכול, כידוע להרוצים לידע) הוי הבעל הבית בכלל מאכיל טריפות לבניו ונכדיו עד סוף כל הדורות.

ראה מה שכתוב בספר "שערי תשובה לרבינו יונה" זצ"ל וזה לשון קדשו:

אם הרב אינו משגיח על השו"ב כראוי וסומך עצמו על חזקתו הוי הרב בכלל מאכיל טריפות לישראל חס ושלום ונתפס בעונו, עד כאן לשון קדשו. וכמו כן כל איש יהודי גם כן בכלל זה. ועל ידי זה שמאכיל טריפות בביתו גורם להביא חס ושלום גזירות רעות על עם ישראל כמו שכתוב בספר שו"ת מראה יחזקאל האחרון (להגאון הצדיק מהרי"ח אבדק"ק גלינא זצ"ל סימן מ"ג) וז"ל: כי בעינינו ראינו את כל הגזירות קשות ורעות המתרגשות לבא בעולם הוא בעונותינו הרבים רק למען העון הזאת עכ"ל.

ואעתיק מה שראיתי בספר לב יצחק, וזה לשונו:

השם חלי"ף שקוראין לסכין השחיטה - כי עלולה להחליף השוחט וגם האוכלים משחיטתו שימירו דתם רח"ל - ומחליף אכסניותו של אליהו הנביא זכור לטוב עם להבדיל מלאך המות

ומצאתי בספר חלקת חיים אות ש' ערך "שחיטה" כי השם חלי"ף שקוראין לסכין השחיטה לדעתו נקרא כן על כי עלולה להחליף השוחט וגם האוכלים משחיטתו שימירו דתם רח"ל כמבואר בתבואת שור ובשו"ת דברי חיים (צאנז) יור"ד ח"א סי' ז' - ועוד שמחליף אכסניותו של אליהו הנביא זכור לטוב עם להבדיל מלאך המות, כמבואר באמרי צדיקים, דברי גאונים (עמוד ה') דכשהשוחט כשר אז השחיטה טוב ואליהו בעיר, אבל כשמאכיל חס ושלום נבילות וטריפות גורם שיהיה מלאך המות בעיר, ועוד

יא

שמחליף נשמת האדם ממאמין בשם ותורתו, לאפיקורסת כמבואר בדגל מחנה אפרים פרשת עקב בשם הרמב"ם, ועוד כי מחליף טי"ת תחת דלי"ת פירוש גגורסין "כי השוח"ט יעור עיני חכמים" עכ"ל.

עוד כתוב שם: ודבר נפלא אנו רואים בספר המפורסם אמרי ש"י שכתב: חז"ל (חולין קל"ט:) שואלים **המן** **מן התורה מנין? היכן מרומז בכל התורה הענין של המן?** ועל כך השיבו שהוא מרומז בפסוק "המן³ העץ אשר צויתיד לבלתי אכל ממנו אכלת". ואם כן מה השייכות של הפסוק בפרשת בראשית לענין של המן?

התשובה: רואים לפעמים איך שיהודי מאבד את צלם האלוקות שלו, הוא נהיה מושחת עד כדי כך שהוא מוכן להכחיד את אחיו, ומהיכן נובע השחתה כזו אצל יהודי? זה קורה מכך שאין אוכלים כשר, שהוא מטמטם את הלב, כפי שהרמב"ם כתב שהאוכל נהיה דם, והדם זורם ללב ומטמטם אותו עד שהוא הופך אותו ל"המן" יהודי, כי הוא אכל דבר ש"צויתיד לבלתי אכל ממנו", ע"כ.

רואים מכך שלאכול אוכל שאינו כשר גורם לרעה הגדולה ביותר, ולכן אומרים ארור המן אשר בקש לאבדי כי הוא האכיל את בני ישראל במאכלות אסורות, על ידי כך היה לו את הכח לגזור על היהודים גזירות קשות (מגילה י"ב), כנ"ל.

ולכן אומרים ברוך מרדכי היהודי כי בזכותו היהודים ניצלו מגזירתו של המן, הוא נזהר שיהודים לא יכשלו במאכלות אסורות, ולכן הוא ישב בשער המלך לשמור שאסתר לא תאכל אוכל שאינו כשר. ורק בזכות זה ששמרו ממאכלות אסורות ניצלו היהודים, ולכן קראו להם "יהודי", כי אף אוכל שאינו כשר לא נכנס לפיהם.

ולכן כתבנו לעיל בביאור ארור המן וברוך מרדכי היהודי **שברוך מרדכי** בגימטרי 502 כמנין **בשר וארור המן** גם כן בגימטרי 502 כמנין **בשר** וצריך ביאור מה רצה להשמיענו בזה, ואפשר לומר בדרך פשט דהנה, אם אנו רוצים לדעת על הרב או הרבי הצדיק אם הוא מהקדושה או מהערב רב אנו צריכים לראות אם אוכל בשר או לאו, וזה דבר קל מאוד, ששואלים את הרבנית איזה בשר הוא כשר, ותיכף תשמעו מה שהיא אוכלת בבית, ואז יודעים ברגע אחד איפו הוא שייך, דהיינו אם הוא אוכל בשר בהמה יודעים תיכף כי הוא מסטרא אחרא, ותברח מפניו. ואם אתה רואה שמדקדק על כשרות הבשר אז תדע שהוא שייך לקדושה לכל הפחות כמו יהודי פשוט שיש לו רק טיפת יראת שמים. וכדי להבין קצת את ענין הכשרות נביא לדוגמה קטנה מה שכתוב בתורה הקדושה פרשת שמות (כ"ג): **ואנשי קודש תהיו לי**, ופירוש רש"י: **אם אתם קדושים ופרושים מנבילות וטריפות הרי אתם שלי, ואם לאו אינכם שלי**, הפשט הוא כך: הקב"ה אומר כשהיהודים יהיו קדושים, הם לא יאכלו נבילות וטריפות, ואז הם יהיו שלי, וכשהם יאכלו נבילות וטריפות הם לא יהיו שלי, ועל הפסוק "**לכלב תשליכון אותו**" אומר רש"י: **שהכלב נכבד ממנו, הכוונה שמי שאוכל טריפות הוא יותר גרוע מכלב**.

ואיך איש יהודי שיש קצת לו יראת שמים לא יפחד מהצער הגלגול של מאכילי טריפות כמו שכתוב בספר הגלגולים של האר"י ז"ל (**דפוס פראנקפורט דף ל"ט ע"א ד"ה והמדבר**) כתוב שזה המאכיל טריפות ליהודים מגולגל בעלי העצים, וכשהרוח נושבת ומכה עליה זהו צער גדול, וסופו של העונש שהעלה נופל על הרצפה, והצער הוא בדיוק כמו המות, זה יכול לחזור על עצמו 100 פעם ויותר, כל זה לפי כמה שנים שהוא האכיל טריפות (**ועיין בספר נפש ישע"י ע' ר"ג, ובספר שו"ת זבחו זבחי צדק להגה"צ מהאלמין שליט"א**).

ג) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות (ב, יז) המן העץ (ג, יא).

יב

וכעת אין חידוש אצלי למה הרבנות התירו להכניס הבשר הטרף הזה כי מן הסתם שיחדו את הרבנים בהון תועפות (אולי במיליוני דאלארים ירוקים, וכסף מטהר ממזרים כידוע מחז"ל קידושין ראה עין יעקב על מסכת קידושין אות (מד): אָמַר רַבִּי הוֹשֵׁעַ בֶּן לֵוִי, כֶּסֶף מְטַהֵר מִמְּזוּרִים. שְׁנַאֲמַר, וְיִשָּׁב מִצִּדְקָה וּמִטְהָר כֶּסֶף") ומה לא עושים בעד ממון.

נוסיים מה שראיתי בספר הבעל שם טוב והשחיטה זו"ל:

רבינו הבעל שם טוב בא לעולם לתקן השחיטות, שרוב השוחטים שחטו אז עם סכין פגום, והבעל שם טוב עשה והתקין סכינים חדשים, והיה מלחמה גדולה נגדו. (עיינן שו"ע הרב יו"ד סימן י"ח מה שכתב בזה).

כתוב בספר של ר' יוסף שכטר נ"י, שבבתי הגז באושפיץ באותו מקום שהרגו ששה מליון יהודים, היה לפני זה בית שחיטה גדולה ששחטו בהמות לאלפים ולרבבות לכל מדינת גרמניה ושאר מדינות, והמסחר גדל כל כך, עד שעשו שם ממש על ידי בית השחיטה תחנה מרכזית לרכבת מיוחדת בסיטונות להביא ולהוליד בהמות (ובלשונות שלהם קעטיל טרעין - KETEL TRAIN)

ובאותן הרכבות (וואגאן - WAGON) שלקחו את הבהמות לשחיטה לקחו במדה כנגד מדה את כל היהודים לשחיטה באותן הקעטיל טרעין, כידוע, וזרקו את היהודים בפנים הטרעין הרבה יותר וגרוע ממה ואיך ששמו שם את הבהמות רח"ל.

וזקן אחד סיפר לי איך שזוכר איך שבעסטרייך עשו מבשר יהודים שניצל ומכרו השניצל הזה לאכול לאנשים, ומי יודע כמה יהודים אכלו השניצל הזה שעשו מבשר חברים, וזה ממש מתאים למה שכתב השבט מוסר מספר הגלגולים, שאנשים מגולגלים בבהמות.

עוד מספר לי ששמע מהרבי מקלזנבורג ז"ל שבעל הדברי חיים מצאנו ז"ל כתב בשו"ת דברי חיים" (יו"ד ח"א סימן ז') על גרמניה, ומבאר שם שאין עבירה כמאכלות אסורות שמתמטם הלב הישראלי, ובעוה"ר ראינו על ידי זה יצאו מן הדת כמה קהילות בארץ לועיז' [לערך ארבעה מיליאן יהודים רח"ל] שאכלו ונתפטמו בנבילות וטריפות על ידי השוחטים ובדקים הקלים, וגברו עליהם דעות זרות עד שנאבדו מן הקהל (עיי"ש). ועל ידי עון השוחטים הקלים היה מלחמת העולמית הראשונה והשניה. (ראה בספר תירוש ויצהר הקול קורא'ס שיצאו אז לאור מכמה בתי דינים בווארשא, איך שאכלו ונכשלו אז בשנת כתי"ר ובשנת תרס"ו בנבילות וטריפות וחלב דאורייתא ובשר חמורים רח"ל, ותבין).

נחזור קצת לשאלה הראשונה שהיא, שהשוחט אינו בודק הסימנים לאחר השחיטה כדין, מחמת מהירות השחיטה. והעתקתי לעיל דברי השמלה חדשה מה שכתב שם שאם לא בדק כהוגן הרי זה ספק נבילה דאורייתא, ובוודאי רואים עין בעין כי כל בדיקתו הוא רק לפני, וראיתי במו עיני הרבה פעמים שהשוחט אינו מעביר את ידו כלל לבדוק אם נשחט הרוב בגלל המהירות, והבהמה מועברת

(ד) חבל על דאבדין "ולא" משתכחין, שאין לנו הבעל שם טוב הקדוש בדורינו שיבדוק הסכינים שלנו. (שמעתי פעם ביאר על זה, "ולא" טוב על אלו שהם בבחינת לא (כלים) הם משתכחין).

(ה) ראה באנציקלופדיה (מערכת אושוויצים) שהיטלער ימש"ו הכין בתי הגז ובתי שריפה לשרוף 10 אלפים איש ביום אחד בדיוק במדה כנגד מדה שהמן רצה לתת לאחשוורש 10 אלפים שקלים כדי להשמיד להרוג ולאבד טף ונשים ביום אחד, רח"ל.

(ו) תודה רבה לחברי היקר שמעון לוי נ"י חבר נאמן להאוניווערסיטא העיברית בירושלים על שעזר לי בהחקירות ובתמונות.

(ז) ראה בספר OSHPITZIN מהמחבר ר' יוסף שכטר בדף 215 שבאושפיץ (אשוויטץ) היה מקום שחיטה גדולה מאור, והיו על ידי בית השחיטה שתי בתי חרושת לעורות, גדולים מאוד, שתיכף אחרי השחיטה לקחו את עורות הבהימות מבתי השחיטה הגדולה.

עוד כותב שם שהיה שם רכבת מיוחדת לבהמות (קעטעל טרעין). ובאותו הרכבת לקחו אחר כך את כל היהודים לאשוויץ, והאנשים ששמו בהרכבת היו מאות אנשים ברכבת אחד. (כפי הנראה מהדברי חיים היה כל זה במדה כנגד מדה).

(ח) וכמו שכתוב בשבט מוסר בהמה אוכלת בהמה.

1.

לבדוק ללא כל ידיעה ברורה שרוב הסימנים נחתכו. ועוד ישנו בעיה גדולה שאיש פשוט וגם רב המכשיר אינו מבין כלל את הבעיה רק השוחט לבד, שהשוחט חייב לשחוט גם בגרון ליד הראש, כי אם לא יעשה זאת הוא גורם לבעל הבית הפסד ממוון, וזה גורם הגרמות (שהכוונה שהוא אינו שוחט במקום הנכון, כמו שכתוב בשמ"ח ובהלכה סדורה סימן ד' דף 28 סעיף כ"ט וז"ל: אבל אם שחט למעלה או למטה קצת, אז צריך גם לעיין ולבדוק כדי לראות שלא עשה הגרמה, שהוא אחד מחמשה הלכות שחיטה שהוא הלכה למשה מסיני.

ובעיני ראיתי איך ששוחט אחד חדש שחט קרוב לאמצע הצואר, והבעל הבית בא עם הלשון של הבהמה, וצעק על השוחט אם אתה תשחוט עוד פעם אחת כך אני שוחט אותך על המקום, וזה היה הברוך הבא של השוחט. [כדי להבין היטב למה צעק ועל מה צעק כל כך שהי מוכן להרוג את השוחט? אבאר לך קצת: הנה כל בהמה יש לה לשון, והלשון בא עם כל הבשר של מקום השחיטה, ואם שוחט באמצע הצואר אז בא עם הלשון עוד קצת בשר והבעל הבית מוכר את הלשון במחיר קצוב, לא חשוב כמה ששוקל הלשון, ואם שוחט באמצע הצואר אז לוקח יותר בשר עם הלשון, וביום אחד ששוחטים 500 - 600 ליום יכול להיות שיהיה הפסד להבעל הבית 300 פונט בשר ליום, [ואם שוחט יותר למעלה לצד הראש, אז בא עם הלשון רק מעט בשר, אבל אז יש שאלות להגרמה, כמו שכתוב בשמ"ח סימן כ"ה סעיף א' אבל אם שחט למעלה או למטה, פשיטה דצריך בדיקה, [אחר הגרמה] ומפני זה בא בכעס כזה להשוחט].

ושם בסעיף ב' וז"ל: **אם לא בדק אם שחט הרוב - הרי זו ספק נבילה דאורייתא, דבחייה בחזקת אינה שחיטה עומדת, ואי אפשר להוציאה מחזקתה מספק.** וכי'.

ובענין זינוק הדם: **שבשעת שהדם יורד הרבה אי אפשר לעיין ולראות היטב אם נשחטו הסימנים ראה בשמ"ח עם פירוש מטה אשר בסימן כ"ה מטה אשר סעיף קטן א' בדיבור המתחיל שיראה, וז"ל: ודוקא שברור לו בראייתו שנשחטו רובן, אבל על פי רוב אי אפשר להתברר רק**

אחר שינוח הדם מלזנק, וכמו שכתב במהרי"ל שהביא בטורי זהב, ועיין לעיל סימן כ"א אות ג'. ובדקות לא מהני מה שרואה בשעת שחיטה, כי בקל יטעה בדמיונו מחמת זינוק הדם, רק שצריך שירגיש על ידי משמוש שנשחט כולו או רובו, ומהיות טוב, יבדוק גם כן אחר הגרמה, כי שכיח שהם מורידים הסימנים לצד הגוף קצת.

וכתב בשמ"ח כתב סופר יורה דעה דבדקות החיוב לבדוק גם כן אחר עיקור, דהיינו שמיטת הסימנים, עד כאן לשונו.

[ונכל זה כתבו אז בשחיטת קטנות שהיו שוחטים 2-5 בהמות ליום, אבל כעת ששוחטים 60-120 בהמות לשעה, אי אפשר במהירות כזאת לבדוק כמבואר בשולחן ערוך].

ועיין בשמ"ח עם פירוש תקוני הזבח סימן כ"ה ס"ק א'. וכמו שראיתי במו עיני אצל שחיטה קטנה שהשוחט שחט רק לערך 20 בהמות לשעה, ובשעת שהמשגיח שהוא היה גם שוחט שם את בפלאמבעס על הלשונית וראה כי 5 בהמות שהולך לשום הפלאמבעס כולם היו נבילות ממש כי השוחט שחט למעלה ממקום שחיטה ועשה הגרמות 5 בהמות ובדק בדיוק כמו שהשוחט היה בודק ואולי יותר טוב, מזה אנו רואים שאין כאן כלום על מה לסמוך.

כעת בא לידי הספר אכילת בשר הלכה למעשה מהגה"צ מהאלמין שליט"א, וראיתי שמביא רוב הבעיות מה שישנו בשחיתות אלו. ובסוף הספר יש שם קונטרס בשר גלאט כשר בזמן הזה, ומי שרוצה לאכול בשר בזמן הזה צריך ללמוד קודם כל הספר הזה ואז יבין מה ואיזה בשר שיכול לקנות שהוא כשר להמדרין מן המהדרין, ורק אז יקוים ואכלתם אכול ושבעו... והללתם את שם השם.

ובענין בדיקת הסכין, ראה בהלכה סדורה סימן ג' ולפי זה אין כאן שום בדיקה.

ובספר אכילת בשר הלכה למעשה מעורר הרבה על זה. ומי מדבר מענין הסירכות והניקור שלפי ששמעתי ממקור מוסמך אין במקום הזה שום ניקר ואוכלים ממש חלב דאורייתא, ואדרבה שיכתבו ויראו לנו מי הוא המנקה ומאיפה יש לו קבלה על ניקור, ואפילו אם יש לו מנקה שיש לו באמת קבלה על ניקור, מי נותן לו לנקר, הלא אם ירצה לנקר הבעל הבית זורק אותו ברגע אחת החוצה, כידוע, ואין כאן מקומו להאריך כי כל זה כבר כתוב בהרבה ספרים, והיה אסיפה של התאחדות הרבנים ויש על זה

יד

טעיף כי כולנו אכלנו בארצות הברית חלב דאורייתא 50 שנים, ואף אחד לא אמר כלום, ולדאבונינו המצב כהיום הוא אכלנו ואוכל עוד רח"ל, ואין איש שם על לב.

ובזה אשים קנצי לעטי ואברכו שזכות הגדולה של שמירת הפה ממאכלים שאינם כדת של תורה כשרים ומהודרים יזכה לאכול מסעות של שור הבור ולויתן כמבואר במדרש רבה ויקרא פרשה יג פסקה ג': אמור רבי ברכיה בשם רבי יצחק אריסטון עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לעתיד לבא וכל מי שלא אכל נבלות בעולם הזה זוכה לראותו לעולם הבא הה"ד (ויקרא ז) **וחלב נבלה וחלב טריפה יעשה לכל מלאכה ואכול לא תאכלוהו בשביל שתאכלו ממנו לעתיד לבוא** לפיכך משה מזהיר לישראל ואומר להם זאת החיה אשר תאכלו, עד כאן לשונו.

ידיכם הדשלה"ט באה"ר

יצחק לוי שו"ב

פרק ג'

הבדצי"ם = היטלר ודא"ש

הסכינים הפגומים

[פעם אמרו: יאכלו עננים וישבעו - עקשו אומרים יאכלו עננים וישחטו ח"ו]
- מה יותר גרווע הבדצי"ם המאכילים נבילות וטריפות חלב ודם או 11/9 -

הבדצי"ם = היטלר ודא"ש

מה יותר גרווע הבדצי"ם המאכילים נבילות וטריפות חלב ודם [שהורגים את הנשמות] או היטלער ימ"ש שהרג 6 מיליון יהודים [את הגופים]

(במדבר פרק יא א-ד): ויהי העם כמתאננים רע באזני ה' וישמע ה' ויחר אפו ותבער בם אש ה' ותאכל בקצה המחנה. ויצעק העם אל משה ויתפלל משה אל ה' ותשקע האש. ויקרא שם המקום ההוא תבערה כי בערה בם אש ה'. והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר!!!!

מי יאכלנו בשר = 669
רובאשקין = 669

פרק ד'

בתורה הקדושה כתוב: ואנשי קודש תהיון לי, (שמות כ"ב). על המילים ואנשי קודש תהיון לי אומר רש"י הקדוש: אם אתם קדושים ופרושים מנבילות וטריפות הרי אתם שלי, ואם לאו אתם של נבוכדנצר וחבריו, הפשט הוא כך: הקדוש ברוך הוא אומר כשהיהודים יהיו קדושים, והם לא יאכלו נבילות וטריפות, אז הם יהיו שלי, וכשהם יאכלו נבילות וטריפות הם לא יהיו שלי, ועל המלים לכלב תשליכון אותו אומר רש"י: "שהכלב נכבד ממנו, הכוונה שכמישהו אוכל טריפות הוא יותר גרוע מכלב"

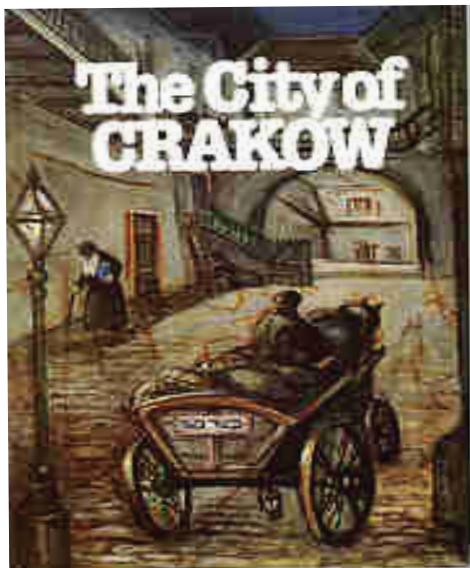
מין בעל תולדות יעקב יוסף בפ' נשא

מערכת הס"מ שלא לפתות כל יחיד, רק מעמיד שוחטים בכל מקום מסיטרא דילי' ועל ידי זה הכל ברשותו עתה התחכם היצר הרע שלא יצטרך לילך ולפתות וללכוד ברשתו כל יחיד ויחיד, רק יחיד אשר רבים נכשלים בו,

והוא שמעמיד שוחט בעיר מסיטרא דילי' המאכיל טריפות לרבים וכולם נלכדו ברשתו

הבדצים והסכינים בעיר קארקא

במשך שנים רבות פיטמו את המטבח היהודי בבשר טריפה ונבילה, סיפור מזעזע שאירע בעיר קארקא, בזמן כהונתו של הצדיק הקדוש רבי נתן נטע שפירא זצ"ל, בעל מחבר מגלה עמוקות

המגלה עמוקות נבהל

”רבי חיים הלבערשטאם מצאנו זי”ע בעל ”דברי חיים”

ידוע שעל ידי שוחטים הקלים שהאכילו בשר פיגול, יצאו מן הדת לערך ג' וחצי מיליאן יהודים רח"ל, כמבואר בשאלות ותשובות דברי חיים (יו"ד חלק א' סי' ז') שאין עבירה כמאכלות אסורות שמטמטם הלב הישראלי, ובעוונותינו הרבים ראינו דעל ידי זה יצאו מן הדת כמה קהילות בארץ לוע"ז שאכלו ונתפטמו בנבילות וטריפות על ידי השובי"ם הקלים, וגברו עליהם דעות זרות עד שנאבדו מן הקהל. (עיי"ש דבריו החוצבים להבות אש

רבי אהרן רוקח מבעלזא זי"ע

כל כוחו של הרשע הגרמני ימ"ש בא על ידי שאכלו מאכלות אסורות שהיו שוחטים קלים ומזה נולד עמלק הגרמני, והיה במדה כנגד מדה מפני שלא השחיו הסכינים כדבעי השחיו את החרב של הבעל דבר שהוא שר של עמלק ועל ידי זה היה בכוחו לשחוט מיליוני יהודים רח"ל (ספר דרשות הגר"ש שווייצער שליט"א - זי"ע)

על הכשרות בשיקגו, כי זה היסוד הראשון שמוטל על הרב לתקן, עד שהשוחטים והבוטשערס העי מלקים רדפו אותו והוצרח לברוח משם, ועלה לארץ ישראל, ונתיישב בעיה"ק צפת, ושם מנו"כ.

העולם אמרו שחשב עצמו (רבינו משה חיים לוצאטו - הרמח"ל) למי שיח. ושמעתי מפי מו"ר הרידב"ז זצ"ל, שפעם אחת אמר לתלמידיו שיחפשו עליו שאם עבר פעם אחת על דברי חז"ל, אזי אינו יכול להיות משיח, והזכירו לו כי פעם אחת עבר על מחז"ל לעולם יצא אדם בכי טוב

(פסחים ב'), ואז הסיח דעתו מלהיות משיח (ספר "עדן ציון" עמוד קמ"ה).

חלק מספריו: מגדל דוד - חידושים ופלפולים לתלמוד בבלי וירושלמי (ווילנא תרל"ד). ב. חנה דוד - חידושים על מסכת חלה מתלמוד ירושלמי (שם תרל"ו). ג. תשובות רידב"ז (שם תרמ"א). ד. פירוש רידב"ז ותוספות רי"ד - על התלמוד ירושלמי (פיטריקוב תרנ"ט - תר"ס). הראשון הוא פירוש הענין (דוגמת פירוש רש"י בתחמוד בבלי), והשני, הרחב ביאור (דוגמת התוספות בתלמוד בבלי), בפירושו אלה קנה לו את פרסומו הגדול כ"תנא ירושלמי". ה. נימוקי רידב"ז דרושים ופירושים על בראשית שמות (שיקאגו תרס"ד). ו. שו"ת בית רידב"ז (ירושלים תרס"ח). ז. קור נטרס השמיטה - הלכות שביעית (ירושלים תרס"ט). ח. קונטרס הלכה למעשה - בדין פירות שביעית (ירושלים תרע"ב). ט. שו"ע לשבת - בית רידב"ז - הלכות שביעית שהוציא לאור במצורף לספר "פאת השלחן" ירושלים תרע"ב. ועוד.

רבינו הקדוש מסאטמאר זי"ע
 היה מרגלא בפומי דברי הים
 של שלמה (ב"ק פ"ד ס"ט)
 והשלה"ק (מסכת שבועות):
 דתורתינו הוא תורת אמת
 ואסור לשנות אפילו אות אחת
 מדברי התורה"ק, וחייב למי
 סור עצמו על זה, והאומר על
 פטור חייב או על חייב פטור
 הוה ככופר בתורת משה דמה
 לי דיבור אחד ומה לי כל התור
 רה. (ועיין ויואל משה (מ"א
 אות ע"ו) שדיבור של כפירה

באות אחת בתוה"ק יש לו דין יהרג ואל יעבור, וראה שו"ת דברי יואל (סימן
 צ"ז) דהחויב להגיד האמת במסירת נפש ממש.

פרק ה'

שאלה איך אפשר לומר על גדולי ישראל שהם לא יודעים שאוכלים נבילות וטריפות חלב ודם?

תשובה: בזמנו של הגאון הקדוש החסיד מוילנא זצ"ל נכשלו כל העיר באיסורי חלב [וכך היה בקראקא לערך 30 שנה שאכלו בשר חזירים וחמורים ובשר שלא נשחט - וכן היה בכל הדורות ראה לערך 1500 ספרים בספר שחיטת ואכילת בשר כהלכתה שבכל הדורות הס"מ העמיד שוחטים ורבנים וסופרים מסטרי' דליה וכך שחטו את כל העיר].

בעזרת הש"ת

ספר הניקור

הפנים - הקדמי

בירור מקיף על ניקור חלב הפנים - הקדמי מהתלמוד ושו"ע מהראשונים והאחרונים ומספרי ניקור

הלכה למעשה

מאת

הרב מרדכי גבריאל מלאכי

רב בביהמ"ד רחסיים "יבנה"
תל-אביב

ראש ביהמ"ד הלכה למעשה
בני-ברק

שנת תשמ"ה לבריאת העולם

י צ א ל א ו ר ע י

ב ו י ת מ ד ר ש

"הלכה למעשה"

רחוב אלישע 2, בני-ברק

משרד: רחוב הס 7, תל-אביב, טלפון 294748, ת.ד. 4618
Office: 7, Hess Street, Tel-Aviv, Tel. 294748, P.O.B. 4618

ההכנסה מוקדשת לביהמ"ד

סדר הניקור הפנים

והקדמי

עם תמונות

הלכה למעשה

מאת הרב מרדכי גבריאלי מלאכי
 - רב בביהמ"ד דהחסידיים "יבנה"
 תל -אביב - וראש ביהמ"ד הלכה
 למעשה - בני ברק

ביאור מקיף על ניקור חלב הפנים - הקדמי מהתלמוד
 ושו"ע מהראשונים והאחרונים ומספרי ניקור. - בזמנו
 של הגאון מוילנא זצ"ל נכשלו כל העיר באיסורי חלב. -
 יצא לאור ע"י בית המדרש הלכה למעשה בני ברק

הספר הזה יצא לאור בזמנו של הגר"א זצ"ל, המנקר
 הגה"צ רבי משה מק"ק קיראן מצא שכל העיר ווילנא
 אוכלים חלב דאורייתא, והגאון החסיד מוילנא זי"ע לקח
 עשרה גדולי ישראל ובתוכם אחיו רבי שלמה זלמן זצ"ל,
 וישבו זמן רב וביררו כל מלאכת והלכות הניקור ומצאו
 שאמת נכון הדבר שכל העיר ווילנא נכשלו באכילת
 חלב, וכל העשר רבנים דשם חתמו על קול קורא איך
 לתקן הענין של הניקור, (נדפס בקובץ ספרי ניקור ט' כרכים)

ושתי פרשיות נשארו סתומות:

הראשונה היא: הפסק שני של מהר"י סוראזינה בסוף שו"ת הרא"ש שכתב: אנחנו נוהגים כרש"י שהחלב אשר תחת העור הדק מותר לפי שהוא סובר דחפוי גמור הוא. עכ"ל. אנו רואים להפך רש"י בחולין דף ט' ע"א ורש"י דף מ"ט דף צ"ג אומר בדיוק הפוך מזה. מה שאומר המהר"י סוראזינה. והשאלה היא מאיפה מביא דעת רש"י כזו?

הפרשה השניה היא: "שו"ת משיב דבר" מהנצי"ב בתשובה סימן כ"א שכתב: ראיתי בקונטרס "לחם שערים" משו"ב ומנקר א' בק' קידאן מגבב דברים לאסור שומן שעל הצלעות אחורי חצר הכבד ואומר שהוא חלב הכסלים וכל דבריו במח"כ אינו אלא שטות ודברי הבל, ובסוף מסיים:

ובאמת ראוי אותו השוחט ומנקר לגעור בנויפה שבא להוציא לעז על ישראל שאוכלים חלב ח"ו. אבל חלילה לנו לחוש לדבריו המרבים הבל בלי די שום סמיכה ולקחות שיני אבותינו ח"ו וכו' הקונטרס הנ"ל הוא נדיר מאד ואי אפשר למצוא בשום ספריה לא שקטתי ולא נחתי ובעהשית מצאתי והנה מה שרואים עינינו שהגאונים וגדולי ישראל הסכימו אתו.

הנהגה הסכמה:

הרב מ"ו סעדי' במ"ו נתן נטע הנבחר מבית הגאון החסיד דק"ק ווילנא להתווכח עימי והסכימו כולם שהחלב אשר על ראשי הדפנות הוא אסור.

בין ההסכמות אנו רואים מהרב המה"ג מהר"א ברודא אב"ד ור"מ דק"ק מסערריא. בעל שם הגדולים השלישי (וילנא תר"ע) מזכיר את ר' אברהם ברודא מסערריא, בתור חברו של הגר"א מוילנא ללמודים.

מהר"ב ארי' לייב במ"ו אלי' וצ"ל דיין דק"ק קידאן והוא היה חותנו של הגאון מוילנא. מוהר"ר מאיר במוה"ר שלמה זלמן אחיו של הגאון החסיד מוילנא ועוד הרבה הסכמות מהגאונים בזמנו.

החלטתי להכניס את הקונטרס יחד עם התשובה סימן כ"א מה"משיב דבר" בספרי, צלמתי דף הראשון ואחרון עם כל ההסכמות יראו גדולי התורה בישראל ובעולם כולו. זה ברור שכולנו צריכים להתפלל לביאת גואל צדק במהרה בימינו, כולנו מחכים בכליון עיניים לאלהיה הנביא שיאיר עינינו בתורתנו הקדושה. אמן.

אולם היות שרבים שעוסקים כהיום בשאלת החלב ככונתם תחילה להתיר את האיסור וקוראים לעצמם רבנים ואם לשם התואר "רב" לא יצרפו התואר גאון לא יסלחו לעולם, ובכתבתם בשאלת החלב מעידים על עצמם כמאה עדים שלא יודעים על מה מדובר ותולים סברתם על אילן גדול הגאון בעל משיב דבר ומשתמשים בחריפות לשונם כלשונו בתשובת "משיב דבר" סימן כ"א שכתב: "ראיתי בקונטרס נקרא "לחם שערים" משו"ב ומנקר א' דק' קידאן — מגבב דברים לאסור שומן שעל צלעות אחורי חצר הכבד, ואומר שהוא חלב הכסלים וכל דבריו במח"כ אינו אלא שטות ודברי הבל ובסוף התשובה כתב ה"משיב דבר" בעצמו ומביא את הסמ"ע מחצר הכבד ולמטה מתחיל חלב הכליות וחלב המעיים ושאר מיני חלב ומשם צריך ניקור. ומחלב האחורי יחשב. החלטתי להביא "הלחם שערים" במלואה עם כל הרבנים הגאונים בזמנו שהסכימו אתו ויראו גדולי התורה וישפטו עם מי הצדק.

הלכה למעשה

ספר "לחם שערים"

ויאמר שאול באתי לדבר אודות השוחטים המנקרים. משוטט הייתי מעיר לעיר ממדינה למדינה ימה וצפונה ורעות רבות מצאתי הנה והנה אשר לא יעשה בישראל כהנה במעשה ניקור הבהמה הן בחלק האחור והן בחלק הפנים ירי כולם יוצאים וממשמשים נשים ועבדים וקטנים דרך פקידה בעלמא כפקודי אבות על בנים ואבות פונים אל הידעונים והמשים אינם יודעים מאומה לא חלוק ולא בילק בין גידין האסורים משום דם או משום חלב אפילו כמלא נימא רק מילתא למילתא מרמה ואחזרי כי רעה ראיתי ונבהלתי ונשתוממתי על היושבים על כסא הוראה הלכתי ושאלתי על מה ראוי מכשולים כאלה בישראל אשר מצאתי זה, וזה מנקרים וחילופיהן בגולם. חותכים ומשליכים דברים המותרים ומאכילים דברים האסורים באין מוחה אין אומר ואין דברים ותשובת הרמה אלי שהתורה מכסה ואתה מגלה ואין נחפשה ונחקורה אחרי הדברים האלה כאשר באמת אמרו על הלכות ניקור אי אפשר לכתוב ולפרט כולה רק איש מפי איש צריך להיות בידו קבלה וכל המצוין בניקור אומרים שכך וכך קבלנו ואנחנו לא נדע על מי נסמוך ואני כשמעי כל אלה אמרתי עת לעשות לד' להפיר מחשבכם ורחמנא לצלן מדעתם ואף ששניתם ושלשתם אבל לא יפה פירשתם אמת וצדק הוא שכך כתבו הפוסקים בהלכות ניקור שאי אפשר לפרט בכתב מעשה ניקור אלא בראית עין אבל אין כוונתי להקל על מי שבא להיות מנקר אלא להחמיר ולהגיד כי ישר הוא ללמוד כל הלכות ניקור מתוך תורה שבכתב וגם מרבייהם שבעל פה אל תנח ידך.

ומאז אמרתי עתה ראיתי על מה שכבר נצטערתי מפני מה נשתנית מכל בית אבותי ובני משפחתי שלא היה בהם שום שוחט ומנקר שהמה כולם חכמים כולם נבונים ומופלגים בתורה ובמצות מלאים כרמונים ומוזכים את הרבים לגדולים וקטנים עתה אני רואה שהניחו לי מקום להתגדר פרצה גדולה אשר עד לשמים עולה כאשר שבמדינה הזאת דהיינו מדינת זאמו"ט אין שום אדם שילמוד דיני ניקור אליבא דהלכתא ובגלל זה אורתי כגבור חלצי לגדור הפרצה הזאת להודיע המכשול שהעולם נכשלים בעו"ה באיסור כרת הרי ידוע שכבר הזהיר לנו בעל לחם הפנים כשמפרידים חלק הפנימי מן חלק האחורי שלא להניח הבשר שבין צלע י"ב לצלע י"ג לחלק הפנימי גם כשיחתוך למטה בכסלים שיהתוך למטה מהטבור שהוא שייך לחלק האחור ועכשיו העולם אינם נוהרים בזה, כי שתי רעות עושים שמניחים הבשר שבין צלע י"ב לצלע י"ג לחלק הפנים וגם זהלב אשר על ראשי הדפנות אינם מנקרים ומכשילים את הרבים באיסור גמור כמו שהראיתי לפני בי"ר דקהילתנו שהחלב הזה מחובר לחלב הכליות וגם בספר לחם הפנים כתוב בפירושו: מן חצר הכבד ולמעלה שייך לחלב הכליות (הכוונה מן החצר הכבד ולמטה, המחבר). ואין משגיחין על זה ואף אם אנשים שכמוני מוכיחים להם ע"ז אינם משגיחים באמרם מי שמך לאיש, התורה חדשה אתה מביא עלינו ע"כ אמרתי גם ע"ז זכרה לי אלוקי לטובה על גילוי וסימן טוב מילתא היא שיוכלו הגאונים הרבנים לחקור ולדרוש אחרי הקצבים המנקרים אם עושים כהלכה. משא"כ כשלא היו בידם סימנים הנ"ל לא ירעו מאומה וגם לא היה בידם ליתן השגחה ע"ז מחמת שלא בקיאי במעשה חילוקים הנ"ל.

אבל עתה אתם הדבקים בה' אלוקי' עמדו וגדרו הפרצה הזאת, אשר לא יעשה בישראל ולא יזידון עוד וגם באתי להזהיר לכל מי שנגע יראת אלוקים בלבו שישגיח על ניקורי בני מעיים שהיא מסורה לנשים מאין להם לידע מקום החלבים האיטורים מי אמר להם ומי הראה להם מקומם באשר שלא מצאתי במדינה זו שום למדן שיראה בעיניו מקום האיטור רק שילמד בספר ואינם מתאמצים ומשתדלים לראות כדי שיכירו בטביעת עין דבר האיטור אמרתי שגם זה הוא רק מעשה קליפה בעו"ה כדי להכשיל את ישראל בטומאת איטור אכילה דוקא, שלא יהי' חו"ש תיקון לישראל שיפרו מן הגלות כי זה מגמתו: ובשל"ה הקדוש דמ"ח ע"א כתוב וז"ל ומוזה נבוא להבין ענין הטומאה כי בעובר אדם על מצוה א' מתורתנו הקדושה באכילת חלב ודם וכיוצא הרי הדבר הזה למטה הוא גשמי ונראה לעובר עליו דבר מועט. אמנם למעלה היא טומאה בלי שיעור כי כפי רוחניות עליית המצוה כן הוא שיעור ירידת הטומאה בכמה מלאכי חבלה עכ"ל. וגם הרב ר' חיים וויטאל הפליג באזהרת איטור אכילה בשערי הקדושה שלו עד מאד. ודי לנו בהערה זו והנבון יבין.

לכן אחינו בני ישראל חסו על עצמיכם ועל גלות השכינה שתהא למורכם לש"ש כדי לשמור ולעשות כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה ובפרט בלימוד איטור והיתר שלא יהי' למודו רק מן הספר אלא שיראה בעיניו ג"כ כדי שיוכל להזהיר את כל העם מן האיטור וגם מן הראוי להיות בכל עיר ועיר לכל הפחות אחד או שנים שיהיו מומחים בלימוד ובמעשה כדי שיוכלו להשגיח ולהזהיר את העם מן האיטורים לבלתי ידח ממנו נידח ח"ו ובזכות זה יזכו לעלות לציון ברינה שיבוא הגואל והמבשר ב"ב א' ס'.

הנה אחרי כתיבי ההקדמה שעמדתי ברמז דברי ועכשיו הוכרח לפרש דברי באר היטב באשר בהיותי על מקומי ועל קנקני היו כל עיר ועיר סרים למשמעתי ואסרו החלב אשר על ראשי הדפנות בחלק הפנימי כמו שהראיתי להם ועכשיו שנדדתי ממקומי והייתי נע ונד בארץ זה שלוש שנים וכשבאתי על מקומי הראשון ומצאתי הפרצה הגדולה שאינם מנקרים החלב הזה ושאלתי מה זה ועל מה זה והשיבו לי שבק"ק ווילנא אינם מנקרים החלב הזה באמרם שהחלב הזה מותר ואמרתי בלבי איך יכול להיות עיר ואם בישראל שלא ישגיחו על איטור כזה ח"ו יכול להיות שהדין עמהם ולא האמנתי בעצמי שמא טעות יהיה בידי ודרשתי וחקרתי בים התלמוד ובכל הפוסקים ראשונים ואחרונים ולא מצאתי שום היתר בעולם והצעתי דברי לפני הרב הגאון הגדול אב בית דין וגליל ובי"ד צדק דקהלתנו יצ"ו ויבחרו עשרה לומדים מביהמ"ד לחקור אחר דין זה והלכתי עמהם לבית המטבחים והראיתי להם איך החלב הזה מחובר עם חלב הכליות ביחד בקרום אחד דהיינו באותו קרום הדק המתפשט בכל הכסלים ה"ז החלב עם הכליות ביחד ונתנו עידיהן והצדיקו אותי ואסרו החלב הזה במקומינו וחקרנו מניין יצא הטעות הזה בעולם שאינם משגיחים על החלב הזה לאסור אותו ומצאנו שהטעות היא שלא רקדקו בדברי הרמ"א ז"ל כאשר שבירה דעה סימן ס"ד סעיף ז' כתב הרמ"א ז"ל: וסדר ניקור אלו החלבים צריך ראי' מן הבקי בניקור ואי אפשר באר היטב בספר וכל אלו החלבים אין לחוש להם אלא באחוריים של הבהמה אבל בחצי בהמה של פנים אין בהם חלבים אילו רק קצת מן הקרום שעל חלב הכסלים הנשאר בראשי הדפנות על הכסלים הנשאר שם וצריך להסיר אותו הקרום משם ויש נוהגים ג"כ להפריד הבשר הנדבק שם זה ע"ג זה ולגרור החלב שביניהם ויש מתירים משום דמיחשב חיפוי בשר וכן המנהג באשכנז ובעירנו. עכ"ל.

הנהגה מפרשים רק קצת מן הקרום שעל חלב הכסלים הקרום נשאר בראשי הדפנות ולא החלב ואמרתי להם הרי חלב תחת הקרום בראשי הדפנות ואמרו לי זה החלב מותר שהוא חלב הדפנות מה שנדרש בת"כ.

וחקרתי מנין יצא להם טעות זה והבנתי מדברים שפירשו חלב שעל הכסלים שהחלב על גבי הכסלים ואנו רואים בחוש שאינו כן חלב על הכסלים פירושו החלב מעל לכסלים דהיינו למעלה מן הכסלים כמו שפירש רש"י ז"ל נראה בגובה הכסלים תחת הכליות ולא על גבי הכסלים כאשר שעל גבי הכסלים תחת הקרום הדק לא תמצא שום חלב מראשה לסופה מן החוזה עד הירכים. החלב הם בראשי הדפנות ובצלעות הקטנות עד עצם הנק"א ששם מתחילים חלב הכסלים לא על הבשר והוא ראי' הרי בגמרא דף ח' ע"ב כתוב ולא ליסחוף אינש כפלא אבשרי דדאיב תרבא, ופירש"י דהיינו הכסלים עם הכליות כאשר שעל הכסלים אין שום חלב רק מעל לכסלים. וכך הוא פירושו ברמ"א רק קצת מן הקרום שעל חלב הכסלים, היכן הוא החלב? מעל לכסלים על ראשי הדפנות ומראה באצבעותיו עוד הפעם מעל לכסלים הנשאר שם בראשה דהיינו על ראשי הדפנות כאשר שעל הבשר אין שום חלב רק הקרום דאלת"ה הי' לו להרמ"א לכתוב רק קצת מן הקרום ולשתוק. למה הזכיר חלב הכסלים, אלא בוודאי שהוא מצריך להסיר הקרום עם החלב והוא ראי' כתוב וצריך, היה לכתוב צריך בלא "ו", אלא ה"י" מוסיף על ענין ראשון – הסיר החלב והקרום אשר עליו מה שהוא מזהיר על הקרום כי הקרום מתפשט על הבשר אדום ג"כ ואם לא הי' מזהיר עליו דווקא היה משמעות האסור רק על החלב והקרום אשר עליו.

ובאמת כל הקרום הוא אסור, אף על הבשר האדום ועל החלב לא היה צריך להזהיר כי שמו מוכיח עליו שקורא אותו חלב הכסלים והוא מורגל בפי כל ישראל שחלב הכסלים אסור לכך לא הזהיר עליו.

ועכשיו מסולקת תמיהתו של מעדני יו"ט שהיה מתמיה על הרמ"א שלא הצריך להסיר החלב שתחת הקרום וז"ל באשר"י כתב: לבד קרום דק וקלוש המתפשט בכל הכסלים וכתב עליו הרמ"א בהגה"ה והוא בחלק האחוריים רק קצת נשאר בראשי הדפנות בחלק הפנים על הכסלים הנשאר שם בראשם וצריך להסיר אותו הקרום משם כ"כ הרמ"א בהגהותיו ובתשובה להרשב"א סימן ס"ח כתב וז"ל: אותו חלב שתחת קרום דק הסמוך למתנים ודאי אסור ואין זה נקרא תוך הכסלים אלא אותו שהבשר ממש חופה אותו והוא שעומד בין כפלי בשר הכסלים אבל אותו שהקרום לבד חופה אותו נראה הוא על הבשר ולא בתוך הבשר ואין לך מי שמתירו" עכ"ל.

וכתבו הב"י גם הרמ"א בד"מ שלו ותמיהני עליו שלא פ"י כן בהג"ה שכתבתי שצריך לקלוף ג"כ החלב שתחת אותו הקרום עכ"ל. כך כתב מעדני יו"ט. בדברי המודות שלו. הרי מעדני יו"ט למד פ' ברמ"א שלא הצריך להסיר רק הקרום ומתמיה עליו שלא הצריך להסיר החלב ג"כ אבל עכשיו כשפירשתי דברי הרמ"א אין שום תמיהה עליו בענין זה.

ועוד ראי' ברורה שדעת הרמ"א ג"כ על החלב שבראשי הדפנות לאסור אותו מפני שמביא הפלוגתא על החלב שתחת הבשר הנדבק והלא קל וחומר. מה החלב אשר למעלה תחת הקרום לבד מותר החלב שתחת הבשר הנדבק זה עג"ז כ"ש שצריך להיות מותר כיון שהוא מחופה בשר, אלא דדעת הרמ"א לאסור הקרום והחלב שתחתיו ג"כ כי הוא מחלב הכסלים והחלב שתחת הבשר פלוגתא הוא, כי יש מתירין.

הקשו לי מנין לו להרמ"א שקורא לחלב שעל ראשי הדפנות חלב הכסלים הרי הרב אלפס פירש חלב הכסלים היאך דלייפין אטמתא אצל עצם הנקי"א שם החלב הכסלים? ואמרתי להם מה דעתכם על מה שאומר הרב אלפס חלב הכסלים היאך דלייפין אטמתא שמורה דווקא על מקום שהוא ולא יותר. אינו כן אלא שם מתחילין החלב ומתפשטין עד חצר הכבד ומה שכתבו דלייפין אטמתא רק לסימן מפני מה קורין כסלים לשון כסיל ושחול כן כתב הרב אלפס בעצמו כל זמן שאין חפוי בשר הכל נקרא חלב הכסלים. ועוד הרי הרב אלפס קורא לתרבה דקולבשתא זה הוא חלב אשר על הכסלים.

והקשה הרב רבינו נסים, זה אינו ותירץ הר"ן כך הוא פירושו ברב אלפס גם זה מן חלב הכסלים, והנה כך הוא הפירוש ברמ"א גם זה מן חלב הכסלים אשר על ראשי הדפנות כי הוא בקרום אחד עם חלב הכליות וראוי' להקרבה כי הוא נמשך עם הקרום והכליות ביחד כשתחתון את היותרת עם אצבע הכבד אזי ימשוך אותו החלב אשר על ראשי הדפנות עם הכליות הכל ביחד כמו שכתוב בת"כ סדר הקרבה. ועכשיו הוא מתורץ מה שהקשה לי ה"ז חלב הדפנות?

הרי אנו רואין בחוש שזה מן חלב הכסלים רק שהטעות יצא מדברי הרמ"א ז"ל כמו שפירשתי וגם מפני שקורא ראשי הדפנות ובר"מ שלו קורא זה ראש הכסל. ז"ל החלב אשר על ראש הכסל תחת הקרום לבד ודאי אסור שאינו מקרי חפוי. וחלב הדפנות הם למעלה מחצר הכבד לצד הריאה זה החלב מותר שאינו ראוי' להקרבה כמ"ש בת"כ, גם שלא נחתכו קודם הסרת חלבו דהיינו מן המחובר כך הוא בת"כ.

הרי מבואר שלא ינתחו הבהמה קודם הקטרה בשביל שהיו צריכים להסיר היותרת עם חלב אשר על ראשי דפנות עם הכליות והכסלים הכל ביחד. ואיך אתם יכולים להתיר החלב הזה? ועוד ראיות ברורות לכל הדעות שאותו חלב אשר על ראשי הדפנות, הוא מן החלב הכסלים שהרי החוטין שבעוקץ הם ג' מימין ושנים משמאל הם אסורים לפי שסמוכין לחלב הכסלים כמו שמדמה הב"י בטור יו"ד בסי' ס"ד איסורן של חוטי העוקץ לחוטי הטחול. ח"ל: איסורן של אלו ואלו שווין אלו סמוכים לחלב שעל הכרס ואילו סמוכין לחלב שעל הכסלים הרי הב"י קורא אותם ג"כ חלב הכסלים ואמרו לי מנין אתה אומר שחוטי עוקץ הם בחלק הפנים והראיתי להם שפי' רש"י ז"ל בגמ' חולין דף צ"ג העוקץ הוא פלאנקו והראה מקומם של אילו החוטין שראש אחד מחובר בשדרה וראשי הפצולין נדבקים תחת החזה בראש הצלעות וכתב התוס' צריך להזהיר, אותם שקונים חלק הפנימי. לחטט אחריהם. וגם

הלכה למעשה

צ

הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהל' מאכלות אסורות סימן י"א כתב וז"ל: ה' חוטי'ן יש בכסלים וכולם משום חלב וכתב ע"ז הגהות מיימינו הוא שבכסלים סמוך לחזה עד קרום הבשר שסביב הדפנות שחוטכין כדי שיכניס שם יד הכורך הריאה הרי הם כחלק הפנימי ולא כחלק האתור והחוטי'ן הם אסורין משום חלב ועליהם אין שום תלב רק אותו חלב אשר על ראשי הדפנות והחלב יהי' מותר, היתכן? אלא זה טעות בעוה"ר בידינו כאשר שאין שום משגיח ע"ז וגם ברוקח סי' ת"ט כתב וז"ל: ולובן הכליות צריך לשרש אחריו וכל החלב שעל העצמות של הכסלים ועצמות החוליות שתחת הכסלים והחוטי'ן שבכסלים ג' בכסל ימין שכל אחד נחלק לב', וב' שבכסל שמאל שכל אחד נחלק לג' וישרש אחריהם, שהן חלב שלא יניח כחוט השערה עכ"ל. וגם בלחם הפנים הזהיר על אותו חלב להקצבים שידקדקו אחר חצר הכבד, כי מן חצר הכבד ולמטה מתחיל חלב הכליות ומחלב האחור יחשב ח"ל: בחתכם הפנים שקורין פריידק מחלק האחור, דרכם של הקצבים לחתוך בשיפוע עד שמצרפים הבשר שהוא מודבק על צלע י"ג להפנים וצריכים לנקר אותו תחיתת בשר כמו חלק האחור. במקומות הידועים למנקרי הבשר וגם דרכם לחתוך במקום שכלים הצלעות בשיפוע בפלאנקין למטה עד הכחל ועד מקום שקורין הויך שטעליין והוא שייך לחלק האחור וצריך לנקרו ואין העולים מרגישים בזה, לכן צריכים להזהירם בזה שלא יחתכו כ"א עד סוף הטבור שהוא מקום מוגבל ומשם ולהלאה כלל לא, וגם יש בהמות שיש להן צלעות גדולות שיש בהן מוח בכל צד י"ד או ט"ו ויש שאין להם אלא י"ג וכן ידקדקו הקצבים אחר חצר הכבד כי מן חצר הכבד ולמעלה אין שום חלב ומחצר הכבד ולמטה מתחיל חלב הכליות וחלב המעיין ושאר מיני חלבים ומשם צריך ניקור ומחלב האחור יחשב עכ"ל.

הרי אנו רואים בחוש שבעל לחם הפנים כיוון לדברי הרמ"א שהחלב אשר על ראשי הדפנות אסור. הרי הוא אומר מחצר הכבד ולמטה מחלב האחור יחשב. וכתב עליו בעל בית לחם יהודה לא ראיתי נוהגין כן אלא כמו שכתב משאת בנימין ויש מקום לטעות כאשר שיש מפרשים שכתב הבית לחם יהודה חולק על לחם הפנים אודות אותו חלב אשר למטה מחצר הכבד וזה אינו הרי הוא מפלפל אודות הצלעות יתירות הרי מסיים דבריו כמ"ש משאת בנימין כאשר שבל" סבר שבשבל הצלעות הזהיר בלח"הפ לדקדק אחר חצר הכבד ואמר לא ראיתי נוהג כן וזה אינו לא בשביל הצלעות הזהיר בלח"הפ הפנים לדקדק אחר חצר הכבד אלא בשביל חלב אשר על ראשי הדפנות. כמו שמסיים דבריו מחצר הכבד ולמטה מתחיל חלב הכליות ומחלב האחור יחשב, היה לו לכתוב מחלק האחור יחשב אלא ודאי לא הקפיד רק על החלב ולא על הצלעות וכך פירושו בלח"ה כשמחלקים חלק הפנים מחלק האחור צריך להניח צלע אחת מכל צד לחלק האחור וגם יש לפעמים בהמות שיש להם בכל צד י"ג או י"ד כנ"ל או ג"כ אין צריך להניח לחלק האחור רק צלע אחת מפני שאותו צלע יוצאת כולה חוץ לחצר הכבד לכך היא אסורה מפני שהיא הצלע טמונה כולה בחלב הכסלים והכליות. וע"ז הזהיר ג"כ על אותו בשר של אותו הצלע

ספר הניקור

צא

וגם על הבשר שלמטה מהטבור מפני שחלב המתניים מתפשטים עד המקום הזה כמו שכתב הבית יוסף חלב המותניים מתפשטים עד הצלע י"ב ולזה צדקו ג"כ דברי הרמ"א באמרו אין לחוש לאותו החלבים מחלק הפנים כיון שאינו מתפשט חלב המתניים רק עד צלע י"ב אבל מה שמסיים דבריו רק קצת מן הקרום הנשאר על חלב הכסלים בראשי הדפנות לזה כיוון בעל לחם הפנים שמוהיר להקצבים לדקוק אחר חצר הכבד כג"ל, מפני שחצר הכבד הולך שיפוע יורד מן הכליות עד החזה ונשארו ראשי הצלעות כמו רוחב יד חוץ לחצר הכבד לצד האחור וחלב הכליות מתפשטים על אותם ראשי הצלעות עד החזה בקרום אחד. ועכשיו צדקו דברי הרמ"א ודברי לחם הפנים שהחלב אשר על ראשי הדפנות הוא מן חלב הכסלים והוא ודאי אסור.

ואף שהקשו לי הא, הפרי חדש קורא לעוקץ זנב, עניתי להם לאו קושיא כלל ח"ל של הפ"ח פ"י: עוקץ הזנב והוא בחצי של חלק האחור והחוטין נמשכין לחצי חלק הפנים והוא מש"כ המחבר ואותם ראשי הפצולין וכו' ולפיכך צריך לחטט אחריהם בחצי של פנים, ובחצי האחור של אחוריים, והמחבר כאן נמשך אחר פירש"י דחוטין שבעוקץ ה' חוטי דכפלי שאיסורן משום חלב, ולקמן בריש ס"ה הזכיר גבי חוטין האסורים משם דם חוטי העוקץ, וכדעת ס' הרמב"ם בפ"ז, וא"כ פסק לחומרא שהם חוטין אחרים, מלבד ה' דכפלי שאסורין משום דם אלא שמ"ש כאן חוטין שבעוקץ אינו מדוקדק.

והרשב"א סבר כדעת הרמב"ם שהם חוטין אחרים, אלא שסבר שאיסורן משום חלב דומיא דה' דכפלי ויש להחמיר ולאסור חוטין שבעוקץ משום חלב ודלא כהמחבר לקמן עכ"ל. הפ"ח, הרי לפי פירוש הפ"ח חוטי העוקץ הם באחור איך אתה אומר שהם בפנים? וכך למדו הפי' בפ"ח.

אמת שראשי הפיצולין בכפלי בראשי הצלעות הם אסורים משום חלב כי הם באים מן חלק האחור והחלב אשר אליהם מותר, ואמרתו להם אינו כן אלא, החלב אשר על ראשי החוטין אסור, והחוטין אסורין בשביל אותו חלב שמונח עליהם ודלא כפי' הפ"ח שראש אחד באחור אלא כפירוש רש"י ז"ל. שראש אחד מהחוטין מחובר בשדרה וראשי הפיצולין נדבקין תחת החזה בראשי הצלעות והקושיא שהקשה הפ"ח על הב"י חוטין שבעוקץ אינו מדוקדק, לא קשיא כלל שכאן בס' ס"ד כתב לדעת רש"י שהוא קורא לכפלי עוקץ ואיסורן משום חלב ובס' ס"ה כתב לדעת הרמב"ם שקורא לזנב עוקץ, ואיסורן משום דם. ואין קושיא על הב"י מפני מה קורא כאן וכאן, עוקץ משום שיש לו על מי לסמוך אררבה הקושיא היא על הפ"ח מה שדחק עצמו לפרש שחוטי העוקץ הם בחלק האחור ונמשכין לחלק הפנים זהו בודאי אינו מדוקדק כי אין על מי לסמוך לזה. לא מהפוסקים ולא מן הגמרא. כי איך יכול להיות שחצי החוט יהי' אסור משום דם וחצי השני משום חלב? אלא מחוורתא כפי רש"י ז"ל. וגם אין שום ראיה מהפ"ח להחמיר חלב על ראשי הדפנות.

הלכה למעשה

צב

ועוד ראי' לדברי, משני בעלי מחברים – בעל ספר טהרות אהרן שהיה שוחט ומגקר בק"ק פראג ובעל מחבר ספר זבח שמואל שהיה שוחט ומגקר בק"ק ליסא שפירשו על סדר ניקור של בעל העיטור ה"ל של בע"ה; ואח"כ מתחיל מקום סיום הגיד המוציא מן החזה ומקליף בידו אותו הקרום שעל הכסל. ופי' המחברים הנ"ל הוא הקרום האסור משום חלב שעל הכסלים וכל הנגרר עמו דהיינו כל חלב אשר תחתיו והמשוך עמו הכל אסור הרי אלו המחברים כתבו ג"כ לקלוף החלב אשר תחת אותו הקרום.

ועכשיו אחי ורעי בואו וראו כמה וכמה וויכוחים נתווכחתי עם לומדים מופלגי תורה בכל מקום שידם מגעת בכל הפוסקים ולא מצאו שום סתירה לדברי בעזה"ת, לכן אחי ורעי כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה בודאי הקולר תלוי בצוארו והחיוב מוטל על כל איש מישראל להשגיח ע"ז שלא יכשילו עם קדוש באיסור כרת ח"ו די לנו בהערה זו אלא השכחה באה לעולם בעוה"ר שאין שום בעל תורה משגיח ע"ז ואם המצא תמצא איש אשר נגע יראת אלוקים בלבבו להשגיח אז אין משגיחים בו, ועוד שהטבחים פוערים עליו פיהם ויחזקו עליו שיניהם לאמור מי שמך לאיש עלינו לפשפש מעשינו הרי הרב וכמה מורים אשר עליהם האחריות ואין אומרים דבר, ואתה תורה תרשה באתה ללמדנו. ובאמת הרבנים והמורים המה בקיאים בטיב הדין אך לא ראו מעולם מעשה הניקור וגם הרב הרמ"א בעצמו כתב שאין להעלות הכל על הספר ודבר זה צריך לימוד מן הבקי והאמון בניקור לכן כל איש מישראל אשר יראת אלוקים בלבבו ורוצה לידע מקום החלבים האסורים שילך בעצמו אל בית המטבחים לראות הבהמה בשלימות וכה משפטו, שיצוה על הטבח לבל יעקר הכלי' של ימין הדבוקה בשדרה ממקומה ועל הזבדק יצוה, לבל יחתוך חצר הכבד רק הקרום לבד על היותה ויקח הקרום וימשוך למעלה את הקרום אז יתפרד הקרום עם החלב אשר על ראשי הדפנות עם הכליות ביחד ואז יראה בעיניו ובלבבו יבין כי כנים דברי כמו שפרשתי בעזה"ת.

ומידי דברי בו זכור אזכרנו מה שראיתי בעצמי במדינות זאמוט שהקצבים לוקחים חתיכות בשר מחלק האחור בלא ניקור ואוכלים כן, ואמרתי להם אחי, מאין למדתם זה לעשות. אל תעשו כן זה בשר הצריך ניקור ויעגוני עזות, ולא בושים. הלא כל העדה כולם קדושים, וכי אין כמון בזה, להאשים אותנו בזה? ועל כי שפתחתי פי לפרש דברי כי כנים הם, רצו לסקלני באבנים אוי ואבוי על הדבר זה, וחבשר שלוקחים מחלק האחור חתיכת בשר הנקרא ברעטייל באותו חתיכה יש ג' גידים האסורים משום חלב גיד הנשה, ולבד מה שצריכים לקלוף מחלב הידועה למנקי אחוריים וגם לוקחים חתיכת בשר הנקרא טריפה קאלנער ולאותה חתיכה אינו מועיל ניקור כלל כמבואר בפוסקים וגם חותכים האליה עד עצם האנקי' עם תרבא דקולבשתא ומשקלה יותר עד ז. ו. לח. לטרות ומכשילים את הרבים באיסור כרת דאורייתא.

לכן מורי ורבותי שימו לבכם על המכשלה הזאת בישראל וזה הוא כי מלאכת הניקור מסורה לכל לעמי הארצים ולבורים ואין שום בעל תורה משגיח על זה. כי עיני לא ראו הלכה למעשה כמו שכתבתי למעלה. ועוד על זה דוה לבי שדברתי עם כמה אנשים שאין מן הצורך להזכירם לעיין על הדבר הזה, והשיבוני, מה לך להוציא לעז על עם קדוש שאוכלים טריפות הרי המנהג עוקר הלכה מנהגך לנקר כך, ומנהגם כך. ויהי כאשר שמעו אזני את דבריהם, פלצות אחזתני, דמוע תדמע עיני, תושיה נדחה ממני. על כי גברה עלינו טומאת הקליפה ר"ל כי כל מגמתה להכשיל את ישראל במאכלות אסורות דוקא, כמ"ש בהקדמה, כי גם על הלומדים האלה הטומאה גברה להחזיק ידי עוברי עברה. כי מה על ספק איסור חלב הזהיר הרב ב"י ס"ס ס"ה חלב וודאי לכ"ש. וכבר השיב רבינו אלי"ן חיים שאלה י"ב על החלב אין בו משום הוצאת לעז על הראשונים ע"ש. ובוזה נשארה תשובתם, מה שהם אומרים – שמוציא לעז – אביא מה שראיתי בספר יסוד ושורש העבודה, שהוא מזהיר שם על מאכלות אסורות וז"ל: ואף גם זאת שיהא האדם ירא שמים וגם נזהר בהם בשמרם בכל אמצעי החקירה וכל היד המרבה לברוק. עכ"ז לא יהיה נכון לבו בטוח בוודאי שניצל מכל וכל; מאיסורים אלו, וביחוד מספק איסור טריפה, וממילב"ן שמצויים במאכלים בקיץ. אך חיוב גדול על האדם לעשות המוטל עליו ואת אשר בכחך לעשות עשה לחקור עד מקום שידו מגעת ואז עכ"פ יהיה שוגג ודי' ית"ש יהיה בכסלך ויצילך מלכד, ולא יאונה לצדיק כל און, אך מי שאינו חושש ע"ז ואוכל ושותה בלא בדיקה וחקירה גדולה בתחילה. אוי תחילתו מוכיח על סופו ואף על הספק נקרא מזיד ועונשו גדול ר"ל ומה מאוד מפליג בווה"ק עונשי איסורים אלו שהרי הוא ככופר בעיקר ולית ליה חולקא באלקא דישאל ר"ל.

ואעתיק לפניו מאמר אחד מוזה"ק כדי לעורר לב האדם אל הזריזות בזה, וז"ל הוזה"ק פ' שמיני דמ"א ע"ב: ת"ח כל מאן דאכיל מאינון מאכלות דאסורי איתדביק בסטרא אחרא וגעיל נפשיה וגרמיה ורוח מסאבא שריא עלי' ואחזי גרמיה דלית לי' חולקא באלוקי ישראל עלאה ולא אחי' מסטרא ולא אתרבק ביה, ואי יפוק הכי מהאי עלמא אחדין ב"י כל אינון דאחין בסטרא דמסאבא ומסאבין לי' ודיינין לי' כבר נש דאיהו געלא דמרא' געלא בהאי עלמא וגעלא בעלמא דאתי', ועל דא כתיב ונטמתם במ בלא א' דלא אשתכח אסוותא לגעולי', ולא נפיק ממסאבותי' לעלמין ווי לון ווי לנפשייהו דלא יתרבקין בצרורא דחי' לעלמין דהא אסתאבו ווי לגרמיהו עלייהו כתיב כי תולעתם לא תמו' והיו דראון לכל בשר. ר' יוסי פתח ואמר כל עמל האדם לפיהו וכו' האי קרא בשעתא דדיינין ליה לב"ב בהווא עלמא כתיב כל ההוא דיני וכל מאן דסביל בהווא עלמא ונקמין נקמתא מני' דעלמא לפי' בגין פיה, דלא נטר ליה וסאב ליה לנפשי ולא אתרבקו בסטרא דחיי' בסטרא דימינא וגם הנפש לא תמלא ולא תשלים דינוהא לעלם ולעלמי עלמין. ד"א לא תמלא לא תשלום לסלק לאתרהא לעלמין בגין דהא איסתאבית ואיתרבק בס"א. ר' יצחק אמר כל מאן דאסתאב בהו, כאלו פלח ע"ז דאיהי תועבת ה' ר"א הוה יתיב וכו' עכ"ל.

הרי מבואר ממאמר זוה"ק שלא באה השמירה לאדם מן השמים אם לא יזהר בעצמו וידקדק במצותיו מאד, אז מן השמים יסעוהו כמאמר התנא: הבא ליטרה מסייעין לו וכו'. בכך אהובי אחיי ורעי וכי אין ראוי לאדם לפול מלא קומתו ארצה וליתן בעפר פיהו ופלגי מים תרד עיניו יומם לא ישקוט ולילה לא ינוח אם קולע השערה לשער בעצמו שלא היה נזהר היטיב בעודו בחיים חיותו ממאכלות האסורות אשר אומץ עונשם חמור מכל עבירות שבעולם לפי הוזה"ק, ובזכרון כל הדברין האלה הלך ילך ובכה תמיד לא יחשה על מיעוט

הלכה למעשה

שנותיו. אם ישער כנ"ל, איננו בטוח כש"כ אם ילך חשכה לסמוך על החוקה כהאומרים מה בהמתם וכו, ומח לי עוד לזעוק ולדבר על לב ב"א האינן די ביאור עולה לבאר ולהתלהב ללבב אנוש.

ועוד יש לי ראיות גדולות שהאדם צריך לקדש עצמו מלמטה ואז מקדשין אותו מלמעלה ולא כדעת האומרים כנזכר למעלה. לכן איש אשר בשם ישראל יכונה ויש לו יד ושם בתורתינו הקדושה ישמור וישמור עצמו ואחרים מדברים כאלה ואז נזכה לאכול מבשר זבח השלמים במהרה בימינו אמן סלה.

גם בקשתי מהגדולים הרבנים הגאונים כי מן הראוי היה לגזור בגזרות ושמטות שלא לקרב לעבודת ניקור רק למדן מופלג ולא להשמש בעבודה זו עמי הארצות והשיבו לי שאין גזרין גזירה על הציבור אא"כ רוב הקהל יכולים לעמוד בו בגלל כן עלה בדעתי לכתוב כל הלכות ניקור בלשון אשכנז אליבא דדינא, ויקבל עליו כל איש שלא לקרב לנקר הן חלק הפנים או בני המעיים עד שילמוד הלכות ניקור הלכה למעשה ואח"כ ינקר בפרט אכתוב אי"ה בל"א כדי שיכול בנקל להבין כל המלאכה הנ"ל בדעת בבינה אוי וסיפוי על דברי כהנה וכהנה. (כנראה שכתב אל בניו).

וכל זה, אני מצווה עליכם בגזרת כיבוד אב שאל יקילו בהם ותזהרו בדברי אלה אוי יזכו לראות בנים ובני בנים עוֹטְקִים בתורה ובמצוות ויזכו לעלות לציון ברינה ב"ב א"ס נ"ז מנאי אביכם חזקן שאול במהור"ר משה, שוחט ובודק ומנקר יצ"ו.

ודע בני שגם לצדיקים לא הותרה הבשר ההיא רק בשמירה מעולה שאם נעלם מן העין אפילו בשולחנו אין לאוכלו. ורא"י ממה דשאל התם ואלא רב, היכא אכיל בשרא, אב"א דלא אעלים עינא מיניה וכו' וממעשה דרב, הוה אזל לבי רבי חנן בר אבא חתניה ע"ש. עד לא אכל רב ההוא בשרא משום דאעלים מן העין, בא וראה שהצדיקים היה להם צער גדול לאכול בשר. והכוונה כל כוחות הטומאה חלין שם כי האדם והבהמה שווים ושניהם צריכים שמירה מכוחות הטומאה והוא שאמרו מת צריך שמירה וכו' מכח הטומאה, ועל הבשר אמרו דלמא אחליפו מיחלף ועל ידי חתימה או סימן אין טומאה רשות לחול שם.

כלל, העולה שלא הותר הבשר רק למי שהוא צדיק, דצלם אלוקים על פניו, ולכן, שחטאו ישראל בארץ וגלו העלו מלכות הרשעה וכל החיות מתגרים בהן, עד שנסתלקו מדמות העליון שעל אותו הדמות אמר הקב"ה: ומוראכם וחתכם יהי' ושוב כבהמות נדמו. גם רז"ל רמזו בדבריהם שלא לאכול בשר, עם הארץ אסור לאכול בשר ואע"פ שאמרו רז"ל מי שקרא ושנה ולא שימש ת"ח הרי הוא ע"ה, אפ"ה גבי אכילת בשר אפילו למד ספרי וספרא וכולא תלמודא ע"ה הוא לגבי אדה"ד ועל שנחלש צלמו נמשל כבהמה נאסור עליו. אוי לכם עם הארצות וגם לומדי המצוות בלא עיקר ידיעה ומקילין בהם ואינם יראים לחזור ולהחזיר ולהחמיר אפילו כחוט השערה שלא להכניע מלכותינו ולהלות מלכות הרשעה ע"ש יותר באורך.

הא לך סימן מובהק איך שיתנהגו הקצבים כשמחלקים הבהמה לשנים היינו חלק הפנים הנקרא בלשון אשכנז (פרעדיק) או (זייט) מחלק האחוריים.

מאד מאד צריכים ת"ח הגדולים הרבנים נר"ו להזהיר את הקצבים בעת שמחלקים וחותרים את הבהמה לשניים חלק הפנים וחלק האחוריים וכשמניחים הקצבים י"ב צלעות בחלק הפנימי יהיו והימים שיחתכו בשוה ולא יזיזו את ידם לחתוך למעלה אפילו כל דהו מבשר שבין צלע י"ב לצלע י"ג רק יחתוך על הצלע י"ב ממש כי הבשר שבין צלע י"ב וצלע י"ג

ספר הניקור

צה

שייך להקושליץ (מותן וסינטה) וסיוע לדברי, בעל העיטור שכתב לעיל וגורר אותו חלב וכו'. והוכחתי לעיל לפרש דבריו שטעמו משום שנחתך מהקושליץ (מותן-סינטה) וזהו בשר המתניים. ולכן צריך לנקר מכל שכן הבשר שבין צלע י"ב לצלע י"ג ששייך להקושליץ עצמו שצריך לנקר אותו היטב כנ"ל. וכשמגיע לסוף הצלע וחותר בכסלים בשיפוע צריך להזהר מאוד שלא יחותר למטה מהטבור כי אם, עד סוף הטבור ממש. כי הכסלים למטה מהטבור שייכים גם כן לחלק האחוריים וצריכים ניקור כמבואר לקמן בעזרת הא"ל. אבל לא ראיתי מן רוב הקצבים, כי שתי רעות הנ"ל עושים שמניחים הבשר שבין צלעי י"ב לצלע י"ג לחלק הפנים וגם חותכים בשיפוע בכסלים שתחת הטבור השייך לחלק האחוריים מניחים ג"כ לחלק הפנים ומכשילים את הרבים באיסור גמור כי שתי אלה מקומות הנ"ל הם מחלק האחוריים וצריך ניקור מן המנקר מומחה כמו שאר בשר מחלק האחור. ואין מי המשגיח על זה ואף אם אנשים שכמוני מוכיח להם על זה אינם משגיחים עלינו, באמרם מי שמך לאיש. עם כן אמרתי גם על זה יזכר אלוקי לטובה, על גילוי וסימן טוב, מילתא היא. שיוכלו לחקור ולדרוש אחרי הקצבים והמנקרים אם עושים כהלכתן. משא"כ כשלא היה בידם סימנים הנ"ל לא ידעו מאומה מחמת שלא היה בקיאים ממעשה חלוקי הנ"ל.

אבל עתה אתם הדבקים בה' אלוקיכם עמדו וגדרו הפרצה הזאת אשר לא יעשה בישראל ולא יזידון עוד. וקצת מזה מצאתי בספר לחם הפנים שהועתק מקונטרס הסמ"ע. אבל משם לא ישבע עין הרואה כי קצר הדבר במקום שהיה להאריך ואפשר שלא היה הצורך מפני שבימי היו שומעים לקול המורה ולא היה מאכילם לישראל דבר האסור מן התורה אבל אחרי שראינו שרבים נכשלים לכן הרחבתי הדבר כל דבר על אופנו שיזהרו הגדולים באזהרה גדולה כדי להעמיד על ד"ת ותילה.

ספר

להם יערים

זח סכני הניח עמם אחר יקטנו יאבדו
 בין אצרים ופוא קין הניח יב
 חליו וספר הולחתו מלחמו של דיה
 נדר הנוטיל ד יקור לטקו זה הפח
 ולפתח את התיק נלכ כן כללתי במים הדמים
 והלניו חרם עמ חוסר נחוק מיום הסוכני
 רחוקים ואצרים אלה יעמיסו דרך הסד
 אחריו לנצח יתן וס' יעמז זה יקד
 ולה' קוצב אורח העלי עמ יעמז על
 בוקר הריאקויה יעלה גדול יעמז
 זה יעמז ויהלך חינו יעמז
 אל סוכו יאמר זה לטעם יעמז זה יעמז
 אחר הברו יעמז וזה יעמז
 אל בוקר יעמז יעמז יעמז
 ויקד דק קדאן

נדבם כמים אשר זה עת דומה קב

חור אדנא יורה

בדפוס של אדנא יורה יורה יורה
 סכני הניח עמם אחר יקטנו יאבדו
 חליו וספר הולחתו מלחמו של דיה
 נדר הנוטיל ד יקור לטקו זה הפח
 ולפתח את התיק נלכ כן כללתי במים הדמים
 והלניו חרם עמ חוסר נחוק מיום הסוכני
 רחוקים ואצרים אלה יעמיסו דרך הסד
 אחריו לנצח יתן וס' יעמז זה יקד
 ולה' קוצב אורח העלי עמ יעמז על
 בוקר הריאקויה יעלה גדול יעמז
 זה יעמז ויהלך חינו יעמז
 אל סוכו יאמר זה לטעם יעמז זה יעמז
 אחר הברו יעמז וזה יעמז
 אל בוקר יעמז יעמז יעמז
 ויקד דק קדאן

כעת הניח חלפוק

ויקדמה

ויען

שאלו ויאמר הלא אנכי מקטני שבטי ישראל מן אנכי נדון
 וחדל אימים וספל אנשי אשר אעלה על צמחי עב וחדמת
 לגדולים ולחכמים המחדרים ספרים שמלכס יוצאי מילין ואני ניעור
 וריק אך הגה אנכי הרואה את כל המעשים אשר נעשים חתח השמש
 והנה הוא הכל ורעו רוח באשר שבעו ה נחרכו בדורו הללו שוחטין
 ונדוקים בפרט מנקרי הבשר שאינ בני תורה כאחד מן הגוה מאחרי
 הצאן רק שמכוון בשאלת השחיטות ואף לא בולס וטחו עינים מראש
 בספרי הקודש רק מקרקרי קיר ונהמא הימא בחרנוכל בשחיטות
 ולכס כל עמהס לא אחברר להס שוס דין על צוריו וזו צא מחמת
 חסרון ידיע וחסרון השגחה שאין שוס משגיח ע"ז צעו ה גלל דק
 אמרתי אהי כמוכיר לגדולי הדור הגה הרבנים היושבים על כס
 דין ובוודאי הי בדעתי ובידי לחבר חיבור גדול על ש"צ ועל ניקוח
 ה בידי בהשר שקדמוני בעלי מחזרים הגה בעל ז"ס ומכת
 חיבורים כי יפה כיוונו ויערב לי אשרי להס שוכו לזכר
 ולא נשאר לי רק מעט מועיר להחגדר בו והוא דבר גד
 חיבורי בפנים וגם הצעתי דברי לפני הרב המאור הגאון
 הלחני וראב"ד דגליל וב"ד הדק דקהלתינו והצדיק
 מפיהס אמרות כהורות לגזור בגזירות ושמות על כ
 דין להשגיח ע"ז ולגדור הפרצה הזאת בגליל ואמר ט אשר
 ה לעבור על איסור כרת אשר לא נשמע כמה בשו מקום
 אצל כמו שהראיתי להס ובעיניהם ראו שמכשילים באיסור
 זידין האסורים משוס חלב ודם וחוחכים בסומא בארובת
 וס נחוח הנהמה ומקום החלבים לכן אזרחי כגבור חללי
 ח"באל הן רומח הבחיב ואחרי שולחי אל ידי מבינים ויה
 ולעבור ושוב בסבורי ואמרו מי יחן מילי ויוכחו בע"ז
 נדבה רוחי אוחו להביא על מזבח הדפוס כדי לפרס
 מי אשר נגע יראח חלקים בלכבו להשגיח ע"ז על
 המנקרים והשוחטים :

אר כתי' וזבח מבקרך ומצאנך כאשר צויתך ונחשודר
 ד שננטוה משרע"ה בע"פ בכל דיני שחיטה וע"ז
 טחם זוכה ואלתס ונראה שזוס ע"ס - ועשה בני שמש
 וחמים לוקחים השכין כיד רמה ועומדים על הבמה
 הנהמה מוטה וזוכה ומסרת עמם כי אין לח בידו
 ואוקו

ההדמה

אחוזו אכזרו ליני מציט ככשיית ההדמה אבל הוא מביט **ב**הדמה
 ובהדיוטות ראו שאני הרצ הגדול שקול אני כשמה"ל הלוקח נשאת
 וא"כ רואה ההחזנות הנחונות לו ושמח בהם ואשמו מקבלת
 כשפר ס"י ומתהרהר בשכנותיה ראו מצלותינו ומעלת הרצ הגדול
 ס"מ כה יחי' וכה יאריך ימים אם לא תביאם מעלמם לשחוט שסופם
 כמותם • כי הבט וראה כמה הוא גדול רבינו הקדוש ועל שלא חס
 באחוזו עגל ואמר לו לכך נוצרתי נחיסר ביסורין קשים וחורחו לא
 הנינה עליו עאכ"ו או פחותי ערך איך שצריך השוחט להיות צדיק
 צמור שלא יפגום כלם אלקים דאל"כ נדמה בהמה ונמצא שוחט בהמה
 לבהמה וכיון דהשוחט בלתי עקור הוא אז אחוזו שחיטה נקרא לבהמה
 ימיתה משונה משא"כ בהיותו צדיק הגון ננקראת חקון כי ע"י שחיט'
 בהכשר ע"י צדיק מתוקנת ועולה למדרגת בע"ח מדבר וכשרט אם
 מגולגול זה איזה נפש שחטא לכן אחינו השוחטים חוסו על נפשתיכ'
 ועל נפשות ישראל שלא להכשיל ח"ו שלא לעבור על לפגי עור לא
 חקון מכשול עכ"ל :

אכתוב

לכם הגהגת השוחט ואזהרותיו איך יתנהג כל ימי
 חייו שיהי' השוחט למדן מושלג ומסולסל וכשרט
 דיניס השייב' לו ואל יסמוך על הקיצור דינים שכל מקום שאמר
 להאריך אין ראוי לקצר ויציין ציונים וסימנים על כל הדינים שלא
 יאכזר וכדי לזכות את הרבים אכתוב רמו על בדיקת הריאה ובנקל
 יבול לחזור כל הדינים שהוא מרומז בפסוק בעבור תברכך נפשי

בני עור

ב דוק וראה ריאה חכרנד תחלת ב דיקה ראשונה כ' כפופה
 ד' פשוטה : נפשי נוטריקון ג' שרדה פ' צולין ש' זה בטה י' חרת •
 ש' פ' ר"ח ב' ועה ט' ינרא ר' ירין כ' ורסא • אמון ר"ח • א' נוס
 מ' ראה ורדא ת' ולעים • הא לך רמו לבדיקת הריאה מן התורה שאל
 י' ב' בהם וא"ל חאמר שהוא מדרבנן ואחר שילמד כל הדינים שיהי'
 טגור כפיך ובלבדך לעשותו שחלמוד לאמן ידך היטיב הן בהשחוט
 י' סכין צריך אומן יד הן בשחיטה צריך אומן יד והרגל גדול וכשרט
 בדיני' החלוי' בריאה שצריך שיראה בעיניו ואל יסמוך על רבו שיאמר
 לו ע"פ רק שיראו עיניו הלכה למעשה כל הדינים ויזהר בזה שבעודת
 הקודש עליך ואחר שלמדח כאשר הזהרתי לך ש' נהר רעיונך ויחא
 מ' שחכך לטבוחת הנורא ויעקור מלבדך כל המידות הנחונות כמו שכת'
 ארצ רבינו נויים וויטאל בשער' הקדושה שלו • שלא יהי' שום מיד'

הקדמה

הקדמה ויהי' מזהר ומושרש בכל מיני חסידות ופרישות יותר מכל
 אדם ויקרא' ע'נך בנחת לך אשילו כדיבור בלא להוציא דבר מעיך
 שלא לצורך וגם אראה לך מושח ע"ז כשחצוה אלל הקצבים לשמוע
 אזי יעמדו כולם כנגדך ויקבלו אותך בסבר פנים יפות נאיהם ובניה'
 ועבדיה' ויהללך ויאמרו איך אזה אומן גדול הן בשחיתות הן בכדיק'
 אשרט במיעוד הסרבות לא ראינו כל ימינו שחצו מונחה כזה אשילו
 דבורו נעים כל זה כדי להכשילך בכן איענך ויהי' אלקי' עמך בשחלק
 לבית הקצב שלא חלך ריקה רק שחקז' איזה שפר' עמך ללמוד שם
 בכיחו דוקא או לא יבגשך שום רע בעוה"ש ואל יראה על הזלעגי'
 זעל את זלוצים ממך כי ללנים הוי' יליך ועליך עבודת הקודש ואם
 ככה יתנהג אזי מותר אזה לזבל ולהאכיל אחרי' צומכה ונחיה ונראה
 כביאם גואל והאבשר ונכה לאכול מבשר ובה שלמוז אשר הגיע דמם
 על קיר המזבח ב"ב אמן סלה :

ויאמר

שאלו באחי לדבר אודות המצוות המנקרים משוטטן
 הייתי מעיר לעיר ממדינה למדינה ימה ולפניה ורעות
 דבות מצאתי הנה והנה אשר לא יעשה בישראל כהנה במעשה ניקור'
 הבהמה הן בחלק האחר הן בחלק השנים ידי כולם יוצאים וממשש
 נשים ועבדים וקאנים דרך פקידה בעלמא' כפקידי אבות על בניא'
 ואבות סונים אל הידעונים והמקים אינם יודעים מאומת לא חלוק
 ולא בילק בין גידין האחרים משום דם או משום חלב' אפי' במלת
 צמח רק מילתא למילתא נדמה ואזרי כי רעה ראיתי ונכחתי
 וכשחוממתי על היוצבים על כסא אראה הלכתי ואלתי על מה ראוי
 מכאולי' כאלה בישראל אשר מצאתי זה וזה מנקרים ומילופיהן כגולג
 חתכים ומשליבים דברים המותרים ומאכילים דברים האסורי' באין
 נוחה אין אומר ואין דברי' וצובת' הרמה אלי' שהזרה מכס' ואזה
 מגלה ואיך נחשטה ונחקרה אחרי' הדברי' האלה כאשר באמ' אומרן
 על הלכו' ויקור' אי אפשר לבחור ולפרוט כולה רק איש מפי איש צרה'
 להיות בידו קבלה וכל המונין בניקור אומרי' שכך וכך קבלנו ואמננו
 לא נדע על מי נאמר ואני כשמעי כל אלה אחרתי עת לעשות להן
 להנה מחשבת' ורחמנא' לילן מדעמס ואף ששנימס ושלשחם אבל לא
 ישה פורחמס אמת וזדק הוא שכך כתבו הפוסקים בהלכות ניקור
 שא' א' לפרוט ככתב' מעשה ניקור אלא בראיית עין אבל אין כונחח
 להקל' על מי שכל להיות מנקר' אלא להחמיר ולהגיד' כי ישר הוא
 ללמוד כל הלכות ניקור מתוך תורה שככתב וגם מדברי' שבע"ש אל

ויקרא

ג

ויבא ידך ומהו אחרתי עמה אחתי על מה שכבר נכסעתי מפני מה
 בשחתי מכל בית אבותי ופני משפחתי שלף ה' בהם שום שואב
 ויגדל שחמה כולם חכמים כולם נבונים ומופלגים בחכמה ובמדות
 מלאים בדמונים ומזכים את הרבים לגדולים וקטנים עמה אני רואה
 ונאמתי לי מקום להתגדר סרנה גדולה אשר עד לשמים עולה באשר
 שבמדינה הזה דתימו מדינה ואמו"ט אין שום אדם שילמד דיני
 ניקוד אליבא דהלכותא ובגלל זה אחרתי כגבור חלני לגדור השרנה
 וזאת להודיע המכסול שהעולם נכסלים בעו"ה באיסור כרחי הרי ידוע
 שכבר הזהיר לנו בעל לחם הפנים כששרידיים חלק הפנימי מן חלק
 האזור שלא להגיש הכסר שבין כלע י"ב ללע י"ג לחלק האזני גס
 בשחזורך למטה ככסלים שיחחוד למטה מהגיבור שהיא שייך לחלק
 האזור ועכשיו העולם אינם נזהרים בזה כי שחירעות עושים במניחי
 הכסר שבין כלע י"ב ללע י"ג לחלק הפנים וגם החלב אשר על ראשי
 הדפנות אינם מקריים זמכשילין את הרבים באיסור גמור כמו
 שהראיתי לפני כ"ד דקתי לחנו שהחלב הזה מוכר לחלב הגליות וגם
 יאמר לחם הגנים כחכ בשירוש מן חצר הכדור ולמעלה שייך לחלב
 גליות ואין מאגניזין ע"זואף אש אנשיה אכמוני מוכיחים לחם ע"ז
 אינם משגיחים עליהם באמר' אני שמך לאיש התורה הדשה אהה מביא
 פלינו ע"כ אחרתי גם ע"ז וזדה לי חלקי למוכח על גילוי ושימון טוב
 מלחא היא שוכנו הגאונים הרבנים לחקור ולדרוש אחרי הקצבים
 המנקרים אש עושין בהלכותן משא"כ בשלא היו בידם סימנים הנ"ל
 לא ידעו מאומה וגם לא הי' בידם ליתן הגמ' ע"ז מחא' שלא בקיאי'
 במעשה חילוקים הנ"ל אבל עמה אחס הדבקים בה' חלקיקם
 עמדו וגדרו השרנה הזאת אשר לא יעשה בישראל ולא יודוין עוד
 זגס בחאי להזהיר לכל מי שנגע יראת חלקים כלבו שיסגיח על ניקורי
 בני מעיים שהיא מסורה לנשים מאין להם לידע מקום החלבים
 האיסורים מי אמר להם ומי הראה להם מקומם באשר בלא מלחמי
 במדינה זו שום למדן שיראה בעיניו מקום האיסור הק שילמד באשר
 ואינם מחלמנים ומשחללים לראות כדי שיכירו בטבעת עין דבר
 האיסור אחרתי שגם זה הוא רק מעשה קלי שהבעו"ס כדי להבטיל
 את ישראל כעומאח איסור אכילת דווקא שלא הי' ח"ו תיקון
 לישראל שישרו מן הגלות כי זה מגמא' ובשל"ה הקדוש דמ"ח
 ע"א כחוכו"ל ומה נבוא להבין ענין הטומאה כי בעבור אדם על
 מטה א' מתורתנו הקדושה באכילת חלב ודם וכיוצא הרי הדבר קום

למטה

חקרמר

גטוה הוא גשמי ונראה לעובר עליו דבר יוצא
 עומאה בלי שיעור כי כשי דוהניות עליהם הנה כן הוא שיעור ידירח
 השומאה בכמה מלאכי חבלה עכ"פ וגם הרב ר' חיים וויטאל הפליג
 באזהר' איסור אכילה בשערי הקדושה שלו עד מאוד ודי לנו בהערה
 זו והגבון יבין לכן אחינו ב"י חסו על עצמכם ועל גלות השכינה
 שחאה למודכס לש"ס כדי לשמור ולעשות כי לא המדרג הוא העיקר
 אלא המעשה ובשרט בלימוד איסור וחיחר שלא יהי 'למוד רק מן הש'
 אלא שיראה בעיניו ג"כ כדי שיוכל להזהיר את כל העם מן האיסור
 וגם מן הראוי להיות בכל עיר ועיר לכל השחור' או ב' שהיו מומחין
 בלימוד ובמעשה כדי שיוכל להגיש ולהזהיר את העם מן האיסורים
 לכלתי ידח ממנו נדח ח"ו ובזכות זה יזכו לעלות לציון ברינה שיבא
 הגואל והמבשר ב"ב ח"ס :

ספר לחם שיערים

הנה אחרי בחבי ההקדמה שעמדתי ברמו דברי ועכשו הוכרח
 לכתוב דברך באר היטיב באשר בהיותי על מקומי ועכ
 קנקני הור"ל עיר ועיר קרים למשמעתי ואשרו החלב אשר על ראשי
 הדפנות בחלק השנימי כמו שהראתי להם ועכשו שנדדתי ממקומי
 והייתי נע וגד בארץ זה שלוש שנים וכשבאתי על מקומי הראשון
 ומאחי הפרנה הגדולה שאינם מנקרים החלב הזה ושאלתי מה זה ועל
 מה זה והשיבו לי שבק"ק ויילנא אינם מנקרים החלב הזה באמנם
 שהחלב הזה מותר ואמרחי בלבי איך יכול להיות עיר ואם בישראל
 שלא יסגירו על איסור כזה ח"ו יכול לל"ו שהדין עמהם ולא האמנתי
 בעלמי שמא טעות הי' בידי ודרשתי וחקרתי בים החלמוד וככל
 הפוסקים ראשונים ואחרונים ולא מצאתי שום היתר בעולט והלעתי
 דברי לפני הרב הגאון הגדול אב בית דין דגליל וב"ד דקדקלחמינו
 יצ"ו ויצארו עשרה לומדים יבב"ה ד לחקור אחר דין זה והלכ' עמהם
 לבי' המטבחים והראיתי להם איך החלב הזה הוא מוזבר עם חלב
 הכליות ביחד בקרום אחד דהיינו באותו קרום הדק המחפץ בכל
 הכלים ה"ז החלב עם חלב הכליות ביחד ונתנו עידיהן והדיקו אותי
 ואשרו החלב הזה במקומינו וחקרנו מנין ילא העו' הזה בעול' שאינם
 משגיחים על החלב הזה לאסור אותו ומלאנו שהטע' הוא שלא דקדקו
 בדברי

ספר לוחם שערים ד

בדבריו רמ"א ו"ל באשר שבי"ד סימן ס"ד עסיף ו' לבחז הרמ"א וזה
 לאו וסדר ניקור אלזו החלבים צריך ראוי' מן הבקי בנקור וא"א
 באר היטי' בספר וכל אלזו החלבי' אין לחוש להם אלא באחוריים של
 הקרום אבל בחצי דהמה של פנים אין בהם חלבים אילו רק קצת מן
 הקרום שעל חלב הבסלים הנשאר בראשי הדפנו' על הבסלים הנשאר
 גם בראש' וצריך להסיר אותו הקרום משם ויש נוהגים ג' כ להפריד
 בכשר הדבקה שם זה ע"ג זה ולגרור החלב שביניה' ויש מחזירין משו'
 דמחזב חפוי בשר וכן המנהג באשכנז ובעירינו עכ"ל :

הנה מפרטים רק קצת מן הקרום שעל חלב הבסלים הקרום
 נשאר בראשי הדפנות ולא החלב ואמרתיה להם הרי חלב
 נחם הקרום בראשי הדפנות ואמרו לי זה החלב נוחר שהוא חלב
 הדפנות מה שנדרש בח"ב וחקרתי מניין יבא להם טעות זה והבנתי
 שדבריהם שפרשו חלב שעל הבסלים שהחלב על גבי הבסלים ואמר
 יואין בחוש שאינו כן חלב שעל הבסלים פרושו החלב מעל לבסלים
 והיינו למעלה מן הבסלים כמו שפירש רש"י ו"ל בראה בגובה הבסלים
 קצת הכליות ולא על גבי הבסלים באשר שעל גבי הבסלים חמת
 רום הדק לא חמתא שום חלב מראה לסופה מן החזה עד הירכים
 והחלב חס בראשי הדפנות ובכלעו הטעות עד עצם הנק' הנק' ה ששם
 מתחילין חלב הבסלים לא על הכשר והא' ראי' הרי בגמ' בדף ח' ע"ב
 תוב ולא ליםחוף אינש כפלא אצברי דדאיב הרבא ופי' הש"י ו"ל
 דהיינו הבסלים עם הכליות באשר שעל הבסלים אין שום חלב רק
 מעל לבסלים וכך הוא פירושו ברמ"א רק קצת מן הקרום שעל חלב
 הבסלים היכן הוא החלב מעל לבסלים על ראשי הדפנות ומראה
 ואכזבו עוד תשעם מעל לבסלים הנשאר שם בראשה דהיינו על
 ראשי הדפנות באשר שעל הכשר אין שום חלב רק הקרום דאלת"ה
 'לו להרמ"א לבחוב דק קצת מן הקרום ולשמוק' למה הזכיר חלב
 בסלי' אלא בודאי שהוא מצריך להסיר הקרו' עם החלב והא' ראי'
 שצריך הי' לו לבחוב צריך בלא ו' אלף' הו' מוסיק' על ענין ראשון
 הסיר החל' והקרו' אשר עליו ומה שהוא מוזיר על הקרום כי הקרו'
 תשעט על הכשר אדום ג' כ' ואם לא הי' מזהיר עליו דווקא הי'
 תמעות האסור רק על החלב והקרום אשר עליו ובחמת כל הקרום
 לא אסור חף על הכשר אדום ועל החלב לא הי' צריך להזהיר כי שמו
 זכוח עליו שקרו' הוא חלב הבסלים והוא מורגל בפי' כל ישראל
 לנ הבסלים אסור לכך לא הזהיר עליו עכשיו מסולקת חמתו ש'
 מעדני

ספר לחם שיערים

מעדני י"ט שאו' ומתייה' על הרמ"א שלא הצריך להסיר החלב שחם
הקרום וז"ל ראשי' כחב לבד קרום דק וקלוב המחשט בכל הכס'
וכו' וכחב עליו הרמ"א בהגה' ה' והוא בחלק אחרונים רק קצת נשאר
בראשי' הדמנוח בחלק השנים על הכסלים הנשאר שם בראשם וצריך
להסיר אותו הקרום משם כ"כ הרמ"א בהגה' אחריו ובחשובה להרשב"א
סימן ס"ח כתב וז"ל אותו חלב שחם קרום דק הסמוך למחין וודא
אסור ואין זה נקרא חוץ הכסלים אלא אותו שהגשר ממש נשפה אוח
והוא שעומד בין כפלי בשר הכסלים אבל אותו שהקרום לבד חופף
אוחו נראה הוא על הצער ולא בחוץ הצער ואין לך מי שמחירו עכ"
וכתבו הכ"י גם רמ"א בד"מ שלו ומתייה' עליו שלא פי' כן בהג' ה'
שכתבתי שצריך לקלוק ג"כ החלב שחם אותו הקרום עכ"ל כך כתב
מעדני י"ט בדברי חמודות שלו הרי הרב מעדני י"ט למד פי' ברמ"
שלא הצריך להסיר רק הקרום ומתייה' עליו שלא הצריך להסיר החלב
ג"כ אבל עכשיו בשפירשתי דברי הרמ"א אין שום חמי' עליו בעז'
ועוד ראוי' צדור' שדעת הרמ"א ג"כ על החלב שבראשי' הדפט' לחסות
אוחו מסני שמני' השלוגח' על החלב שחם הצער הגדבק והלא כל דא
הוא מה החלב אשר למעלה חתח אקרו' לבד מותר החלב שחם הצער
הגדבק כ"כ כיון שהוא מחוספה אלא דדעת הרמ"א לחסור הקרום
והחלב שחם חתיו ג"כ כי הוא מחלב הכסלים והחלב שחם הצער
שלוגחא הוא כי יש מחירין והקשו לי מנין לו להרמ"א שקורא לחם
בעל ראשי' הדפט' חלב הכסלים הרי הרב אלפס פירש חלב הכסלים
האיך דלייפין אטומח' אבל עצם הנק' ה' שם חלב הכסלים ואחרתי לה'
מה דעתיכם על מה שאמר הרב אלפס חלב הכסלים האיך. דלייפין
אטומחא שמורה דווקא על מקום ההוא ולא יותר אינו כן אלא שז'
מחחילין החלב ומחשטין עד חצר הכבד ומת' שכתב' דלייפין אטומח'
דיק לסימן משני מה קורין כסלים לשון כסול' ושחול בן כחב. הרי'
אלפס בעצמו כל זמן שאין חשוי בשר הכל נקרא חלב הכסלים ועוד
הרי הרב אלפס קורא להרבא דקולבשחא זה הוא חלב אשר ען
הכסלים והקשה הרב רבינו ניסים זה אינו ותיירץ הר"ן כך הו'
פירושו ברב אלפס גם זה מן חלב הכסלים והנה כך הוא פירוש
ברמ"א גם זה מן חלב הכסלים אשר על ראשי' הדמנוח כי הוא בשרא
אחד עם חלב הגליו' וראוי להקרבה כי הוא נמשך עם הקרום והכלין
ביחד כשתחזיק את היוחרת עם אלבע הכבד אזי ימשוך אותו החלב
אשר על ראשי' הדמנוח עם הגליוח הכל ביחד כמו שכתוב בת"כ סד'
הקרנה

לחם שערים ה

ארבע ועשוי הוא מתורץ מה שהקשו לי ה' ז' חלב הדפנות הרי אור
 ואין בחוש שזה מן חלב הכסלים רק שהטעות ינא מדברי רמ"ז ל'
 או שפירשתי וגם מפני שקורא ראשי הדפנות ונד"מ שלו קורא זה
 ואם הכסל וז"ל החלב אשר על ראש הכסל תחת הקרום לבד וודאי
 ובור שאינו מקרי חסוי וחלב הדפנות הם למעלה מחצר הכבד לבד
 בריאה זה החלב מותר שאינו ראוי להרצה כמ"ש בח"כ גם שלא
 ונחמנו קודם הפרת חלבו דהיינו מן המחוצר כך הוא בח"כ הרי
 ויבואר שלא ינחמו הבהמה קודם הקטרה בשביל שהי' צריך להגיר
 ויזרח עם חלב אשר על ראשי דפנות עם הכליות והכסלים הכל
 ביחד ואיך אחס יכולים להתיר החלב הזה ועוד ראיות ברורות לכל
 הדעות שאוחזו חלב אשר על ראשי הדפנות הוא מן חלב הכסלים
 שהרי החוטין שבעוקץ הם ג' מימין וז' משמאל הם אסורים לפי
 אסמוכין לחלב הכסלים כמו שמדמ' הב' יצטור י' ד' צסי'ס"ד איסורן
 של חוטין העוקץ לחוטין הטחול ח"ל איסורן של חיליו וחיליו שווין
 אלו סמוכין לחלב שעל הכרם וחיליו סמוכין לחלב שעל הכסלים הרי
 א"כ י' קורא אחר ג"כ חלב הכסלים ואמרו לי מנין אחת אותה שחוטין
 ג' עוקץ הם בחלק הפנים והראיתי להם שפי' רש"י ז"ל בגמ' בדף
 ז"ג העוקץ הוא שלא תקן והראה מקומם של חיליו החוטין שראש אחד
 מחובר בשדרה וראשי הפגולין נדבקים תחת החזה בראש הגלעות
 ובתב החום' צריך להזהיר אותם שקונים חלק הפנימי לחטט אחריהם
 וגם הרמז"ס ז"ל צ"ג מהלכור מאכלות אקורות סימן י"א כתב וז"ל
 ה' חוטין יש בכסלים וכולם משום חלב ובתב ע"ו הגהות חיימינו הוא
 שבכסלים קמץ לחזה עד קרום הבשר ששביב הדפנות כחוטין כדי
 שיכנסו שם יד הבודק הריאה הרי הם בחלק הפנימי ולא בחלק האחר
 והחוטין הם אסורין משום חלב ועליהם אין שום חלב אחר רק אחר
 חלב אשר על ראשי הדפנות והחלב יהי' מותר היחזן זה אלא בעשות
 בעוה"ר בדינו כאשר שאין שום משגיח ע"ו וגם ברובא סי' ת"ט
 כתב וז"ל ולכן הכליות צריך לשרש אחריו וכל החלב שעל העצמות
 של כסלים ועצמות החוליות שתחת הכסלים והחוטין שבכסלים ג'
 בכסל ימין שכל א' נחלק לב' וב' בכסל שמאל שכל אחד נחלק לב'
 וישרש אחריהם שהן חלב שלא יניח בחוש השערה עב"ל וגם בלחם
 השנים הזהיר על אחרו חלב להקצבים שידקדקו אחר חצר הכבד כי
 מן מה"כ ולמטה ממחיל חלב הכליות ומחלב האחר יחשב וז"ל בחתום
 השנים שקורין פריידק מחלק האחר דרכם של האצבים לחמוך

בשיפוע

ספר לחם שערים

בסיסוע עד שמאפרים הנשר שהוא מדובק על צלע י"ג להפנים ו
 צריכים לחלק לנקר אחורו וחיכת בשר המשופע כמו חלק האחור
 מקומות ידועים למנקרי הנשר וגם דרכם לחמוד במקום שכל
 הצלעות בסיסוע בצלמנקין לנטה על הנחל ועד מקום שקורין הוי
 בטעלי"ן והוא שייך לחלק האחור וצריך לנהרו ואין העולם מרגיש
 בזה לכן צריכים להזהירם בזה שלא יחמנו ב"א עד סוף הטיב
 שהוא מקום מעובל ומשס ולהלאה כלל לא וגם יש בהמות שיש לה
 צלעות גדולות שיש בהן מוח בכל צד י"ד או ט"ו ויש שאין להם
 י"ג וכן ידקדקו הקצבים אחר חצר הבדד כי מן חה"כ ולמעלה אין
 חלב ומחה"כ ולמטה מחחיל חלב הכליות וחלב המעינים ויש
 חלבים ומשס צריך ניקור ומחלב האחור יחשב עכ"ל • הרי לנו רואין
 במוש שבנה"פ כיון לדברי רמ"א שהחלב אשר על ראשי הדפנות
 הרי הוא אומר מחצר היבדוד ולמטה מחלב האחור יחשב וכתב עליו
 בעל בית לחם יהודה לא ראיתי נוהגין כן אלא כמו שכתב משא
 בגימין ויש מקום לטעות באשר שיש משרשים בכתב הכל"י חולק על
 לח"ה אודות אחורו חלב אשר לנטה מחה"כ וזה אינו הרי הוא מפלס
 אודות הצלעות יחירות הרי מסיים דבריו כמ"ש מ"ב באר שכל
 סדר שבצביל הצלעות הזהיר בלח"ה לפי לדקדק ואחר חה"כ ואמר לו
 ראיתי נוהגין כן וזה אינו לא בצביל הצלעות הזהיר בלח"ה לדקדק
 אחר חה"כ אלא בצביל החלב אשר על ראשי הדפנות כמו שנסיים
 דבריו מחה"כ ולמטה מחחיל חלב הכליות ומחלב האחור יחשב הוי"ל
 לכחוב מחלק האחור יחשב אלא וודאי לא הקפיד רק על החלב ולא
 על הצלעות וכך פרושו בלח"ה בשמחלקים חלק השנים מחלק האחור
 צריך להניח צלע אחת מכל צד לחלק האחור וגם יש לפעמים בהמות
 שיש להם בכל צד י"ג או י"ד כנ"ל אז ג"כ אין צריך להניח לחלק
 האחור רק צלע אחת מפני שאותה צלע יוצאת כולה חוץ לחה"כ לכך
 היא אסורה מפני שהיא עמונה כולה בחלב הגסלים והכליות וע"ז
 הזהיר ג"כ על אחורו בשר של אהו הצלע וגם על הנשר שלמטה
 מהקטיוור מפני שחלב המחנייים מחששמים עד המקום הזה כמו שכתב
 הב"י חלב היוחנייים מחששמים עד הצלע י"ב ולזה צדקו ג"כ דברי
 רמ"א באמרו אין לחוש לאחור החלבים מחלק השנים כיון שאינו
 מחששט חלב המחנייים רק עד צלע י"ב אבל מה שמשיים דבריו רק
 קצח מן הקרום הנשאר על חלב הגסלים צדראשי הדפנות לזה כיון
 בעל לחה"פ שמוקיר להקצבים לדקדק אחר חה"כ כנ"ל מפני שמה"כ

משפיע

ספר לחם שיערים

ופשי ויירד מן הגליות עד הזוה ונשאר רחשי הללעות כמו רוחב
 יד חזק לחם ללד האזר וז' צ' הגליות מתפשמים על ארזת רחשי
 הללעות ז' ה' וזה בקרוז ארז ויבטו צדקו דברי רנ"א ודברי לזס
 ופשי שחלב אשר על רחשי הדעות האז מן חלב הכסלים והוא
 ורחשי ארז - ואף שהקבו לי הז' השרי חדש קורא לעוקן וז' וז'
 וקדמי לחם לאו קס' כלל וז' ל של הפ"ח פי' עוקן הונב והוא בחני
 על ארז ויבטין החוטין בחני של פנים והוא מ"ש המחבר ואחוס
 רחשי השולין וכו' ול עיך צריך לחטט אחריהם בחני של פנים
 וז' לחי האזר של אחריים והמחבר כלאן נמשך ארז פי' רש"י לחוטין
 שבעיקר ה' חוטין דכפלי ואיסורין משום חלב ולקמן בריש ס"ה חזיר
 וז' חוטין האסורים משום דם חטוי העוקן וכדעת ס' הרמב"ם
 צ"ז וז' כ פסק לחמרא שה' חוטין אחרים מלבד ה' דכפלי
 האסורין משום דם אלא ש"ש כלאן חוטין שבעוקן אינו מדוקדק
 ורש"י א"כ סבר כדעת הרמב"ם שהם חוטין אחרים אלא שסבר
 שאיסורין משום חלב דומי' דה' דכפלי זיג' להחמיר ולאסור חוטין
 ובעוקן משום חלב ודלא כמחבר לקמן עכ"ל הפ"ח הרי לפי פי'
 הפ"ח חוטין העוקן הם באחר איך אחת אומר שהם בשנים וכך
 למדו הפי' צ"ח אמת שראשי השולין ככפלי כראשי הללעות הם
 אחרים משום חלב באשר שהם בחיט מן האזר והחלב אשר עליהם
 מצי' ואמתי' להם אינו כן אלא החלב אשר על ראשי החוטין אשר
 והחוטין אשרין ככפיל אותו חלב שמונה עליהם ודלא כפי' הפ"ח
 שראש אחד באזר אלא כמו שפי' רש"י ז"ל שראש אחד מן החוטין
 מחיבר בשדרה וראשי השולין נדבקין תחת הזוה כראשי הללעות
 והקבו' מה ששקפה הפ"ח על הכ"י חוטין שבעוקן אינו מדוקדק
 לא קצי' כלל שכלן כפי' ס"ד כחב לדעת רש"י שהוא קורא
 לכפלי עוקן ואיסורין משום חלב וכו' ס' ה' כחב לדעת הרמב"ם
 שקורא לזכ' עוקן ואיסורין משום דם ואין שום קושי' על הכ"י מפני
 מה קורא כלאן ובאין עוקן באשר שיש לו על מי שיצטרך אדרבה
 הקי' עומה על הפ"ח מה שדחק עמו לפרש שחוטין העוקן הם
 באזר ונמשחין בחני של פנים זה כוודאי אינו מדוקדק באשר שאין
 שום שגיחה לזה לא מן השוטים ולא מן הגמ' והמשום מכחיש אף יוכל
 להיות שחני היטע יהי' איסור משום דם וחני החוט משום חלב אלא
 מחמירא כמו שפי' רש"י ז"ל ומי שהיא כפי' בניקור אחריים יוכל
 לקעיד ע"ו שאין שום חוט סיכא מן האזר לשנים ואין שום ראי'
 מהש"ח

ספר לחם שערים

מהם"ח להחיד החלב אשר על ראשי הדפנות ועוד מלאחי און לי ט
 שני בעלי המחזרים ה"ה בעל המחזר ספר טהרות אהק
 שהיה שוחט ומנקר בק"ק פראג ובעל המחזר ספר זבח שמואל
 שהי' שוחט ומנקר בק"ק ליסא ספירשו על סדר ניקור של בעל
 הציטור וז"ל של בע"ה ע"י ואח"כ מתחיל מקום סיום הגיד המולתי
 מן החזה ומקליף בידו אותו הקרום שעל הכסל ופי' המחזרים הנ"ל
 הוא הקרום האשור מחדם חלב שעל הכסלים ובל הגרר עמו דהיינו
 כל חלב אשר תחתיו והמשוך עמו הכל אסור הרי אלו המחזרי' כתב
 ג"כ לקלוק החלב אשר תחת אותו הקרום יעבשו אחי ורעי בואי
 וראו כמה זכמה וזיכוחים נחובכתי עם לומדים מופלגי תורה בכל
 מקום שידם מגעת בכל הפוסקים ולא מצאו שום פתירה לדבר
 בעז"ה לכן אחי ורעי כל מי שיש בידו למחות זאימי מוחה בוודאי
 הקולר חלוי בצווארו והחייב מוטל על כל איש מישראל להשגיח ע"ן
 שלא יבא עמו עם קדושים באיסור דוח ח"ו ודילגו בהערה זו אלא
 השבחה בא בעולם בעזה"ר שאין שום בעל מורה משגיח ע"ז ואם
 המלא תמצא איש אשר נגע יראת אלקים בלבבו להשגיח אז אינו
 משגיחים בו ועוד שהטבחים פוערים עליו פיהם ויחרקו עליו
 שיניהם לאמור מי שמך לאיש עלינו לפשע מעשינו הרי הרב וכמה
 מורים אשר קטנם עזה ממחנך ואין אומר בא להקריב אלינו ואחיה
 תורה מדסה באתה ללמדנו ובאתה הרבנים והמורים המה בקיאים
 בטוב הדין אך לא ראו מעולם מעשה הניקור וגם הרב רמ"א בעצמו
 כתב שאין להעלות הכול על הספר ודבר זה צריך לימוד מן הבקי
 והאמן בניקור לכן כל איש ישראל אשר נגע י"א בלבבו ורוצה לידע
 מקום החלבים האסורים שילך בעצמו אל בית המטבחים לראות
 הבהמה בשלימות ומה משפטו שינה על הטבח לכל יעקור הכולי'
 של ימין הדבוקה בשדרה ממקומה ועל הבדוק ינה לבל יחטוף
 האזר הכבד רק הקרום לבד על היוחרח ויקח הקרום וימשוך למעלה
 אח הקרום אז יחפרד הקרום עם החלב אשר על ראשי הדפנות עם
 הכליות ביסד ואז יראה בעיניו וכלבבו יבין כי כנים דברי כמו
 שפירשתי בעזה"ה :

ומיד דבריו וזכור אזכרנו מה שראיתי בעצמי במדינות ואמט
 שהקצבים לוקחים תזיכות דבר מחלק האזור בלא ניקור
 ואובלין כך ואמרתיו להם אחי מאין למדחם זה לעשות אל חששו כן כי
 זה נשר הריך ניקור ויענוני עזות ולא בואים שלא כל העדה כולם
 קדושים

ספר לחם שערים

וְיִשָּׂאֵם : וְכִי אֵין כְּמוֹךְ כּוֹס • לְהֵאָסִים אֲחֻנּוּ בְּמַהֲרָבָה • וְעַל כִּי
 אֶפְחָח פִּי לְפָנֶיךָ דְּבָרֵי פִי כְּנִים • רָצוּ לְסַלְוֵנִי בְּאַלְפִים אֲוִי וְאֲבוֹי
 אֶל הַדָּבָר הַזֶּה • חֲדָבּוּקִי קְרוּבִי שְׁחִיר לֶחֶם זֶה • וְהַבְּשָׂר שְׁלוֹקָסִים
 אֶזְלַק הַאֲחֹזֵר חֲמִיכָה בְּשַׁר הַנִּקְרָא בְּרַעְנִי לְשִׁמְחָה וְאֵיךְ פִּלְעָה
 אֲחֹמֶה חֲמִיכָה יֵשׁ ג' גִּדִים הַאֲשֹׁרִים מִשּׁוֹם חֶלֶב גִּיד הַנִּיֶּשֶׁה וְלִכְדָּ מֵהַ
 אֲזַרְיָךְ בְּקִלּוֹף אֲחֹזֵר הַבְּשָׂר כִּידוּעַ לְמַנְקְרֵי הַבְּשָׂר וְגַם לִקְחֵינִי חֲמִיכָה
 בְּשַׁר הַנִּקְרָא טְרִישָׁה קֶלְלָנֶעֶר וְלֵאחֹמֶה חֲמִיכָה אֵינוּ מוֹעִיל נִיקּוֹר כֻּלָּ
 אֲמַחֲוֹר בְּסוֹסְקִים • וְגַם חֲחִיכִים הַאֲלִי' עַד עֲצַם הַאֲנָק' הַעַם חֲרַבָּה
 אֲדִקְוֶבְשָׁחָה וּמִסְקֵלָה יִחַר עַד ז' וְח' לְמִרוֹת זִמְכִּילִים אֶת הַרְבִּים
 אֲזִיסוֹר כִּרַח לְאֹרִישָׁחָה לְכֵן מוֹרֵי גִרְבוּחֵי שִׁמּוֹ לְבִבְכֶם עַל הַמַּכְשָׁלָה
 הַזֹּאת כִּי־יִשְׂרָאֵל זֶה הוּא כִי מִלֵּאכֶת הַנִּיקּוֹר מִסּוֹרָה לְכָל לְעַמֵּי הָאֲרָצוֹת
 וְלְצוּרִים וְאֵין שׁוֹם כַּעַל חוֹרֶה מִשְׁגִּיחַ עַל זֶה כִי עֵינָיו לֹא רָאוּ הַלְכָה
 לְמַעֲשֵׂה כִמוּ שִׁבְחָתָי לְמַעֲלָה • וְעוֹד עַל זֶה דוּחַ לְכִי שִׁדְרָתִי עַם
 בְּמָה אֲכַשִּׁים שְׁאֵין מִן הַצֹּרֶךְ לְהוֹדִירָם לְעֵינֵי עַל הַדָּבָר הַזֶּה • וְהַשִּׁבּוּנִי
 מֵהַלֵךְ לְהוֹצִיא לְעוֹ עַל עַם קְדוֹשׁ הַאֲוֹכְלִים טְרִישׁוֹת הַרִי הַמְּנַהֵג עוֹקֵר
 הַלְכָה מְנַהֵג לְנִקֵּר כֵּךְ וּמְנַהֵג בְּךְ מֵהַ בְּהַמְתָּם שֶׁל צְדִיקִים אֵין הַקֶּב"ס
 מִכִּיחַ חֲקֵלָה וְבו' וַיְהִי כֹאֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֲזִנֵי אֶת דְּבָרֵיהֶם פִּלְגוֹת אֲחֻחֲנִי •
 דְּמַעַד חֲדָמַע עֵינֵי • סוֹשִׂיָה נְדָחָה מִמֶּנִי • עַל בִּי גִבְרָה עֲלֵינוּ טוֹמֵאֶת
 הַקְּלִיפָה ר' ל' כִּי בַל מְגַמְתָּה לְהַכְשִׁיל אֶת יִשְׂרָאֵל בְּמַאֲבָלָת אֲסוּרוֹת
 דוּקָא בַמ"ס בְּהַקְדַּמְתִּי דְּבָרֵי סֵפֶר הַקְּנָה כִּי גַם עַל הַלּוּמְדִים הַאֲלֵם
 הַטּוֹמֵאֶת גִּבְרָה • לְהַזְיִק דִּי עוֹבְרֵי עֲבָרָה שֶׁהַמְּנַהֵג כּוֹה יִשְׁקֹר אִיסוֹר
 מִן הַחוֹרֶה • אֲוִי עַל הַמְּנַהֵג כּוֹה - כִּי מֵהַ עַל כֶּסֶף אִיסוֹר חֶלֶב הַזֹּהִיר
 הַרְבַּ ב"י ס"ס ה' חֶלֶב וּדְחֵי לַכ"ס כִּמוּ שֶׁהַבְּחָתִי מִכֵּל הַבּוֹסְקִים •
 וְכִבֵּר הַשִּׁיב רְבִינוּ אֲלֵינוּ אֲלֵינוּ חַיִּים שְׁאֵלָה י"ב עַל הַחֶלֶב אֵין כּוֹ מִסוֹ הַזֹּאֵת
 לְעוֹ עַל הַרְאֵשׁוֹנִים ע"ס י' יְבוּזָה נִשְׁאֲרָה חֲסוּבָתָם מֵעַל בְּמָה הָיָה
 אֲחִירָה שְׁאֵתָה מוֹצִיא לְעוֹ וְעַל מֵהַ שֶׁהַשִּׁיב לִי מֵהַ בְּהַמְתָּם שֶׁל צְדִיק' וְכו'
 אֲכִיחַ מֵהַ שְׂרִיחֵי בְּסֵפֶר יִסוּד וְשׁוֹרֶשׁ הַבְּבוּדָה • שֶׁהוּא מְזַהֵר כֶּסֶף עַל
 מַאֲבָלוֹת הַאֲסוּרוֹת וז"ל וְאֵף גַם זֹאת שִׁפְחָה הַאֲדָם יִרָא שֵׁנִישׁ וְגַם
 נוֹהַר בְּכֶסֶף בְּשִׁמְרָם כֻּלָּ אֲמִצֵי הַחֲקִירָה וְכֵן הִיד הַמְּרַבָּה לְבִדּוֹק עַב"ז
 לֹא יִהְיֶה נִכּוֹן לְכוּ בְּטוֹת צוּרֵי אֵי שִׁנְיָוֵל מִכֵּל וְכֵן מִאִיסוּרֵים אֲלוֹ
 וְכִיחֹד מִסְפֵּק אִיסוֹר טְרִישָׁה וּמִיֵּלֶב"ן שְׁמֵנוּשִׁים בְּמַאֲכָלִים בְּקִיץ
 בְּחַמְדוֹת • אֵךְ חִינֵךְ גְּדוֹל עַל הַאֲדָם לְעִשׂוֹת הַמְּטַב עֲלֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר
 בְּכַחַךְ לְעִשׂוֹת עֲשֵׂה לְחִקּוֹר עַד מִקּוֹם אִידוּ מַגְעָת וְאוֹ עַב"ס יִהְיֶה שׁוֹגֵג
 וְה' ית"ש י' בְּכַסְלֵךְ וְיִנְיֵלְךְ מִלְבַּד וְלֹא יֵאָוֶנֶה לְצִדִּיק כֹּל אֲוֹן • אֵךְ

ספר להם שיערים

מי שאינו חושש ע"ז ואוכלו שנתה בלא בדיקה וחקירה גדולה בחלון
 אזי תחלתו יחליט על אופו ואף על השפק נקרא מויד ועגשו גרו
 ר"ל ומה מאזן מזליג בזה"ק שנגזי איסורים אלו שהרי הוא בא
 כושר בעיקר וליט לי' חולקא באלהא דישראל ר"ל ואעתיק לפני
 מאמר אחד מזה"ק כדי לעורר לב האדם אל הוריו' בזה וז'
 סוה"ק פ' שמיני דמ"א ע"ב בת"ח כל מאן דאביל נאניון מאכל
 דאסורי איסודיך בשטרא אחרא ונעיל נפשיה וגרמיה ורוח מסאם
 שרי"עלי' ואחזי גרמיה דליט לי' חולקא באלהא עלאה ולא אה
 משטרא' ולא אהדבק ביה ואי יפוק הכי מהאי עלמא אחידין בי' כ
 אינון דאחידן בשטרא דמסאבא ומסאבין לי' ודיינין לי' בכר נ
 דאיהו געלא דמרא' געלא בהאי עלמא וגעלא בעלמא דאחזי' ועל ד
 כחיב ונטמח דם בלא א ללא אסתכח אסותא לגעולי' ולא נפיו
 ממסאבותי' לעלמין ווי לון ווי לנפשיהו דלא יחדקון בצרורא דחי
 לעלמין דהא אסתאבו ווי לגרמיהו עליהו כחיב כי סולעתא לא חמו
 וגו' והיו דראון לכל בשר כו' ר' יוסיפתא ואמר כל עמל אדם לשיה
 וכו' האי קרא בשעתא דדיינין לי' לב"ג בהקרא עלמא כחיב כל הקור
 דיני וכל מאן דסביל בהקרא עלמ' ונקמין נקמתא מני' דעלמא לפיה
 בגין שיהו דלא נטר לי' ואבא לי' לנפשי' ולא אחדקון בשטרא דחי
 בשטרא דימינא וגם הנפש לא תגלא ולא תגליס דינאה לעל' ולעלמי
 עלמין ד"א לא תמלא לא תגליס לשלק לא תחרהו לענמין בגין דהא
 איסתאבית ואחדבק' בס"א . ר' יצחק אמר כל מאן דאסתאב כהו
 באלו פלי ע"ז דאיהו חושבא ה' - ר"א הוה יתיב דבו' עכ"ל הרי
 מבואר ממאמר זה"ק שלא באה השמיר' לאדם מן השמי' אם לא יוהר
 בעצמו וידקדק בנפשו מאוד אז מן השמים יאצוהו כמאמר הגהה
 הבא לטהר מסייעין לו כו' בכן אהובי אחיי וריעי וכי איקרואי לאדם
 לפול מלא קומתו אצנה וליטן בעשר שיהו ושלגי שים חרד עיניו
 יומם לא יסקו וליילה לא ינוח אם קולע השערה לשער בעצמו שלא
 היה נזהר היכיב בעורו בחיים חיותו מנאכלות האסורות אשר אומץ
 עונשם תמור מכל עברות שבעולם לשיהוה"ק ובזכרון כל הדברים
 האלה הלוך ילך ובכה תמיד לא יחזה על מיעוט שנותיו אם ישער
 כנ"ל אינו בטוח כש"כ אם ילך חסדה לסיעך על החזקה בהאמרים
 מה בתחום וכו' ומה לי עוד לזעק ולדבר על לב כ"א האין די
 ביאור עולה לבאר ולהתלבב לבד אנוש ועוד יש ליראות גדולות
 שהאדם צריך לקדש עצמו מלמטה ואז מקדשין אותו מלמעלה ולא
 כדעת

ספר לחם שערים ח

ועתה אומרם בנזכר לנונינה לכן כל איש אשר בשם ישראל יבונה
 לו יד ושם בחורחיו הקדוש' ישמור וישמור עליו ואשרי' מדברי'
 כאלה ואז נזכה לאכול חבשר זבח השלמי' במהר' בימינו א"ס :
ג בקשתי מהגדולים הרבנים הגאונים כי מן הראוי' ה'
 לנזור בנזרות ובנחוח שלא לקרב לעבודה ניקור רק למדן
 ופלבג ולא להשמש בעבודה זו עמי הארצות והשיבו לי שאין
 זרין גזירה על הצבור אח"כ רוב הקהל יכולים לעמוד בו גלל כן
 לחם בדעמי לכחוד כל הכחות ניקור בלבן אבנו אליזה דדינא
 ב"ס זה יקבל עליו כל איש שלא לקרב לנקר הן חלק השנים או בני
 ימים עד שילמוד הלכות ניקור הלכה למעשה ואח"כ ניקר בפרט
 אכתוב אי"ה כל"א כדי שיכול בנקל להבין כלה מלאכה הנ"ל :

א הייטט דיח קאמל זאל און אונדער ספאלטן אונ' ארויס
 נעמן דיח גהירין אונ' ארמב נעמן דיח הויט און דיח
 יהירן אונ' דיח היטט וואו דיח גהירין זיין גילפגן דרייבן אויפן
 פון : לשון הייטט דר לונג זאל אען און ביהי זייטן ארויס נעמן
 אדרין אונ' דר כחך און אונדער ספאלטן דעס קנה אונ' ווייטט אונ' אב
 זניידן דעס שיפי כובע אונ' ביח דיח זייטן ליגן בינדליך הינטר די
 זינדליך גייען ווייטה אדרין זיין לונג אריין זאל אן ארויס ליהן איט
 זיין לייזנט טוך אונ' ביין קנה און ביהי און זיין טונגד ליגן לו
 ווייט אדרין זאל אן ארויס נעמן זיין זיין חלי חסור און דס וועגן
 אונ' דיח בינדליך אנדרה זיין זיך נוהג ארויס לו ווארדאון אונדער לו
 זרעכן זיך ארמב ניט גיפונן קיין מיסוד דרויל אונ ווען אען אב שנייט
 זעס סרעדיק און זאדיק אויל לונגלן בינר זאל אן אררט אויל דעס
 גוועלסטין ביין אב שניידן ווארדקי פלייש וואס לו ווייטן לונגלסטין ביין
 אונ דיח דרייגהטי גיהער לוס זאדיק אונ דיח פלמנקין זאל אן שניידן
 אונטרן נאסיל דער נאסיל קער לוס זאדיק אונ' מיבר ספאלטן דעס
 אדרין אויל העלסט ביין האלז זאל אן ארויס נעמן לוייט אדרין מינר
 גיט אויבין אונ' דער אנדרר זיין שאאלץ אונ' ביין ברוסט מינווייניג
 זיט לוייט אדרין מינר בייה דיח אנדרה ביז אן פלמנקן זיט זען
 אן חסור און דס וועגן אונ' דער כחך זאל אן ארמב ליהן דיח הויט
 און פלמנקן דהיינו זיט היבט זיך און און דעס ארט וואס דער חלר
 זכבר זיט אב גשניטן גיווארן זאל אן זיין ארמב ליהן און דיח עק
 יאנר זיט דעס חלב וואס אונטר דער הויט זיט דהמנו אויל די עקין

חלק שני

בדעת ובלינה אחי יוסיפו על דברי בנה ובהיה וכל זה אחי מאותק
 עלכם בגורח כבוד אב של יקילו בהם ובחורו דברי אלה או
 יזכו לראות כמים ובני בנים עשוקים בחור ובחורו ויזכו לעלות לליו
 ברינה ב"ב א"ס נ"ו מנחי אביכם הזקן **שאר** במאורר משה
 שוחט ובוד ומקרי ילו

סיך להקדמה ולגא לענין תקדים מ"ש ב"ש **הקנה** מעלות של
 של ישראל מכל אומה ולשון דלכן הקדשנו והדלגו נכח
 המאלכות האזורי לכל נתיא נאסויעו ואל"כ נוכיר מעיני האוחטי
 והמנקרים ו"ל דע בני כי גבוהת החינוים רואים יוצי היכלות
 השנימיות והמעדנים והחצונגים והכחרים ונזלי אשרסמין ושפין
 ושמה ומחאווים לכנס ולהדבק בהיכלי עונג הפתיחות כי כל מיני
 שמחות וחננוגוס וכל מעדנים ומיני כבוד כולם הם בשנים ובחוח
 אין כמזאי' רק עצמות וקליטין ואין רשאים לכנס בשנים וללזח חוץ
 בישראל הם חלק ה' מכולל כל הדברים העליונים ונתן לו השם
 רשות לבוא להיכל הקודש וללזח אלא שצווחו לכל ידנים שמואים
 בשנים ואל יוציא טהורין לחוץ ע"י ביאת האזורי ומאלכות אזורי
 וכל האיברים בעמיאם הטהרות מתדלחן הוא שאמר קרואים הוא
 פי קדוש אחי ובתיב ולא תתקו ולא נס איתים בכתמת ובעוף והוא
 מצוה לאדם ר לעבוד ולשמר את בן אלקים שחומר לעבדה ולמח
 צואו וראו והכין כמה כמו יפה של ארם בקיום מצותיו כמה ארם
 כמו בעשות עבירה אשילו כחוט השערה ולגי ישראל הוא רגלי
 שרכוח העליוטת ע"כ יש בו כח ללזח ולבוא ובאזח בני כל הכחות
 החינויות הטמאים האובנים בחוץ ורואים ומגניזים מבחוף מעלה
 היכל פנימי וחננוגיו וחאית ובכודו ואיכס יכולן לדבק בישראל
 אומה קדושה רק בעשותה עבירה מתן אוחו דבר שהם רונים והם
 משחדלים חמיד להבטיאם לישראל עבירה כדי שימצאו מקום לדבק
 בהם ובסי ישראל עובדים עבירה או הם נדבקים בו ונכנסים עמו
 בהיכל הקודש נמצא שלש נכנס בהיכל וכל זה בעבור שאין יכולין
 לכנס אלא ע"י ישראל והוא שאמר ראה נחתי לנזיק היום את החיים
 ואת העוב את היעה ואת הרע נמצא כח הטהרות וכל האומות
 ו"בוקי' בישראל וישראל מחקן עולם או מחזיבו וזכין מדרך ארם ר
 סודיות נ"פ וצווחו שלא לנציא טהורים לחוץ ולא יכניס טמאים
 בשנים ולא יערב טהורים עם טמאים לא במשעת ולא כדיבור ולא
 ומכל ולא במשקה ומגלגל הענין ועימא הייכל הקודש השמימי
 ונס

ספר הקנה יג

ויהי מה שהיה חלל כלל טוב וכלל ברכה נחלקל בו וכדברך הקללה
 שפחה יין הנקרא חית חמינים יינס עינא עליונים ורחזונים
 וז' דמזייר איך מטהרים ויטאין ישראל ההובל ע"י פעולת אש
 טוב אש לרע : ודע כי למטה ללד צפון יש יתה ארז ונקרא' מלכות
 ישעה וכמלכות ישראל שהיא נכסת ישראל הנקרא מלכות בית דוד
 ונכח על המסא אז מלכות הרשעה נקראת ששחה כנגדה ואש ח"ו
 תטאו ישראל ויפרידו אלוף אז חחת ארבע לא חודל שאת וקס הד'
 אכיות ידועות ונקראת רוח סערה ענן גדול ואש מחלקת ונותק
 ציב לכן בני הזהיר הם לישראל דסיני לקיים הנצוות ושלא לעבד
 אירוח כדו' שלא חזו מלכות בית דוד מתקיימה ולהעלות מלכות
 די'שע' וזהו להבדיל בין הטמא ובין טהור ואפילו בכהמה הטמא'
 היתירא אחת לכל אדם חלילה רק מי שמלכותו בכל משלה ואש
 זל ככהמה נדמו נאשר לו הוא שנאמר ומוראש" וחכס יהי' על כל
 דמה ועל כל עוף השמים וכל דגי היסבידכס נחשו ואין על אלא
 אבות שנאמר נאום הגבר הוקס על י' כי אין לך דבר כל בריה
 אין מלך עליו כשעירה בכהמות בחיות צעופות כדגים ובנחשים
 יוצא באלו וכוננת הכחוב לומר באשר חלך אצל מלך הבהמות
 נחיות והעופות עמד ולא ידע לך כסכת שיראו מזיכך אז נמסים
 ואשר תהיו צידך לטהרו ולהרבו ע"י שחיטתך ואכילתך ועיין
 ב' בעיני סדינים נורא ודע כי כל הנכראים שביבשה הנאלים אינן
 זלין רק ללדיקים שאינחם מוטלח על כל הבהיות ועל כל העופות
 הנות על מלכס ומי הוא הצדיק שזילו נקי וטהור וכולם יראים
 וני בדגאל כגוב האריות הוא שחלה ואובל וכעוהו אך לא יכלה
 פרים מכלי דעלי חיים ותאיר כזה ענינו אדק"ר כי בהיות נורה
 וכה דומה ליוצרו הנלכו' משמשין לו וזלן לו נשר שהיו נמשך
 וזו להעלות כי אדם גדול מהם וימלחו רבה ואחר שחטא ככהמה
 ויהי הוא שנאמר אדם ביקר כל ילך נמשל ככהמ' נדמו כי אחרי
 הוא והכמה שוין ליה יהרוג מין אח מנו קול דמי איך צועקים
 לי וצופך דמו שלא כדון כי אינו ראוי כזה לכן אחר שלא לאבול
 וזר אחר שחטא פן ישיף על טמאתו ששע והנה דברים קל וזמר
 ואלה ה' יצור ראשון והי' מסוף העול' עד סופו והרא' לו הקב"ה
 ד' דור ודורטיו דור דוריו וחמיו דור דור ומנהיגיו ודבר פס
 וס אך בעבור שחטא אף כי שב בחסונת הקב"ה המשיב
 המה ואקרי לו תכשר מ"ו מי שלא הי' לו כל מעלות של אדק"ר

ואלדרכת

ספר הקנה

וידרבה הוא עו פנים ובעל חוקא פנוול וזמא ומורד נד
חזכרו אינה ח' טוב' האם טוב יתחדש ויגור בעפ' לא יום ולא יומ
אלא בכל יום שפי' לא וו אה' וו וואן צריך לאמר וו די' כבע קיעה
בלבו שאין לו לבלות ולאכול כל אשר נאמא באו חאזינו סוף צורק
אדם וות' ור' אה' כה' ח' יודע אס למחר יתכלאו הפרות חזה' אה'
ביתם או עומאה רצונה כי דנת שלא כרחונות ? ידע בני סג
לצדיקים לא הוצרה הכר התי רת בשמירת מעולה שאין נעלה
ענין אצלו ב' וז' אין לאוכלו ור' אה' מחה דשאלת תה ואלא ר
טיכא חכיל ב' ד' ותיב ח' א' דלא חובלים עינא' מני' וכו' ו
מעשה דרב הו' אול לבי' רב חק בר חבא חזני' ע"ס עד לא אה
רב המגיד הו' ברא' מסוס דאעלים מן העין בא' וראה ס'
ס' ד' קיס' ה' לכה צער גדול לאכול בשר והכונה כל כוחות הטומא
חנין סס כי האדם והבהמה טווים ובהמה צריכין שיורה מכוח
טעמאה וואו אצירו מח צריך שמירה כו' מכה הטעמאה וצל הכג
אציר דמתא חזוי' מצ' מ' זלף ועל ידי חממה או סיון אין לצרוע
רשות לצול סס כלל העולה שלא תאר הכהר רק למי שקרא כח
דללא חלקים על גניו ושר העוף והבהמה מחזירה ידנו ולכן או
סחבאו יגאל בארץ וגלו הגול עלכות הרבעה וכל הזיוה מחננה
בהן עד שנחלקו מדעות הגליות גצל אוחו הדמות אחר הקב
ושראכס וחזם יהי' וסח כפירט' נדנו' וס' ר' ל' ר' נון בדבריה
קלא לאכול בשר עם הארץ אשר לאכול בשר חאע' ל' שאמרו

הו' ל' מי שקרא ובה' ולא שח' ח' ח' הרי' הוא ע"ס
אש' ה' גכי אכילה בשר א' ל' למד ספריוס ארא
וכלא ח' ח' ח' ח' הוא לנגי אה' ד' ועל
סנחל' אליו נחל ככהיה באשר עניו
לוי לכס עמי הארעות וגם לומדי
במצות בלא עיקר ידיעה ונתקלן
בה' ואינ' ידאי' לחזור ולהזור
ולהחזיר אצלו כה' כה' ס'
קאערה שלא להניע
מלכותיט ולהלות
עלכות הרשעה
ע"ס יחד
באורד ?

בדירת אהרון יד

הא לך סימן מובהק איך שיחזקנו הקצרים כשיחילקום
הבדצים לשנים היינו חלק השנים הנקרא כל זמן השכר
(סרעדיק) או (וייט) מחלק קאמוריים :

מאוד (גד) מאוד צריכין ח"ח הגדולים הרבנים נר"ו להזהר
 אה הק' בים בעז החלקים ומהכנים את הבתים
 בשנים היינו חלק אחד הוא חלק השנים שקורין כל"א (סרעדיק)
 או (וייט) וחלק הכל הוא חלק אמוריים • וכשמניחם הקצרים י"ב
 גלעזר לחלק השנים יהיו והירים שיחזקו בשנה ולא יזיו את ידם
 לצורך למעלה אצילו כל דהו מכר שכן כלע"כ ללע"ג • רק
 יחזק על הלע"ג • כי הכר שרין לע"כ ללע"ג • כי שייך
 להקפיד ושיג לדברי מדברי בעל העיבור שכתוב לעיל בסיון
 • ונדרר אחר חלכו' והוכחי לעיל לפרט דבריו שבייש
 אשם שחזק מהקובלין וזהו צד החתמים • ולכן צריך לנקר
 מכל שכן הדבר שרין כלע"כ ללע"ג • ששייך להקפיד ענין
 נשארין לנקר אותו הטוב כנ"ל • וכשמגיע בסוף הלע"ג וחזק
 גבולים בשע"ש צריך לזהר מאוד שלא יחזק למטה מהטב"ד כי
 אם עד סוף הטיבור חזק • כי הנסלים למטה מטבור שייכב גם
 ון לחלק אמוריים וצריכין ניקור כמזרח לקמן בעורת האל •
 וכל לא ראיתי מן רוב הקצרים כי שתי רשות ג"ל עובים שמינים
 והכר שכן כלע"כ ללע"ג לחלק השנים וגם מחכים בשע"ש
 ובתלים שחזק הטבור השייך לחלק האזיר מניחים ג"כ לחלק השנים
 ציבטלים את הרבים באיזור גמור כי שתי אלה מקומות הנ"ל הם
 מחלק האמוריים וצריך ניקור מן המנקה נומחה כמו שרד צד
 מחלק האזור • ואין מי המגיה על זה ואף אם אנשים שבייני
 מוכיח להם על זה אינם נשגיחים עלינו באידים מי שמך לא"ס ויר •
 עכ כן אמרתי גם על זה יזכר לי אלהי לטוב • על גילוי ושיין כי
 מילחא הוא שוכנו הימים הרבים • לחזור ולדרוש אורי הקצרים
 סמקרים אם עושין בהלכות • מש"כ כאלה היי בידם סיניו ה"ל
 לא ידעו מיתה • וגם לא היה צדק לזמן הזימה ע"ז מיתה
 שלא היה בקיאים מעט זה חילוקי הנ"ל ארל ע"ה אתה הדיקה דה'
 אלהיכם עשן ונדרר הרבה הזאת אשר לא יעשה • כי צדק וכל
 יודעו עוד • וקלח מזה מלאחי בספר לח"ה השנים הרבנים

טהרת אהרן

בצל הדגה במקום שהיה להאריך ואשר הלא היו מן הנורד מן
 שביניהם היו שומעין לקול היתרה • ולא היה מחלין לשיחאל דה
 האזור מן התורה • אבל אחרי שראינו שרכים נכשלים • ל
 הרחמתי הדבר דבר על אופיו שיהיו הגדולים באזהרה גדולה כח
 להציער על ד' ח וחילה :

זה לך טעם מהגידן והחוטין וקרומים שאסורים מהו
 דם וחלב :

(ג) גידין שאסורים מהם דם וחייבין עליהם דכתיב ונת
 עני כנפש האוכל אף הדם וגידין שאסורים מהו
 חלב וחייבין עליהם דכתיב כי כל אוכל חלב ונכרתה • גם
 קרומים שאסורים מהם דם ויזוס חלב • ואלו הן החו
 והקרוינים כגון חוטין שהיו בכלתו ונכרתה וכלבון וכלואר וכה
 קרום שעל הינוח שעל הכינים לכן יזהר כל אדם וידקדק בה
 אחר כל הגידין וחייבין בין של חלב ובין של דם • כי עונשי
 ידועים והרשעה מרובה • וכן כתב ב"ד רס"א ס"ד טבח שדר
 לנקר בהר זנינאל אחרי חוט או קרום מליודים אחר ומוקירים אור
 שלא יולול באיסורין • באש יתחיל אחריו חלב כשעורה מעביר
 אחריו • אבל אם נתחיל אחריו כו"ח אש' שלא בייקום אחד ממי
 אחר מכו" מרדוח ויעבירין אחריו יפני שהקרום לאינונים על חלב
 לכן יהיה כל מנקר ירא שנים • ויעשה מלאכה באשונה כי הרוב
 מעט והרשעה והפסד מרובה :

וגידין האסורים מהם חלב הם חמציב ואח והסיין שלה
 מוסרה חכמים מן התורה אל האכלו ומנו כ"א וגו'
 האסורים מהם דם אינם בכלל כ"א כי אין צריכין לחטט אחריה
 ואף על גב שיש עוד גידין האסורים • כיון נידין דהותי
 מהני ובגון שהירין (ליתקא או קנאבין כלבון אשבו)
 ואלי הגידן הם נראים לעינים • אבל כ"א
 גידן הם נזקד הבבר ולא נראים
 לעינים אלא אילו מוסרה חכמים
 סיין שאסורים מהם
 חלב ומן גיד הנפש
 וצריך לחטט
 אחרים :

הסכמות מהרבנים

הרי חלו החמונים שהי' הויכוח בינו אודות החלף אשר
 בראשי הדשנוח בחלק השנימי באחרם בקוא מירר
 ואנכי הראיתי ראיות ברורות שואף אשר בראש היכ המאה ג'נו'
 משולט ולטן הס"ס חונה בגליל ק"ק קידאן יצ"ו :

- והרב אגאון מהר"ר יחוקאל חכ"ד דק"ק קידאן וראנד דגליל :
- והרב המגיד מו' צב"ו כיו' משת הלוי תירוויץ מ"מ דק"ק אג"ל :
- והרב מהר"ר צמח צהרב מו' אורי סגרא ודינא דק"ק אג"ל :
- והרב שה"ר ר' משת צמהר"ר אשר דינא דק"ק אג"ל :
- והרב ברגא סיווש צמהר"ר רשאל דינא דק"ק אג"ל :
- והרב מהר"ר יהודה צהר"ר נח דיין דק"ק אג"ל :
- והרב מהר"ר מרדכי צהר"ר ישקב דיין דק"ק אג"ל :
- והרב מהר"ר מאיר צמהר"ר שלמה זלין אצו של היאון הצמיד
 מו' שמואל בנר"ר משה כ"ז מינשני כ"ה דק"ק קידאן :
- והרב מהר"ר ארי' ליב צמו' אליו' וצ"ל דיין דק"ק אג"ל :
- והרב מו' סעדי' צמו' נחן כטע הנבצר מניח הנאון הצמיד דק"ק
 ויולנא להצווכה עימי והשביט כולס טהחלכ אשר על ראשי
 הדפנות ואף אפור :

ראיה ברורה סהרב הסטורקס ס"ס. דק"ק ויל

מכיר אני את האיש ואח שימו נאה אשר כוון
 הניחו לו גדולי המוסקיס הקדמונים
 להחכס בדין אחד מדיני התיקור אשר נעוה נכסלה ה
 שאי אשר לדבר חלילה על הכלל מ"ת כיודי הנינו עיו
 שנגליון ואינס מנקריס היטה וחסות שאינס יודעין
 הדין כאל הרב רי"ח על בורי' אשר יניחו אני שוחין
 וי"ע נכרא רנה ו קירא ס' ה'הצו' הרבני הושלא ימו
 מכה שחט ומנקר וקסו אירש וחיבר קנבורס ושר

כל יצדע דת ודין לומדיש טשאנגוס. גאין אנה סה וואלדע-לשאר
 אה דאיו זיו כי הוה בעיני עני אדם איית ויהא ריעה זילא הקינור
 הלומד אל הזעל הדשים דלא חסרי ח'ו חרבה לכן חאמי זילייה
 יברה עבדו האי גברא רבה ויקרא ולכך מלא חזינו בית ירחל
 להיות מן שחשיעיסל דבר מנוס רבה כוה להוילא הקונטרס שלו ל'אר
 ולחושגו לשחזר נו שיערי ערה וקי' יצעה הקדקה שלוח לה
 ולרעס מד עולם. כ"ד יהודה לייב כמחיר יצחק
 וללה'ה מ'מ דק'ק ווילקאוויסק יצ'ו :

רעיו. בהודו סן בית דין צדק דקק קלוורעא

הן שאל שאל לוי האיש סעריני המושל מוהר'ר שאול
 כמחיר'ר משה נ"י באחת העלמה שלא

בהיות שאין חנקים על ראשי הדשנות חזת הקרוס
 הקשים ביש שחלב לחחוקים אותו לבותן כשר והאריר מוהר'ר
 שאל הג'ל בראיות לאיבור באשר הי' למרא' עיניו קונטרס הראיות
 שלו. ואשר העיניו ראיתו שיש מתש בדבריו אף כי קנת ראיותיו
 סתורות מכל מקום הדין עינו לאסור וסברותיו נכונים ומתקבלים על
 הלב. ונהיה כי הדבר צריך חלועד מביא לידי מעשה רב כמעשה
 אסור כמעט מנהג של ישראל והאוסקין אחרונים לא דברו רק קנת
 מנהג ואולי המלא חזאל כיואם ש"ח מוהרא זונין קנת סערה לוח
 ים גדול הערהא כרחה עטרת הקדש הטעל עלינו לא היו הגני'
 ים לאילא הדבר לאור ועין משפט. אי לואז נורנו אותה על
 חדק אחינו לנקר. כדברי מוהר'ם הג'ל. ולאשר החלב הג'ל
 דבר לאור עי'י הודים ונורים. ראשי הקהילות קדושים
 אנו רעין כדבר לעז הגנאי. כ"ד דייני צדק הויסקין
 דין אחיה על המעש הויס יוש ב'ד'ו אייר
לשואל בענין לש"ק :

חק בלא' אמי' ישראל הומס וללה'ם

ר'ן בא' א מוהר'ר זאב וואלף זי'ל

עור כמחיר'ר נפתלי הירץ זי'ל

אדם ונאמן יעקב בן אבי קרובי יצחק
 אדם אשרים כמורה כרדכי וזל
 אדם ירמי' כמורה יעראל יצו
 אדם יוקל יעקב כהרצ המה' ג' ט' יחיי מכל
 אדם יהודה ליכ כהרצ המה' ט' אהרן ט'

אית ברורה סדרב המה' ג' מהר"א ברורא אב"ד ור"ס רמ"ק

בן כפי א"ש א' מדבר • וחלודו כידו חכה
 במיר ובכיר • ה' ה' הזורני המושלוג כ"ש יו' ג'
משה טוחט ומנקר מממה לרכיש הרבה הניס'
 קידאן יצו • ושאל שאילה כאמן נד'
 ור' הענא כהנהח' רמ"א ז' ל' כ"ד ס"י ס' ד' ס' א' בקד'
 ל' י'ס המא'ר כראשי הד' שנת' ארריך להשיב' •
 י'ט משה ז' ל' מה דינו כ' חלכ' שחח' •
 ז'ני מנקרים • ורוב טבחי ישראל ומ'
 ה' י'לין הזמנין עליהם ומאשלי דבר
 י'נה הוא • וכאר מהר"ש הג' ל' צ'
 י'אה עיני ע"ס ראי' וס'רות י'רות
 כמור מזלכ'השליט וכז'טי כד'
 י'תי'ט כחכורו לחז חסדות הר'
 י'ז'ט דברי הרב"א כ'ז'ובה ל'
 י'א דברי רמ"א כ'ה' ה'ה' ל' ז'
 כן כ'ה' ה' זו אררך ג' כ'קלי'
 ה'ת'ה ל'כ'ט'כ'ה' ה' זו להס'רות

מה כ'ה' עכ"ל • האמת א"ז רמ"י כ'כ'ט' י'ז' כ'ה' ה'ג' •
 ד' • אונס כפ"ס' ה' ש'ג'י' דיני ניקוח חכ"ל ה'ניכור ט'ט'
 ש' כעל ה'ניכור ואז כ' מחיל מחק'ט'ס'וס ה'ניד ס'ח'ל'א' מן
 וקלי' כידו אורה הקרוס כעל הכסלים • שאסור מבוס חל'ו
 ע'ו • וס' החלכ' ש' חז'ו לרין ל'ה'י' ה'ז' א'ז'י'ן א'ז'ז' עכ"ל •
 ו' להאר' • ה'ז' א'ך עט'דל ה'ערדה ערד'ה' העניין והעניין

פרק ו'

מכתב:

ב"ה

לכבוד כ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א

סליחה להאדמו"ר שאני אדבר קצת בחוצפה!!!

איך הרב שליט"א בדרשות שלו על ההכשרים אומר וצועק שכמעט הכל טרף - אני בעצמי שמעתי את זה ברדיו 2000!

והאשה שלי כבר לא רוצה להביא לבית בשר בהמה, ואני מאוד אוהב סטקים! וזה מפריע לי לשלום בית!!!

והיא גם טוענת שאסור לה לבשל לילדים שלנו שלא רוצה להאכילם טריפות!!! האם אני צריך לסכול את זה?

איך כבודו יכול להגיד על עם ישראל הצדיקים שמוכרים בשר ולומדים דף היומי כל יום עשרות שנים שהם ח"ו יאכילו טריפות?

תשובה: ראה פרקים הראשונים ותבין, ואם באמת אתה היית לומד דף היומי היית יודע לבד התשובה, ואתן לך תשובה דווקא מדף היומי של מסכת קידושין!!!

במסכת קידושין דף פב, א: והכשר שבטבחים שותפו של עמלק.

רש"י קידושין דף פב, א: טוב שבטבחים - ספיקי טריפות באות לידו וחס על ממונו ומאכילן.

תוספות הרא"ש על מסכת קידושין דף פב/א: שותפו של עמלק - במדרש דריש עמלק עם לק שהיה להוט אחר ישראל ככלב אחר הנבילה להכי מדמי ליה לטבח שחס על בהמותיו להכשיר נבלות. ובספר נפש ישעיה (פרק ז') הארכתי בזה ובעוד כמה ספרים, שכתבנו על זה.

עכשיו אם אתה מאמין רק קצת בדברי חז"ל תתבונן שחז"ל הקדושים קוראים לטבח ולשוחט שותפו של עמלק, אז מה עמלק יחשוב לתת כשר ליהודים? מה יהיה לו מזה?

והאם לא ידוע לך הסיפור עם פינקל במאנסי?

ואם השוחט שרצה לרצוח כמה פעמים את הצה"ק מרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה הכל בגלל שאמר לשוחט שיש לו סכין פגום, ולשחיטה צריך סכין כשר!!!

יש לנו ב"ה לערך 1800 קבצים של ספרים וקול קורא'ס אם תקדיש לזה קצת זמן תראה הכל לבד, ולא יהיה לך שאלות!

רק דבר אחד אני רוצה לומר לך שב"ה אני לא היחיד ויש ווידאו של הגה"צ הרב לנדא שליט"א מבני ברק שהוא היחיד שלא עושה כסף על הכשרות ואומר שאין בשר בהמה כשרה בכל העולם!!!

יש 3 שיעורים בסרטים ודיסקים של הגאון רבי יצחק הכהן רובין שליט"א שמתאר לך איך שכמעט כל הבדצי"ם נבילות וטריפות ממש.

אז על איזה סמך אתה נוגע בבשר? האם בגלל שזה טעים, מותר לך לך לאכול נבילות וטריפות חלב ודם?

תתחיל לקרוא את הספרים ותבין הכל!!!

בברכה והצלחה בכל הענינים.

ובפרט להפסיק לאכול מאכלות אסורות.

דע לך כי לא רק על בשר בהמה יש שאלות, הבשר עוף גם צריך להיות כשר!!!

<http://www.israel613.com/SFRM-CHDSHM-1.htm>

קובץ ספרים בעניני כשרות חלק ב'

5 ספרים - 546 עמודים - חלק ב' :

ספר א': אכילת התרנגולים כהלכתה חלק א' - "זבח פסח" חלק ח' מספר נפש ישעיה: - בירור הלכה בענין בעיה רצינית בנוגע לכשרות העופות החיים מחשש שעושים זריקות ביום פקיעתן העלולים להטריף את העופות.

ספר ב: אכילת התרנגולים כהלכתה חלק : ב' קטעים ממאות המכתבים שקבלנו מהמשרדים הממשלתיים, ומחלקת הפרמצבטיים, ומסמכת יבוא. ספר ג: זכרון יוסף חלק ט' מספר נפש ישעיה, והוא הוראת הגאונים באכילת תרנגולים, חלק תשיעי מספר נפש ישעיה על מאכלות אסורות - החיבור הזה מלא וגדוש במשפטים מיושרים ומצודקים שנקראו ונשמעו בקרית חוצות בארצינו הקדושה מפום הביד"צ ובראשם הראב"ד הגאון הצדיק בעמ"ח שו"ת מנחת יצחק, ובו ימצא המעיין דעת תורה אמיתית בענין זריקת העופות. - ברוקלין שנת תשמ"ג לפ"ק. ספר ד: שנים קדמוניות - חלק י' מספר נפש ישעיה ספר ה: שו"ת זבחו זבחי צדק. בו יבואר ענין התקנה הקדומה להצריך שני שובי"ם עומדים זה ע"ג זה רואים ומשגיחים. ספר ו: מנחת יהודה - חלק ששי מספר נפש ישעיה על מאכלות אסורות - על חומר הענין של "חלב עכו"ם" ו"סימילאק" - לפסח ולכל ימות השנה. ספר ז: מנוחת שלום חלק ז' מספר נפש ישעיה על מאכלות אסורות. ספר ח: שמירה טובה. מצב השחיטה בנ"י בשנת תרפ"ה, - ספר ט: מצב השחיטה בארצות הברית - להורות נתן. ספר י: מלחמת השם: בו יבוארו המכשולות הגדולות והבעי' הרצינית בנוגע לכשרות העופות החיים מחשש זריקות העלולים להטריף את העופות, ודין גרמא מכשלה עצומה של ריבוי מאכלות אסורות בישראל חס ושלום. - ברוקלין שנת תשמ"ג לפ"ק. ספר י"א: נפש ישעיה חלק ב': עדותה של הממשלה - אגריקולטור דעפארטמנט - כמו"כ עדותן של חברי הברד"ץ דעדה החרדית בירושלים, ברוקלין תשל"ג, פ"ג עמודים.

ולהבין בפשטות למה כמעט כל הבשר טרף ואי אפשר לסמוך על רבנים ושוחטים ומשגיחים שמקבלים כסף - כי רובם מהערב רב:

והערב רב גם צעקו למשה רבנו מי יאכילנו בשר!!!!

ומה קרה להם?

ראה בספר מנהיגי הדור האחרון מחולק לימי החודש

בברכה

הכותב רק על קצה המזלג מפני שאין לי זמן אפילו כדי בליעת הרוק.

ידידו הק' שלום יהודה גרוס

אבדק"ק האלמין בית שמש

נ.ב. נא לעיין בספר מי יאכילנו בשר שכתבתי מזמן לאנשים ששאלו השאלה שלך! [23 שנים], עיין שם.

קוֹנְטְרָס
מִי יֶאֱכֹלֵנוּ בְּשָׂר
בְּקוֹנְטְרָס

תשובה על התקפה לאחד מאנשי המחנו"ט הנקרא בשם צבי דוד
הערשקאוויטש

בְּקוֹנְטְרָס זֶה מֵיִשְׁבִּים כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וּמְפָרְטוֹת הַסְּבוֹת הַמְדִיקוֹת, כִּי־צַד הַקְּצָבִים וְשִׁתְפִיָּהֶם הוֹלִיכּוּ שׁוֹלֵל עֲשָׂרוֹת שָׁנִים אֶת הָאֲדָמוֹר מְסֵאֲמָעֵר זִ"ע וְאֲדָמוֹרִי"ם וְרַבָּנִים נוֹסְפִים ז"ל וְכָל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל בְּאֻמְרִיקָה. וּמוֹבְהָר מֵדוּעַ כָּל הַרַבָּנִים וּגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל יָרְאוּ כָּל הַזְּמַן לַפְּצוֹת אֶת פִּיהֶם עַל הָעוֹלוֹת הַנּוֹרְאִיּוֹת שֶׁל מְאֲכִילֵי נְבִלוֹת וְטֵרְפוֹת, חֶלֶב וְדָם.

הוֹצֵאתִי לְאוֹר עוֹלָם בְּחֻמַּת ה' עָלַי
שְׁלוֹם יְהוּדָה גְּרָאֵס
אֲבִדְק"ק הָאֲלָמִיּוֹן פֶּה בְּאֵרָא פֶּאֲרָק.
שְׁנַת תְּשׁנ"א לַפ"ק

פרק ז'

השם חלי"ף שקוראין לסכין השחיטה - כי עלולה להחליף השוחט וגם האוכלים משחיטתו שימירו דתם רח"ל - ומחליף אכסניותו של אליהו הנביא זכור לטוב עם להבדיל מלאך המות

ומצאתי בספר חלקת חיים אות ש' ערך "שחיטה" כי השם חלי"ף שקוראין לסכין השחיטה לדעתו נקרא כן על כי עלולה להחליף השוחט וגם האוכלים משחיטתו שימירו דתם רח"ל כמבואר בתבואת שור ובשו"ת דברי חיים (צאנז) יור"ד ח"א סי' ז' - ועוד שמחליף אכסניותו של אליהו הנביא זכור לטוב עם להבדיל מלאך המות, כמבואר באמרי צדיקים, דברי גאונים עמוד ה' דכשהשוחט כשר אז השחיטה טוב ואלהו בעיר, אבל כשמאכיל חס ושלום נבילות וטריפות גורם שיהיה מלאך המות בעיר, ועוד שמחליף נשמת האדם ממאמין בשם ותורתו, לאפיקורסת כמבואר בדגל מחנה אפרים פרשת עקב בשם הרמב"ם, ועוד כי מחליף טי"ת תחת דלי"ת פירוש שגורסין "כי השוחט"ט יעור עיני חכמים" עכ"ל.

כל ההשכלה בגרמניה באה שאכלו נבילות וטריפות

בספר אור שמח בספרו משך החכמה כתב שבדייטשלאנד התחיל ההשכלה והביא ראיות שמשם יתחילו הפרעניות בכל יוראפ, והדברי חיים אמר על דייטשלאנד, שכל זה בא בגלל שלא דקדקו על השוחטים שלהם והיו שוחטים קלים, ובגלל זה יצאו מדהדת ג' וחצי מיליאן יהודים, (עי' שו"ת ד"ח יור"ד סימן ז').

ואם תרצה אחי לדעת עד היכן גדלה כח הכשלון בענין השחיטה אצטט לך מה שכתוב בעל אור החיים זצ"ל אשר גאונותו צדקתו ופרישותו מי ימלל וכפי עדותו של בעל שם טוב הקדוש היה חלק רוח האצילות של דוד המלך עליו השלום, דברים שאין לנו השגה בהם.

בספר פרי תואר בסימן ח"י אות ל"א וזה לשונו: ולדידי חזי לי דכל בן אדם המזלזל קצת במצוה אחת ממצות התורה קים לי בגווי' דלא רמי נפשי' למעבד בדיקה הצריכה לסכין כאשר צונו ד', בין והתבונן חומר הענין שהמזלזל במצוה אחת בלבד כבר א"א לו לבדוק הסכין כדבעי.

ודבר חידוש נמצא במגיד משנה הלכות שחיטה (פ"א ה' כ"ו בשם הראב"ד) דמהאי טעמא הצריכו חז"ל ראיית הסכין לחכם לפני שחיטה מה שלא מצינו במצות

אחרות כציצית ותפילין, ותמצית דבריו דבדיקת הסכין צריכה פניית המחשבה היטב בעת הבדיקה להרגיש בפגימה ואין כמוהו (של החכם) מי שיוכל להזהר בדבר, ע"כ.

מלך זקן וכסיל - משתתף בסיטונות

בספר תולדות יעקב יוסף פרשת נשא ד"ה והעולה הוא מספר בשמו של חכם שבזמנינו היצה"ר הפך להיות חכם והוא אינו צריך לדבר ולהחזיר לתוך רשות כל יחיד, אלא הוא תופס יחיד שרבים נכשלים דרכו, הוא מעמיד באותו עיר שוחט השייך לסטרא אחרא, מאכיל לצבור טריפות רח"ל עיי"ש באריכות.

וכל עבודתו של מרדכי הצדיק היה להזהיר שלא יכנס בפיהם דברים אסורים, כמו שכתבנו לעיל, כי אם חס ושלום אסתר היתה אוכלת מאכלות אסורות אז היתה חס ושלום אבודה לגמרי ולא היה יכול להיות הנס של פורים, כי על ידי מאכלות אסורות נכנסים לשערי אפיקורסות כמו שכתוב בספר אור שמח בספרו משך החכמה שבמדינת דייטשלאנד (גרמניה) התחיל ההשכלה, והביא ראיות שמשם יתחילו הפרעניות בכל יוראפ, ועיין שו"ת ד"ח יו"ד סימן ז'.

לכן אנו חייבים להכניס הרבה כוחות, לשרש את הפרצה של מאכלות אסורות, ורק לאחר מכן לקוות לעזרתו של הקב"ה, ועל ידי זה אנו מקוים שנוכל לפעול ולעשות הרבה בענינים הקשורים ליהדות. אל תשכחו! שהגזירה הזו אצל המן להרוג את כל היהודים היה רק בענין אכילת טריפות (מגילה י"ב, ועיין לעיל מה שהבאנו מהב"ח אורח חיים סימן תר"ע).

ודבר נפלא אנו רואים בספר המפורסם אמרי ש"י שכתב: חז"ל (חולין קל"ט): שואלים המן מן התורה מנין? היכן מרומז בכל התורה הענין של המן? ועל כך השיבו שהוא מרומז בפסוק "המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת". ואם כן מה השייכות של הפסוק בפרשת בראשית לענין של המן?

התשובה: רואים לפעמים איך שיהודי מאבד את צלם האלוקות שלו, הוא נהיה מושחת עד כדי כך שהוא מוכן להכחיד את אחיו, ומהיכן נובע השחתה כזו אצל יהודי? זה קורה מכך שאין אוכלים כשר, שהוא מטמטם את הלב, כפי שהרמב"ם כותב שהאוכל נהיה דם, והדם זורם ללב ומטמטם אותו עד שהוא הופך אותו ל"המן" יהודי, כי הוא אכל דבר ש"צויתיך לבלתי אכל ממנו", ע"כ.

רואים מכך שלאכול אוכל שאינו כשר גורם לרעה הגדולה ביותר, ולכן אומרים ארור המן אשר בקש לאבדי כי הוא האכיל את בני ישראל במאכלות אסורות, על ידי כך היה לו את הכח לגזור על היהודים גזירות קשות (מגילה י"ב), כנ"ל.

ולכן אומרים ברוך מרדכי היהודי כי בזכותו היהודים ניצלו מגזירתו של המן, הוא נזהר שיהודים לא יכשלו במאכלות אסורות, ולכן הוא ישב בשער המלך לשמור שאסתר לא תאכל אוכל שאינו כשר. ורק בזכות זה ששמרו ממאכלות אסורות ניצלו היהודים, ולכן קראו להם "יהודי", כי אף אוכל שאינו כשר לא נכנס לפיהם.

ולכן ביארנו מה שכתוב בספר הקדוש קב הישר: ארור המן וברוך מרדכי היהודי שברוך מרדכי בגימטרי' 502 כמנין בשר וארור המן גם כן בגימטרי' 502 כמנין בשר וצריך ביאור מה רצה להשיענו בזה, ואפשר לומר בדרך פשט דהנה, אם אנו רוצים לדעת על הרב או הרבי הצדיק אם הוא מהקדושה או מהערב רב אנו צריכים לראות אם אוכל בשר או לאו, וזה דבר קל מאוד, ששואלים את הרבנית איזה בשר הוא כשר, ותיכף תשמע מה שהיא אוכלת בבית, ואז יודעים ברגע אחד איפו הוא שייך, דהיינו אם הוא אוכל בשר בהמה יודעים תיכף כי הוא מסטרא אחרא, ותברח מפניו. ואם אתה רואה שמדקדק על כשרות הבשר אז תדע שהוא שייך לקדושה לכל הפחות כמו יהודי פשוט שיש לו רק טיפת יראת שמים. וכדי להבין קצת את ענין הכשרות נביא לדוגמה קטנה מה שכתוב בתורה הקדושה פרשת שמות (כ"ב): ואנשי קודש תהיון לי, ופירוש רש"י: אם אתם קדושים ופרושים מנבילות וטריפות הרי אתם שלי, ואם לאו אינכם שלי, הפשט הוא כך: הקב"ה אומר כשהיהודים יהיו קדושים, הם לא יאכלו נבילות וטריפות, ואז הם יהיו שלי, וכשהם יאכלו נבילות וטריפות הם לא יהיו שלי, ועל הפסוק "לכלב תשליכון אותו" אומר רש"י: שהכלב נכבד ממנו, הכוונה שמי שאוכל טריפות הוא יותר גרוע מכלב.

צריכים להבין: למה אצל אף לא תעשה, אצל שום עבירה, אינו אומר הקב"ה שאם תעשה את העבירה לא תהיה שלי, ולמה בטריפות אומר הקב"ה שאם אתם אוכלים טריפות אינכם שלי? הכוונה היא שאם אוכלים טריפות אין נחשבים עוד ליהודי.

ואפשר לפרש בהקדם דברי התוספות ששואל (חולין ה.) איך הגמרא אומרת שהקב"ה שומר את הצדיקים שחלילה לא יכשלו בדבר עבירה כשאינם יודעים על כך? הלא אנו מוצאים בגמרא (מכות ה. ושבת יב) איך ששני תנאים צדיקים עשו עבירה כשלא ידעו, ותוספות אומרים שאם הם לא יאכלו מאכלות אסורות אז בודאי שלא יכשלו בעוון מסוג כזה (טריפות) שאין יודעים עליהם כלל, אבל לא מעבירות מסוג אחר. ועוד צריך להבין מדוע העון של האוכל שאינו כשר חמור בהרבה מכל ה"לא תעשה" האחרים.

ואפשר לבאר דהנה הרמ"א כותב (ביורה דעה סימן פ"א סעי' ז') חלב של מצרית (גויה) על פי ההלכה כשר (לתת "חלב אם" לילד) בדיוק כמו לתת חלב מאם יהודיה, אבל בכל זאת שלא יתנו לילדים לשתות מ"חלב אם" של גוי, כי חלב של גויה מטמטם את הלב, ומחדיר בילד טבעים רעים. והרשב"א והריטב"א ז"ל (יבמות קי"ד) כותבים שהדבר גורם טבע רע ואכזריות אצל הילד והם מאבדים את המדות היהודיות של ביישנים ורחמנים.

עוד כותב שם הרמ"א שגם אשה יהודיה הנותנת "חלב אם" אסור לה לאכול מאכלות אסורות, אומרים המפרשים (ש"ך וטו"ז) הפשט שאפילו כשהאשה בסכנה ח"ו שהיא חייבת לאכול איסור בגלל פיקוח נפש בכל זאת אסור לה אז להניק את הילד, כי כשהאשה אוכלת מאכלות אסורות זה מזיק לילד.

עוד כותב שם הרמ"א שלמרות שאנו פוסקים (באו"ח סי' שמ"ג), כשהילד אוכל מעצמו איסור שהוא רק איסור דרבנן, והאבא עושה את עצמו שאינו רואה, אין הבית דין חייב לנזוף באב, זה רק "להלכה", אך באיסורים אחרים כמו בענין חילול שבת ומאכלות אסורות חייב הבית דין למחות באב, ובית הדין חייב בכח למנוע מהילד לאכול את המאכלות האסורות, וזאת למרות שמדובר באיסור דרבנן בלבד, כי מאכלות אסורות יזיק לילד בעתיד - כך כותב הפרי חדש שם - כי מאכלות אסורות גורם שהוא יהיה עם טבע רע, והסוף יהיה שהוא ייצא לתרבות רעה (חס ושלום).

עוד כותב שם הפרי חדש, שלדאבוננו מאחר ואיננו יכולים להיות נזהרים בענינים אלו, זו הסיבה מדוע רוב הילדים יורדים מן הדרך ועוזבים את הדת (ר"ל), ורוב הילדים הופכים להיות בעלי עזות פנים של הדור, ואין להם יראת שמים בלבם, ואפילו כשאומרים להם מוסר, הם אינם יכולים לקבל זאת וכו', ומי לנו גדול יותר מ"אחר" (אחד מן התנאים, הרבי של התנא האלוקי רבי מאיר, שבסוף ימיו יצא לתרבות רעה) שהסיבה לירידתו מדרך הישר היה כי כשאמו היתה מעוברת היא עברה פעם אחת ליד בית עבודה זרה, והיא התאוה בטעם וריח של העבודה זרה, והריח הזה התפשט בכל גופה, וזה אשר גרם לאחר שירד מדרך הישר, לכן חייבים להיות זהירים מה שנותנים לילדים הקטנים לאכול עכ"ל הפר"ח (ועיין גם כן במחזיק ברכה להחיד"א שם אות י"ד וזב"ז אות נ"ג).

עתה ניתן להבין מדוע אצל העבירות האחרות אין הקב"ה אומר שאם תעשו את העבירה ההיא לא תהיו שלי, ואילו רק בטריפות אומרת התורה שאם תעשו את העבירה לא תהיו שלי, כי כשאוכלים טריפות הלב מתטמטם, ואז הגוף וכל

האברים הופכים להיות טריפה, ואז הוא כבר אינו מסוגל לעשות שום דבר טוב, שום מצוה, ומושך אותו רק לכיוון העבירות.

ועכשיו אם הרב הוא לבד אוכל בשר ומתיר גם כן לאחרים או אינו מוחה באחרים הוא אינו בכלל יהודי ואינו שייך להקדוש ברוך הוא כנ"ל בדברי רש"י אינכם שלי, ואם רש"י הקדוש אומר אינכם שלי בוודאי שהרב הזה שייך להסטרא אחרא והוא לא רק בבחינת ארור המן רק הוא ה"המן האמיתי כנ"ל בדברי רש"י ז"ל. ובזכות אכילת בשר כשר נזכה להנצל מכל צרה ח"ו ובמהרה נזכה לגאולה שלימה אמן.

פרק ח'

סוד השואה להזהר ממאכלות אסורות

כל כוחו של הרשע הגרמני ימ"ש בא על ידי שאכלו מאכלות אסורות שהיו שוחטים קלים ומזה נולד עמלק הגרמני, והיה במדה כנגד מדה מפני שלא השחיתו הסכינים כדבעי - השחיתו את החרב של הבעל דבר שהוא שר של עמלק. ועל ידי זה היה בכוחו לשחוט מיליוני יהודים רח"ל (בשם כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא

זי"ע ספר דרשות הגר"ש שווייצער זי"ע)

פרק ט'

אנחנו לפני מלחמת עולם!!! מלחמת גוג ומגוג בפתח רוצים להנצל???

הבחירה האמיתית - ובחרת בחיים "קדושים תהיו"

יש גזירות עצומות על עולם התורה, פיגועים כל יום כמה פיגועים, תאונות, צרות ואסונות. וכו' מה הסיבה לכל הבעיות האלה? איך אפשר לתקן? כל יהודי יודע שאם יש צרות, סימן שאבינו שבשמים כועס עלינו בגלל שאנחנו לא בסדר.

ואיפה אנחנו לא בסדר? מידי פעם קוראים בעיתון או שומעים כי כל הבעיות שלנו נגרמות בגלל הטכנולוגיה, האינטרנט או האيفون, וזה מאד עצוב. כי אלה לא עיקר הבעיות שלנו, הבעיות שלנו היא חוסר הקדושה והצניעות ושמפטים אותנו עם נבילות וטריפות חלב ודם!!!

**השואה האיומה - פגעה בעם ישראל גם ללא האינטרנט והפלאפונים
- זה היה בגלל השחיטה הטריפה - ובגלל זה היו כל הנושרים!!!**

אחים יקרים! הבעיה היא שאנחנו לא מקיימים המצוה "קדושים תהיו" (הכוונה לאכול רק כשר-לא רק שיהיה עליו הכשר - זה עוד לא אומר שזה כשר) כמו שהקב"ה מצווה, הבעיה שלנו היא אכילת נבלות וטרפות, ואומרים את זה גדולי עולם!

בבקשה מכם, עם כל הלב, אנא, אל נא נחזור על הטעויות של אבותינו לפני חורבן בתי המקדש, לפני השואה, טעויות אשר שילמנו עליהם מחיר כבד עד מאד.

אנו מבקשים מכל אחד, לקרוא היטב, להתבונן בדברים, לעשות תשובה ולקיים את אשר הקב"ה מצווה אותנו - "קדושים תהיו" כלומר לא לאכול שום בשר בהמה, ולאכול עוף רק משחיטה קטנה וכשרה.

לא אוכלים בשר בהמה ונזכה לגאולה!!!

דיסק של 7000 - ספרים ישנם מאות ספרים על הכשרות של השחיטה וניקור מה שנכתב אחר נסיונות גדולות שהייתי שוחט מלפני לערך 50 חמישים שנה, ונלחמתי על הכשרות בארצות הברית שנים רבות, ויש לנו שם גילויים גדולים על המכשלות הרבות שישנם בכשרות, ולא נוכל להגיד לא ראינו לא ידענו לא שמענו והכל מחולק בחינם אין כסף)

פגימה אותיות מגיפה!!!

כי חוץ מההברחות של הערבים (שאומרים שהרבה בשר טרף מוכרח מהערבים עם חותמות ההכל וכו').

יש בשחיטה עצמה בעיות. (כי בשחיטה גדולה חסים על ממונם ומכשירים פגימות בסכין, עד שהגענו למצב שאין דבר כזה של פגימה בסכין וכו').

הן מצד הכסף, כי כסף מטהר ממזרים, ומהירות השחיטה, ואיום על השוחטים [לא יעמוד בעל השור על שורו - שנמחק לגמרי בארץ]

בדיקות הסכין, [ענין פגימת הסכין נמחק בארץ- ופגימה אותיות מגיפה ובגלל ההבדציים הרבנים המכשירים יש לנו כל שנה אלפי יתומים ואלמנות]

בדיקת הריאות [נמחק כמעט אצל כולם שמתירים ממש נבילות וטריפות].

בדיקת צומת הגידין [לא איכפת בכלל ברוב המקומות - ואם בודקים זה רק למראית עין].

צרירות דם, השגחה על ההכשרה, ההשריה, המליחה, האריזה ועוד שיש תקלות רבות שם, כמבואר בספר אכילת בשר הלכה למעשה, שחיטת ואכילת בשר כהלכתה ב"ח, קול השחיטה, קול השוחטים, אבן מקיר תזעק ג"ח, לב יצחק, שו"ת זבחו זבחי צדק ועוד).

"אם יאמר לך אדם שהבדץ זה כשר. תענה לו שכש"ר זה ר"ת כ'ולו ש'קר ר'מאות, את הכשר הזה מותר לאכול???"

כדאי מאד להינזר מאכילת בשר בהמה בכלל (כי יש בעיה ניקור החלב וסירכות וכו'), ולאכול רק עוף משחיטה קטנה וכשרה, שידוע שמטריפים כשיש להם פגימות.

כתב האור החיים הקדוש. (ויקרא יא) אומרו "ולא תטמאו" בהם אולי שיכוין לומר שצריכין ישראל להזהר לבל יכנסו לפיהם, אפילו בהיסח הדעת, כי ההפרש שבין השוגג למזיד במציאות זה, כשוגג כמזיד. כי התיעוב יעשה מעשהו בנפש אדם, אפילו בהיסח הדעת, אלא שישתנה הפגם במעשה מזיד תעשה נפשו שקץ, ובשוגג תטמא נפשו ותטמטם, והוא אומרו "ולא תטמאו ונטמתם בם."

וכתב בפלא יועץ (ערך בשר), וזה לשונו: ובלאו הכי יותר טוב אם הוא באפשר לו לאכול לעולם בשר עוף, כי הוא נצול ממכשולות הרבה.

(ובערך טרף כתב), "והנה בקושי יוכל להמצא בהמה, שתהא נקיה מכל דבר רע ושתהא כשרה אליבא דכולי עלמא, ומי יוכל לעמוד על המשמר על זה, לכן הנאני מנהג חסידים ואנשי מעשה, שראיתי שלא היו אוכלים כי אם בשר עוף.."

אכילת הבשר היא סכנה עצומה

(ובערך שוחט כתב): ולפי גודל הזהירות שצריך ומעוט הישוב וההכנה שיש באיזה ערים, אמינא דאכילת הבשר היא סכנה עצומה, והיא רעה גדולה אם נכשל באכילת אסור, שמתגדל הגוף באיסור ונעשה גופו חתיכה דאסורא, ואיך יוכל להשיג ארחות חיים, סורו טמא קראו למו.

ואשרי מי שיוכל לעמד ולהזהר שלא לאכול בשר כלל, או לפחות שלא לאכול כי אם בשר עוף

ואשרי מי שיוכל לעמוד ולהזהר שלא לאכול בשר כלל, או לפחות שלא לאכול כי אם בשר עוף, שיוכל להזהר לשחטו בישוב הדעת, מה טוב חלקו ומה נעים גורלו, ובפרט בדור יתום זה שרבו השוחטים בכפרים אשר אין יראת השם נגד פניהם ולא דעת ולא תבונה בהם לידע הדינים על ברין, ואינם יודעים לגע בספרים, רק מעט שלמדו קצת דינים בעל פה, והקולר תלוי בצואר השוחטים והמורים שנותנים כתב סמיכה בידם בלי בדיקה יפה יפה אם הם בקיאים, ואם קדמה להם יראת חטא. טוב לגבר עובר ארח אשר הוא ירא את השם, אם אינו יכול לבדוק את השוחט ולא קים לה בגוה, ימשך ידו ולא יאכל משחיטתו, כי רבה המכשלה בשוחטים כאלו, וכבר צוחו עלה קמאי ובתראי, ואין תקנה עד שיתקן עולם במלכות שד"י!!! - עכ"ל.

וזה לשון הגאון הקדוש רבי אהרן ראטה זצ"ל בספרו שולחן הטהור: "ואשרי לאלו היראי שמים שנוזהרים שאינם אוכלים רק בשר עוף, ומזה יוצא מהרבה

חששים. ומי שרוצה לקדש עצמו לפני בוראו נתיעצתי עם כמה שוחטים יראים, ואמרו לי לעצה טובה שלא אאכול רק בשר עוף. וזה עצה טובה לשמור נפשו מכמה מכשולים, כידוע ליודעים. וכל שכן בדורנו."

לכן מאד חשוב להיזהר מה אוכלים וממי אוכלים, וטוב מאד שזכיתם להנצל. והלוואי שכולם ידעו מזה וישמרו עצמם מלהכשל במאכלות אסורות ח"ו.
"ונסלח לכל עדת בני ישראל כי לכל העם בשגגה."

אשריכם ישראל שאתם נזהרים בכשרות וקדושה. ובזכות זה נזכה לכל טוב בזה ובכא ולהנצל ממלחמת גוג ומגוג"ג (בגימטריא בהמ"ה)

וזה שלא ידעתם עד עכשיו כי זה מאפייה גדולה וביזנס גדול, ולמה שיספרו לכם, על מי שסיפר איימו ברצח, וגם בי ניסו להתנקש בחיי, אז מי יש לו מסירת נפש שיוכל לספר משהוא על השחיטה?

ולכן מומלץ מאד להמנע מאכילת בשר בהמה בכלל, כי יש הרבה בעיות ומכשלות (וכמו שכתבו גדולי הדורות) לאכול עוף רק משחיטה קטנה וכשרה.

הקב"ה עושה הכל לטובתינו ואנחנו צריכים להאמין בזה ממש ולא להגיד רק, להאמין ממש, ומי שמאמין בזה ועשה תשובה אמיתית הוא ישרוד ויהיה לו חלק של העולם הבא. העולם הבא, משיח.

כי כל אוכל חלב - יהיה נסתם שכלו לגמרי ויתגברו הכפירה והקושיות ח"ו.
(הלכות חלב ודם, הלכה ד)

עיקר הדירה ומשכן היצר הרע וכוחותיו הוא בחלב ודם ולכן אסור לאכלן.
(הגר"א מוילנא זצ"ל)

יש סקנדלים גדולים על הבשר בעולם אבל גם בארץ יש מספיק בעיות עם הבשר.

ש. אז איך אפשר בכלל לאכול בשר...

ת. יש עוד הרבה דברים שאסור לנו לאכול, לא רק בשר. ויש בעיות קשות גם עם עופות. ותמיד היו שערוריות, אבל מאחר שישנה טכנולוגיה אחרת היום שכ"כ הולך מהר, שוחט אחד יכול לשחוט ארבע מאות עופות בשעה, אז זה מאד קשה להשתלט על זה. ואי אפשר גם להוכיח אם העוף היה חי בשעה ששחטו אותו...

שאלה. היום משתמשים בוידאו, מעגל סגור, האם זה לא מספיק יעיל?

הבדצים והסכינים

קט

תשובה. בלוס אנג'לס עכשיו, אחד ההכשרים הכי טובים, היה להם מעגל סגור, וראו את הכל. רק מה? פה ושם, המשגיח שהוא היה נקרא דוקא משגיח טוב, וסמכו עליו מאד, היה יוצא להתפלל. ודוקא כשהוא יצא - הם הלכו לקנות בשר טרף, והכניסו את זה בין הבשר הכשר. אז שאלו את הרבנים מה לעשות, אז הם אמרו שעד שגילו את זה אפשר היה לאכול את הבשר. אוי! מה אני אגיד? אם המשיח לא יגיע עוד מעט - כולנו נצא אנשים טמאים מאד, חס ושלום.

כמה צריך לעורר על זה השכם והערב, ולמלאות ארץ ומלואה, אוי, למה לא מוכחים מספיק על זה?

כל אחד צריך לעורר את חבריו, ומה יענה בבית דין של מעלה?

ידעת ולא אמרת? כל שאפשר למחות באנשי ביתו וכו' בכל העולם כולו נתפס על כל העולם כלו!

והדברים נוראים!

כל אחד יקח על עצמו להקיץ נרדמים. ובכך נביא את הגאולה ברחמים!

עיכוב ביאת המשיח - בגלל הכשרות הטריפה!!!!

פרק ט'

סוד מלחמת גוג ומגוג - ואיך להנצל

ידוע שהמלחמה האחרונה שתהיה בקרוב - תהיה בין אדום לישמעאל. (אברבנאל, מלבי"ם ועוד)

תיבות אדו"ם ישמעאל"ל הן גימטריא תק"ב [502]

בש"ר הוא גם כן גימטריא תק"ב [502] (קב הישר)

לא הם הבעיה! הבעיה היא צרת סיר הבשר. הבשר הטמא והטרף שנכנס לפה... ועל ידי זה מתגברים ח"ו אדום וישמעאל - והדרך להנצל מהם - להזהר בשמירת כשרות הבשר!!!

חלב - ישמעאל דם - אדום

אמר רבינו האר"י הקדוש זיע"א בספר לקוטי תורה - פרשת ויקרא - "כל חלב וכל דם לא תאכלו - ובחינת יניקת ישמעאל מאברהם מזרוע ימין דז"א מסיומו והוא בחינת חלב הטמא דנוגה.

ויניקת עשו מיצחק זרוע שמאלי דז"א בסיומו בחינת דם טמא בסוד הוא אדום ומאכלו אדום ולבושו אדום וכל ענינו דם לכן נאסר חלב ודם אבל בהקרב לגבוה יוכלל נוגה בקדושה ולא ינקו משם והבן. ע"כ ומובא עניין זה גם בפר תקט"ו תפילו לרמח"ל.

רואים מכאן שישמעאל הוא בחינת חלב ואדום בחינת דם. והתגברותם עלינו כשאיננו נזהרים באכילת חלב ודם.

ועל כן להנצל מהם צריכים להיות מאד זהירים שלא לאכול חלב ודם.

ולכן עדיף מאד לא לאכול כלל בשר בהמה. (פלא יועץ ערך בשר, טרף, שוחט)

והגאון הרידב"ז אמר שלא יהיה בהמה כשרה עד ביאת המשיח.

ואי אפשר להשיג בשר בהמה כשר עד ביאת משיח צדקנו. (כ"ק האדמו"ר מקאשוי

הכתוב מגדיר ומדגיש את גוג ומגוג כאוכלי בשר טרף

בפרק אחרון של ישעיה - טו כי-הנה ה' באש יבוא, וכסופה מרכבותיו-להשיב בחמה אפו, וגערתו בלהבי-אש. טז כי באש ה' נשפט, ובחרבו את-כל-בשר; ורבו, חללי יהוה. (אדום וישמעאל) יז המתקדשים והמיטהרים אל-הגנות, אחר אחת בתווך, אוכלי בשר החזיר, והשקץ והעכבר-יחדיו יסופו, נאום-ה'. (אדום וישמעאל) יח ואנוכי, מעשיהם ומחשבותיהם-באה, לקבץ את-כל-הגויים והלשונות; ובאו, וראו את-כבודי. יט ושמתי בהם אות, ושילחתי מהם פליטים אל-הגויים תרשיש פול ולוד מושכי קשת-תובל ויוון (גוג ומגוג) עיין רד"ק.

ורד"ק פירש - (עיי"ש ברד"ק שהביא מקבילות כמה פעמים ממלחמת גוג ומגוג שבנבואת יחזקאל)

השקץ והעכבר - אלו הפרסיים שהם אוכלים השקץ והעכבר.

יחדיו יספו

במלחמת גוג ומגוג כי המלכיות אלה הגוברות בעולם הזה, והיא מלכות רביעית במראות דניאל ושתייהן למלכות אחת לפי שלא שלטה אחת לבדה בעולם, והמפרשים הפסוק על ישראל אינו נכון, כי אינו עניין הפרשה אלא על העתיד בימי גוג ומגוג ואין עתה בישראל אוכלי בשר החזיר ועובדי אשרה.

זה היה בזמן הרד"ק, בדורנו אני לא יודע אם אפשר לומר זאת. (ולב יודע מרת

הנפש)

"אוכלי העכבר"- צריך ביאור על מי נאמר, הנה באינדונזיה, תילאנד, בכמה מקומות באפריקה, נוהגים לאכול עכברים ואף מאמינים שזה נותן להם כח וויטמינים.

לעתיד לבא הקב"ה מוציא כרוז כל מי שעסק בתורה יבא ויטול שכרו, ואף הכותים אומרים תן לנו שכרנו, שאף אנו עשינו מצות, אמר הקב"ה כל מי שלא אכל בשר חזיר ושקצים ורמשים יבא ויטול שכרו, באותה שעה הן נוטלין איפופסין שלהן, שנאמר אוכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר יחדו יסופו נאם

ה'. (ילקוט שמעוני, ויקרא פרק יא, תקלו)

ורואים משם שההקפדה על כשרות הוא לעיכובא אף אם עוסק בתורה ומקיים מצוות!

וכתב רבינו בחיי ז"ל: המתקדשים אלו אדום שרגילין לנענע אצבעותיהם, והמטהרים אלו ישמעאלים שדרכן לרחוץ ידיהן ורגליהם וכל גופן תמיד, ולא לבם שהוא העיקר. אחר אחד בתוך - ירמוז לשתי וערב של אדום, או ירמוז

ליום אידם, אלו ביום ששי ואלו ביום א', ומניחים אותנו בתווך. אוכלי בשר החזיר - אלו אדום, והשקץ והעכבר אלו ישמעאל... וכבר ידוע כי אף על פי שאנו מפוזרין ומשועבדים ברשותם, עיקר גלותנו לאדום... (כד הקמח גאולה א, עיין

שם עוד ותראה פלאות)

בעז"ה זה מסתדר מצויין - כי ידוע שלפני גוג ומגוג תהיה מלחמה עצומה בין אדום (אמריקה אירופה וכו') וישמעאל (ידוע) - והנביא ישעיה מגלה מסקנה - יחדו יסופו נאום ה'!

פרק י'

מי ינצל ממלחמת גוג ומגוג?

רק הקדושים!!!

אמר הקב"ה על ידי יואל נביאו ע"ה:

ג וְנָתַתִּי, מוֹפְתִים, בְּשָׂמַיִם, וּבְאָרְץ: דָּם וְאֵשׁ, וְתִמְרוֹת עֶשֶׂן. ד הַשָּׁמַשׁ
יִהְיֶה לְחֹשֶׁךְ, וְהַיָּרֵחַ לְדָם—לְפָנַי, בּוֹא יוֹם יְהוָה, הַגָּדוֹל, וְהַנּוֹרָא. [יואל
ג, סוף הפרק]

יכול להיות שחלק מזה כבר התקיים השנה. היה ירח אדום וליקוי חמה.

וכתבו המפרשים (אברבנאל) שהשמש רמז לאדום וירח לישמעאל. וכידוע שהם
מונים זה לזה. בלוח שנה.

ה וְהָיָה, כָּל אֲשֶׁר-יִקְרָא בְּשֵׁם ה'—יִמְלֹט: כִּי בְּהֵרֶ-צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם תִּהְיֶה פְּלִיטָה,
כְּאֲשֶׁר אָמְרָה', וּבְשָׂרֵידִים, אֲשֶׁר ה' קָרָא.

הקדושים ויראי האל באמת ימלטו

והיה כל אשר יקרא -

כי אז במלחמת גוג ומגוג תהיה צרה גדולה לישראל זמן מועט, כמו
שאמר על אותו הזמן: חבי כמעט רגע עד יעבור זעם, ואז יפלו רבים
מישראל והקדושים ויראי האל באמת ימלטו. כמו שאמר בנבואת ישעיה:
והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים
בירושלם..

וכן אמר. כל אשר יקרא בשם ה' והוא שיקראוהו באמת, כמו שאמר: קרוב ה'
לכלקוראיו לכל אשר יקראוהו באמת והם שרידים אשר ה' קורא כי הם יקראוהו
באמת והוא יקרא אותם עבדי ואוהבי. (רד"ק)

**”הנותר בציון והנשאֵר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים
בירושלים” - ובדרך הטבע אין מנוס לחיים, ולא ישארו שם רק
קדושים כמלאכים**

קבלה מן הנביאים: ”מלחמה הנוראה שבעולם, שלא היתה כמותה, תהיה ממש לפני שערי ירושלים - לא ישארו רק קדושים!”

ואין זה פרוש מסבֵּר, רק קבלה מקבלת אצלם מן הנביאים, שהמלחמה הנוראה ביותר שהיתה בעולם תהיה ממש לפני שערי ירושלים, בה יתקבצו כל האמות שבעולם אחד מהן לא נעדר, בצד אחד כל האמות המחזיקות דת נוצרית, ובצד אחד כל האמות שאינן מאמינות בדת זו, ומקבל שמות שרי הצבא מכל צד ואיזו אמה הנוצחת. ועל מלחמה זו נבא בלעם באומרו ”אוי מי יחיה משומו אל”, שיבואו האמות שבשמים שם אל, ובדרך הטבע אין מנוס לחיים, ולא ישארו שם רק קדושים כמלאכים, ועל זה נאמר (ישעיה ד', ג) ”הנותר בציון והנשאֵר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים”, ומי יערב לנפשו להיות מקדושים אלו שישארו בחיים. (אבות על בנים” בהקדמה)

פרק יא

שאלה למה לא שומעים מכל הרבנים שיגידו לנו את האמת על כל דבר, ורק מדברים מאמונה, ללמוד תורה, כאילו כל זה הבעיה שלנו, שאם אוכלים באמת נבילות וטריפות לאיפה נגיע?

התשובה היא: כל הש"ס והשולחן ערוך וכל הפוסקים שואלים את השאלה שלך, ונציין רק על קצה המזלג מה שכתב הצה"ק רבי הלל מקולאמאייע זי"ע שהיה מוכיח בדורו:

וראה בספר שער התוכחה מהרה"ק רבי הלל מקאלאמיייע זי"ע

ואעמיד בשער מוכיח

בכלל ו פרט ד וז"ל:

תפקיד המנהיג והחובה המוטלת על המנהיג

במדבר (סימן כ"ז פסוק י"ז): אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה. קשה מאחר שכבר אמר יצא לפניהם ויבא לפניהם יוציאם ויביאם, על כרחך שהמנהיג שלהם יהיה לו עין פקחא עליהם לפקח טובתם, ומה לו עוד לומר ולא תהיה עדת כצאן אשר אין להם רועה.

ואפשר לומר דהתורה רמזה לנו בזה מוסר גדול.

והוא דיש מנהיג ישראל, ויש מנהיג ישראל, יש מנהיג שהגם שכל דאגותיו הוא רק לטרוח ולהתעסק בצרכי ציבור ובטובת הכלל של אנשי דורו, ועם כל זה דורו הוא דור יתום יתומים בלא אב.

ויש מנהיג שטורח לטובת הכלל וגורם בהנהגתו שיש לישראל רועה, רועה נאמן, דהיינו כמאמר חכמינו ז"ל (גיטין סא.) 'מאתרי' דר' יאשיה אתה', שמלמד להמון מדי שבת בשבתו מצות ה' וקיום תורתו בכל ענינים, וגם משגיח על גזוליהו רכיכו איך יהיה מצות "והודעתם לבניך", שכעת יעשה מגדיים תיישים

דהיינו ילדים כאלו אשר מקטפיה ידיע שהמה עלולים לקבל תורה וטהרה, וקטן גדול יהיה, מטריחין עצמם בכל כוחם ללמדם ולנהלם עד שכעת יצא לצורף כלי, ולאותן ששכלן ולבם להשכיל דל ורזה, דאגתם עבורם ללמדם מיהת שלא יהיה ריק ונעור מתורה לגמרי ולהורותם דרכי מוסר ויראה.

סתירת זקנים בנין ובנין נערים סתירה

עיין משכיל אל דל (ח"א כלל ד' פרט ב') כלפי שאמרו חכמינו ז"ל (מגילה לא:): 'סתירת זקנים בנין ובנין נערים סתירה'. ואמרו חכמינו ז"ל [ב"מ] [יר' חגיגה פ"א ה"ז] שרבי שלח לר' חייא ושאל על נטורי קרתא והביאו לו סנטרא וכו' ואמר הן הן נטורי קרתא - חרובי קרתא הן, וכבר נתכנסו אומות העולם אצל בלעם וכאבינומס הגרדי בשאלה במה אנו יכולים להזדווג לאומה זו ואמרו להן חזרו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות שלהם אם התינוקות מצפצפים בקולם אי אתם יכולים להם (איכ"ר פתיחתא ב), ותלמוד תורה היא כנגד כולם (פאה פ"א מ"א).

אבל איזה תלמוד רק עם יראת שמים, שהרי על מה אבדה ארץ רק עבור עזבם את תורתו (ירמ' ט יא-יב), כפירוש (ר' יונה) שלא למדו לשמה. ואיתא במדרש (תנחומא תולדות ה) ששאל מין לתנא גדול הכבש שרועה בין שבעים זאבים, אמר לו גדול הרועה השומרך.

המנהיג שאינו מנהיג כראוי עובר על ארור עושה מלאכת ה' ברמיה

והנה המנהיג שהוא ירא ה' ורועה להנהיג בניו של מקום באמונה ובתמים, ודבר זה אי אפשר אלא אם מנהיג ומדריך אותן באופן כזה ובבחינה כזאת שיהיו המה ראויים עבור מעשיהם הטובים שיהיה ה' משרה שכינתו בתוכם, ומינה שאיכא גדול הרועה השומרך. משום אם אין עושה כן גם אם הוא אוהב לאנשי דורו אהבה עזה אהבה נאמנה ודורש שלומם וטובתם בכל כוחו ובכל יכולתו, עם כל זה שונא הוא להם ובכלל ארור עושה מלאכת ה' ברמיה (ירמ' מח ט), עבור מה כוחינו מה חכמתינו הלא עיני בשר לנו. הלא לפעמים עושה אדם דבר ונראה בעיניו שהוא הצלחה וטובה גדולה ובמעט זמן נודע לו שנהפוך הוא.

וכן על דרך זה יש כמה וכמה דברים שאנו צריכים להודות ששוא תשועות אדם, ואם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר, ואם הוא ינוח ומי ינוע - ואם הוא ישקיט ומי ירשע.

ודבר זה מלתא דמסתבר הוא והדעת נוטה דמה לי אם העלים עיין לגמרי מלהוכיח ומלהדריך, או שהוכיח והדריך אבל כדבעי למעבד לא עביד, ומתוך כך גרם שלא הועילו דבריו, וכיון שהנביא אמר (יחזקאל ג יח) דמו מידך אבקש, כמה יש לו לאדם לשום עיין פקיחא והשגחה יתירה על איכות וכמות לימוד תורתו וקיום מצות השם בטרם שיאמר תוכחה להסרים למשמעתו. עיין משכיל אל דל (ח"א כלל ה' פרט ב').

ואם בדיני ממונות הקל צותה תורה שיראה הדיין כאילו חרב מונחת לו בין יריכותיו וגהינם פתוחה מתחתיו (יבמות קט:): כדי שמתוך כך יהא לו מורא שמים שלא לעוות הדין, ע"י תוכחה כראוי שעבורה טובה בא לעולם וחרון אף מסתלק מן העולם (תמיד כח). מעתה אם חס ושלום מכח מעשיו הגרועים יסובב שלא יהיה דברי תוכחתו נשמעים ומתוך כך גורם חלילה להיפוך להביא חרון אף, כמה וכמה מחויב הוא לכבס לבו בכורית ולשפוך שיח לפני ה' שלא יהיה הוא בכלל שופכי דם נקי, דהיינו שכל טרחותיו ויגיעותיו יהיה להורות לעם ה' דרכי ה' המעשה אשר יעשון, ולקיים (שיה"ש א ח) 'צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים' כפירוש רש"י שם דהיינו שטורח לסבב שהגדיים בעודן רכים שלא יטנפו צמרן, דהיינו שיהיה להם מלמדים ומורים שהם יראי ה' שיקוים בהם (משלי כב ו) 'חנוך לנער על פי דרכו, גם כי יזקין לא יסור ממנו', וגם כשיגדלו בימי שחרותם ובחרותם ישגיח עליהם להזהיר אותם שתהיה ראת ה' חתולתם, ומרחיק אותם מלימוד חכמות זרות ומלחבק חיק נכריה.

נולא ישכח מאזהרה שנאמר ליחזקאל "צופה נתתיך" הלא אותו הצופה גם אם רוצה לעשות מלאכתו באמונה, הלא לאו כל אפיין שווין שאם רואה שגדודים רוצים לבוא העיר ורק מגמתם לשלול ולבוז בז, או אם רואה אויב ושונא שבאים מזויינים להרוג או ליהרג, שאז אם רואים שבאים על עסקי נפשות רמיא עליו לתקוע בשופר ולהתריע שידעו כל אנשי העיר ויעמדו על נפשם, ולא ינוח ולא ישקוט עד שיראה כל אנשי עיר המה חלוצים ועומדים חמושים ומזויינים, מה שאין כן הדבר אם באים רק על עסקי ממון וכו'...

להרחיק כמטחוי קשת מספרים חיצונים

לא אוכל לעצור במילין מלספר לך מעשה שהיה, ומינה תדע כמה צריך להרחיק ויותר ויותר ממטחוי קשת מלהסתכל בספרים החיצונים האלו ולהשגיח מאד על בניו וב"ב בזה.

דהנה אמרו חכמינו ז"ל (קידושין ל:) 'בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין', דהיינו מי שיש בו ידיעה מתורה שבכתב ושבע"פ, ומדרשים אגדות ופירושיהן, ועל ידי כן נתייסד ונשרש מעודו האמת בלבבו, הגם שגם אחר כך אשרי מי שלא חמאן אותן ספרי תיפלות - ספרים החיצונים, אפילו אותן ספרים שמדברים מעיניני חכמות, אי אפשר שלא יעורב בהן מינות ואפיקורסות כידוע לכל מבין ובקי בהן, כי באותו זמן שמבלה זמנו לעיין בהם, באתרי דליעול ירק סרוח ליעול בשרי וכוורי יוכל לעסוק בתורה ה' שעל ידו קונה לנפשו חי נצחיי, אבל אפילו הכי אם נפשו אותה לעיין גם בהם לפרקים אין סכנה לו כל כך, עיין (אבן עזרא בשלח) בענין קריעת ים סוף, ועיין (ספר הברית) מה שהאריך לא בתירוצים וראיות שכליות וחקירות, אלא בדברים הנקראים לעין שכן הוא האמת, עיין (אבן עזרא בשלח) בענין המן, ואם הקורא בספריהם בעינינים אלה הוא צורב ותורניי הוא מבין בעצמו פתיותם וטפשותם ושקריהם ואיך המה קצרי הראות, אבל אם אדם שלא למד מעולם לא מקרא ולא משנה ולא גמרא ולא מדרש.

אבל לקרות בספרי אשכנז באופן שלהם למד ורגיל הוא, מעתה אם אותו איש המוניי, אשר הוא עני בדעת דעת תורה, אם בראשית או באמצע ימיו, או אם הוא כבר בן חמשים, נפתה לכו להתחבר אל כת הכופרים ואפיקורסים, ויפתוהו לעסוק בספרים החיצונים אשר מחבריהם היו מהכופרים בכל עיקרי אמונה, וכל תכלית חיבורם הוא רק להתלוצץ וללעוג על כמה ניסים ואותות ומופתים המפוזרים בתורה ובנ"ך בדרך חקירה.

מעתה כשרואה זאת הלא אפיקורסת חלק משמן חכו ושאני מינות דמשכי, אז דומה בעיניו כאילו ראה עתה כי לו נפתחו השמים וראה עולם חדש וממנו נודע לו שאין להאמין בכל עיקרי ושורשי אמונה, ומה שעשה משה עשה רק לפני אנשים כאלו שהיה קצרי הראות וקטני שכל, ואם כן מעתה הותרה לו הרצועה על כל העבירות שאסרה והזהירה התורה, ובעוונותינו הרבים לא מפי השמועה ולא מפי אומדנא אני כותב דברים אלה, אלא עיני ראו ולא זר, הגם שאם לא ראיתי ידעתי כן מסברא דנפשאי, אבל מעשה רב - ומינה ידע להזהר שלא יהא ממשחית נפשו ומאותן שאמר עליהן שלמה (משלי ה, יד) כמעט הייתי בכל רע רחמנא ליצלן.

במשכיל אל דל דף סט בפרט ג' וז"ל:

ומי הוא אשר אמת בלבבו שיוכל להכחיש כעת דבר זה, הלא בעוונותינו הרבים כמה וכמה ממנהיגי הדור שלפני איזה שנים היה מוחזקים אצל

אנשי דורם מתלמידי חכמים הכשרים. באמת החכמים מחוכמים היראים אשר מעודם לא נעו מדרכי חכמינו ז"ל וכפי מה שראו מאבותיהם נטייה כל דהו, וחתולתם היא יראת ה' הטהורה מספרי מוסר של צדיקים המפורסמים אצלם היו נחשדים, כי בעיני היראה ומה שנוגע לשמירת גדרי התורה מה שסייגו חכמים הראשונים, הפורץ בהם או המזלזל, הפרט יעיד על הכלל - אבל אז כמעט לבא לפומא לא גלי. ועתה שהגיע העת שחוצפא יסגא ומסוה הבושה חלף והלך לו וכל אחד אומר אני ואפסי ומי אדון לי. עתה נגלה בהתתו, ואוי לדור שעלתה בימיהם כך, כמה חרופים וגדופים וכמה כפירות ואפיקורסת אשר ראוי לקרוע עליהם, ואוי לאזנים שכך שומעים, אשר נאמרו ונשנו בפומבי ובפרהסיא על ה' ועל תורתו מכמה וכמה מנהיגי הדור אשר כעת נתודע שהמה תלמידי צדוק ובייתוס, ומי הוא זה אשר גם עתה יכחיש ויאמר שיוכל להרכיב דברים אלו עם התורה, ועם כל זה יהיה ירא ה' - או שהוא משוגע וחסר דעה, או שגם הוא כופר ואפיקורס כאחד מהם.

בכלל ט פרט א וז"ל:

קול ענות אנכי שומע - אין שודדנו

תפקיד האדם לעשות רצון קונו - עלול לשגיאות - אין חבוש מתיר עצמו - היסורים ומקרים רעים לא יועילו לו שייטיב מעשיו

ירמיה (סימן ל"א פסוק י"ד): כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו. צריך הסבר כפל הלשון נהי בכי תמרורים, מבכה, מאנה להנחם. ועוד מאי טעמא דוקא נשמע הקול ברמה.

עיינ (משכיל אל דל ח"א כלל ה' פרט ג' ד"ה שפוך חמתך) עבור שתכלית חיי אדם בעולם הזה הוא לעשות רצון קונו ולקיים תורתו, ועל ידי כן כעת יזכה נפשו לחזות בנועם ה' ולהנות מרב טוב הצפון, אבל האדם גבור שמאדמה לוקח, הוא עלול לשגיאות שבגללם הוא עוכר שארו וחומס נפשו, ומרמה השם שהוא ידע יצרינו עין השגחתו עליו, כאב את בן ירצה לשחרו מוסר, אבל כללא הוא (ברכות ה:): 'אין חבוש מתיר עצמו מבית אסורים', ואדם קרוב אצל עצמו (יבמות כה:), ואינו רואה נגעיו (נגעים פ"ב מ"ה), ודרך איש ישר בעיניו (משלי כא ב), ועל ידי כן גם היסורים ופגעים ומקרים רעים לא יועילו לו שייטיב מעשיו.

חיוב למנות צדיק חכם בכל מחוז ועיר - לפקח לקרב לב בנים לאביהם שבשמים

משום הכי צייתה תורה הקדושה (דברים טז יח) שופטים ושוטרים תתן לך, והחיוב מוטל על כל מחוז ומחוז ועל כל עיר ועיר, ועל כל מקום ומקום, למנות עליהם איש צדיק חכם עובד ה' באמת שתהיה עינו פקוחה על אנשי עירו ומקומו, ולכל המסתופפים בצילו לקרב לב בנים לאביהם שבשמים, והגם שיש אנשים מאנשים שונים בעניני אמונה ויראה ואהבת השם ולשמוע תוכחה ומוסר, ולא כל אפין שווין שיהיה במדריגות כולך יפה רעיתי, עם כל זה כשיש זמן של משלחת מלאכי רעים והן הן הגבאין המחזירין שהיסורים גורמין להיות אז יכנע לבכם הערל.

על מה ומי הוא המסבב היסורין - מטיבים מעשיהם - לא אלמן ישראל

אם אז המנהיג האמת במתק שפתיו ובנועם דבריו יאמר דברי תוכחתו כתפוחי זהב במשכיות כסף, לבאר ולהסביר להמון עם על מה זה ועל מה זה הן המה היסורים, ומי הוא המסבב אלה, ומי הוא המשלח, ועל ידי מה יסובב שילכו ויפסקו, אזי בודאי גם אנשים כאלו שבזמן אחר לא הטו אזנם לשמוע דברי מוכיחיהם, אבל כעת לא לבד שישמעו וישמעו אלא גם ישתו בצמא את דבריו אלה ויתרצו לתוכחתו להיות דבריו נכנסים בלבבם, ויגרמו להיות מתקנים ומטיבים מעשיהם בכל ענינים, וכל זה אם יש מנהיגי אמת, אזי אשרי לדור שהמה שרויים בתוכם, כי ע"י יסובב שלא אלמן ישראל מאלקיו ומתורתו.

אוי לדור שהמה כשה אובד כצאן בלב רועה - שעל ידי כן יטיבו מעשיהם

אבל אוי ואבוי ואהה לדור כזה שהמה כשה אובד וכצאן בלא רועה, רועה נאמן, ויתומים בלא אב אשר את בן ירצה, שאז בדור עני כזה איזה תקוה ואיזה אחרית יש לעניי הצאן האלו שילכו דרך נכותו ולא יבעטו אורחותם, הלא גם אם רעה תבוא עליהם ויענשו, מי ינוד לך ירושלים, ומי יסור לשאול לשלום לך, הלא האמת נעדרת, מי יטריח לבאר להם אלה דברים הדברים כדי שעל ידי כן יטיבו מעשיהם וישובו אל ה' כנודע ומפורסם.

**רחל מבכה על בניה - שגלו בין העכו"ם - מאנה להנחם - אין להם
רועה שעל ידו יטו בו דרכם - שיאמר להם אל יוך לבבכם בטחו בה'
ושובו אליו ויושיע אתכם**

עיינ תרגום יונתן ופירוש רש"י שבעיר רמה צוה נבוזרדן את ירמיה שיעזוב את בני הגולה וילך אל גדליה לירושלים, וכשראתה רחל שהיא כנסת ישראל כן, שנוסיף רעה על רעה ושבר על שבר, השמיעה קולה ברמה בדרך נהי בכי תמרורים. מעתה סיפא דקרא מפרש לרישא לבאר לנו מה הוא סיבות של נהי בכי תמרורים שלה, ואמר מבכה על בניה, מפרש (המצודות) שגלו בין העכו"ם, ואחר כך אמר על דבר זה שגלו, נהי שיש לבכות על זה, אבל לא כל כך למאן מלהתנחם, אבל עתה ברמה שנשלח מהם ירמי' מנהיגם האמת, שהיה להם לאב לטרוח לקיים בהם והודעתם לבניך, מעתה מי יוכיחם, ומי ינהלם, מי ידריכם, מי יבאר להם בגלותם ובעניינם ובעת צרתם ודחקם לומר להם בני אל יוך לבבכם ובטחו בה' ושובו אליו ויושיע אתכם ויטיב לכם ויערב לכם, הלא המה כעת יתומים. מעתה רעתם כפולה ומכופלת נתגרשו מארצם ארץ הקודש לאמור לך עבוד אליהם אחרים בארץ הטמאה ונכריה, ובמצור ובמצוק, שגלו משלותם ועושרם להיותם בדלות ובעוני, ואחרון הכביד וצרות אחרונות משכחות הראשונות, הלא תכלית הנרצה מכל אלה הוא שעל ידי כן ישובו אל ה' ולהטיב מעשיהם להיותם נקראים בנים למקום, ולעת עתה גם זה חסר להם שלא אדונים לאלו. וזה הוא על בניה כי איננו שאין תקוה לאחריתי שאראה את בני עוד שיהיו הולכים בדרכי התורה והיראה להיותם ראויים ליחסם בשם בניה של רחל.

**המנהיגים מסטרא דערב רב - התוכחה שלפעמים משמיעים לא ישא
פרי - ציון במר תבכה**

ועבור זה יש לקונן ולהצטער על דורינו דור עני ודל, כי יש כמה וכמה מקומות אשר מפוזרים שם עם ה' ודורש אין להם להודיעם ולעוררם הדרך אשר ילכו בה והמעשה אשר יעשו, ואם גם לפעמים שומעים דבר מוסר ותוכחה ממנהיגיהם, המה שוא והתל, ועקרים מלעשות פרי קודש, עבור שהוא מעורב בסיגים מחשבות פיגול, עושר, וכבוד, ושם. וידוע הוא מה שאמרו חכמינו ז"ל תוכחות דבר ה' כערך, וכפי מה שיצאו מן הלב כן באופן זה נכנסים אל הלב, ועבור כן כנסת ישראל המכונה ענייה, בראותה צער ועוני בניה היא סוערה לא נוחמה, והוה על הוה כי יש גם כן מקומות הרבה שלא לבד שמנהיגי אמת אין

להם להיותם שוחרי טובתם, אלא גם נהפוך הוא, כי המה מסטרא דערב רב המסיתים ומדיחים המון עם ה', וכל כוונתם ופרי מחשבותם לסבב שלא יזכר שם ישראל עוד, ולהשכיח תורה מישראל חס ושלום, שעליהם ציון במר תבכה ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני (ישעי' מט יד).

פרק יב

איך יכול להיות שצדיקים וגדולי ישראל יעשו עבירות?

תשובה:

בְּאֵמֶת מוֹבָא כְּכֹר בְּתוֹרָה הִקְ' אֲשֶׁר נָשִׂיא יַחְטָא, פְּרוּשׁ, וְהוּא יִתִּיר חֶלֶב. וְהַנְּשִׂיא בְּיָמִים הֵהֵם בְּדוֹאֵי הָיָה מְסַפֵּיק גְּדוּל, וְאָף עַל פִּי כֵן הָיָה עָלוּל לְקָרוֹת שְׂאֵכְלוּ חֶלֶב, אֲךָ זֶה הָיָה בְּשׁוּגֵג. גַּם כֵּן יָדוּעַ שְׂאֵפְשֶׁר לְרַמּוֹת הַצְּדִיק הַגְּדוּל בְּיִתְרָה פִּיעֶקֶב אֲבִינוּ וְיִוְסֵף הַצְּדִיק, וְכֵן כְּמוֹ שֶׁהַצְּלִיחוּ לְהַסְתִּיר מִבְּעַל מַגְלָה עֲמָקוֹת בְּעִיר קְרָאקָא*.

עובדים עבודה זרה הרבה כמבואר בשופטים, וכן תחת הנהגתו של יאשיהו המלך שהפך עולם ומלואה בביעור ע"ז בכח של מלכות, ויאשיהו היה צדיק גדול כמו שמעיד עליו הפסוק (מלכים הברי הימים), ואעפ"י היו ליצני הדור עושים מה שליבם חפץ שלא בידיעתו, כמו שאמרו חז"ל.

ובפרשת דברים (א, י"ג): "הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲקָמִים וְנִבְנִים וְיִדְעִים לְשִׁבְטֵיכֶם וְאֲנָשִׁים בְּרָאִיִּם", ופירש"י שהם ניכרים לכם, שאם בא לפני מעוטף בטליתו איני יודע מי הוא ומאיזה שבט הוא ואם הגון הוא, אבל אתם מכירים בו שאתם גדלתם אותו, לכך נאמר וידועים לשבטיכם, עד כאן לשונו.

וכתב על דברי שלום להגה"ק מוה"ר אברהם שלום מסטרופקוב זצ"ל (בן הרה"ק משינאווע ז"ע) וזה לשונו, הנה יש להוכיח מזה גודל מעלת הצדיקים, אפילו כשיש איזה מחלוקת בין איזה צדיקים ושומעין מהם שאחד אומר על חבירו דיבורים כנגדו, ידוע שזה מחמת בעלי לשון אשר היצה"ר רוצה להפריע הצדיקים ותלמידים מעסק מצותם ותורתם על כן הוא מעמיד הולכי רכיל בשקרים שונים, וקלי הדעת אומרים, כיון שהרבי הוא בעל רוח הקודש, איך אפשר להטעותו,

* ויותר גרוע הוא כשאומרים בשם הצדיק דברי שקר שלא היו ולא נבראו כמו שהרבי מסאטמער זצ"ל אמר בדרך מליצה על הגמרא במסכת ברכות, המספרת על רבן יוחנן בן זכאי לפני פטירתו, שבכה ואמר שיש לפניו שתי דרכים, דרך אחת לגן עדן ודרך שניה לגהנום, "ואיני יודע לאיזה דרך מובילים אותי". ביאר הרבי מסאטמער כוונת הדברים: כל זמן שהאדם חי הוא שומע אם אומרים על שמו דברי שקר ויכול להכחישם, אך אחרי פטירתו "מוליכין אותו" - התלמידים מוליכין אותו, דהיינו, את דבריו, כל החפץ מוסיף לפי טעמו על הדברים המקוריים וממילא הרב אינו יודע האם האנשים יקבלו את דבריו לטוב או חלילה להיפך, עד כאן.

ולצערנו ראינו שכן כך קורא במציאות שרימו את הרבי והולכו בשמו שמועות שונות, הכל כדי לרמות את הצבור קוני הבשר, שידמה להם כאילו הרבי או ההתאחדות נותנים השגחה על הבשר של ווינשטאק.

ובענין זה שאפשר להונות את הצדיק, ידוע מה שנעשה עם פסל מיכה תחת הנהגתו של משה רבינו דוד דעה ארבעים שנה במדבר, ואעפ"כ נעלם זאת, שלא ידעו אודות הפסל, וכן תחת הנהגתם של שופטים היו

ובימי המהרש"ל זצ"ל נמצאו מכשולים של חלב תחת הנהגתו והנהגת שאר גדולים שבימיו, כמבואר בספר: "ים של שלמה" ושם במסכת חולין פרק "גיד הנשה" סימן י"ט כתב זה לשונו: אני הגבר ראיתי שרוב המנקרים שלנו אף על פי שמחמירים בענין ניקור לחתוך אפילו מההיתר, ובכל זאת נמצא הרבה פעמים שמקילין בחלב, לכן נהגתי עצמי שלא לאכול בשר מנוקר עד שיבדוק הבשר על ידי עוד מנקר, עד כאן לשונו, עיין שם.

ובכרתי (להגאון הקדוש מורנו הרב יונתן אייבעשיץ זצ"ל) כתב בסוף סימן ס"ה זה לשונו: בזמן הזה יש להחמיר יותר שלא לסמוך על חזקת כשרות המנקר, כיון דעכשיו רבו החומרות וכבד עליו הטורח ועל הרוב אינם בני תורה ואין לסמוך בניקור כי אם על בקי וירא ה' מרבים, עד כאן לשונו.

עוד כתב זה לשונו מיום עמדי על דעתי שלמדתי הלכות ניקור להיות בקי בהן ובשמותיהן, לא סמכתי על מנקר כי אם מה שהייתי מנקר בעצמי ויגיע כפי אכלתי, עד כאן לשונו.

ובספר "צנה לדוד" (להגאון מוה"ר דוד דייטש זצ"ל, מגדולי ספרי הניקור בשנת תק"ח) כתב זה לשונו: ראיתי מנקרים חותכין בשר ואומרים זה חלב ועל חלב גמור אומרים שזה בשר, וכמה פעמים עמדו המנקרים ואומרים בחוצפה כך קבלנו וכך מנהגינו מקדם, והיינו בעיניהם כמתענת באומרים אם אמת אתך למה אין מזהירין לנו הרבנים אשר בארץ המה חכמי הדור על זה, ואני בעיני אמרתי להם בודאי חכמי הוראות לא ידעו מזה המכשול. ועל מהננך אני אומר דור תהפוכות המה ומנהגם לגהינם, עד כאן לשונו.

ובספר "שו"ת בית יצחק" (יורה סימן ס"ד) כתב אודות הרבנים שמשכו ידיהם מן המנקרים בשר מליתן השגחה עליהם וסומכין על המנקרים שלמדו איש מפי איש, ולפעמים גם רבי לא שנה ואם כן תלמידו מניין לידע, וגם בחלק הפנימי הכל ממשמשין הן נשים ועבדים וקטנים, ובפרט שוחטי זמנינו שלומדים דיני שחיתות ובדיקות מחדש ולקחו קבלה מהרב ועיני ניקור לא ראו ולא ידעו כלום ועם כל זה לאחר שנתמנו לשו"ב עושים את עצמם למנקרים והעולם סומכין עליהם ואין מי שישגיח עליהם, והכל מפני שגם הרבנים בעלי הוראה אינם בקיאים בטוב ענין זה, על כן צריך הרב ללמוד בעצמו מקודם בטוב סדר הניקור בחלק הפנים, עד כאן לשונו (מובא בהקדמה לספר גבעת פנחס).

ושם בספר "גבעת פנחס" כתב זה לשונו, הרבה שנים שאני עוסק בעניני ניקור והייתי בהרבה עיירות גדולות וקטנות, וראיתי בעוונותינו הרבים שיש הרבה מכשולים ועוררתי עליהם וכולם נתנו לי טובת עין, עד כאן לשונו. ועיין בקונטרס "דרכי חיים" להר"ר רפאל ז"ל, משמש

ומזה באים חס וחלילה לפקור באמתיות צדקת הצדיקים הקדושים האמתיים, ובאמת מי שאומר כה, שאי אפשר להטעות את הצדיק, הוא אפיקורסות, כיון שמצינו שאפילו משה רבינו עליו השלום אדון הנביאים אמר וידועים לשבטיכם, שאם בא לפני מעוטף בטליתו איני יודע וכו' ואם הגון הוא וכו' אלא על כרחך שאם בא איש צבוע לפני הצדיק ורוצה להטעותו שהוא איש כשר אפשר שהצדיק אינו יודע פנימיותו, כמו שאמר משה רבינו עליו השלום איני יודע מי הוא, עד כאן לשונו.

ובפרשת וישלח על פסוק (ל"ב, ט): "וְהִנֵּה הַמַּחֲנֶה הַנֶּשְׂאָר לַפְּלִיטָה וְגו'", פירש האבן עזרא זה לשונו: כי אין הנביא יודע הנסתרות, אם לא יגלה לו ה', ואלישע אמר: "וְהִ' הָעֵלִים מִפְּנֵי" (מלכים ב' ד' כ"ז), עד כאן לשונו. הרי שמשוה רבינו ואלישע הנביא לא ידעו, וכן שאר הנביאים לא ידעו, רק מה שהגיד להם ה' יתברך, אבל שאר הדברים יתכן שנעלם גם מהם, ויתכן שידעו אבל אינו מוכרח, ואפשר שיתעלם מהם.

ומצינו ביעקב אבינו עליו השלום: "וְלֹא יָדַע יַעֲקֹב פִּי רַחֵל בְּעֵבְרָתָם", אבל החסידים אומרים כי רק אצל יעקב היה יכול להיות דבר כזה שלא ידע מה שנעשה תחת רשותו, אבל לא אצל מרן ז"ל... וכן רק את יצחק אבינו היה אפשר לרמות, אבל הרבי גדול מכולם ואותו אי אפשר לרמות, ומוכרח שידע הכל ויכול הכל, וממילא ראיה ברורה שהכל היה טוב.

ומבואר בספר מלאכים שנמצאו מכשולים של כרת רחמנא ליצולן תחת גדולים מדורות קדומים, כגון אסא מלך יהודה שהיה צדיק והיה לו כח של מלאכות, ואף על פי כן נאמר (מלכים א' ט"ו ד'): "וְהִבְמֹת לֹא סָרוּ", פירש רש"י במות היחיד, שהורגלו ליקרב עליהן לשמים משחרבה שילה עד שנכנה הבית שהיו הבמות מותרות לא סרו עתה ואף על פי שנאסרו משנכנה הבית והיו עונשים עליה כרת, עד כאן לשונו.

וגבי יהושפט שהיה צדיק, נאמר (מלכים א' כ"ב מ"ד): "אֲךָ הַבְּמֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעַם מִזְבָּחִים וּמִקְטָרִים בְּבָמֹת", וכן גבי יהואש (מלכים ב' י"ב ג'): "וַיִּעַשׂ הָיוֹאָשׁ הַקִּישׁר בְּעֵינֵי ה' וְגו' רַק הַבְּמֹת לֹא סָרוּ וְגו'", וכן גבי עזרי' (מלכים ב' ט"ו ג'): "וַיִּעַשׂ הַקִּישׁר בְּעֵינֵי ה' וְגו' רַק הַבְּמֹת לֹא סָרוּ וְגו'", וכן גבי יותם שהיה צדיק מופלג (כמבואר ברש"י דברי הימים ב' כ"ז ב'): "וַיִּעַשׂ הַקִּישׁר בְּעֵינֵי ה' כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה עֲזַרְיָהוּ אָבִיו" הטובות שעשה אביו, והוא שאמר ר' שמעון בן יוחאי במסכת סוטה, אלמלא יהיה אברהם אבינו מקבל עליו כל עוונות הדור עד לו, אני הייתי מקבל חטאי הדורות מאברהם עד לי, ואם היה יותם בן עזריהו עמי היינו מקבלים עליו מאברהם ועד סוף כל הדורות וכו' עד כאן לשונו עיין שם) ואף על פי כן נאמר (מלכים ב' ט"ו ל"ה): "רַק הַבְּמֹת לֹא סָרוּ וְגו'", עד חזקיהו המלך שאצלו נאמר: "הוא הִסִּיר אֶת הַבְּמֹת".

וויינשטאק נתן פל כמה שבועות לבית הרבי, מאות עופות בָּחֲנָם (שְׁשָׁחְטוּ בהארטפארט קאנטעטיקעט במפעל כְּשֶׁר "בַּעֲסֵט פּוֹלְטְרִי") 1000 עד 1200 וְיֹוֹתֵר עוֹפוֹת שְׁחָט שׁוֹחֵט אֶחָד בְּשָׁעָה. הָיוּ שׁוֹחֲטִים שְׁשָׁחְטוּ 500 עד 600 בְּשָׁעָה. אָנִי הֵייתִי שָׂם בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה, רָאָה בְּאֵרִיכוֹת בְּסִפֵּר מִי יֶאֱכִילֵנוּ בְּשֶׁר.

הנשפכים אינו אלא על ידו וכו', עיין שם. ונסיים בדברי הגאון שר התורה מוה"ר שלמה קלוגער זצ"ל, שכתב בספרו "טוב טעם ודעת" חלק א' בפתחי שערים, אודות השוחט רע מעללים מק"ק בארדיטשוב שזכה להרחיקו ולהעבירו מהשחיטה, וזה לשון קדשו: "ללמד דעת לדורות אולי יזדמן עוד למעשה כזה ידעו איך להתנהג ולקיים החכמה תחי' בעליה בשני עולמות. והלואי כד שכיבנא יפוק לקדמנא זכות זה מיום שביערת הרעה הזה מן העולם, וכן יאבדו כל אויבך ה', ועלינו יערה רוח ממרום", עד כאן לשונו.

ובודאי אם היו מכשולים תחת מלכות בית דוד כנ"ל, בזמן שצדיקים היו שולטים ולא היה עולם של הפקר, ואם נמצאו מכשולים של חלב תחת הנהגתו של המהרש"ל ז"ל ושאר גדולים שבימיו, וכן בדורות שאחר כך תחת הנהגת גדולי עולם כמבואר לעיל, וכל ההמון חרד בלי הפקרות, למה לא יוכלו להמצא מכשולות גם בימי מרן מסאטמאר זצ"ל בלי ידיעתו בעולם של הפקר שבמדינת אמריקה, מקום זייפנים ורמאים וקלים וריקים אשר אין לשום אדם שליטה עליהם ומי יאמר להם מה תעשה, ויכול להיות שלא ידע מרן ז"ל עם מי יש לו עסקים, וכמו שהיה זה מציאות אצל משה רבינו ע"ה.

בקודש אצל מרן הקדוש בעל דברי חיים זי"ע, והקונטרס מפורסם לאמיתי (וידוע שגם הגה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע היה מעיין בו לפעמים) ובסופו מספר על מכשול בענין החלב תחת הנהגתו של הדברי חיים ובית דינו, אבל נחרדו תיכף לתקן המכשול.

וכבר הזהיר החפץ חיים זצ"ל בספרו "דבר בעתו" וזה לשונו: ומה מאד יתמרמר על זה שבדבר תוכחה קלה, היה יכול להסתלק מכל אלו הדינים, ואל יתפתה בנפשו לומר, שבודאי לא יהיה הדין עליו לבד, כי אינו יחיד בעירו. כי לעומת זה תדע, כשנתחייב אדם בערכות גדולה לכמה עשרות אלפים דינרים, אפילו נתערבו אתו עוד כמה וכמה אנשים, מיהו כשמגיע לזמן התשלומים, אפילו אם יגיע עליו רק חלק מן הערבות, הוא שכהיום נתרבה מאוד ענין אכילת איסורים, וכאשר תבוא לחשבון, יגיע לאלפי כזיתים של איסור, הנאכלים בשבוע אחד ובמקום אחד וכו' וכו'. וכל שכן אלו האנשים אשר יש בידם לזוז את אנשי עירם להחזיק במצוה זו של קדושת המאכלות, ולמנוע נפשות ישראל מאיסורים והתרשלו, בודאי עיקר האשמה תהיה עליהם, וכדאיתא בתנא דבי אליהו, כל מי שסיפק בידו למחות ולא מיחה ולהחזיר למטוב ואינו מחזיר, כל הדמים

האדמו"ר מהאָלמין הגה"צ הרב שלום יהודה גרוס

האדמו"ר מהאָלמין שליט"א, נולד בהונגריה, עלה לארץ בשנת תש"ו. בשנת תשכ"ב היגר לברוקלין. לפני 40 שנה - הקים הרבה ארגונים: **בשנת תשכ"ה**, הקים ועד העולמי למען קדושת בית הכנסת, ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. **בשנת תשכ"ו**, ערך מלחמה גדולה נגד המזוזות הפסולות, **בשנת תשכ"ז**, ערך מערכה גדולה נגד סימילאק מחלב עכו"ם, ומאו לראשונה יצרו סימילאק מחלב ישראל¹. **בשנת תשכ"ז**, הקים ארגון הצלה, ונדפסו ספר, וקול קורא'ס. **בשנת תשכ"ז**, ערך מערכה גדולה על שנכשלים באכילת תולעים בהכשר למהדרין מן המהדרין, **בשנת תשכ"ח**, ערך מערכה גדולה על אזהרת זמן קריאת שמע ותפלה². **בשנת תשכ"ח**, הקים ארגון ובית דין צדק לכשרות וטהרת המקואות³. **בשנת תשכ"ט**, יום הדפוס והפיץ לראשונה חק לישראל שבועי, ונדפסו 54 פרשיות בודדות, ועשר כרכים. **בשנת תשל"ב-ס"ב**, ערך מלחמה כבידה על כשרות השחיטה⁴, **בשנת תשל"ד**, הקים ארגון וועד הכשרות התאחדות הקהילות, ונדפסו 39 ספרים וקול קורא'ס. **בשנת תשל"ד**, הקים את הרעיון הדף היומי, ופרסמו כל שבוע בעיתונים על הרעיון של לימוד דף היומי, ונדפסו גם כן במדריך לכשרות # 2. **בשנת תשל"ה**, ערך מלחמה גדולה למען קדושת השבת⁵. **בשנת תשל"ט-ס"ג**, ערך מלחמה כבידה על כשרות הניקור⁶, **בשנת תשמ"א-ס"ד**, ערך מלחמה כבידה על תיקון עירובין בארה"ב⁷, **בשנת תשמ"ו** יצא לאור ספר הסכמות ומכתבים 1.296 מכתבים. **בשנת תשס"ג** שלח לארצינו הקדושה כמה מיליוני ספרים ועוד 320 אלף דיסקים [בכל דיסק לערך 500 ספרים] ונחלקו בחינם בכל הארץ, ול-150.000 חיילים בצבא. **בשנת תשס"ד** שלחו לא"י עוד 250.000 דיסקים של 7000 קבצים ספרים בחינם. **בשנת תשס"ד**, הקים מפעל עולמי ללימוד הלכה יומית מחבר ורמ"א, ונדפסו ספרי שו"ע מחבר ורמ"א, וקול קורא'ס, ומודעות בהרבה עיתונים. **בשנת תשס"ז** - 2007 עלה לארץ, הקים את "מפעל הוזהר העולמי", ומאו פועל במסירות נפש, יומם וליילה, לזכות כל אחד מישראל בקריאה יומית של דף הוזהר היומי, ובכך לממש בפועל את הבטחתם וצוואתם של רשב"י וגדולי הצדיקים, שבכות הוזהר, יצא עם ישראל מהגלות ברחמים, והמשיח יבוא.

בעהמנח"ס: "איך ליכט פון תורה" - 887 חלקים, "אכילת מצות בישראל" - 7 חל', "אפיית המצות" - 3 חל', קובץ ספרי ארץ ישראל - 26 חלקים, "שמירת המצוות כהלכתן" - 58 חל', קובץ ספרי כשרות - 53 חל', "נפש ישעיה" על מאכלות אסורות - 7 חל', קובץ ספרי שחיטה - 26 חל', קובץ ספרי ניקור - 33 חל', קובץ ספרי שמירת שבת - 18 חל', קובץ ספרי מקואות - 8 חל', "שמירת הברית" - 10 חל', "דברי תורה" עה"ת - 7 חל', קובץ ספרי סת"ם - 22 חל', קובץ ספרי קדושת ביהכ"נ - 17 חל', "מקדש מעט", "ואמרו אמן", "עניינת אמן כהלכתו", "יצחק לשוח", ועוד. "שכר ועונש" - 6 חל', "אור הוזהר" - 5 חל', "זוהר השבת" - 5 חל', "זוהר חק לישראל" - 5 חל', "מאורות הוזהר" - 15 חל', "תיקוני זוהר" - 2 חל', "תיקוני זוהר" - 29 חל', "זוהר היומי" - 6 חל', "זוהר היומי" - 12 חל', זוהר עם פירוש הסולם, זוהר היומי - 70 חל', "זוהר תורה" - 54 חל', "תיקוני הוזהר", "אדרא רבה" ו"אדרא זוטא" עם עוד 6 ספרים, "ספרא דמשנא", "ספרא דצניעותא" ועוד. עלוני הוזהר - 39 חל', ועוד יותר מאלף ספרים וחבורות על הוזהר הקדוש. על כל הנ"ל,

בשנת תשס"ז, הקים בארץ ישראל מפעל הוזהר העולמי. ונדפסו קרוב ל-2000 ספרים וחבורות וקול קורא'ס. על הדברים הנ"ל פרסם ספרים וקול קורא'ס, בלשון הקודש, בלשון אידיש ובאנגלית, ובעוד הרבה שפות. - מפין מיליוני ספרי זוהר הדף היומי של הוזהר, ועוד, המחולק בתפוצה עצומה בבתי כנסיות ובתי מדרשות, חנויות, קברי צדיקים, ארגונים גדולים, כגון ערוץ הידברות, בתי אב בכל רחבי הארץ ובח"ל. - הקים את "קול הרשב"י" "קול הוזהר" לשמיעה של הוזהר היומי, ושומעים דרשותיו. כיום מתגורר בבית שמש, מפין דרשותיו מידי שבוע ברדיו 2000, ומעביר הרצאות בכל רחבי הארץ.

מפעל הוזהר העולמי נחל לכיש 24/8 בית שמש, טל: 0548436784

1. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 2. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 3. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 4. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 5. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס. 6. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 7. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס. 8. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס.

ספר
בית עקד ספרים
האלמין

כשבעים אלף ספרים קונטרסים ועלונים, ו"קול קורא",
שחיבר והו"ל כ"ק מרן האדמו"ר מהאלמין שליט"א

הגה"צ רבי שלום יהודה גראס [גרוס]

בו מובאים שמות הספרים שחיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א כולל
אלו שנדפסו בשפת המדינה במשך יובל שנים משנת תשכ"ה
עד שנת תשע"ה חלקם בארה"ב וחלקם בארץ ישראל שנות
ההדפסה ומספר העמודים ומפתח לפי המקצועות

בעריכת הרב אברהם ווייס

יו"ל ע"י מפעל הזוהר העולמי בת ים 0527-651911

בית עקד ספרים - האלמין

כשבעים אלף ספרים קונטרסים ועלונים, ו"קול קורא" שחיבר והו"ל כ"ק מרן האדמו"ר מהאלמין שליט"א
[הגה"צ רבי שלום יהודה גראס [גרס]]

דין או בית מדרש שספרים אלו אינם נמצאים שם, ובכדי לזכות את כלל ישראל הפיצם בחינם ללא תמורה.

לקראת שנת היובל שנים, אנו רואים לנכון להוציא לאור ספר בית עקד הספרים - האלמין

תשכ"ה-תשע"ה (בעריכת א. ווייס.) בו יפורטו רשימות של רוב הספרים ומהדורותיהם, שהאדמו"ר שליט"א חיבר, הו"ל, ערך והדפיס לפעמים בכמה לשונות, החל משנת תשכ"ה ועד תשע"ה ספר זה בודאי יהיה לעזר לכל מי שירצה לעיין וללמוד בספרים אלו ויהיה קל יותר להשיגו.

"הדפסת הספרים שקראוה 'מלאכת הקודש', השתלשלה מדור לדור, ולפני מלחמת העולם השנייה כמעט ולא הייתה עיר בעלת ישוב ישראלי שלא הוקם בתוכה דפוס עברי, והם הם שדאגו להפצת הספר העברי בכל אפסי הארץ לאלפים ולרבבות. אולם עלובה ספרותנו העשירה, כי חסרה לה ביבליוגרפיה מעובדת כראוי, כמו שיש לכל עם וספרות, כדי להקל על כל דורש וחוקר בעבודתו הספרותית, באיזה סוג שהוא, לבל ימשש כעור באפילה לתור אחרי המקורות הנחוצים לו לרגל העבודה אשר לפניו, הביבליוגרפיה שהיא בסיס הספרות ועמודיה, ולמלאות חסרון מורגש זה בספרותנו - זוהי מטרתו, מגמתו, תפקידו ויעודו של הספר הזה. עבודת ימי חיי אנוש שהשקיע בו כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א, ויש לי העונג והכבוד למסרו בזה לכל אלה שיש להם עניין בספרותנו.

שקדתי יומם ולילה בלי הרף על דלתות פתחיו, וזעיר שם וזעיר שם רשמתי איזו הערה בשוליו ועלה בידי לתקן שגיאות שונות אשר בטעות יסודן.

מפעל ענק זה הקים האדמו"ר שליט"א בראותו את הדור פרוץ מרובה על העומד, ונלחם בעוז ותעצומות נגד כל הגיון, וכאדם יחיד שראה את שבר בת עמו עמד כצור איתן לגדור גדר ולעמוד בפרץ.

ובכדי שיהיו דבריו מתקבלים על שומעיהם ראה לנגד עיניו דברי החכם מכל אדם עשות ספרים הרבה אין קץ וכמו שפירש המצודות (ש) להזהיר בהם מכל מה שיש להזהר, ועל כל פירצה שנלחם עליה לתקנו ראה בזה צורך לכתוב עליו ספר, וכשנתברר לו שעל נושא זה כבר קדמוהו ראשונים, עמד והדפיס הספר הזה והוציא לאור עולם, כך שבשנת תשכ"ה תקופת מה לאחר נישואיו, הוציא לאור עולם את הספר הראשון "ואמרו אמן" על קדושת בית המדרש, לאחר מכן הוציא לאור עוד ששה ספרים על תיקון הדור, נדחי ישראל להחפץ חיים, גדר עולם על טהרת המשפחה להחפץ חיים, ועוד שתע ספרים מהחפץ חיים, עד שהוציא את הספר "נפש ישעיה" שעוסק בעניני כשרות ומאכלות אסורות ספר זה חיבר וכתב בעצמו, ונתקבל בחיבה אצל יראי ה'. וב"ה אחרי עבודה של המישים שנה זכה האדמו"ר להוציא אלפים ספרים ותוברות ועלונים על הזוהר הקדוש, וכעת מוכנים 013 ספרים לדפוס על הזוהר הקדוש, ומחכים לתורמים.

מאז ועד עתה כעבור יובל שנים הוציא לאור וחיבר רבבות ספרים, חלקם בלי לפרסם את שמו עליהם, וחלקם בשם גדול זה או אחר, כמו"כ הדפיס קובצים, קונטרסים, ומודעות קול קורא, ועדיין ישנם תח"י ספרים הרבה שהם בכתב יד, ובעזה"ש"ת עוד חזון למועד, ספרי האדמו"ר שליט"א מפארים את כל ספריות היהדות בעולם, ואין לך כמעט ישיבה או בית

פרק יג

פרק ח' מספר נפש ישעיה על מאכלות אסורות עם הוספות חדשות

ה ס כ מ ו ת

(ההסכמות נדפסות לפי סדר הא"ב)

הסכמת הבית דין צדק דהעדה החרדית בעיה"ק ירושלים ת"ו

ד' אייר תשכ"ח, "השלום-ישלוח" לפ"ק
הרה"ח הנכבד הרב שלום יהודא הי"ו בהרה"ח מוה"ר ישעי'
זאב גראס ז"ל, ליקוט נאה ממקורות נאמנים מתורה שבכתב ושבע"פ
ומדרשי חז"ל ומספרי יראים וחסידים אזהרות והנהגות טובות על דבר
הזהירות והשמירה ממאכלות אסורות וחומר האיסור ר"ל. ואשר שמו
יכונה "נפש ישעיה". ע"כ אמינא לפעלא טבא יישר, ומצוה לסייעו
לדבר נשגב זה שיש בו משום זיכוי הרבים שגדול שכון מאד, להציל
את בני"מ ממכשולים ח"ו. והבא לטהר מסייעים אותו, ויתברכו כל
העוסקים והמסייעים ויהא זכות הרבים תלוי בהם, ונזכה לאריסטון
שעתיד הקב"ה לעשות לכל פה שלא יכשל במאכ"א, ולביאת גואל
צדק במהרה בימינו אמן.

הכו"ח לכבוד התורה והמצוה,

דוד הלוי יונגרייז
ישראל יצחק הלוי רייזמאן

יוסף גרינוואלד

רב דקהל "קהלת יעקב" מפאפא
660 בעדפארד עוועניו
ברוקלין, נ.י.

כ"ה

הנהגה האכרך החסיד המופלג בתורה וי"ש וכו' כש"ת מו"ה שלום יודא
גראס ז"ל, הביא לפני קונטרס לקומי מוסר והתעוררות על דבר
שמירה ממאכלות אסורות אשר ליקט מספרי גאונים וקדושים, ובקשני
לכתוב איזה שורות על טוב הדבר, ואמרתי לעשות רצונו, וראיתי כי
טוב עשה בעמיו, כי בו פנינים יקרים המעוררים את הלב וראויים
להעלות כדפוס לזכות בהם את הרבים, ע"כ גם ידי תכון עמו אף
זרועי תאמצנו.

ובאתי עה"ח פה ברוקלין ל"ז למב"י תשכ"ח לפ"ק,

חק' יוסף גרינוואלד

ישכר בער הלוי ראטנבערג

אב"ד דק"ק וואידיסלב יצ"ו

ב"ה. עש"ק תזמ"צ כ' למב"י תשכ"ח לפ"ק.

כבוד האברך המופלג בתורה, ותיק וחסיד, יר"ש מרביס, מו"ה ר' שלו' יודא גראס נ"ו.

ע"ד הקונטרס שחיבר ליקומים יקרים מספרי קודש בענין הזהירות בכשרות המאכלים והמשקים, אמינא לפעלא טבא יישר כחו וחילו, כי נתרופפה הרבה הזהירות בזה, וסומכים על חזקות ישנות שכבר איתרעו, וגם סומכים הרבה פעמים על משענת קנה רצוץ, ואדרכה בדורנו זה, שמלאכת ההרכבה וההפרדה (כימיא) התקדמה הרבה, ומערבים תערובות שונות במקומות אשר מי שאין בקי בזה אי אפשר לו לחשוב עליהם, צריך לזרז ביותר, לכן קונטרס כזה הוא דבר בעתו, והנני מסכים עליו כפה מלא, אך יראה שיהי' מסודר כראוי כטוב טעם ודעת, וע"ז באעה"ח יום הנ"ל.

ישכר בער הלוי ר"ב

לוי יצחק גרינוואלד

רב דקהל ערוגת הבשם
ברוקלין, ניו יארק

הנה האברך המופלג בתו"ש ותיק וחסיד מו"ה שלום יודא גראס נ"ו יצא ללקוט אמרים מספרי מוסר בענין זהירות ממאכלות אסורות, ומביא כמה מעשיות מצדיקי אמת בענין זה, לראות עד כמה צריכים לזהר שלא יבא לפיו דבר שיש בו חשש איסור, אפי' איסור שמנו חכמים ז"ל מחמת חשש שנראה לעינינו חשש רחוק, מ"מ כיון שחכמינו ז"ל אסרו אותו הוא אסור כמו איסור דאורייתא, והוא מטמטם את לבו ומוחו, ועבירה גוררת עבירה עד שנכשל ח"ו באיסורים חמורים, ויען שהוא תועלת גדול לזכות את הרבים ע"כ ראוי ונכון להחזיק בידי האברך הנ"ל.

באעה"ח ב' בהב"ח ל"ז לעומר תשכ"ח לפ"ק,

חק' לוי יצחק גרינוואלד

משה פיינשטיין

ר"צ תמרת ירושלים
בנוא יארק

הנה האברך המופלג בתורה וי"ש כש"ת מהר"ר שלום יהודא גראם שליט"א נשא לבו אותו לחבר ספר בעניני מאכלות אסורות, כחייב השמירה אשר הוא ענין גדול מאד כמדינה זו אשר צריכים שמירה מעולה ונשירותא יתירתא, וליקט דברי מוסר והתעוררות מספרי גאונים קדושים אדירי ארץ, ואמינא לפעלא טבא הדין יישר כחו וחילו, שהוא זכות גדול שיזהרו יותר ויותר שלא להטמא ולא להתגעל במאכלות האסורות המטמאין את הנפש בזה וכבא, ומצוה לכל אחד לסייעו בזה.

וע"ז באתי עה"ח בד' אייר תשכ"ט בנוא יארק.

נאום : משה פיינשטיין

ישיבה ומתיבתא עצי חיים סיגעט

היות הרבני האברך המופלג בתורה ויראה מו"ה שלו' יודא גראם שו"ב נ"י, טרח ללקוט דברים יקרים מספרי מוסר ורבתינו הקדושים תלמידי בעש"ט הקדוש זי"ע בעניני זהירות ממאכלי אסורות, וכינה שם הספר **נפש ישע'י** לעשות זכרון לנשמת אביו הרה"ח וכו' מוה"ר **ישע'י זאב זצ"ל**, וכאשר ראיתי נעלה הכל בסדר נכון ולקט אמרים טובים ונחוצים, וכאשר הסכימו על ידו הרבנים הגאונים שליט"א, הנני בזה לבקש את אחב"י ליקח הספר ולקבלו בספ"י, וכל המסייעים לדבר מצוה יתברכו ממעון הברכות בברכת כל טוב לנצח.

כו"ח כ"ו מנ"א תשל"א לפ"ק. ברוקלין, יצ"ו.

הק' משה מייטלבוים

נפתלי הירצקא העניג

אבדק"ק שארמאש יצ"ו
ברוקלין, ניו יארק

ב"ה

בא לפני האברך הרה"ח המו"מ בתו"י חו"ב וכו' כש"ת מו"ה שלום יודא גראָם נ"י, והביא לפני לקושים נאים מדברי רבותינו הק', הלכות ודברי מוסר בעניני מאכלים, שמירות נחוצות ואזהרות נחוצים ומועילים, ורוצה להדפיסם וביקש ממני ליתן הסכמתי, ובאמת דברים הללו אינם צריכים להסכמה, בפרט שהמה עפ"י רוב דברים מקדושי עליונים, שכל דבריהם המה גופי תורה, וכעת הוא מצות עשה שהזמן גרמא, שע"י הטרדות הגדולים שבעלי בתים המה טרודים במדינות אלו כל ימיהם, עי"ז מבקשים לכל דבר להיות מורה היתר, והמכשול גדול עד מאד בעו"ה בענינים אלו והבא לטמא פותחין לו ח"ו, ע"כ טובה גדולה עשה בזה לעשות רצון יוצרנו, לסייע לכל הבא לטהר להיות גם הוא מהמסייעין, כידוע הפי' של הה"ק מר"י מלובלין זצלה"ה ע"ז, וכן בסה"ק שהכונה שכל או"א צריך לסייע ע"ז, ושכרו גדול ממעון הברכות והישועות.

כו"ח לכבוד התורה והטהרה יום ב' לס' וישבתם לבטח
ל"ז למב"י התשכ"ח פה ברוקלין יצ"ו,

הק' נפתלי הירצקא העניג

רפאל זילבער

אבד"ק פריימאן
ברוקלין, ניו יצ"ו

ב"ה

הזיתי איש מהיר במלאכתו מלאכת שמים הוא ניהו האברך הדגול והנעלה חו"ב וירא וחרד לדבר ה' כש"ת מו"ה שלום יהודה גראָם נ"י שו"ב וירא ה' מרכים ועבר עליו רוח מטהרה לעורר אחינו בני ישראל על ענין זהירות ושמירה ממאכלות אסורות, וקיבץ כעמיד גורנה דברי ראשונים ואחרונים וספרן של צדיקים מפרשי התורה והש"ס שמבארים עד כמה מגיע הפגם וההיזק אל נפש הישראלי שמתפגל בזה ח"ו ולעומת גודל מעלת הנשמר וזהיר שזוכה להתקדש

ולחטתה ולזכות נשמתו. גם בדברי הלכה ידו הדה והביא כמה הלכות נצרכות ותשובות ובירורים בענינים הללו. ואשרי שלו ככה, מה' ישא ברכה. ומי יתן ויכנסו דבריו בלב הקוראים להתעורר ולשמור דרכי החיים כי בעוה"ר רבה המכשלה, וע"כ זכות הרבים תלוי בו. וראוי להיות בסיועו ועזרו להוציא לאור עולם חיבורו.

וע"ז באעה"ח א' לס' בריתי שלום תשל"א לפ"ק פה מחנה „תורה ויראה דוּפניק”.

הק' רפאל זילבער

שמעון ישראל פאזען

אבדק"ק שאפראן יצ"ו
כעת בברוקלין יצ"ו

ב"ה. כבוד אהובי הרבני החסיד כמו"ה שלום יודא גראס שליט"א.

בודאי הוא מצו' גדולה עד אין לשער לאפרושי מאיסורא ולהראות החששות שנולדו חדשים לבקרים בכל מיני מאכל ומשתה, ואם תזכה לפעול אפילו אצל אחד שיפהוד להיות ח"ו נכשל במאכלות אסורות אשרי חלקך.

הק' שמעון ישראל פאזען

שמחה בונם גרינבערגער

מ. ראביד ק"ק פרעשבורג יע"א

בעהשי"ת

ממני בקש „שלום” כ„יהודה” ועוד לקרא ח"ה האברך כמשמעו ומדרשו החו"ב טובא החסיד כש"ת מוה"ר שלום יהודה גראַספּ נ"י להסכים על פעולתו פעולת אמת אשר ליקט וקיבץ דברי חכמים גאוני קדמאי ובתראי זי"ע בענין העומד ברומו של עולם להיותנו נזהרים במאכלות ומשקאות לבל להלכד ח"ו ברשת הס"א בפרט בעת הזאת ובמדינה קשה זו אשר סכנה רוחפת וצריכים אנו ס"ד וזהירות יתרה לבל להכשל במ"א המטמאות את הנפש ר"ל.

אך הקשה לשאול ממני כי מי אנכי להיות שר המסכים ולעמוד במקום גדולים ועוד כי דבר שפתים אך למותר כי כבר ישנם תח"י

הסכמות ודברי שבה מגדולי דורנו נ"י, אשר בו מספרים תהלתו ותפירתו איך שטוב עשה בעמיו בעינא פקחא ללקוט שושנים להיות אחדים ביד כ"א ולא באתי בזה רק לברכו בברכת הדיוט שיזכהו ד' לזכות את ישראל ולהרחיב גבולי הקדושה והטהרה בישראל ולאפרושי רבים מאיסורא. ויהי חלקי עמו, ובזכות זה תתקרב גאולתנו ופדות „נפשינו“ ונזכה מהרה לרגלי מבשר משמיע „שלום“ על הרי „יהודה“ וערכה לד' מנחת „יהודה“ מנחת „ש"י“ — ככהגוא"צ כב"א.

הק' שמחת בונם גרינבערגער

שלמה האלבערשטאם

אבדק"ק באבוב

שפר קדמי להחויא כי הי' למראות עיני הקונטרס אשר חיבר האברך המופלג בתורה ויראה כש"ת מו"ה שלו' יהודא גראָס נ"י.

אשר יצא לזכות את הרבים ולקוט שושנים מדברי גדולים וצדיקי עולם בהתעוררות ודברי מוסר להשמר ולהזהר מכשלון מאכלות אסורות ה"ו ואם אמנם שאין ספר כזה צריך לשום הסכמה אך למען לחזק ידי הרב האברך נ"י בזה ולמלאות רצונו באתי לעורר לכב בני ישראל לסייעו ולתמוכו.

וע"ז באעה"ח יום ה' לס' לא תאכלו כל תועבה, תשל"א לפ"ק.

הק' שלמה האלבערשטאם

שמעון זאב מילער

אב"ד דקה"י אראד יצ"ו
 קעת חו"פ קה"י ברוקלין יצ"ו

בעזהש"ת

לכּו בנים שמעו לי חזו מפעלות איש צעיר לימים, חובר חיבורים מחוכמים, נודע בשערים לזוכה ומזכה את הרבים, כבוד ידיד נפשי ולבבי האברך החשוב מופלג בהפלגת חכמים ונבונים, יראת השו"ת על פניו נראה מבחזין ושו' מבפנים, חסיד המתחסד עם קונו, ואהבת תורה"ק בוערת בלבבו, כש"ת מו"ה שלו' יודא שליט"א למשפחת גדולים (גראָסס) ואשר העיר השו"ת את לבבו הטוב והיפה ואת רוחו

הכרה והנקי' האמונה עליו תורה הקדושה לערוך על שלחן התמיד של לומדי ושומרי תוה"ק לחם הפנים שיש לו פנים לכאן ולכאן הן לרוח תוה"ק והן לרוח יר"ש ושניהם רואין זא"ז בכוונה אחת כספרו הנחמד, לעורר את רוח הבריות ולקרב את הלכבות אל אבינו שבשמים מבלי להתגאל במאכלות האמורות אשר עד כמה הפליגו חז"ל בעונש העבירה הזאת כאמרם ז"ל עכו"ם דאכלי שקצים ורמשים חבל גופייהו ועוד העידו חז"ל עה"פ ונטמתם בם א"ת ונטמתם אלא ונטמתם בם שמאכלות האמורות מטמתם את הלב ואין זוכה להשגת תוה"ק ויר"ש אמיתית כמובא בספה"ק.

ומי שאינו שומר פיו ולשונו, ואמת וכשרות לא יתגה חכו, ואפילו אם לדידי' עושה מחיצה המפסקת ומבדלת בין החי' הנאכלת ובין החי' אשר לא תאכל, אבל לאחריני לא, ואם רשות הרבים מפסקת אותו מסלק עצמו לצדדין בלא הנאת גרונו, לכבד את השי"ת יוצרו וקונו מגרונו, לעמוד על המשמר לעורר את חכירו בזהירות יתירה לשמור נפשו וגופו מכל דבר המפסיק וחוצץ בינו ובין קונו יוצרו ובראו ית"ש במקום שהוא עצמו צריך לאותו דבר להרחיק עצמו בצ"ט שערי פרישות את כל דבר האסור לנו ע"פ תוה"ק ולדחות בכל מאמצי כחו מהבל פיו את כל מה שנאסר לנו מפי הגבורה איש כזה אשם הוא בנפשו, והיתה לו גם אחריות זרעו שלא ימעדו רגליהם מצעדי תוה"ק ודרכי השי"ת המחוייבים עלינו מאבותינו ואבות אבותינו אשר קיימו וקבלו עליהם ועל זרעם ולא יעבור הלילה אפילו העברה כל שהוא מסיבת קלות דעתו והתרשלות ידו לזרוק מעל השלחן הדומה למזבח וריקה תמה הגונה וכשירה לסייג תוה"ק ונראית לכל הצדדים ולא בתירוצים שנונים טעמים כמוסים רק בפיו ולבו שוין כדי שיתקבל האמת על לב כל השומע מכל מי שאמרו ואמת יתגה חכו והנגלות הללו לנו ולבנינו הוא עד עולם, כי לא תשכח תוה"ק מפי זרעם וז"ז עד סוף כל הדורות.

והנה כבוד האברך החשוב הנזכר שם נפשו בכפו לדחות מעליו כל דבר הטורדו והשליך מנגד אחריות בני ביתו אשר חייהם הגשמי תלוין בו ויאחזו בידו חבל התעוררות קיום תוה"ק ותהי למטה בכפו להטות לכבות ישראל לקבלת עול מלכות שמים שלימה, ועול מצות השי"ת ברה, והן דברי הספר הזה מאירות את העינים להאיר להם את הדרך ישכון אור תוה"ק בחיי הגשמי על יסוד חי הרוחני אחוז היטב בחבלי ספרים הקדושים על גילוי כסף ועמודי זהב שנמשלה להם תוה"ק רצפת כהט ושש דבק חזק ומתקיים ליראת השי"ת שקודמת לחכמה וכיסודות דר וסוחרת ממי לקנות מאכלות

הכשירות, וכמובן רק ממי שיש לו נאמנות וכל מה שיש לו בבית מסחרו חתים כגושפנקא דרבנן מורי הוראות בישראל, אשר על פיהם יצא ועל פיהם יבוא כל דבר העובר דרך פה ולשון וברכה תחלה וסוף להשי"ת א-ל אחרון וראשון, ואז ותבואנה אל קרבינה אוכל קמעא מעט מזעיר אך ורק מה שכשר ומותר ע"פ תוה"ק והוא מתברך בבני מעיים בלי יסורים וחלאים רעים, והיתה להם ולזרעם אחריהם דורות ישרים ויראי השי"ת ומזכים את אבותיהם לעולמי עולמים אפילו כשנשמותיהם בגנוי מרומים ושפתותיהם בקבר דובכים גם אז לעד עומדת צדקתם וזכותם מגנת ומצלת על כל דורותיהם העתידים. **והנה** כבוד האברך החשוב הנזכר ברוב ענותנותו פנה אל תפלת הערער כמוני השפל והנשבר להסכים על ידו, ואנא עבדא דקודשא בריך הוא דסגידנא קמי' ומקמי' דאורייתא קדישא בכל עידן ועידן, הנה למען המצו' הגדולה של זכות הרבים להרבות כבוד שמים ומ"ע הבאה מכלל לאו ברוך הוא אשר יקים את דברי התורה הקדושה לעשות אותה חלילה לי לדחות בקשתו, אפילו אם ישיחו בי יושבי שערי תוה"ק ונגינות שותי שכר ויין תוה"ק לשאול באוכל למו הגם הרב מאראד בנביאים וכי גם הוא משרי המסכימים, ותשובתי כצידי, הנה שמתי פני כחלמיש למען הצור ישראל וגואלו יתברך שמו למעיני מים נאמנים של תוה"ק וקיומה להיות לכה"פ נטפל לעושי מצוה להזכר גם שמי הדל על דבר שבקדושה הזה, וביותר שמקובל בשם רבינו הגאה"ק הנוב"י זצ"ל **שעל ספרים כאלו משמים כבר הסכימו עליהם**, ובוה אשיב חורפי דברי עמקי לבבי ואשר לענ"ד לכל אוהבי השי"ת ולומדי תוה"ק לכאו"א לפי ערכו וכבודו אמורים.

ואני תפלה אל אבינו שבשמים עבור הספר הנוכחי שיקובל על כל עין הרואה תום ויושר לבבו של האברך החסיד הנזכר בעל מחברו, אשר כל כוונתו לזכות את אחיו עמו, ותחזקנה ידיו לעשות חיל בתוה"ק ואוזן שומעת ומשמעת תוכחת מוסר בקרב חכמים תלין ברכ טוב הצפון למצדיקי רבים ככוכבים כחפץ לבבו ונפשו הטהורה עד ביאת גוא"צ ברינה ב"ב א"ס.

כה דברי פה המדבר אל כבוד אוהבי השי"ת ולומדי תוה"ק משכו וקחו לכם את הספר הזה בכסף מלא ברוח נדיבה ובנפש חפיצה להניח ברכה אל תוך בתיכם והשי"ת עמנו ועמכם.

והנני באעה"ח יום ה' ל'ס' ונפש כי תקריב כ"ח אדר שנת תשכ"ז לפ"ק פה ברוקלין יצ"ו.

חק' שמעון זאב מיללער

דברי ברכה וחיווק

אמירה נעימה כתיבה יהיבה למע"כ ידידי איש מהיר במלאכתו מלאכת-הקודש צורבא מרבנן גברא יקרא, דין רפיש מדכית אבא חסידים ואנשי-מעשה, הנלחב לכל דבר שבקדושה וזיכוי הרבים, ה"ה הרב החסיד המצוין בתויר"ש טהורה הר"ר שלום יהודה גרוס שליט"א, שנתעורר ברגשי לבו, ויגע בנאמנות ומצא כדי מידתו ליקוטי בתר ליקוטי, וגמר חיפוש מנר ממאורות דברי חכמינו ז"ל, להרות הצמאים להשקותם ממי הדעת (רמב"ם שלהי מקוואות) לכל יפגום דעתם ממאכלות אסורות ומפוקפקות המטמטמים המוח הנשמה והלב, ופה שעתיד לדבר עם השכינה אל ינק מן הטמאה ח"ו.

וכעת בדעתו לאדפוסו אידרא פרי עמלו לזכות הרבים וקרא שמו „נפש ישעי” שכשמו כן הוא ישועה לנפש, ובפרט גדול התועלת בארצות אשר בהן נעשה כהיתר ענין הנסיעות למרחקים להבראה, וויקוישאן, ושולחים הילדים והמשפחות להבראת הגוף, ואז צריך זהירות לבלי לשכוח מהבראת הנפש שלא תטמא במאכלות אסורות ח"ו. ולא להיות שביק היתרא ואכיל איסורא, שכיום יש ב"ה די מאכלות לרוב בהכשרים ידועים לשבת, מרבנים מוכהקים גדולי תורה ויראה, וצריך רק תשומת לב להקפיד לקנות את הוודאי כשר ומהודר.

הרשיתי לעצמי להאריך בדברי חיווק וברכה למעכ"ת הרב החסיד הנ"ל הי"ו, היות ולנו תלמיד-חבר לי, וכיודעי ומכירי קאמינא. וכל המסייעים לו לדבר נשגב זה נעשים שותפים לעסק זה של זיכוי הרבים, שבדעתו להדפיס עוד ספרים כאלו למגדר, וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, ועליהם אומר הכתוב (דניאל י"ב) ומצדיקי הרבים ככוכבים לע"ו (ועי' ב"ב ח' ע"ב דעל גבאי צדקה נאמר כתוב זה, כ"ש על העושים צדקה עם הנפשות, וד"ב).

החותם בכרכה להרה"ח ביקרא דאורייתא,

אברהם מ, ברייטשטיין

ספרא דדיינא בעדה התרדית בעיה"ק ירושלים ת"ו
בבי"ד של מרן דשכבה"ג הגאון הקדוש והטהור
רבנו הגאב"ד כ"ק אומ"ד מסאמר שליט"א.

ג. ב. הקונטרסים היקרים היו למראה עיני הגאונים הצדיקים שרי התורה הביד"צ שליט"א, ונהנו לראותו עומק בזיכוי הרבים, ורצו"ב דבר הסכמתם*.

(* לעיל הסכמה ראשונה.

ב ש ע ר

ישמחו היראים ויגילו הצמאים לדבר ה' זו הלכה, בראותם יוצא לאור ספר חשוב כזה יחיד במינו, חיבור גדול הכולל רוב עניני זהירות באכילה ושתיה, המזכרים בפוסקים ובמפרשי התורה — מן הראשונים ועד האחרונים, מיוסד עם הקדמות יקרות ואמיתיות מספרי קדמונים, רובם מן ספרי תלמידי ות"ת רבינו הק' אור שבעת הימים מרן הבכש"ט זי"ע, בירורי ענינים אשר לא נראה כבושם הזה עד כה. ואני תפילה לה' שזכות הרבים תעמוד לי שלא אכשל בדבר הלכה ח"ו וישמחו בי חברי שלא אומר על פמא טהור ולא על טהור פמא, לא על מותר אסור ולא על אסור מותר, ולא יכשלו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם, ויתקבלון מילי כבי מדרשא.

מוצא אני לנכון לפרסם בשער הספר, שלא באתי בחבורי זה להכריע את ההלכה, אלא כל המטרה של הספר היא כדי להכניס בכל בית ישראל את גודל הויכח הזהירות והשמירה ממאכלות אסורות, ועל ידי שילמדו בספר זה יתעוררו בזה וישאלו על כל דבר מהרב המורה הנוראה, למען דעת המעשה אשר יעשה האדם וחי בהם.

ולבסוף אבקש מהמעיון הנכבד שילמד עלי זכות אם מעיתי באיזה מקום, ויואיל נא להודיע לי על כך, ולהעמידני על טעותי, שכבר אמר נעים זמירות ישראל „שגיאות מי יבין“. ואודה לכל אחד על כל הערה והערה שיואילו נא בטובם לשלוח אלי (ובל"ג אפרסם אותם בחלק השלישי איה"ש), למען אוכל בעזרה"ת לתקן את המעוון תיקון במהדורה הבאה. תודתי נתונה להם מראש.

חובה נעימה לי להודות במקום זה לידידי החשובים אשר עמדו לימיני ועזרו לי בהעתקת הספר לדפוס והעתקתו לאידיש, הלא הם: הרח"ח מו"ה אברהם זאב שטויבער, מרדכי נסים גרינוואלד, משה מנחם גליק שליט"א. לכולם יאמר יישר כחכם. יברכם ה' ויאשרם בכל מעשי ידיהם. ישמרו ויגן בעדם, וזכות הרבים תגן עליהם, ויוכו לראות בהרמת קרן התורה ובביאת גואל צדק בב"א.

ואסיים בדברי הספר חסידים (סימן רכ"ד) וכל האומר דבר שמועה מפיהם הם מתפללים עליו וממליצים טובה עליו, יה"ר שכל הצדיקים המובאים בספר הזה ימליצו טוב בעדינו שנוכה להוושע במהרה תשועת עולמים, בביאת גואל צדק אמן.

מוזמר לתורה

איתא במדרש (כ"ר פע"ט) על הפ' ויחן את פני העיר וכו', הד"א שאדם צריך להחזיק טובה למקום שיש לו הנאה ממנו. ופה מקום אתי לפריעת מעט מחובי ולהכיר תודה וברכה לאמי מורתי הצדיקת שתחי' עמו"ש. יוצאת חלציהם של גאונים קדושי עליון וצללה"ה, שהיא טרחה בעדי ועזרה לי הרבה שאוכל ללמוד כמה שנים בכולל אכרכים דמאטמאר. מנשים באהל תברך. יאריך ה' ימיה ושנותיה כמוב ובנעימים ובכריאות הגוף. ותזכה לנוב בשיבה דשנים ורעננים, ולראות רוב נחת מצאצאיה ושלא תמוש התורה מפי זרעה וזרע ורעה עד עולם אכי"ר.

וגם הנני להחזיק טובה לאחי היקר החו"ב עצום כל כלי חמדה מו"ה **יעקב שלמה גראָם שליט"א**, שעזר וסייע לי הרבה בהתקפה וסידור ועשיית המפתחות והגהתו כעיון נמרץ, והעירני כראוי באיזה מקומות של שכחים, ישלם ה' פעלו ומשכרתו תחי' שלימה, וזכות הרבים יעמוד לו שיזכה לישב באהלה של תורה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים מתוך נחת והרחבת הדעת דקדושה עמו"ש אכי"ר.

וכן בהזדמנות זו הנני מביע את תודתי הלכבית לראשי הישיבה דיישיבתינו הקדושה ישיבת תורה ויראה דסאטמאר אשר בה גודלתי, ובפרט להח"ג צי"ע מו"ה ר' **שמעון ישראל פאזען אבדק"ק שאפראן זצ"ל**. ויען שאמרו שאין חכמת אדם מגעת אלא עד מקום שספריו מגיעים (דרכי הגמרא לר' יצחק קנאפטון), לכן הנני להביע את תודתי הנאמנה להרה"ג ר' פישל הערשקאוויטש שליט"א שהעמיד לרשותי מאוצר ספריו, ומלכד זאת הרבה דברים שוחחנו ונתחוררו הדברים והעירני בהרכה מקומות של שכחים.

מנשים באוהל תכורך בכרכה משולשת לזוגתי האשה החשובה והצנועה מרת **טויבא תחי' לאוי"ט**, בת חותני הרה"ג מו"ר **חיים אלי' ביטמאן שליט"א**, על השתדלותה בכל עוז להיות לי לעזרה להוציא את מגמתי לאורה, ושמחה מאוד לראות אותי פנוי ללימוד התוה"ק ולכתוב חידושים, ולקט ליקוטים. תחי' משכורתה שלימה מעם ה' אלקי ישראל, ונזכה יחד לגדל בנינו הנחמדים והנעימים לתורה לחופה ולמעשים טובים, ה"ה **יעקב ישעי' זאב, מרים ברכה, אברהם חיים אלימלך, חי' שרה פינא, פעריל מלכה, וניסן משה שיחיו** לאורך ימים ושנים טובים. אנא כשם תשמרם מכל פגע ומחלה, ותחזנה עינינו מהם רב נחת דורות ישרים יכורך לתפארת אבותינו הקדושים.

בית מדרש גבוה להכשרת רבנים ודיינים
"חזון-עובדיה"

בראשות הראש"ל מרן הג"ר עובדיה יוסף שליט"א
 הרב הראשי לישראל
 ירושלים

ב"ה 5/6/57

לכבוד

חברת מזכי הרבים העולמי

שלום וישע רב וכל טוב סלה.

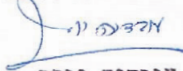
הנני לאשר בתודה בתודה ובברכה קבלת ו' חלקים של הספרים
 היקרים "קובץ ספרים בעניני כשרות" שהואלתם לשלוח אלי,
 ולישיבת "חזון עובדיה", העומדת בנשיאותי ובראשותי פעיה"ק
 ירושלים תובב"א.

ראיתי דברים חשובים בספר, ובפרט בליקוט וסידור דברי הפוסקים
 בעניני הלכה הנ"ל, דבר שיש בו תועלת מרובה לצבור הרחב,
 ולתלמידי חכמים בפ"ט. יישר כוחכם להגדיל תורה ולהאדירה,
 ולהפיץ מעיינות התוה"ק חוצה.

ויבואו על הברכה הנדיבים אשר בעם, אשר הואילו להעלות תרומה
 נכבדה לשם הפצת הספרים הנ"ל בישיבות הקדושות ובבתי כנסת,
 ויש בזה מצוה רבה להפיץ תורה והלכה, לאסוקי שמעתהא אליבא
 דהלכתא, בעיון נכון וישר, בהבנה מעמיקה ובקיאות רבה.

ויהי רצון וזכות המצוה תעמוד לימין העוסקים בדבר מצוה,
 שבכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו, בריאות איתנה ונהורא מעליא,
 באושר ועושר וכבוד, שובע שמחות וכל טוב.

בברכת התורה ולומדיה

עובדיה יוסף

הראשון לציון

ונשיא מועצת חכמי התורה

BEIT HAMIDRASH
YEHAVE DA'AT

Under the Personal Direction
of the RISHON LE-ZION
Maran Rabbi OVADIA YOSEPH
2, Mishkalov St., Har Nof, Jerusalem

בית המדרש
"יחווה דעת"

בנשיאות מרן הראש"ל הגר"ע יוסף שליט"א
ר'ח' משקלוב 2
הר נוף, ירושלים

ביה ירושלים...
בחסן תשלום

לכבוד

הרה"ק ר' אפרים כהנא שליט"א
אלמא דארי ושא ארי

הננו ראשו בעדה ומרכיב את קולת הספרים החשובים

"קולת" ל ספרי נוקוד חומרתוסק"

אשר ליל זו כמה ספרים חשובים אשרי הנקוד והפול דענן

אשר האליל אסורא, ואין ספק בספר זה יוצא ארולת
הלומדים זו, ואשריהם אשרי תלמי אלו הזוכים בהפלת ספרים

לפי חנם אין כסף, אל דאר שלמדו הם הלומדים.

יהי שתכנה והמשק דהפלת התורה לזכר ישרא ביהובט

ספרי קולת ודפול דרך אשר תביא ארולת הלומדים,

דדריאור איתבא ועבורא מלילא זכ דאורא משה צברנו

דאחרת דילין אין אמן

זכרתי וזה עכרה רחיה
והנודה אמת

בית המדרש
"יחווה דעת"

הר-נוף - ירושלים
בנשיאות
מרן הראש"ל הגר"ע יוסף שליט"א

בית מדרש גבוה להכשרת רבנים ודיינים

"חזון-עובדיה"

בראשות הראש"ל מרן הג"ר עובדיה יוסף שליט"א

הרב הראשי לישראל

ירושלים

מקומו חתום 5 יוסף

ב"ה 3 אדר א"ת 5780

לכבוד חברת מזכ"י הרבים

שלום וישע רב,

רצוף בזה מכתב תודה והוקרה מאדוני אבי עט"ר שליט"א

מרן הגר"ע יוסף, עבור הספרים בעניני כשרות שהואלתם לשלוח

אלי.

ששלחתם לישיבה

גם הספרים נמצאים בספריית ישיבתנו (הממוקמת באולם ביהמ"ד)

והאברכים מעיינים בספרים בשקיקה ושמחה. תודה לכם.

ובאתי בזה להוסיף ולבקש, באופן והדבר הוא בגדר האפשרות :

בהיות ואני מוסר שיעורים לבעלי בתים ולאברכים שלנו,

חשוב לי מאד שיהיו הספרים בעניני כשרות בספריית ביתי,

ולכן אם הדבר הוא בגדר האפשרות - אנא לשלוח אלי ספרים

אלו, שיהיו לי לעזר ותועלת מרובה בשיעורי ברבים.

מאד אודה לכם באם תיענו לבקשתי זאת, ושכמ"ה.

ב-ר-מ-ה,
יצחק יוסף

ראש ישיבת "חזון עובדיה"

בן לאמו"ר הגר"ע יוסף שליט"א

בית מדרש גבוה להוראה

להכשרת רבנים ודיינים

"חזון עובדיה"

רחוב חזקיהו המלך 5, ירושלים

טל. 699543

בראשות הראש"ל

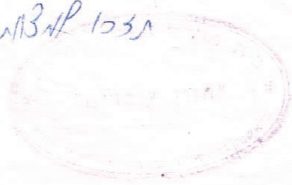
מרן ר' עובדיה יוסף שליט"א

ב"ח ר' יוסף אשכנזי

שלום רב

למען דעת קולנו הוספנו שבתאים
 קלמה לשידורנו וקדושה "חזון - עובדיה" של
 כבודו מרן מהלל שליט"א. שנתנו למה קלמה הוספנו
 ואין ספק שיחה קלמה גיורה, דברנו וזכרנו קלמה הרכב
 אם אפשרי הדבר, וקל קלמה קלמה, אם אפשר
 קלמה יתן קלמה קלמה קלמה קלמה קלמה קלמה
 שמה ח"ה את הוספנו, ואלה שאת לו אלמה. וכך אם הדבר
 אפשרי כולנו וזכרנו.

יצחק אשכנזי
 דן לאלמה קלמה קלמה
 אש - הכול

תשובה לאברך ששאל בדרשה שדרשתי אצל הצדיק הקדוש מזכה הרבים הגדול-מרן רבי אמנון יצחק שליט"א יחיד בדורו במצוות תוכחה ומגדולי המחזירים בתשובה

השאלה: איך אפשר להגיד שהבשר טרף הלא עד אחד נאמן באיסורין?
תשובה שכתבנו בשנת תשכ"ו-כ"ז לערך עם הוספות חדשות:

א. ממכשולי ההשגחה וסמכותה

בו יבואר העזיבה הגדולה בעיניי ההכשרים וההשגחה, ואיך שבעוונותינו הרבים גם שומרי תורה ומצוות ותמימי דרך נלכדים בפח מוקש דיצרא דמאכלות אסורות, מסיבת אי ידיעה וחסרון התבוננות, ד' ירחם.

אמרו חז"ל בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרות אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, מה נאמר ומה נדבר, עיניי הכשרות ומצוות התלויים בה נעשית למרמס כף רגל רחמנא ליצלקן, והם מהמצוות שאדם דש בעקביו, ותורת כל אחד בידו, ומקלו יגיד לו אם לעבור עליהם או להזהר בהם, ואף רוב ישראל הכשרים והתמימים, הרוצים להיזהר ולהישמר מאיסור, טועים ומוטעים ונכשלים באיסור על ידי סמיכתם בקנה רצון ורעוע על הכשרים והשגחות ממינים שונים, המכריזים בקול גדול ובאותיות מזהירות גדולים "כשר למהדרין מן המהדרין".

אמנם ידוע להוי לכם כי ענין ההשגחה ונתינת ההכשרים, דבר קשה הוא מאד, ורבות הניסיונות, ובפרט במדינה זו, ובבתי החרושת הגדולים ביותר, אשר מלבד כי הרב המשגיח והמכשיר צריך להיות ירא את ד' מאד, וידע אשר נפשות ישראל והחיים והמוות נתונים בידו, כמאמר חז"ל ויראה הדיין כאילו גיהנום פתוחה מתחתיו.

ב. אולם חוץ לזה צריך שיהיה גם חכמתו מרובה, להיות בקי ומכיר בכל פרטי הדברים המסתעפים בעיניי השגחתו, גם להיות ערום ביראה, וידע בדרכי לבן הארמי, ושלא יאמרו אין חכמים בקיאים במעשי ידינו, ואין תם ראוי להיות מועד ומעיד על סמכות ההשגחה והכשרים, כי רבו המכשלות והשגגות, כאשר נביא להלן, ועולה על כולנה צריך לבקש עזר אלקי וסייעתא דשמיא, שלא יצא מכשול מתחת ידו בשוגג ובאונס, אבל ודאי שאין זה בלבד מספיק, אלא צריך להשים נפשו בכפו, ויביט באלף עינים, ויתבונן בכל חושיו וידיעתו שלא יכשלו אלפים מישראל על ידו.

ובעוונותינו הרבים רובם ככולם, אף מבתי ישראל הכשרים סומכים על רבנים מכשירים, אשר כל מגמתם רק אל בצע כסף, ואינם עושים אלא לפנים, נכנס ויוצא לכסות עיניים בהעברה. בעלמא, ומביט וצופה זעיר שם זעיר שם, ולפעמים מיראת בעל בית החרושת או מיראת הפסד ממון, או מחסרון יראה האמיתית, אינו נכנס בשבע חקירות ובדיקות לידע כל סוגי התערובות שמכניסים במאכלות אלו, והרבה פעמים יהיה בו מתערובת נבילות וטריפות ואיסורי דאורייתא, ולפעמים אף אם יתוודע לו שיש בו איזה תערובות או חשש תולעים וכדומה משאר איסורים, אבל אינו יכול לעמוד בניסיון להפסיד ממון רב וסומך על היתרים רעועים* להתיר מטעם ביטול, כי כל האיסורים שבעולם

* שאלה מעניינת!!

האם יש נאמנות להעיד, שהבשר וכו' כשר? רבנים ומשגיחים הנותנים הכשרים ומקבלים מאות ומיליוני דולרים לשנה, וחלק מהם שותפים במסחר האם הם נאמנים על פי התורה?

תשובה:

[1] כל הנוטל שכר להעיד, עדותו בטל, כמו הנוטל שכר לדון, ואינו צריכים הכרזה [שעדותו בטלה], אלא הדין והעדות בטל מעצמו. (רמ"א חושן משפט סימן ל"ד סעיף י"ה).
[2] כל שעבר עבירה שחייבים עליה מלקות... לא שנה אם עבר לתיאבון ... פסול לעדות. (שולחן ערוך חושן משפט סימן ל"ד סעיף ה').

[3] היתה העבירה שעבר מדרבנן, פסול מדרבנן, הג"ה, ויש אומרים בדבר מדבריהם, בענין שעבר משום חימוד ממון. (שולחן ערוך רמ"א שם סעיף ז').

[4] כמו שעבר עבירה משום ממון, יעבור נמי להעיד שקר בשביל ממון, או הנאה שיהיה לו. (סמ"ע חושן משפט סימן ל"ד סעיף ו').

[5] החשוד לדבר אחד, אינו חשוד לדברים אחרים, אבל כל מה שצריך לאותו דבר, חשוד גם עליו, כגון, מי שהיה חשוד למכור חלב במקום שומן, והיה מרגיל הנערים לבוא לקנות ממנו באגוזים שהיה נותן להם, קונסים אותו שלא ימכור אפילו אגוזים. (שולחן ערוך יורה דעה הלכות מאכלי עכורים סימן קי"ט סעיף ד').

[6] החשוד על הדבר, אינו נאמן עליו אפילו בשבועה. (שולחן ערוך יורה דעה הלכות מאכלי עכורים סימן קי"ט סעיף ד').

[7] המוכר דברים האסורים, מעבירים אותו ומשמטים (מנדים) אותו. (שולחן ערוך יורה דעה סימן קי"ט סעיף טו').

סיכום הדברים

לפי הנ"ל כמעט כל הרבנים היום מקבלים הון תועפות בעד ההכשר שנותנים ובפרט על הבשר, ואין לך אפילו עד אחד כשר שיהיה נאמן ושתוכל לסמוך עליו, ואין הלומדים צועקים עד אחד נאמן באיסורין, ואין צריך

לדרוש ולחקור אחריו, דע לך שאפילו הלכה זו מוטעת היא בידך, ואם למדת לא פרושו לך, דהלכה פסוקה (ברמ"א יורה דעה סימן קכ"ז סעיף ג'), דכל היכא דאתחזק איסורא כגון טבל, או חתיכת בשר שאינה מנוקרת, אין העד נאמן עליו להתיירו, אלא אם כן בידו לתקנו,

ובשחיתות הגדולות לא רק שאין בידו של בעל המכשיר לתקנו, כי לא יניחוהו, אלא הוא שותף של בעל המסחר שחז"ל [1] אמרו עליו הכשר שבטבחים שותפו של עמלק, ובין כך ובין כך יוצא העגל הזה. ובני ישראל הכשרים אוכלים ומתפטמים באיסורי נבילות וטריפות חלב ודם רח"ל על סמך של הרע-בנים שהם לא רק שותפם של עמלק אלא הם העמלקים לבד, [ראה המראה מקומות בהערות].

והשם יתברך יזכנו להיות חלקי ממזכי הרבים, ואולי אבנה גם אנכי ממנה, ואליכם אישים אסורי האגות בהלכות אלו ולפרסמם בכל העולם כי הם יסודי הדת, ולא הוספתי משלי כלום, והם רק דברי השולחן ערוך הראשונים כמלאכים ותורה יבקשו מפייהם, ודברים היוצאים מלבות קדושים, יכנסו בלבות בני ישראל גזע תרשישים, אמן.

מסכת קידושין דף פ, א: טוב שברופאים לגיהנם והכשר שבטבחים שותפו של עמלק.

מסכת סופרים פרק חמשה עשר: טוב שברופאים לגיהנם והכשר שבטבחים שותפו של עמלק.

תלמוד ירושלמי מסכת קדושין דף מז, ב: טוב שברופאים לגיהנם כשר שבטבחים שותפו של עמלק. תוספות יום טוב על מסכת קידושין פרק ד משנה יד: טוב שבטבחים. ספיקי טרפות באות לידו וחס על ממנו ומאכילן. עד כאן לשון רש"י.

ושותפו של עמלק לא ניהא. דמה ענין עמלק למאכיל טרפות. ולכן נראה לפרש טוב שבטבחים הוא אכזרי ומזגו רע. והוא שותפו של עמלק האכזרי שזינב כל הנחשלים. וזה היה אומה ולשון שנדווגו בישראל אחר

בטלים לגבי ממון, ובאם לא יכשיר הוא, יבוא אחר במקומו ויהיו המכשולים גדולים יותר, והיצר הרע מטעהו בכוונת לשם שמים, ובין כך ובין כך ויצא העגל הזה, ובני ישראל הכשרים אוכלים ומתפטמים באיסורי המאכלות על ידו בלא יודעים רחמנא ליצלן.

ג. וגלוי וידוע לידועי בינה, שבעונותינו הרבים רובם מהמכשירים והמשגיחים נוטלים שכרם לא עבור ההשגחה המדויקת, אלא אחד מתנאי ובעל בתי החרושת אל המשגיחים, שיעלימו עיניהם ולא יראו ולא ישמעון ולא ידברון, ואז אם יראו ישומו יד לפה ולא ידברו, וכל צורך ההשגחה הוא רק לכסות עינים, להטעות את דעת הקהל שיסמכו על כשרות המאכלים, בידעם שהרב המכשיר פרקו נאה וזקנו מגודל ויצא לו שם ומוניטין בעולם השפל, שכל אחד מכתיר את עצמו בכתר הרבנות, ומחשיב את עצמו כגדולים אשר בארץ, ומי יאמר לו מה תעשה, ודי בזה להטעות דעת הקהל, אשר בלאו הכי רצונם להשיג כוחא הרתירא, וטענת היצר על לשונם, כי הדורות חלושים ואי אפשר להחמיר טובא, ואם הרב פלוני מכשיר אני אוכל לשובע על אחריותו, ואם אכשל בדבר איסור הוא ילקה עבורי בבית דין של מעלה שלמעלה.

אמנם דע אחי חביבי, הגם כי כנים דבריך שהוא ילקה תחלה, על שחטא והחטיא וגרם לאחרים מכשול, אולם גם אותך ידרשו וישאלו בבית דין שלמעלה, האם חקרת ודרשת היטב אם ראוי לסמוך על השגחתו, ואם יודע

תוספות הרא"ש על מסכת קידושין דף פב/א: שותפו של עמלק - במדרש דריש, עמלק עם לק שהיה להוט אחר ישראל ככלב אחר הנבילה להכי מדמי ליה לטבח שחס על בהמותיו להכשיר נבלות.

תוספות יום טוב על מסכת קידושין פרק ד משנה יד: טוב שברופאים לגיהנום. אינו ירא מן החולי ומאכלו מאכל בריאים ואינו משבר לבו למקום ופעמים שהורג נפשות, ויש בידו לרפאות העני ואינו מרפא. טוב שבטבחים. ספיקי טרפות באות לידו וחס על ממונו ומאכילן. עד כאן לשון רש"י. ושותפו של עמלק לא ינחא. דמה ענין עמלק למאכל טרפות. ולכן נראה לפרש טוב שבטבחים הוא אכזרי ומוזר רע. והוא שותפו של עמלק האכזרי שזינב כל הנחשלים. ולא היה אומה ולשון שנזדווגו בישראל אחר שיצאו ממצרים והנסים שנעשו להם. כי אם עמלק ראשונה. וזה מורה על אכזריות לבבו שלא שם אל לבו הנסים והנפלאות שנעשו לישראל והמכות של מצרים במצרים ועל הים אלא אכזריותו וזדונו הכריעו לכך כמ"ש (דברים כ"ה) ולא ירא אלקים.

שיצאו ממצרים והנסים שנעשו להם. כי אם עמלק ראשונה. וזה מורה על אכזריות לבבו שלא שם אל לבו הנסים והנפלאות שנעשו לישראל והמכות של מצרים במצרים ועל הים אלא אכזריותו וזדונו הכריעו לכך כמו שכתוב (דברים כ"ה) ולא ירא אלקים.

המאירי על מסכת קידושין דף פ, ב: טוב שברופאים לגיהנום מפני שכמה פעמים שופך דמים מפני היאוש ושאינו משתדל כראוי במלאכת רפואתו או שאינו יודע לפעמים סבת החולי ודרך רפואתו ועושה עצמו בקי. כשר שבטבחים שותפו של עמלק פירשו גדולי הרבנים שמאכילים ספק טרפות מצד חסותם על ממונם ואיני יודע מה דמיון מזו לעמלק?

אלא שמפרשים בדבריהם מאליפו שנטל כל ממונו ליעקב ונמצא שכולם חומדי ממון, ועיקר הדברים לדעתי שהוא חשוד על הסירוס והוא מעשה המיוחד לעמלק כמו שאמרו בהגדה שהיה מסרס ומשליך ערלותיהם כלפי מעלה לבזות מצות מילה. וזהו ענין יזנב בך, וזהו לדעתי אמרו הנחשלים אחר כך מלשון בייעי חשילאתא, עכ"ל.

ובקי בטוב ההשגחה ומשים עיונו עליו להיות נכנם בעובי הקורה, או אם רק סחור סחור אזיל ולכרמא לא יקרב, ואם אותו שאתה סומך עליו ומאמין לדבריו באיסורי דאורייתא, אם היה בא אצלך ללוות ממך כמה מאות דינרי זהב, האם היית מאמין לו בפשטות כל כך בלי דרישה וחקירה, ולמה לא תהיה בן הגבירה כבן השפחה, ומתיירא אני שגם אתה תלקה עמו, כמו שהמשילו חז"ל (שהקדוש ברוך הוא) שהרכיב האדון החיגר על הסומא ושניהם לוקין כאחד.

ד. והנה ידעתי גם ידעתי שתטעון ותאמר עד אחד נאמן באיסורין, ואין צריך לדרוש ולחקור אחריו, אבל דע לך שהלכה זו מוטעת היא בידך, ואם למדת לא פירשו לך, דהלכה פסוקה (ברמ"א י"ד ס"י קכ"ז ס"ג) דכל היכא דאתחזק איסורא כגון טבל, או חתיכת בשר שאינה מנוקרת, אין העד נאמן עליו להתירו, אלא אם כן בידו לתקנו, והרבה מן המאכלים שבקופסאות אתחזק איסורו, ואין בידו של המכשיר לתקנו, כי לא יניחו לו להסיר תערובת האיסור הנצרך להטעים המאכל, ומילתא דעבידא לטעמא הוא, ובעל כרחך חותם בטבעת המלך, ובשופר גדול יתקע, והרצים יוצאים דחופים להכריז בקול גדול, פלוני הרב נזקק ליתן הכשר ויאכלו ענווים וישבעו כתאוות לבם, ודרך זו כבושה להאכיל רכבות מישראל במאכלות האסורות בעונותינו הרבים.

ועוד דהרי אמרה תורה על פי שנים עדים יקום דבר בין בדיני ממונות ובין בדיני נפשות, ואף על פי כן בית דין מצווין מן התורה לחקור ולדרוש על אמיתת עדותן, והקרובין והנוגעים בעדותן פסולים לעדות, ועל כל פנים החיוב לחקור ולדרוש מי הוא העד המעיד ואם נאמן הוא, או שמא מחמת נגיעת הממון מזייף עדותו, ומעיד על האסור שהוא היתר, ועל הטרפות שהוא כשרה, כאשר אירע ונתברר כזה פעמים אין מספר בעונותינו הרבים, על כן האיש אשר יראת ד' נוגע בלבבו, לא יקל לסמוך על הכשרים של מאן דהו, כי אם יודע ברור שאפשר לסמוך עליהם, ולא יוציאו מכשול מתחת ידיהם בשום אופן.

ה. לזה בבית ישראל ראיתי שעוררי שרבים מבני עמנו קונים קופסאות של כל מיני מאכל, ומעדנים וממתקים למינים שונים המעוטפים בנייר צבוע ובאותיות גדולות "כשר" ולפעמים אין עליו חתימת הרב המכשיר כלל, ואף אם יש עליו איזה שם לא נודע מי הוא, ואם עדיין הוא בחיים חיותו, ומזדמן פעמים אין מספר כי הרב החתום על ההכשר כבר נפטר לעולמו עשרות בשנים, והסוחר עדיין מוכר על כשרותו, ואין מי שימחה בידו, ולפעמים מדפיסים על ההכשר איזה שם בדוי, אשר מעולם לא הי' ולא נברא ולא ראה אור לעולמים, גם זה לקהל הקונים הרוצים להטעות את עצמם, באמרם כתוב עליו אשורית כשר,

ודי בזה, ובעוונותינו הרבים הרבנים נותנים יד לפה ואין מי יגדור גדר ויעמוד בפרץ.

ו. אמנם אף בבתי החרדים הבודקים למזונות אחר סמכות ההכשר, ומי זה ואיזהו הנותן השגחה והכשר, אבל בדבר זה נפרץ הגדר במילואו, ורבים מדמיין אותו להיתר גמור, להאכיל ילדים קטנים עד בני שתים ושלש כל מיני מטעמים שנמכרים בקופסאות ולהשקותם חלב עכו"ם שיש בו גם חשש תערובת איסור, וגם לרבות מיני "קענדי ושקאלאד", ולפעמים אף מעשה אופה, ורוב אלו המאכלים סמכות כשרותן מסופקת, ולפעמים אינם אפי' בגדר הספק וקרובה יותר אל צד הוודאי בלתי כשר, ובפרט בענין הסימילעקס וכדומה שנותנים לילדים, אשר חקרת בזה על פי רבנים מפורסמים יודעי דבר, ואמרו שיש גם כן בזה חשש נבלות וטרפות ובשר בחלב, וכן בענין הצלוחיות לילדים (דזשארט) ומיני דגן (סיריעלס) מכל מיני חברות וכו', אשר רבנים מפורסמים אומרים שיש עליהם חששות הרבה, ודבר זה צריך לפנים ולראי', מאחר שרובם ככולם נעשים בבתי חרושת של אי שומרי תורה ומצוות, ובלי פקוח והשגחה כלל, ברור שיש להסתפק בהם על חשש תערובת איסור, ובפרט כי דבר ידוע וגלוי לכל, דעל פי הרוב באלו המאכלים הנעשים ביחוד לילדים קטנים, ניתן בהם וויטמינים שונים ומשונים לחזק בריאות הילדים, וגם דברים העשויים לטעמא, להטעים המאכל לחיך אוכליהם, ומי יודע להבחין ולברר כשרותן של כל אלה הדברים שהם מעשה רוקח, וכל סוג וחלק מהם מרוקח בכמה רפואות ותוצרות שונות למיניהן, אשר אי אפשר לעמוד על מקורן ותכליתן, זולת בנבואה או ברוח הקודש, ובפרט שבעלי בתי החרושת אינם מגלים פרטי החלקים כי אם בשמות כלליים, אשר יקראו אותם דרך משל וויטאמין 12 ועוד מספרים כאלה, אבל שמם הפרטי הוא סוד מסחרי ולא ניתן להתגלות, אם כן איפוא האיך יתכן לסמוך על כשרותם בלי ידיעה בתחלה וסוף מה הושם בהם. למרות כל אלה נוכל לומר בבירור, שמסתפקים מאלו המאכלים אף בבתי החרדים ביותר, ומאכילים לילדיהם מאיסורי המאכלות רחמנא ליצלן, בלי שום שאלה והתבוננות כלל ונעשה אצלם כהיתר גמור מטעם עבר ושנה, וגם שהוא מילתא דדשו בי רבים, ורבים עברו ונכשלו ואין פוצה פה ומצפצף, ומדשתקו רבנן שמע מינה דניחא להו, ואין איש שם על לב להתרחק ולפרוש מן האיסור, והם דברים העומדים ברומו של עולם, ובני אדם מזלזלים בהם.

ז. על כן ראיתי להעתיק מה שכתב הרמ"א ז"ל ביוורה דעה (סי' פ"א ס"ז) וז"ל: וכן לא תאכל המינקת אפי' ישראלית דברים אסורים, וכן התינוק בעצמו, כי

כל זה מזיק לו בזקנותו, וכתב על זה בפרי חדש (ס"ק כ"ו) וז"ל: ולפי שבזמננו זה אין נזהרים בענינים אלו, על כן רוב הבנים יוצאים לתרבות רעה חס וחלילה, ורובם עזי פנים שבדור, ואין יראת ד' נוגע ללבכם, ואף אם יוכיחו על פניהם לא יקבלו מוסר, ולפיכך צריך להזהר בזה עכ"ל. והטו"ז והש"ך כתבו על דברי הרמ"א הנ"ל דכל זה אף במינקת שמכח סכנה צוו לה הרופאים לאכול דברים האסורים, מכל מקום מחויב האב לשכור מינקת אחרת ישראלית, מפני שאכילת האיסור מזיק לילד בעת זקנותו שיצא לתרבות רעה ומטמטם את הלב וגורם טבע רעה עכ"ל.

וכמו כן הרעיש עוז הגאון הקדוש בני יששכר בספרו אגרא דפרקא (אות קכ"ו) בשם מורו ורבו מרמ"מ זל"ה, על מה שהוא מן התימה שאנחנו רואים כמה פעמים שהילדים בעת שהם קטנים הולכים לבית רבם ומתמידים בלימודם ומתפללים בכוונה ועונין אמן יהא שמ"י רבא, ומיישרים אורחותיהם, ואחר כך כשמתגדלים מתהפכים חס וחלילה למדות גרועות ומבטלים התורה והתפלה וכיוצא בדברים הרעים כאלו, מאין מתהוים דבר זה, הלא התורה שלמדו בקטנותם בהבל שאין בו חטא, ה"י מן הראוי שיעמוד בעת זקנותם למשען להם, שלא יסיפו לחטוא, כי מצוה גוררת מצוה. ואמר הוא ז"ל בעבור שאבותיהם האכילו אותם ממין גזל ונתפסו במאכלות אסורות, וזה שב להם בשר מבשרם, ועל ידי זה נולד בהם תאוות רעות ומידות גרועות רחמנא ליצלן, וכך כתוב בספר הקדוש מחזיק ברכה על דברי הרמ"א הנ"ל וזה לשונו: וצריך אביו ואמו להפריש התינוק ממאכלות אסורות, וזה גורם שיצאו לתרבות רעה, וזה דור דור שוא שאינם נזהרים בזה וכיוצא בזה, ומשום הכי יוצאים תולדות הבנים עזי פנים ואין יראת ד' על פניהם עכ"ל.

ח. בספר ויגד יעקב על התורה פרשת ויקרא, אל תשקצו את נפשותיכם, יש לומר לרבות בניכם, כמבואר בזוהר הקדוש שמות (דף קכ"ח) לענין בב"ח, דפגם של מאכלות אסורות נמשך גם על הבנים רחמנא ליצלן, ועיין באור החיים דמיייתי כאן לשון הגמ', דעמי הארץ הם שרץ ובניהם שקץ, ופירש האור החיים הקדוש דעל ידי אכילת שרצים נעשה הוא עצמו שרץ, עיין שם ועל פי הזוהר הקדוש יובן גם הא דסיימו בגמ' עלה ובנותיהם שקץ, ה' ישמרנו.

ומובא בירושלמי דחגיגה (פ"ב ה"א) דאלישע (אחר) יצא לתרבות רעה, על כשהיתה אמו מעוברת בו, היתה עוברת על בתי עכו"ם, והריחה מאותו המין, והי' אותו הריח מפעפע בגופה כארס של נחש, וכתב הקרבן עדה שמאותו ריח נפסק מזגו והי' מתאו' לדבר עבירה, וכתב הגהות האשר"י (בפ"ב דמס' ע"ז)

וז"ל: להזהיר את המיניקות שלא יאכלו נבילות וחזיר, וכל שכן שאין להאכילם דברים טמאים, וראי' מאחר, שאמו אכלה ממין עבודת כוכבים, וזה גרם לו לעת זקנתו שיצא לתרבות רעה (מא"ז ע"כ) התבונן מזה עד היכן הדברים מגיעים.

ט. ובמדרש הגדול (שמיני י"א מ"ב) לא תאכלום יכול יאכילם לקטנים תלמוד לומר לא יאכלו כל שקץ שמשקצים את הנפש, ואני מזהיר אתכם אל תשקצו את נפשותיכם עכ"ל, גם דרשו ז"ל בספרא לא יאכל לחייב את המאכילן כאוכל.

והנה להעתיק כל מה שנמצא בדברי רז"ל בענין הזהירות באיסורי המאכלות, קצרה היריעה מהכיל אפי' מקצתם, אמנם לסיום הענין ראיתי לנכון להעתיק עוד מה שכתוב בספר מסילת ישרים (פרק י"א) וז"ל: הנה כל בר ישראל שיש לו מוח בקדקודו, יחשוב איסורי המאכל כמאכלים הארסיים, או כמאכל שנתערב בו דבר ארסי, כי הנה אם דבר זה יארע, היקל אדם על עצמו לאכול ממנו, אם ישאר לו בו איזה בית מיחוש, ואפי' חששה קטנה, ודאי שלא יקל, ואם יקל לא יהי' נחשב אלא לשוטה גמור, אך איסור המאכל כבר ביארנו שהוא ארס ממש ללב ונפש הישראלי, אם כן מי איפוא יהי' המקיל במקום חששא של איסור אם בעל שכל הוא, עד כאן לשון המסילת ישרים.

ועתה עורו נא והתבוננו בנפשכם, מי הוא אשר יהי' עוז בנפשו להאכיל לבניו ובנותיו הקטנים יוצאי ירכו החביבים עליו יותר מנפשו, ממאכלים אשר מעורב בהם ארס מדברים הממיתים, או אפי' ספק וספק ספיקא של ארס וחשש סכנה כל דהו, ובודאי כל אשר לו יתן האדם בעד נפש בניו להצילם מחשש סכנה, ויברח להמלט מכל אלה יותר מהבורח מן הארי, ואם כן איפוא איך לא נשמר להציל את בניו וילדיו ממאכלות האסורות ומחלב עכו"ם, אשר רז"ל העידו והגידו שהוא מאכל ארסי לנפשם הנקי', מוליד תאוות רעות ומדות מגונות ורוח הטומאה ורוח זנונים וכו' וכו' ודבריהם הקדושים אמיתיים, ונאמנים עלינו דבריהם, ובודאי צריך לשמור מאד ולהזהר בזה.

וראיתי בספרים לפרש דזהו מה שאומרים בוידוי, סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שווה לנו, רחמנא ליצלן שמצותיך ומשפטיך טובים לא היו שוים ודומים אצלינו בערך צרכי גופנו.

ואליכם הרבנים החשובים אטיף מלתי, אנא עורו נא תעוררו נא להשיב רבים מעון בענין זה הנפרץ במילואו, וברור כי הרבה אפשר לתקן בזה וברית כרותה על דברים היוצאים מן הלב שיתקבלו על לב שומעיהם.

י. דברות קודש מכבוד קדושת מרן קודש הקדשים הגאון הקדוש מסאטמאר שליט"א באסיפה להחזקת הדת בשנת תשכ"א. נעתיק פה קטע אחד מתוך דבריו הקדושים בלולים בהלכה ואגדה ודברי מוסר חוצבים להבות אש כנתינתן מסיני.

ואזכירה נא פרט א' שאפשר שיבוא לכלל מעשה, והוא אחת מפירצות הדור שפרצו רחמנא ליצלן בשורש גדול. וצריך לומר שכאן באמריקה ישנם יהודים תמימים שרוצים לקיים מצוה של תפילין ומזוזה, והנה רובא דרובא של מזוזות ותפילין הנם פסולים לגמרי, ויוצא מזה שהמתפלל בהם מעולם לא הניח תפילין, והקובעץ בפתחו מעולם לא קיים מצות מזוזה, ואילו ידעו היו מרעישים על זה בעצמם. היה מעשה וראיתי שאחד בא לבדוק תפילין, ואמר לו הסופר שהתפילין פסולין מתחילת הכתיבה ופרץ בבכי ואמר, הראביי שהביא לו התפילין בעד ה' דולר, אילו היה דורש ממני עוד עשרה בודאי הייתי נותן. והנה מוציאים על עשיית משתה בר מצוה כמה אלפים דולר, אשר למחר כבר נשכח הכל, אבל בעד תפילין אם דורשין עוד עשרה דולר ממנו שהיא מצוה לכל ימי חייו, אומר שחומסין ממנו. כבר הורגל אצל ההמון שאינם רוצים לדעת שענין של מצוה עולה בממון. אם מכניס רהיטים בביתו, אפילו אם יעלו כמה מאות, הרי הוא מסכים, והמזוזה שהיא לכל ימי חייו אם יבקשו עוד כמה פרוטות, יאמר שרימוהו.

ויש צורך לתקן כזה הפירצה ובעוונותינו הרבים מביאין מזוזות שאינם אפילו של קלף ועשויות מבר. ומביאין חבילות חבילות של סחורה וגם איזה הכשר עליהן וראיתי בעיני בבני ברק שהביאו מזוזה שעושים שם כסיטונות בחזקת כשר, ומשכו מהם חוטי בד ופשתן. ולוקחים שם סתם בעלי מלאכה, שאינם אפילו סופרים, אלא העיקר שיעשו מספר גדול למען יהי' בזול.

ולצערי עלי לומר, שהמנהיגים אשמים בזה, כי אינם שואלים כלל את הסתם יהודי אם רצונו בתפילין ובמזוזות כשרים, רק אומרים לו קנה תפילין, קנה מזוזות, למען הרבות הכנסתה של א"י, ואינם מזהירין כלל שיקחו מסופרים כשרים, ומכשילים בזה מאות ואלפים יהודים, שברצונם להיות יהודים. ויוצא שלא הי' להם מזוזה מעולם, ואם בירכו, הרי בירכו ברכות לבטלה.

והנה אמרו חז"ל שאנשי כנסת הגדולה התענו כ"ד תעניות שסופרי תפילין ומזוזות לא יתעשרו. ובאמת מה איכפת להם לחז"ל אם הסופרים יהיו עשירים, והי' להם להתפלל שלא יפסקו מלכתוב עיין שם. אלא אם יראו שמתעשרים

מכתיבת סת"ם, הרי הכל ירוצו להיות סופרים, ויכנס הענין בגדר מסחר, ומכיון שנעשה מסחר מיד פסקה הכשרות והסמכות. וזכורני שבעירי עיר גדולה של חכמים וסופרים, היו בס"ה ב' וג' סופרים שהי' אפשר לסמוך עליהם, והי' בכלל עניים כרגיל. לדאבון לב במדינה זו, הכל הוא ענין של מסחר והתחרות זה בזה במחירים זולים, בבל תשמישי קדושה, והעיקר לעשות הרבה ולהכניס הרבה, ולא לדקדק כלל באופן כשרות העשי' וכן רואים בהשגחות בכשרות שנותנים על עניינים שהמכשולים רבים וגסים בהם, וכל מכשיר אומר על חברו שעושה שלא כדיון ואינו בר סמכא. והאסון הוא משום שכל הכשרות נכנסה לענין של מסחר, ואז ממילא אזלה לה הסמכות.

עמדתי על הפרט הזה שאפשר לתקן בו ומדינא חייבין לבדוק לכל הפחות פעם א' בשבוע. והגם שבבדיקה בלבד לא סגי להכשיר הכתובה בידי סופרים פסולין, אבל הצלה פורתא מיהא איכא, וינצלו הרבה ממכשולים. לדעתי מחובת כל הנאספים כאן להתאזר ולראות שלכל בית מדרש יביאו סופר כשר וירא שמים וכריזו להביא אצלו לבדיקה התפילין והמזוזות ולתקן מה שאפשר לתקן ולהציל אלפי ישראל ממכשול הגס הזה. ויעשו מזה דבר גדול.

יא. מצוואת הגאון הצדיק בעל ערוגת הבושם זצ"ל על דבר ההכשרים
בספר הכנה דרבה

מאוד מאוד אני מזהיר אתכם שתרחיקו עצמכם מאוד מאוד, שיסמכו אחרים על נאמנות שלכם. ולא לקבל עליכם השגחה על שום פאבריק, או מסחר יין ובשר מעושן וכיוצא בו ממסחרים ומכונות שיש בהם חשש איסור, הן מחשש חמץ בפסח הן משאר איסורין, וקל וחומר שלא לתת שום הכשר ותעודה, אם לא שבעל המכונה והפאבריק הוא בעצמו יהודי כשר ונאמן, שמצד עצמו נאמן באיסורין ואין צריך לו לעדות אלא במקום שאין מכירין, אבל זולת זה כלל וכלל לא. וכבר נודע למשגב גודל מכשולות היין והיי"ש, וכן בבשר מעושן שנתגלו בעוונותינו הרבים, אשר רבים נוקשו ונלכדו בשתיית ואכילת איסור על ידי זה, והקולר תלוי בצוארן של נותני ההכשר. על כן הוו זהירין מליתן שום הכשר כי אם באופן הנזכר, ואם תתנסו בניסיון ממון בעניין הזה, או בשאר עניינים כאלו וכיוצא בו, עמדו בניסיון ותכוונו לקיים מצות ואהבת את ה' אלקיך בכל מאודך. וה' יתברך הזן ומפרנס ומכלכל בריותיו ברחמים לא יעזבכם ולא יטשכם וקיימו בעצמכם מאמר הכתוב בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. והוא יקיים בכם מאמר הכתוב והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבכם וכו' ויהי' חלקנו עמהם.

יב. בשאלות ותשובות לבושי מרדכי יורה דעה חלק ג' סימן ז' וזה לשון קדשו ואחרי כל דברי הנ"ל הלא יראה כל בר דעת ירא שמים שצריך השגחה מעולה, ולא יזוזו המשגיחים מחדרי הפאבריק ויראו בעיניים פקוחות על כל מעשי האומנים, ולפי גודל הפאבריק צריך להרבות במשגיחים ירא שמים, ומפתחות החדרים יהי' בידם לעת לילה וביום בזמן שהם פנויים ממלאכתן. וגם צריך להיות איש חכים שמבין ערמומיות של הפאבריקאנטען, ופשיטא דאינו מהני ביוצא ונכנס עד כאן לשון קדשו, ועיין שם דבריו בענין זה.

אל תאמר אחי כי באם לא תוכל להזהר מכל אלו הדברים מסיבת חולשת גופך וכדומה מהסיבות, ולכן תחדל מכל וכל החומרות, אל תאמר כן, כי מי שאכל שום וריחו נודף יחזור ויאכל שום שיהא ריחו נודף ביותר, חס וחלילה לומר כן, רק כל מה שתקדש עצמך אפילו המעט מן המעט ריח גדול הרוחת בזה, ומקדשין אותך בזה הרבה למעלה ובעולם הבא כפירוש רש"י ז"ל בסוף פרשת שמיני (מספר שולחן הטהור).

יג. מכתב מכבוד קדושת אדמו"ר מורנו הרב ר' יוסף יצחק שניאורסאהן מליובאוויטש נוחו עדן זי"ע לאחד מחסידיו

ברוך ה', ז' מנחם אב תש"ט, ברוקלין.

ידידי ווי"ח אי"א מורנו הרב ר' אברהם אהרן שיחיה רובשקין שלום וברכה!

במענה על כתבו מכ"ז תמוז העבר אודות התייסדות חנות בשר עם בית חרושת לוואורשט עם שותפים יודעי מלאכת עשיית וואורשט, הוא דבר נכון במאד, ועדת חסידי חב"ד נזהרים בתקנה מסודרה מהוד כבוד קדושת רבינו הזקן והחמירו בהנהגה זו הוד כבוד קדושת אבותינו רבותינו הקדושים כל אחד בזמן נשיאותו אשר העוסק במכירת בשר או בתעשי' של בשר מעושן ובוואורשט, אשר גם אפילו המוחזק לירא אלקים יודע תורה ובעל מדות חסידות צריך למשגיח תמידי, ובודאי ישמרו לקיים הנהגה מסודרה זו, והי' יתברך יחזק את בריאות כולם ובני ביתם יחיו ויתן לכולם פרנסה טובה בהרחבה.

ידידם הדורש שלומם ומברכם בגשמיות וברוחניות

יוסף יצחק

ידוע בין חסידי גור שהי' אצל האדמו"ר הקדוש בעל חידושי הרי"מ זצ"ל. והמעשה שהי' כך הי', בין חסידיו בעירו הי' לו אחד גביר גדול שהי' נוהג

משנים קדמוניות להביא לרבו לכבוד הפסח חבית שומן אווז. הגאון הקדוש מגור לא השתמש בשומן אחר רק בזה שהביא לו חסידו. והנה נתהפך הגלגל והגביר ירד מנכסיו והי לעני, ויתמרמר לפני חבריו שאין לו ממה לחיות. החסידים אמרו לו, הן אתה מומחה בעשיית שומן, עשה שומן ואנחנו נקנה ממך. העצה מצאה חן בעיניו ועשה כן והצליח בפרנסתו. לפני הפסח הביא שוב קדרה עם שומן אווז לרבו הקדוש. בעל חידושי הרי"מ שאלו, מה זה. החסיד השיב, הבאתי לרבי שומן כבכל שנה ושנה. הרבי אמר, טוב, אולם מי הוא המכשיר. החסיד התפלא מאוד ואמר, רבי, הן זה עשרים שנה שאני מביא שומן לרבנו והכל בסדר ועכשיו מדוע שואל אותי רבי למכשיר. ענה הרבי ואמר, עד עכשיו היית בעל הבית, אבל עכשיו נעשית לסוחר וזקוק אתה להשגחה...

יד. פה מקום אתי לעורר את הרבנים התמימים שמחזיקים את כל אדם בחזקת כשרות, אם רק יודעים בו שמניח תפילין ושומר שבת כדת, הם ממנים אותו למשגיח ונותנים המשרה על שכמו, ואין בודקין אחר ידיעותיו ודעותיו אם הוא ראוי לכך ויכול לעמוד בפני הרמאים, ישנם משגיחים שהם יראי השם ותמימי דרך השומרים לנפשם מאד, ומצוינים בכל תהלוכותיהם, מרחיקים עצמם מן הכיעור והדומה לו, ואף יודעים להשגיח על בני ביתם ולהדריכם בדרך הטוב והישר. אמנם בתמימות דרכם אין עולה על דעתם לחשוך אפילו את החשוך ומתרחקים לבדוק אחריו. ויש משגיחים קלים ועמי הארץ, ואינם יודעים בטיב כשרות ובדיני חמץ ומצה יותר מהאופה, והאופה או בעל החנות שבע רצון ממנו, שעומד שם משגיח בעל צורה וזקנו מגודל להראות חזותו לרבים, ומכשיל את כל הבאים לקנות שסומכין על זה האיש המצוין ההדור בלבשו, וחושבים שבודאי הכל על צד היותר טוב, והשם הטוב יכפר.

באמת אין בידינו להעמיד הדת על תלה, ואולם אין בזה די הצטדקות לישב בחיבוק ידים ולומר אני את נפשי הצלתי. ובתחבולות יעשו מלחמה לטכס עצה איך לחסום בעד עושי רשעה ומכשילי הרבים. ולכל הפחות לפרסם במודעות גדולות (מתאים לחוקי הממשלה). האיסור על מעשה אופה לפסח אם אינו משומר כדת, וחמור מאיסור חזיר.

ואפילו הנשאר אחר הפסח אסור. ושמפני חומר האיסור וגודל האחריות מנעו עצמם הבית דין מליתן השגחה על מעשה אופה לפסח. (מס' שימושה של תורה).

טו. הנה נשאלתי אם מותר להחזיק משגיח על חלב, בכפר שאין דרים שם יהודים והוא יהי' מוכרח להתפלל שם בלא מנין

תשובה. הנה בערב ראש השנה אין פנאי להאריך על כן מוכרח אני לקצר, ותמצית תשובתי היא, דחלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו הוא טריפה וכדי להציל אפי' איש אחד מישראל מאכילת טריפות מותר להתפלל כל ימיו בלא מנין, ואם אי אפשר לו להתפלל כלל אז פטור לגמרי מתפלה, כי עוסק במצוה פטור מן המצוה, ואין לך מצוה גדולה מזו מלהציל איש מישראל מאכילת טריפות, ומכל שכן להציל כמה מאות נפשות מאכילת טריפות. על כן חוב גמור מוטל על הקהל להוציא הוצאות ולשלוח יהודי שם להשגיח על החליבה ועל הפאסטערייזינג, והי' יתברך יהי' בעזרכם שלא תכשלו באכילת טריפות חס וחלילה, ומחמת טירדות שבת ויום טוב אקצר.

הרב לוי יצחק גרינוואלד, אב בית דין דקהל ערוגת הבושם, ברוקליון. נ. ו.

טז. העתקנו ב' מכתבים דלהלן מירחון תורני "המאור", הכותבים מעידים בעדות ראי' על הכשלוך והשערורי' השוררת בענין ההשגחה וסמכותה.

מכתב א'

הייתי בשבוע העבר במארקעט אחד בניו יורק, וראיתי כתוב בלשון המדינה, בכאן מוכרים כשר ולא כשר, והפארויזין שלנו עומד תחת השגחת הגאון... ודברתי שם עם משגיחים ובעלי בתים, ואמרו לי ששם עושים ומאנאפאליערען גם כשר וגם טריפה ביחד, והרבנים המכשירים רק באים ולוקחים שכירות, ואינם משגיחים כלום.

והיאך המשגיח, אפילו בעינים לכל צד, יכול ליתן שם השגחה, בתוך השיחים ספרו לי גם כן שבהפאבריק הזו עובדים בשבת ויום טוב, וגם ביום הכיפורים, וילכו מדחי אל דחי, ספרו לי שגם בקייטערינג ביזנעס גם כן הדבר כך, שעושים סעודות של כשר וגם טריפה ביחד, ורבנים מכשירים באים ולוקחים טשעק גדול והולכים לביתם בלי בושה וכלימה.

מכתב ב'.

לבי עלי דוי למסור זאת לדפוס, הייתי פועל כמה שנים בימות הקיץ בקאנטרי במלון אחד אשר איני רוצה לפרסם שמו, לשם באים הרבה בני אדם חסידים, תלמידי חכמים, יראי השם, ושם אוכלים כל הזמן אשר הם שם, ביום שבת

קודש בבוקר מבעיר איש אחד את הגאז ואחר כך נותנים את כל המאכלים על התנור לחמם, וגם אם חסר בשר, הם נותנים לבשל בשר עם הבשר אשר בישלו אתמול, האנשים אשר אוכלים שם אינם יודעים מזה, ואין לך חילול שבת גדול מזה, על כן עלה בדעתי לכתוב לכה"ג מזה ולפרסם את הדבר וליזהר שלא יאכל שום איש בשום האטעל, יהי מי שיהי, אשר אין לו משגיח מיוחד, להיות עומד על המשמר, לפי דעתי בעלי ההאטעלן אין להם נאמנות, כטבח אשר אין לו נאמנות לשחוט ולמכור, כמה פעמים אמר לי בעל המלון שאתן את התבשיל על התנור ביום שבת קודש ולא רציתי לציית אותו, ואמרת לי שאיני רוצה לחלל את השבת וענה לי שאני איני משגיח רק פועל ועלי לציית תיכף ומיד הנחתי את מקומו ואת פרנסתי והלכתי ביום א' לביתי.

ז. בדבר הקאקא קאלא לפני 50 שנה

נתברר על ידי דרישה וחקירה שהמשקה זאת נעשית עם גליצערין שתוצרו מחלבי נבלות וטריפות, כאשר העיד הגאב"ד מהר"א סילבער ז"ל שביקר בבית חרושת, ונתברר לו בירור גמור כנ"ל, והשומר נפשו יתרחק ממשקאות אלו, ולא יכניסם לביתו כלל, ויזהר שלא יתגאלו בניו הקטנים במאכלות אסורות.

סיפורי מעשיות

בענין משגיחים

ישבנו יחד אני עם כ"ק אדמו"ר בעל דרכי תשובה זצ"ל על ספסל בתוך היער. ושאלנו את כ"ק אודות ה"קאקוס-פוטער" שמסתפקים ממנו למאכלי בשר, ולמה לא ניחוש כמו בחלב שקדים שצריכים להניח שקדים כשמבשלים אותו עם בשר דלא ליתי לאחלופי. והשיב לנו: מה לכם לשאול אותי שאלה זה הלא אי איישר חילי אבטלינייה לגמרי. כי אני שלחתי את בני (בעל המחבר מנחת אלעזר) לעיר אוסט, מקום הפאבריק הגדול צערעס, ובבואו בבית המכונה וישאל: היכן הוא המשגיח? ויענו אותו: עתה הלך לביתו. הלך אחריו ויאמר לו: היכן המפתח מחדר הכשר? ויאמר שכחתי אותו בבית המכונה. ודי בזה.

ועוד לו יהי שעומד שם משגיח בתדירות, האיך אפשר להיות משגיח בפאבריק גדול אשר יוצאים ממנו 24 וואגאן סחורות הנעשים מחלב, בורית ונרות ועוד ועוד וקנים (ריירען) שופכים מזה ומזה מתהום ארצה ועד רום רקיע. ובעיני בשר אי אפשר להיות משגיח על זה. ועוד הסכמנו זה זמן לא כביר

באסיפה כללית שלא ליתן שום הכשר רק לאנשים שיש להם בעצמם נאמנות בענייני כשרות, להם יתנו הכשר לכשיבואו במקום שאין מכירים אותם ויתנו עידיהן בכתב הכשר. ומה אוכל לעשות שאין לי כח לבטלו. ועוד אספר לכם זה זמן לא כביר רצה האדון... לעשות בית חרושת (פאבריק) בעיר טשאפ ורצו ליתן לי שני אלפים לשנה שאניח הבד"צ שלי ליתן לו הכשר ומשגיח, ולא נתתי מטעם הנ"ל. ועוד האיך אתן הכשר על דבר שאדמו"ר הקדוש משינאווע אסרו. (מספר שיחות יקרים אות פ').

מעשה נורא שיכולין ליקח מוסר ממנו כמה צריכים השגיח על הילדים שלא יתפגלו במאכלות אסורות רחמנא ליצלן

מובא בספר סיפורי חסידים, שהרב הקדוש ר' חיים מקאסוב זצ"ל סיפר מעשה נורא: פעם אחת באה אשה אחת לפני הבעל שם טוב זי"ע ובכתה לפניו היות שהיא לא עלינו חשוכת בנים, שיברך אותה שתלד בן זכר. והבטיח לה הבעש"ט זי"ע שבזו השנה תפקד בבן זכר. וכך הי' לתשעה חדשים ילדה בן זכר, ילד נחמד למראה וטוב תואר שאין דוגמתו. לסוף שנתיים נסעה אתו אל הבעל שם טוב זי"ע שיברך אותו, וכשבאה להבעל שם טוב לקח את הילד בידי וחיבקו ונשקו ואחר כך נסעה לביתה. וכשבאתה לבית נפטר הילד לא עלינו. האשה צעקה מרה. ובכתה מאין הפוגות על פטירת הילד, ונסעה לבעל שם טוב וזעקה על פטירת הילד. ויען לה הבעל שם טוב: על תצטערי על פטירת הילד, והמעשה כך הי' מעשה במלך שלא היו לו בנים, והתייעץ עם יועציו בענין זה. ויאמרו לו רק היהודים יכולים לעזור לך בזה לפעול עבורך ישועה. ויתן צו ליהודים שיתפללו לה' שיהי' לו בן, ואם לא יולד לו בן בשנה זו, בל יראו ובל ימצאו במדינתו ויגרשו אותם מארצו אנשים נשים וטף. ויתאספו כל היהודים בחרדה גדולה בבית הכנסת ויבכו ויצעקו במר נפש. והנה נשמה גדולה בשמים ששמעה צעקת בני ישראל, השתטחה לפני הקדוש ברוך הוא שהיא רוצה להיות בן להמלך למען הציל את היהודים מן הגזירה. בקשת הנשמה נתקבלה ובאותה שנה נפקדה המלכה בבן זכר נפלא. בהיגמל הילד התחילו לחנכו בלימודים, כי הי' מוחו נפלא וחרף. ויגדל הילד בלימוד ובכל מיני חכמות. ויקרא המלך כומר אחד מהכמרים ויורהו לקחת את הילד ולחנכו בלימודים. ויען הכומר שהוא מסכים להוראת המלך כמובן, אבל תנאי התנה: מכיוון שבכל יום צריך הוא עולה לשמים, הנה אז לא יכנס הילד אליו. ויסכים המלך על דבריו, ויקח הכומר את הילד וילמדהו כל מיני חכמות. פעם אחת

נכנס אליו הילד בעת שהי' הכומר מתבודד, וירא והנה הוא לבוש טלית ותפילין ומתפלל. וישאל הילד: מה זאת? ויען הכומר ויאמר: מכיון שגילית סודי אגלה לך את האמת. דע לך כי יהודי אני ורוב שנותיי עברו עלי כך. לומד אני גמרא ומתפלל, והלימוד הוא מתוק מדבש. רק אבקשך על נפשי שלא תגלה חלילה דבר זה לשום ילוד אשה, כי באם חלילה וחס יודע למלך בטח ידונו אותי למיתה. ויבטיח הכומר לבן המלך שילמוד אתו בכל יום גמרא וספרי קודש של היהודים. ושמח מאוד לב הילד ללימודים אלה ואמר לכומר שהוא רוצה להתגייר, ויבקש ממנו עצה איך להביא הדבר לפועל. ויאמר לו הכומר שיבקש מאביו, היות שהוא רוצה ללמוד דרכי המדינה, לכן יתן לו רשות לנסוע לכל מקומות המדינה להתוודע עם השרים והמושלים, ואביו המלך נתן לו רשות על זה. ויברח בן המלך למדינה אחרת ובא אל היהודים. ושם הלך אל הרב ונתגייר ונעשה אחד מהצדיקים. כאשר נפטר בן המלך ובא לפני הבית דין של מעלה, לא מצאו בו שום נדנוד חטא, כי היתה נשמתו קדושה, ודנו אותו לגן עדן. ויבא מקטרג אחד ויאמר שיש לו ללמד חוכה אחת עליו במה שינק מנוכרית שנתיים הראשונות מחייו. ואף שהי' זה מאונס, אבל גם זה דורש תיקון. ויצא פסק הדין שצריך להתגלגל שוב בעולם הזה ולהיוולד אצל בת ישראל ולינק ממנה שתי שנים ובזה יתקן הפגם הנ"ל. וסיים הבעל שם טוב להאשה: ועכשיו מה איכפת לך שילדת נשמה גדולה וקדושה זו, את צריכה לשמוח שנפל בחלקך דבר גדול כזה.

פעם אחת כשישב אצל השלחן ביום טוב וכפי המנהג אצל צדיקים שהחסידיים מציגים משקה יין ומכריזין שם האיש המציג היין, ופתאם צוה למשמש שיקח היין בחזרה, ואמר כי מבואר במשנה מכשירין פרק א' דמשקה שתחלתו ברצון וסופו שלא לרצון הרי דבר זה מכשיר לקבל טומאה, והכי נמי משקה הזאת תחלתו ברצון כשמצוה ליתן הוא נותן ברצון, אבל סופו שלא לרצון כי בשעת התשלומין הוא אבק גזל כי אינו נותן ברצון ואגלאי מלתא למפרע שאינו נותן בלב שלם לכן אין רצוני בזה, והרגיש תיכף בהרגשת קדשו כי האיש המצור. ליתן את היין בשמו אינו נותן ברצון, לכן צוה לסלק את היין מהשולחן. (מס' אהל שלמה מהרב הצדיק מרדמסקא אות נח).

מעשה שהי', פעם אחת קנתה אשת אחד הגאונים מירושלים בשר מקצב ידוע למוסמן, והואיל ומובטח להם לצדיקים שאין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידיהם, ומונען מלהלכד באכילת איסור המטמא טומאת הנפש, עשה עמה הקדוש ברוך הוא נס ופתח את עיני' וראתה איזה שינוי מיוחד בבשר זה,

ונתעורר לבה לעשות בירור על הבשר, והוברר לה כי הבשר שהקצב מכר לה הי' ממש בשר גמל. ואיך הגיע ליד הקצב הכשר הזה בשר גמל? הוא החליף בשר עם קצב אחר, וגם הקצב ההוא הי' ירא אלקים, וגם הוא לא ידע שמחליף עם בשר גמל, אלא שקיבל את הבשר ממישהו ולא חשד בכלום.

שוב אספר לך מעשה שהי' בירושלים, חברי ועד העיר האשכנזי התלוננו קשות על כשרות הבשר והפקוח של השחיטה הכללית בעיר הקודש ירושלים, ויסדו להם בשנת תרפ"ז שחיטה נפרדת עם השגחה חמורה ומדוקדקת ביותר. לשם כך לקחו להם משגיח תלמיד חכם גדול וירא שמים מאוד, בן ישיבה, העמידו אותו משגיח באטליז ומסרו את מפתחות האטליז בידו של המשגיח, והוא הי' יושב שם מבוקר עד ערב ופתיחת החנות וסגירתה על ידו. הם לפי תומם שהבשר שהם אוכלים הוא כשר בלי פקפוק אף למהדרין. ובאמת היש לך פקוח גדול מזה? ומה יכולים לעשות יותר מאשר להעמיד משגיח שיהי' באטליז כל זמן שהאטליז פתוח. ועל סמך הפקוח המדוקדק הזה העדיפו כל היראים והשלמים שבירושלים לקנות מחנות זו. אך לדאבון לבכם הרב הוברר להם אחרי זמן רב כי הם נכשלו קשות, שהיו קונים בחנות זו גם נבלות וטריפות, כי הקצב התאים לעצמו מפתח לחנותו, ובלילה, בשעה שהמשגיח הי' נח מעמל יומו בסיפוק רב כי על ידו זוכים כל היראים החרדים לדבר ד' המדקדקים בכשרות לחתיכת בשר כשר, הי' הקצב פותח את החנות ומכניס לתוכה חתיכות נבלות וטריפות, והי' מוכרן למחרת ביום לעיני המשגיח, שלא עלה על דעתו לחשוב שהקצב יעיז לעשות ככה. (מספר גבול ראשונים פרק ג').

פרק יד

מספר "נפש ישעיה" - פרק כט
יצא לאור [הוצאה ראשונה] בשנת תשכ"ז

קריאה וזעקה

אל הרבנים שליט"א ואל כל אשר ביכלתם להשפיע על
קהילות ישראל להרחיקם ממאכלות אסורות שעליהם
חובה גדולה להתריע ולהזהיר את העם על המשכול הנורא
הזה אשר כל גוף קדושת ישראל ויסוד קיומו תלויים בו.

רכח

נפש ישעיי'

פרק כט

קריאה וזעקה

אל רבנים שליט"א ואל כל אשר ביכלתם להשמיע על קהילות ישראל להרחיקם ממאכלות אסורות שעליהם חובה גדולה להתריע ולהזהיר את העם על המכשול הנורא הזה אשר כל גוף קדושת ישראל ויסוד קיומו תלויים בו.

א

כשופר נרים קולנו לעורר את הרבנים ובעלי השפעה על יהודים. אנא חוסו ורחמו על נפשות ישראל שח"ו לא יתגעלו במאכלות אסורות ר"ל, אשר כל יסוד קיום עם ישראל תלוי בזה, ומה יכאב לבנו שאנו רואים אפילו אנשים שומרי מצוות קונים כל מיני מאכלות ואינם נזהרים לראות ממי יש הכשר עליו, ואם ההכשר הוא מרבנים מפורסמים ומקובלים ליראי ה' או מאלו אשר נאמר ומקלו יגיד לו, מי שמיקל לו יגיד לו ויקבל הכשרו, וקונים כל מיני קופסאות ומאכלים אשר יש עליהם חשש נבילות וטריפות וטמאות ר"ל, ומפטמים את הילדים במאכלים האלו. והנה גם אם הילדים יתמידו בתורה, אולם טמטום הלב שכא להם על ידי המאכלות האסורות, ישפיע עליהם לכשיתגדלו, כמו שהבאנו מספרים קדושים וכמו שאמרו ז"ל ביומא ל"ט, ונטמתם כם אל תקרא ונטמאתם אלא ונטמתם, שלכו מתטמטם ע"י המאכלות האסורות, ולבסוף יצאו ח"ו לתרבות רעה ר"ל. אוי לנו שכך עלתה בימינו שיהודים שומרי דת אינם נזהרים בענינים של מאכלות שיהי' בהכשרי' על צד היותר טוב.

ב

חוב קדוש מוטל על הרבנים ובעלי השפעה, להזהיר את העם בכל דרשותיהם שלא ישקצו נפשותיהם במאכלות אסורות, ולהתרחק אפילו מספק איסור, כי זהו יסוד טהרת וקדושת ישראל. וכל מי שיראת ה' נוגעת ללבו צריך למחות ולצעוק מרה, להציל את חבירו שלא יכשל ח"ו בנבילות וטריפות ר"ל או בחשש איסור. כמו שאמרו

נפש ישעי'

רכט

ז"ל במדרש ילקוט (שופטים י"ב) כל * מי שסיפק בידו למחות ואינו מוחה, להחזיר ישראל למוטב ואינו מחזיר, כל דמים שנשפכין בישראל נשפכין על ידו, שנאמר ואתה בן אדם צופה וכו' ואתה כי הזהרת את הרשע, מלמד שכל ישראל ערבין זה לזה. אם תאמר אותם ע"ב אלף שנהרגו בגבעת בנימין מפני מה נהרגו הי' להם לסנהדרין שהניח משה ויהושע ופנחס עמהם שיקשרו חבלים של ברזל במתניהם ויגבהו את בגדיהם למעלה מארכובותיהם ויחזרו בכל עירותיהם של ישראל יום אחד לכישי יום אחד לעגלון יום אחד לחברון יום אחד לבית אל יום אחד לירושלים וילמדו אותם דרך הארץ בשנה ובשתיים בשלשה בד' וכו' עד שיתישבו ישראל בארצם ויתגדלו ויתקדש שמו של הקב"ה בעולם כולו שבראו מסופו ועד סופו והם לא עשו כן אלא כיון שנכנסו ישראל לארצם כל אחד ואחד רץ לכרמו ולזיתיו ואמרו שלום עלי נפשי שלא להרבות הטורח. שנו חכמים במשנה הוי ממעט בעסק ועסק בתורה ואם במלת מן התורה יש לך במלים הרבה כנגדך וכשעשוי כגבעת בנימין דברים מכווערים ודברים שאינם ראויים יצא הקב"ה להחריב את כל העולם ונפלו ע"ב אלף. ומי הרג אותם סנהדרי הגדולה שהניח משה ויהושע ופנחס עמהם עכ"ל. היאך לא יתרוו לבבות הרבנים ובעלי השפעה, ואיך לא תסמר שערות ראשם לדברי הילקוט הזה, שסנהדרי הגדולה ע"י שלא מיחו הרגו ע"ב אלף כגבעת בנימין, וכמה אנו צריכים למחות ולהתריע ולהזהיר את העם בכל הדרשות ובכל הכוחות, להציל את העם ממאכלות נבילות ומריפות וכן מכטולים של חשש איסור.

* במסכת שבת דף ג"ד ע"א: כל מי שאפשר למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם נתפס על * כל העולם וכו'.

ובספר חרדים דף מט: דה"ה השותק לצרכי מצוה שהוא בכלל ולא יהיה בך ערות דבר ושב מאחריך. וכ"ז אפילו ליחיד וכ"ש הרבנים שאחריהם גדולה של מי שיש בידו למחות, ואמרו חז"ל רישי עמא דידעו ולא מחו בידיהו אתענשו בקדמיתא. (ועיין בספר הקדוש ויואל משה ממרן הגה"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א בהקדמה דף י"ב, בירור הלכה על ענין מצות הוכח תוכיח את עמיתך, ואין להתחשב במה שיאמרו הבריות, אם הדבר נוגע לכבודו יתברך שמו וכו').

ג

והנה הטעם לדברי הילקוט הזה יש לומר על פי מה שמביא בספר דבר בעתו מבבל החפץ חיים וצ"ל וז"ל: גם ידע האדם שיש חילוק גדול בין העובד ה' ומקיים מצוותיו בעבור שחפץ באמת בעבודתו ובמצוותיו, ובין מי שעושה הכל רק לקבל שכר בזה ובכא, ויורה על זה הכתוב אשרי איש ירא ה' במצוותיו חפץ מאד, ויורה על זה הכתוב במצוותיו ולא בשכר מצוותיו, וזה שנאמר ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו, ור"ל אפילו מקיים מצוות ה' אבל רק בשביל עצמו תראו ההיכר ביניהם לעתיד לבוא. ובמה יבחן האדם אם הוא עובד אמיתי או כוונתו בעבודתו רק בשביל הנאה עצמית לקבל שכר ולהנצל מעונש. הבחינה הוא בזה, דמי שהוא עובד אמיתי, תשוקתו שיהיו הכל עובדי ה' ועושי רצונו, כדי שיתגדל כבוד השי"ת, ואם הוא רואה אנשים עוברים על רצון השי"ת הוא מיצר ודואג עד מאוד. לא כן מי שכוונתו רק בשביל הנאת עצמו, אין חושש כלל אם שאר אנשים עוברים על מצוות ה', וחושב כיון שהוא בעצמו נזהר שלא יעבור על התורה ולא יענש בגיהנם, דיו לו, ועל כן אינו מיצר ודואג כלל שאחרים מחללים שם כבודו ית' בשאט נפש. ותדע אחי כי כל זה פשוט בעינינו ג"כ, שמי שאומר מה לי לדאוג על אחרים לעזור להם שלא יכשלו במאכלות אסורות אות הוא שכל עבודתו הוא רק בשביל עצמו שיביא טוב לו בזה או בכא ולא בשביל כבוד השי"ת שאילו הי' חושש לכבודו בודאי הי' מתחזק בכל עון שלא יעבור שום אדם על עבירה.

ד

וענין זה שכתבתי כתוב בתורה בפרשת ק"ש ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וכו', ופי' חז"ל ואהבת שתאהבהו על הבריות, והוא כמו האוהב הנאמן למלכו*, משתוקק לאהבהו על כל בני מדינתו,

(* ובספר חרדים הקדוש ובתשב"ץ הקדוש וברמב"ם מובא ואהבת את ה' אלקיך שידרוש לאחרים דברי כבושין עד שיאהב ויכניס את אהבתו יתברך על בריותיו וכמו איש נאמן האוהב את המלך משתדל בכל כחו להכניע אומות אחרים להכניסם תחת ממשלת מלכו.
ובודאי אין חילוק בין אדם קטן ובין אדם גדול כל מי שנאמן למלך

נפש ישעי'

רלא

שיהי' חכל נאמנים בעבודתו באהבה ובלב שלם. ומה שסיים הכתוב ככל לבבך וגו' משמע דקאי על ענין זה נמי דצריך להשתדל ככל לב ובכל נפש, ובכל נפשך היינו לאהבהו על הבריות שלא לשמוע ליצרו, ובכל מאדך שלא יקפוץ את ידו במקום שנוגע לכבוד שמים, שיתחזק עי"ז עבודתו בעולם. וזה מה דאיתא בספרי ואהבת את ה' אלקיך שתאהבהו על הבריות כאברהם אביך דכתיב, ואת הנפש אשר עשו בחרן, וידוע דרכו של אברהם אבינו שהי' גדול במידת החסד מאוד ועי"ז קירב את הבריות תחת כנפי השכינה* וכדכתיב, ויטע אשל בבאר שבע, ויקרא שם בשם ה' אל-עולם, וכדאיתא במדרש דעי"י האשל הוקרא ה' בפי כל הבריות וזהו שאמר ואהבת את ה' אלקיך וכנ"ל. גם ידוע שכל איש ישראל שקיבל ע"ע קיום התורה בעת קבלת התורה לא על עצמו בלבד קיבל אלא כל מה שיהי' ביכולתו לחזק את קיום התורה אצל שאר בני ישראל, התחייב על עצמו ונעשו אז כל ישראל ערבים זה לזה. וזהו סיום התורה בפרשת נצבים, הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת, וכמו שפירש רש"י, דהיינו שנעשו ערבים זה לזה.

משתדל להכניס אהבת המלך בלב הבריות. ועל אחת כמה וכמה להכניס אהבת מלך מלכי המלכים בלב הבריות גם הקטן יאמר גדול אני וכל אחד מה שביכולתו לעשות לאהב את הקב"ה על הבריות מחויב לעשותו ככל האפשר ואפילו אדם קטן אם ימנע עצמו מזה מפני עניויותו ענשו גדול מנשוא שמנע הטוב למלכנו (ס"י).

* בספר הקדוש חובת הלבבות שעד אהבת ה' פ"ו: וכן מי שאינו מתקן אלא נפשו בלבד תהי' זכותו מעוטה ומי שמתקן נפשו ונפשות רבות תכפל* זכותו כפי זכויות כל מי שמתקן לאלוקים. כמו שאמרו חז"ל כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו. ואמרו משה זכה וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו שנאמר (דברים ל"ג) צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל. ואומר (משלי כ"ד) ולמוכחים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב. ואומר (מלאכי כ') תורת ה' בפי וכו'. ואומר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. וע"כ צוה הבורא להוכיח את המקצרים כמ"ש הוכח תוכיח את עמיתך ואמרו ז"ל עד היכן היא תוכחה רב אמר עד קללה ושמואל אמר עד הכאה ונאמר מוכיח אדם אחרי חן ימצא ומהם שמחתו וגילתו בזכותיו מפני ששש בהם לא לגיאות ולתפארת עכ"ל.

נפש ישעי'

דלכ

ח

ולכך הדין שכל אחד מישראל מוציא את חבירו בקיום המצות אף שהוא יצא כבר, כגון קידוש וכיוצא בו, דאם תחסר לחבירו איזו מצוה הוי כאילו חסרה לו גם כן כדאיתא ברא"ש ברכות פ"ג, וכן הדין נמי במי שיפריש את חבירו מאיסור לא תעשה. ולכך נפסק הדין ביו"ד סימן ש"ג, דאם רואה לחבירו שהוא לבוש כלאים ואפילו לדעת הרא"ש בהג"ה שאינו צריך לפשוט ממנו בשוק, כשהלובש אינו יודע שהוא כלאים מפני כבוד הבריות, עכ"פ כשיגיע לביתו צריך להפרישו מהאיסור כדאיתא ביו"ד שע"ג בהג"ה וכן בש"ך שם. וכן נמי לענין ת"ח אף דאינו חייב להעיד במקום שאינו לפי כבודו, אבל לאפרושי מאיסורא צריך להעיד, כדאיתא בשבועות ל' ע"ב, דאם לא יפרישו מאיסור במקום שיש ביכלתו יענש גם הוא. וכדאיתא בויקרא רבה שה פזורה ישראל, מה דרכו של שה לוקה באחד מאבריו וכולם מרגישים, ר"ל שדרך של השה כל העדר מתחברים ביחד, וכשאחד לוקה ברגליו והיא עומדת יעמדו כולם. אף ישראל אחד חוטא וכולם נענשים.

תנ"י רשב"י משל לבני אדם שהיו יושבים בספינה נטל אחד מהם קודח והתחיל וקדח תחתיו, אמרו לו חבריו למה אתה עושה כן, אמר להם מה איכפת לכם לא תחתי אני קודח, אמרו לו מפני שאתה מציף את הספינה וכו'. וא"כ לענינינו נמי אם לא נשים לב להוכיח את אחינו בני"י, שעיי"ז היינו יכולים למנעם מאיסורי ל"ת שיש על כל כזית וכזית בפ"ע, ועיי"ז אף אנשים כשרים יאכלו לפעמים מאכלות אסורות, אם לא נוכיח בוודאי יש עונש גדול, ויש עונש גדול בבא עת הפקודה. כאילו היינו בעצמנו אוכלים המאכלות האסורות. ולפי זה אף האדם השלם השומר עצמו מאיסורים בכל יכלתו, ואף מספק ספיקא, שאינו אוכל מבהמה טהורה או מסירכא וכדומה, יוכל להיות כי לעתיד לבא ידונו אותו על חתיכת טריפה וכדומה, וכאשר ישאל בתמיהה, מנין לי האיסורים הללו וחף אני מהפשעים האלה, ולא בא אל פי לעולם אף חשש של איסור קל. ישיבו לו, האם לא ידעת כי כל ישראל חברים וערבים זה לזה, וזכור שאכלו אנשים מבני עמך בעירך, בזמן פלוני ופלוגי, כל האיסורי' החמורים האלה, ואתה עמדת מרחוק ולא ראית להושיעם בעת דחקם, שלא יבואו לידי האיסורים הללו, וע"כ בא וקבל דינך ביאתה לך.

נפש ישעי'

רלג

1

ומה מאד יתמרמר על זה שבדבר תוכחה קלה הי' יכול להסתלק מכל אלו הדינים. ואל יתפתה כנפשו לומר, שבודאי לא יהי' הדין עליו לכד, כי אינו יחיד בעירו. כי לעומת זה תדע, כשנתחייב אדם בערכות גדולה לכמה עשרות אלפים דינרים אפילו נתערבו אתו עוד כמה אנשים, מיהו כשמגיע לזמן התשלומים, אפילו אם יגיע עליו רק חלק מן הערכות, הוא עולה גם כן לסכום גדול, אשר יצר לו מאד עי"ז. ואף כאן בענינינו, לפי הידוע שכהיום נתרבה מאוד ענין אכילת איסורים וכאשר תבוא לחשבון, יגיע לאלפי כזיתים של איסור, הנאכלים בשבוע אחד ובמקום אחד וכו' וכו'. וכ"ש אלו האנשים אשר יש בידם לזרז את אנשי עירם להחזיק במצוה זו של קדושת המאכלות, ולמנוע נפשות ישרא' מאיסורים והתרשלו, בודאי עיקר האשמה תהי' עליהם וכדאיתא בתנא דבי אליהו כל מי שמפיץ בידו למחות ולא מיחה ולהחזיר למוטב ואינו מחזיר. כל הדמים הנשפכים אינו אלא על ידו שנאמר ואתה בן אדם צופה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והזהרת אותם ממנו באמרי לרשע מות תמות ולא הזהרת וגו' הוא רשע בעונו ימות ודמו מידך אבקש. ולדעתי זה מה שאנו מתחננים באבינו מלכנו שתי בקשות, א"מ מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך ואח"כ א"מ מחוק ברחמיך הרבים כל שמרי חובותינו. ולכאורה היינו הך. ולדברינו ניהא דמתחילה אנו מבקשים על סליחה על עונות ופשעים שאדם עובר בעצמו ואחר כך אנו מתחננים עוד על שמרי חובותינו שאינם באים על פשעינו, כי אם על ידי ערכות לאחרים, וגם הם חובות עלינו וכו'.

2

ועוד כ' שם ועתה נבוא לבאר טענת * המתרשלים בזה ולתת תשובה נצחת על דבריהם. יש אומרים כי רבו הנודדים בעירנו ואין

(*) ובספר מבשר צדק פירש מ"ש אם אין אני לי מי לי, כי אפילו יהי' אדם אלף שנים ויעסוק בתורה ועבודה אעפ"כ לא יוכל לצאת ידי שמים מה שמחויב לעבוד את השי"ת. ותרופה אחת מצאנו לו אם יזכה את הרבים בתורה ובמצוות אז תורתם ומצוותם יהיו לו למליצי* יושר לפני אב הרחמים

רלד

נפש ישעי'

בידינו להציל את כולם ומה תועלת תהי' כשנציל מעט מהם, אם אין ביכולתנו להושיע לכולם. אבל באמת מענה זו היא מפתויי היצר, ולמה"ד דומה לסיעת אנשים שהלכו בדרך על גשר הנהר ונשבר הגשר ונפלו כולם להנהר ויצעקו הושיעו הושיעו כי באו מים עד נפש. והיו שם שני אנשים שיכולים לשוט במים וירץ אחד מהם להנהר להוציא את מי שהוא מתוך המים. ויען לו השני, למה אתה יגע הלא נפלו לשם בעשרי' אנשים התדמה שתוכל להציל את כולם. ויען ויאמר לו, לא הכינותי שאלתך, וכי בשביל שאין ביכלתי להציל את כולם אעלים עיני מדמי אחינו הטובעים ואתרשל מלהציל מה שאפשר להציל. הלא אף אם אציל רק מעט מן המעט מהם שלא יכרתו מן החיים, כדאי כל עמלי ויגיעי, והמקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא. וכן נמי בענינינו וכי בשביל שאין ביכולתנו להציל כולם שלא יבואו לעבור על לאוין וכריתות נתרשל לגמרי, אלא כל מה שביכולתנו לעשות ולהציל שלא יעברו על מצות התורה"ק אנו צריכים להציל, אף אם לא נציל רק מעט מן המעט, וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה, כל אשר תמצא ידך לעשות בכוחך עשה, עכ"ל.

ח

הנה מכל הדברים הק' הנ"ל של הגאון בעל החפץ חיים וצ"ל, מתבאר היטב גודל החוב של מצות הוכח תוכיח את אחיך. כי האדם האוהב באמת את הקב"ה אי אפשר שלא יזעק ולא יצעק מרה כשרואה בני אדם מורדים בהקב"ה ומפטמים את גופם ודמם ונפשם ונשמתם עם אכילות של נבילות וטריפות ר"ל, אשר הן יסודי גופי התורה ובוזה תלו' כל קדושת ישראל. ואם אינם מוחים בכל כוהם הרי נחשבים כאילו בעצמם אוכלים נבילות, כי כל אחד ערב בעד חבירו.

למה מאוד יבאב לבנו בראותנו שרבים מבני עמנו אפי' אלו שמתפללים ג"פ בכל יום ושומרי מצוות, נכשלים במאכלות אסורות ומפטמים

ותברך. וז"ש אם אין אני לבדי עוסק בתורה ובעבודה אלא אני עוסק עם רבים ומזכה אותם מי שיעשה מצוות ומעש"ט לי שייך לי כיון שאני זכיתי אותם וכל מה שעושים יעלה על חשבונני. וכשאני לעצמי עובד ה' ואינני מזכה את הרבים מה אני כלומר מה אני נחשב וכו'.

רלה

נפש ישעיי

גם את נפש ילדיהם בכל מיני פטומי דטמאות ונבילות ר"ל, אוי לעינינו שכך דאות. ומה יכאב לבנו שבעלי השפעה אינם מעוררים את לבב אחינו בכל דרשותיהם ודבריהם להוכיח את אחינו שלא יביאו ח"י אסון עליהם ועל כלל ישראל על ידי אכילות נבילות וספיקי דמאכלות אסורות.

ט

ועכשיו נבין היטב את המדרש ילקוט שהתחלנו, שבשביל שלא מיחו הסנהדרין נקראת על שמם הריגת ע"ב אלף מישראל* כגבעת בנימין, כי כל אחד קיבל ערכות זה לזה, וכשלא מיחו הרי פונים אל הערב מי שערב בעדם, והערכים הם הסנהדרין שצריכים ללכת מעיר לעיר ומכפר לכפר, לזעוק ולהתריע על חטאת ישראל שהם נכשלים במאכלות נבילות וטריפות או ספיקי איסורים.

על כן קוראים אנו אל ראשי ישראל ובעלי השפעה: חוסו ורחמו על אחיכם בני ישראל הנהרגים ונרצחים רציחת הנפש ע"י מאכלות אסורות ואכילות נבילות וטמאות, אם ח"ו יבא צר הצורך להרוג ח"ו את בני עירכם האם תשבו בשקט ובכמח ולא תתאזרו עוז להציל את אחיכם, והנה בא הצר היצר הרע ורוצח נפשות, וגורם ח"י אסון לאחיכם ע"י אכילת מאכלות אסורות או ספיקות, ולמה אנו מחשיבים ולמה אנו לא זועקים מרה, להציל את אחינו מרציחת הנפשות.

חוסו וחמלו על אחיכם והצילו אותם הצלת נפש. החזירו את תפארת הקדושה של עם ישראל לזיוה הראשון.

י

נזכור נא שלפני המלחמה האחרונה שבעוונותינו הרכים נהרגו על קדושת דמים רוב הקהלות הקדושות בעולם ולפני המלחמה היו כל הקהלות הקדושות בכל המדינות מבוססות על קדושת המאכלים בכל מקום ומקום היו הרכנים משגיחים שכל אחד מבני קהילותיהם ח"ו לא יתגעל בספיקי מאכלות והיו בעינא פקיא כל עניני הכשרות בכל המקומות. בעוונותינו הרכים, לאחר חורבן רוב בנין של היהדות החרדית, נשארנו רק מעט מהרכה שומרי מצות, זעיר פה וזעיר שם, כמה עלינו מוטל החוב להציל את שארית הפליטה שלא יעלה שנית ח"ו הכורת על שארית הפליטה הזו.

נפש ישעי'

חלו

וע"כ אני דורש ומבקש — החזירו נא את עמרת קדושת ישראל
ליושנת, חינוכו נא את אחיכם שישמרו את נפשם ונפש ילדיהם
שיהיו נשמרים ממכשולים בעניני מאכלות אסורות ח"ו. ועי"ז יתקיים
בנו והתקדישתם והייתם קדושים שבזכות זה נזכה לביאת יגון במהרה.

פרק טו

העתקה מספר נפש ישעיה על מאכלות אמורות [פרק ל"ד] חומר איסור השגת גבול

פרק ל"ד

חומר איסור השגת גבול

א

לא תסיג גבול רעך אשר גבלו ראשונים בנחלתך אשר תנחל בארץ אשר ה' אלקיך נתן לך לרשתה (דברים י"ט, יד).

(עקרת יצחק) אחרי שצוה הכתוב להבדיל שלש ערים לערי מקלט מנחלת השבטים, עלולים הם לחשוב כי הותר להם להסיג גבולם ולהפקיע רכושם של יחידים לצרכי הכלל, לכן מזהיר הכתוב ואומר לא תסיג גבול רעך אשר גבלו ראשונים בנחלתך אשר תנחל בארץ וגו', וזהו שאמרו חז"ל בספרי מנין לעוקר תחומין של שבטים שעובר בלא תעשה, תלמוד לומר לא תסיג גבול רעך. ומכאן אנו רואים שהכתוב מכוון למלך ולשלטון שלא ישנו תחומי השבטים. שהרי אדם פרטי לא יכול לעשות כן.

רנח

נפש ישעי'

(ספרי, וי"ג מפנה קבר נביא וקבר מלך וי"ג קבר נשיא (עי' רכנו הלל שם) ואמרו חז"ל לא תסיג גבול ראשונים, מה שגבלו האמוריים והחווים שהיו בקיאים בישובה של הארץ וקבעו גבולות היניקה של הצמחים, שאסור ליטע סמוך למצר להכחיש קרקעו של חבירו. וכן אסור לאדם למכור קבר אבותיו מן הלאו הזה. ויש אומרים במפנה קבר הכתוב מדבר. וכן הסכימו חכמים שלא ישא אדם מעוכרת חבירו ומינקת חבירו. וכן אסור לשנות דברים שנאמרו ע"י חכמים, כגון דברי ר' יהושע בר' אליעזר ודברי ר' אליעזר בר' יהושע. ואמרו חז"ל (ש"ך, מביא מברכות פרק ג' שאכלו) על אחד החכמים שנפטר, כי היה שומע שמועות מפי החכמים והיה גורם ההלכה כאילו הוא חידשה.

(חוקי חיים) ודעו שבפרשת תבוא נאמר שהעובר על איסור זה הוא ארור, שנא' שם ארור מסיג גבול רעהו ואמר וגו', ועוד שעובר בזה על לא תחמוד, וכל העובר על לא תחמוד בא לעבור על כל עשרת הדברות, כפי שנתבאר בפרשת יתרו. ולכן יזהר אדם שלא יוסיף שכירות על בית או חנות של חבירו כדי ליכנס במקומו. ובפרט אם בעל הבית או בעל החנות אינו יהודי, ואם יעשה כן יבוא לידי הפסד ויברח מן החנות. וברית כרותה שאין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו.

סיפורי מעשיות

מעשה היה (מובא בח"י דף קס"ב) בחסיד אחד שאמר לחנוני שנתן לו פחות: לא איכפת לי כ"כ זה שנתת לי פחות, כמו זה שתצטרך בגללי לבוא לכאן בגלגול אחד כדי לפרוע לי.

מעשה היה בזמן האר"י ז"ל שת"ח אחד ביקש ממנו שיתן לו מכתב המלצה, שהוא רוצה לילך לעיר אחרת. והרב הסכים ונתן לו ואמר לו: לך לשם, כי שם יזמין לך השי"ת את בת זוגך. והת"ח לקח את האגרת והלך לאותה העיר. ושם חלקו לו כבוד גדול, ואחד מעשירי העיר נתן לו את בתו לאשה ונתן לו הרבה נדוניה ונכסים, והיה נשוי אתה שלשה חדשים ומתה האשה וידש את כל הנכסים וחזר לעירו ונכנס אצל הרב לבקרו. אמר לו הרב: דע שהאשה הזאת היתה איש בגלגול הראשון, וזה היה חברך פלוני שלקח ממך הרבה מעות, ומפני שגדם לך צעד שלא כדין, נהנית ממנו עכשיו שלשה חדשים, ובגלל הגזל שגזל ממך, ידשת עכשיו כל נכסיו, או אמרו תלמידיו הפסוק הזה: גדול העצה ורב העלילה אשר עיניך פקוחות על כל דרכי בני

נפש ישעי'

רנט

וכן ישתדל אדם לא לירד לאומנות חבירו* וידע כי ברכת ה' היא תעשיר ולא ההשתדלות. ואמרו חז"ל איזהו עשיר השמח בחלקו, היינו מי הוא שנשאר בעושרו, ששמח בחלקו ואינו מהמה אחר הממון לגרום עול לאחד מפני שהשני מוסיף לו על שכירותו.

(צרוך המור) ונסמך לכאן לא תסיג גבול רעך, שעל פי רוב הרציחות שכיחות על עסקי גבולות.

(ילקוט מעם לועז שופטים דף תשנה)

ב

החומץ פרנסתו של חברו אינו רואה ברכה בעמלו

מכ"כ חיים בחדר. אב היה מחלק מתנות לבניו, ונתן לכל אחד כפי ראות עיניו. נתקנא אחד האחים באחיו, כי נדמה לו שמתנתו נופלת מזו של אחיו. מה עשה, חטף את המתנה שקבל אחיו ונטל לעצמו. חרה לאח הנגזל על שנמלו ממנו מתנת אביו, אולם כיון שהתרחק מן המחלוקת, ויתר על חלקו ולא אמר כלום לאחיו, אולם

סיפורי מעשיות

אדם לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו (ירמי' לב) ר"ל נפלאים מעשי השי"ת שמשלם לכל אחד כגמולו מדה כנגד מדה, ואינו מותר כלום.

ועוד היה מעשה בומן הרב הנ"ל שרבי אברהם גלאנטי ז"ל ביקש ממנו תיקון לנפשו. תמה האר"י ואמר: כיצד רב גדול כמו ר' אברהם גלאנטי מבקש ממני תיקון. אמר לו ר"א: יסתכל נא מר במצחי ויראה אם רשום בו שמץ עון ואם יש, אני משיבעו בשם הקדוש שיאמר לי מהו. נסתכל האר"י ז"ל במצחו ואמר לו: אני רואה רשום במצחו שמץ גזל. נשתומם ר"א ואמר: אם יש בי עון גזל אנא אני בא. וכך הלך לביתו אבל ועצוב, ולבש שק ואפר וקרא לכל הפועלים שהיו אורגים בשבילו בגדים. וכשראו את הרב והנה הוא בשק ואפר נשתוממו. אמר להם הרב: דעו שאני בשר ודם, ואיני רוצה ליכנס לגיהנם ע"י עצמי. ולכן מכאן ואילך אם תדקדקו הרבה בשכרכם להוציא ממני עד סוף הפרוטה האחרונה, מה טוב. ואם לא, לכו לשלום, ואיני רוצה שתעבדו עוד למעני. אמרו לו הפועלים: איזה חשבון יש לנו לעשות, שהרי מן היום שנכנסנו למלאכה ראינו ברכה בכסף שלקחנו מידך, ויש לנו לאכול ולשתות ולחסוך, ואין בינינו אחד שעשה חשבון ממה שנתת ומן המלאכה שעשינו. אמר הרב: אכן גודע הדבר. זהו מכשול הגזל שיש בידי. כי לא

לאביו הוא סיפר גופא דעובדא היכי הווה. ראה האב דרכו הישרה של הבן הזה ונתן לו מתנה כפולה והעניק לו גם נשיקה חמה על שידע לוותר על שלו, ואילו לבן החומץ לא העניק יותר מתנות.

סיפורי מעשיות

עשינו חשבון על הכסף שאני חייב לכם. ועתה הנה אשים כסף בפניכם, וכל אחד יקח כמה שרוצה. ותמחלו על כל מה שעבד בינינו. ור"א שם כסף בפניהם, ולא רצה אחד מהם לקחת אפילו פרוטה אחת, חוץ מאשה אחת שהושיטה ידה ולקחה שתי פרוטות. וכולם ענו ואמרו: אנו מוחלים לך במחילה גמורה עד סוף פרוטה אחרונה.

עמד הרב והלך לבית המדרש של הרב האר"י. יצא הרב האר"י לקראתו ואמר לו: האם נצטער מר כל אותו צער על ספק הגול שראיתי רשום במצחו. אמר לו ר"א: וכי קל הדבר איסור ספק גול עכשיו רוצה אני שישוב ויסתכל במצחי אם עדיין דשום הסימן. נסתכל הרב האר"י במצחו ואמר: עכשיו איני רואה כל סימן. אז גילה לו האר"י שספק הגול שהיה בידו היו ב' הפרוטות שהושיטה האשה ולקחה. והעון היה שהאשה הזאת היתה האודגת המומחית בין כולם והיה מגיע לה יותר שכר, ולקחה בשוה עם כולם, ולכן דקדקו עמו בשמים ורשמו על מצחו הסימן הנ"ל, שלא היה הגון מה שעשה.

ויתבונן האדם בסיפור הזה וילמד לקח שבגלל ענין כזה שהיה צריך לשלם לפועלת שכר יותר מאחרים, נרשם במצחו עון גול, עאכ"ו למי שיש בידו כספו של חבירו שגזלו או דימהו או אינה אותו בעסקו, שבדואי דשומים במצחו עונות הרבה, וכיצד ישא פניו ביוה"כ לסלוח לו ולכותבו בספר החיים.

וזהו שאומר הפייטן בוידוי של יום כפור: שאלתי לכפי להיותם נשואות אל כפים. ויענוני איך תהיינה בלי נקיון כפים, פרושות השמים. כלומר: בקשתי מכפות ידי שינשארו בתפלה לשמים, והם ענוני כיצד אפשר לידים המזוהמות בגול להיות פרושות לשמים. ומה יענו החייטים ביום הדין אלו החוטאים בנפשיהם שאם אדם נותן להם בגד לתפור, שלא זו בלבד שגונבים הבד, אלא גם מקצרים הבגד, ועובדים כל עת וכל דגע על לא תגנוב ועבירה הזו נעשית להם כהיתר, ואבוי לנפשם מגודל העבירה שעושים שאינם נותנים לבם לשוב בתשובה על כך. ויש הרבה חייטים שהם יהודים כשרים ואוהבים לעשות מצות ומעשים טובים, ועבירה זו היא היתר בעיניהם, ואינם יודעים שאין כל תועלת במצות ובמע"ט שעושים יום ולילה כל זמן שעושים עבירה זו, שהרי היא עבירה חמורה כל כך כפי שכתבנו. וכל חייט הזהיר בזה, בודאי שכרו הרבה מאד, שהרי בא לידו דבר שהבעלים אינם יכולים לדעת אם גול מהם, וכבשו יצדם ולא גנבו. וזה נחשב כאילו עשו מצוה גדולה.

נפש ישעיא

רסא

כך היא גם דרכו של כורא העולמים, הוא נותן לכל אחד את פרנסתו לחייו, ואין לו לחטוף פרנסת השני, והחושב כי על ידי שיחטוף פרנסתו של השני הוא יתעשר — טעות מרה הוא טועה, כי לנגזל מחזיר הקב"ה בתוספת מענק משלו ואילו הגולן אינו נהנה מגזילתו לאורך ימים. וזהו אחד מעיקרא האמונה שלנו, שהקב"ה מכלכל חיים, לכל אחד מאתנו, בחסד, יותר מתמגיע לו, ואדם המרגיש עצמו מקופח, יחפש את הסיבה בעצמו ולא יחטוף אצל זולתו.

(פירושי ה"חפץ חיים" על סדור התפלה)

ג

בתשובות בית הלל סימן פ"ו, וז"ל: מכתבו קבלתי — בדבר האיש פייביש אשר בא ועלה הטורף בגבולו בלא רשותו — זה אינו צריך לפנים ששחיטתו אסורה כנבילה, הן מצד השגת גבול, הן מצד חוצפה יתירה בלי רשות הרב אב"ד, הן מצד שאר טעמים — ע"כ אחי אל נא תרעו לשקץ את נפשותיכם משחיטות פייביש אשר שחיטתו נבילה — והשומר את נפשו ישמור משחיטתו והבא למהר מסייעין אותו. ידידו הדו"ש, הק' הילל ל"ש מוועטש.

עוד כ' בס' פ"ז וז"ל מכתבכם בדבר השוחטים שלמה חיים וחיים צבי שגנבו וחמסו והרסו תקנות הקהל הנעשה בצדק ויושר ורחמנות על עניים וחולים, ולקחו הם מעות כגניבה אצל הקצבים — פשוט הדבר שאין לך חשוד לאותו דבר גדול מזה. השתא אם שוחט

סיפורי מעשיות

והאיסור גזל הוא בין מישראל ובין מגוי אע"פ שהוא עובד ע"ז. אדרבה, גזל הגוי חמור יותר לפי שגורם לחילול ה' והגוי מקלל את דת ישראל ומבזה האומה הישראלית. לכן הוזהרה תורה לא לגזול אפילו מן הגוי [במקום שיש חילול ה']. (שם בשם ס' הקנה) וכל הגזול מגוי עומד השר של אותה אומה שלמעלה והוא מקטרג בפני הקב"ה, ואז נגזר * שהשפע שנועד לאדם זה, נוטלו שר האומה ההיא ונותנו לאומתו, ומשאירו יבש מן הטובה.

(מס' ילקוט מעם לועז ויקרא דף רפ"ט)

(* ועיין באגרא דפרקא את קכ"ו (הבאנו לעיל ע' ע"ז).

רסב

נפש ישעי'

בא להשיג גבול חכירו לשחוט בעיר אחרת כתבו כן האחרונים, החת"ם והטוב טעם ודעת ושואל ומשיב, דהוי חשוד לאותו דבר, והדברי חיים כ' כחלק שני בספרו דאם התרה בו אסור לעולם ובלא התראה יכול לומר שלא הי' יודע שהשגות גבול הוא גזל — מכש"כ וקו"ח בן בנו של קו"ח בנידון דידן שהקב"ה אמר על הר סיני לא תגנוב והמה עכרו על זה וגנבו וחמסו כודאי חשודים המה על אותו דבר ואסורים המה לשחוט עד עולם. ולשיטת הרמב"ם אף אם עבר עבירה אחרת אסור לו לשחוט בלי בדיקות סכין ונותן לו. והפר"ח והפרמ"ג פסקו כן. וזה אי אפשר בשוחט בעיר. אבל בחשוד לאותו דבר לא מהני גם בדיקת סכין, רק המה אסורים לעולם, ע"כ את אחי אנכי מבקש אל תשקצו את נפשותיכם מבשר פיגול שחימתם נבילה, ותקבלו שוחטים כשרים לעירכם. והשי"ת יהי' בעזריכם.

אוהבו, הק' הילל מוועמש

סיפורי מעשיות

המסיג גבול

מעשה נפלא, הפלא ופלא, בחוכר אחד שהסיג את גבול דעהו, ולא שמע בקול סבא קדישא משפולי, כאשר הזהירו שלא יעבור על לאו של „לא תסיג", והעונש שנענש, הוא ובני ביתו, עד שחוד בתשובה שלמה, והחזיר את האבדה לבעליו הראשונים.

פרק ראשון

בכפ"ן אחד, אחוזת נחלתו של האדון הגרף רדזיבילוב, דר כמה שנים יהודי אחד, ושמו עזריאל בריסקר, ויהי האיש הזה חוכר את בית-הריחים, אשר אצל הנהר, ומן העסק הזה התפרנס בכבוד גדול, ולשלחנו היו מצפים גם בניו וחתניו. ואע"פ שהאיש עזריאל היה כפרי ובעל-בית פשוט, מכל מקום דרכו דרך הגבירים; נתן צדקה ביד רחבה, ובעיקר עסק במצות הכנסת אורחים, והיה מדקדק לקימה בכל פרטיה ודקדוקיה. בכפר הסמוך, גם הוא קנינו של אותו הגרף, ישב עוד יהודי אחד כמה וכמה שנים, ושמו יעקב רייף. ויהי האיש ההוא מוכסן הכפר, בעל בית-המרוח, וגם פרנסתו היתה מצויה בריוח. ושני השכנים האלה חיו בשלום איש עם רעהו, מעת שהכירו זה את זה, ומעולם לא היה ריב ביניהם. כל היהודים, הדרים בכפרי הסביבה, היה דרכם ללכת ולבוא בשבת קודש אל בית עזריאל בריסקר, להתאסף ולהתפלל בצבור, והוא הקצה ל„מנין" חדר מיוחד ובו „ארון-הקודש", גם עשה לו אוהל על גבי המים אצל הריחים לשם מקוה, ויתקן בתוכו תיבה ורצפת-נסרים מנוקבת, והמקוה היתה כשרה כדת, ובימי-הקץ היו טובלים בה.

נפש ישעי'

רסג

ד

בספר הלכות פסוקות תיו יהושע סעי' מה זו"ל: שוחטים המסיגים גבול רעיהם אף כי שאין לפסול שחיטתו משורת הדין שהחשוד לד"א אינו חשוד לכל התורה. ומה גם מאיסור קל לחמור. אמנם זהו כששוחט לעצמו אבל הממונה לשחוט לאחרים דצריך להיות אדם כשר וירא ה' מרבים וא"כ מאחר דתלמוד ערוך דעני המהפך בחררה ובא אחר ונמלו מיקרי רשע הרי הרשע אינו אדם כשר ואינו ירא את ה' ודאי וראוי הוא להתאמץ בכל עוז להסיר מכשול זה (שו"ת אדמו"ר סי' ט' ועי' פ"ת ס"ק ט"ז).

סיפורי מעשיות

ברוב השנים הופרה הידידות שבין שני השכנים בגלל ענין השדוכים; לעזריאל היה בן וליעקב — בת, ויואל יעקב להתחתן בשכנו עזריאל ולקחת את בנו לחתן, אך עזריאל סרב בדבר. ראשית, לפי שמשפחת עזריאל עולה ביחוסה על משפחת יעקב ולא נאה לו כלל להתחתן עמו, ושנית, המחותן עצמו איננו לפי טעמו, הוא אינו מתנהג בעניני היהדות בכשרות גמורה; קצת משכיל הוא, מן המתחכמים, על כן מאן עזריאל להתחתן עמו. ומזה נולד הרוגז בין השכנים האלה, והרוגז היה גדל יותר ויותר, עד שהחליט יעקב בלבו לקחת נקם מעזריאל על מאונו זה. וילך אל אדון הכפר, והתחיל לפתותו, שישכיר לו את בית־הריחים שעזריאל מחזיק בו. ואעפ"י שהאדון הגרף לא אבה לו בתחלה, אך יעקב זה לשון חלקה לו, ועל ידי דברי חנופה, מלשינות ופתויים שונים, הפך את לב האדון לרעה על עזריאל. יעקב זה אין כחו אלא בפיו, וילך להלשין על שכנו, שעוסק הוא בדברים אסורים, וגם מקלקל ומשחית הוא את בית־הריחים. ומלבד זה, הבטיח לשלם דמי שכירות, כמעט פי שנים, מאשר ישלם עזריאל. על הוספה כזאת לא יכול לותר גם הגרף, והלך והשכיר את בית־הריחים ליעקב, גם כתב חוזה ומסרו לידו, כמנהג. אחר הדברים האלה, שלח הגרף מודעה לעזריאל ויודיעהו, שעליו לעקור את דירתו בסוף השנה ולפנות את המקום לחוכר החדש, שהשכיר לו את בית־הריחים. כאשר נשמעה הבשורה הזאת בבית עזריאל, נתנו כולם את קולם בבכי ויללה; הזמן עד תום השנה קצר, רק כשני חדשים, ועסק אחר לשכור, אין זה נקל כל כך. נסה עזריאל ללכת אל האדון הגדול הגרף לבקש על נפשו, אך לא נתנהו לבוא לפניו, באמרם לו שילך אל הסוכן המנהל את עסקי האדון. וילך עזריאל אל הסוכן, ויבך לפניו בדמעות שלישי, אך הוא ענה, שאין אחרי המעשה כלום. מכיון שהאדון כבר חתם על החוזה ונמסר לידי יעקב שכנו, אין לחזור בדבר, ומלבד זה אין דרך האדונים בכלל לחזור בהם. עוד עצה אחת יש, אמר לו הסוכן, כאשר נכמרו רחמיו עליו: „יותר שכנו על כל העסק ויתחרט, יחזיר

ח

ומה שאמרו שם דבנהרדעא בדקו לה במיא, אפשר דכוונתם ג"כ על נגע דשכיח בעוה"ר בין השוחטים אפי' שיש בהם המעלות הנ"ל, והוא השגת גבול, אשר כבר הרעישו העולם בזה כל גדולי

סיפורי מעשיות

את החוזה ויפסיד את שלש מאות הכסף שנתן בערבון, ואז יוכל הוא להשתדל אצל הגרף, שהעסק יעמוד ברשותו גם להבא, אם יוסיף איזו הוספה". ואע"פ שידע עזריאל, שיעקב הוא שונאו, וגם איש אכזרי, מכל מקום אמר ללכת אליו הביתה, להתנפל לפניו ולבקש ממנו רחמים עליו ועל ביתו, שיחזיר את כתב החוזה לידי בעליו, ואת שלש מאות הכסף שעליו להפסיד ישלם עזריאל. וי"ך עזריאל ואשתו אל בית יעקב, ויבכו לפניו בדמעות שלישי, ויתחננו אליו, שירחם עליהם ולא יקפח פרנסת כמה משפחות. אולם לשוא בכו והתחננו, יעקב ואשתו פיגה הכבידו לבם, ולא אבו שמוע. וכאשר פצרו העלובים בהם מאד, הפכו אלה פניהם ונכנסו לחדר השני, ויסגרו את הדלת אחריהם. ויאמר עזריאל אל אשתו: "אם יעקב ופיגה רעיתו אטמו את אזניהם משמוע בקול בכיתנו, מוטב לנו לבכות ולהתחנן לפני שומע קול בכית עמו ישראל ברחמים, כי שערי דמעות לא ננעלו, והוא בודאי ירחם עלינו ויושיענו". וילכו וישוכו לביתם, והחליטו לנסוע אל סבא קדישא משפולי, שהיה מפורסם לבצל מופת גדול, לשפוך לפניו את מר נפשם.

פרק שני

וי"ט עזריאל עם אשתו לשפולי לפני חג השבועות, והיו מוכרחים להשאר שם גם לימי החג, כי לא עלה בידם לדבר עם סבא קדישא קודם החג. ואף על פי שכבר נתן שלום לצדיק, וגם הגיש לפניו "פתקא", ובו כתוב: "שלא יוכל אדם אחר לקפח פרנסתו", מכל מקום מוכרח הוא להשאר, כי בשעת קריאת הבקשה לא ענהו מאומה, רק אמר: "מן הסתם ישאר כאן לחוג חג השבועות, ויש עוד פנאי..." על כן נשאר עזריאל בשפולי ולא שב הביתה לחוג שם את חג הבכורים עם בני ביתו. וכל ימי החג לא היו לו ימי שמחה, כי אם הלך קדורנית; כולו מלא עצב ועגמת-נפש, ועל פניו לא נראה גם צחוק קל, ויתפלל בדמעות כמו ביום הכפורים.

ויד' ביום הראשון לחג השבועות, כאשר חלקו יין לכל המסובים מסביב לשלחן, נתנו יין גם לעזריאל. אך כאשר פתח עזריאל את פיו לשתות ולומר "לחיים", כנהוג, לא יכול להתאפק מבכי; עיניו זלגו דמעות, ומפיו לא הוציא אף הגה, ויצעק עליו סבא קדישא ויאמר: "שוטה! מדוע אתה בוכה? הלא חג שבועות היום, ולמה באת אלי להעציבני ביום הקדוש הזה שנקרא

רסה

נפש ישע'י

אחרונים ז"ל כמ"ש בש"ע התניא סי' מ' בשו"ת שבסוף הספר ובשו"ת דברי חיים בהרכבה מקומות בחיו"ד ח"א סי' מ' ובח"ב סי' כ' וסי' כ' דשחיטות השו"ב המשיג גבול רעהו אסורה והאוכל משחיטתו כאלו

סיפורי מעשיות

„יום התונתו ויום שמחת לבו“? האם באת אלי להשבית לי את שמחת החתונה? והלאי שהיית משבר את ידיך ואת רגליך לפני דרוך כפות רגליך על מפתן ביתי“. ודרכו של סבא קדישא נודע, שאם היה הפץ להמתיק את הדינין של איזה איש ולחלצו מן המצר, היה מבזה ומקללו ברבים. אולם עזריאל לא ידע סוד זה, ויהי כשמעו את הדברים הקשים כשהם יוצאים מפי סבא נתבהל מאד, וכמעט שנתעלף מרוב פחד וצער. אז פנה אליו סבא וידבר אליו רכות לאמר: „האם זוכר אתה מה שקרה בביתך לפני שש שנים, בערך? עני אחד דפק על דלתי ביתך בליל חרף קר, ואתה פתחת לו את הדלת והכנסת אותו לתוך ביתך. גם הכינות לו חמין לשתות, והחיית את נפשו ממש, ונתת לו מקום לשכב ולישון כל הלילה. ליום המחרת קם העני, נטל את ידיו והתפלל, ואחרי כן אמר שהוא רוצה לבדוק את מזוונות ביתך על הטובה שעשית עמו. וילך האיש ויבדוק את המזוונות וימצא, שבשני פתחים לא היו כלל מזוונות כי אם נייר ריק, ואמרת אין זה רק שהנכרי הידוע לך גנב את המזוונות מתוך הנייר...“ ויען עזריאל ויאמר: „אמת נכון הדבר, זוכר אני את הכל.“ „אני הייתי העני הזה — הוסיף סבא קדישא — ואתה אל תירא כלל, בלי ספק יעזור לך השם יתברך ויהפך לך את הקללה לברכה“. ויצו עליו לשתות את היין ויאמר: „לחיים“, כמנהג, ויאמר לו עוד: „הנה שמך עזריאל בן דבורה, והיום קראנו ב„אקדמות“ את הפסוק „עד ב יקר אחסנתיה חביבין דבקעת“, עד ב הרי לך ראשי התיבות של שמך עזריאל בן דבורה. ובזכות מצות הכנסת אורחים יתקיים בך שתהיה „יקר אחסנתיה“, ותחשב בין חביבי המקום, למען תשאר „דבקעת“, היינו תשב על מקומך וכנך כל ימי חיך, ולא יוכל איש להזיזך ממקום פרנסתך“. אז נהפך עזריאל לאיש אחר וישב לשלחן הסעודה בלב שמח.

ברתום החג נכנס עזריאל ואשתו אל סבא קדישא להפרד ממנו בברכת שלום, ויספר לפניו עוד הפעם את פרשת צרותיו, ואת כל מה שעשה לו שכנו יעקב בהסיגו את גבולו. ויבך הוא ואשתו, ויבקשו עצה ממנו, להצילם מחרפת הרעב. ויקח סבא קדישא ניר ודיו ועט, ויכתוב את הדברים האלה: „אתה יעקב! שמעתי עליך שאתה רוצה להסיג את גבול שכנך עזריאל, על כן אני מזהירך שאסור לך לעשות כן, ואם יש לך איזו תביעה עליו, הזמינהו לדין תורה. ואם לא תשמע לדברי תתחרט; ואין עונשין אלא מזהירין תחלה, ואם תאבה ותשמע תתברך. הק' ליבוש משפולי“.

רטו

נפש ישעי'

אוכל נבלה, וכ"כ הרבה גדולי אחרונים, ומפני שבדבר קל השוחט מורה היתר לעצמו שאין זה מקרי השגת גבול, והאמת אינו כן כמבואר בשו"ת גדולי אחרונים ז"ל עי' בשו"ת בית שלמה סי' י"ט האיך מקרי לענין זה השגת גבול. ע"כ בדקו לו להשו"ב במיא דתיבת מיא נומריקן משיג יגיעות אחרים. וכתב בשו"ת דברי חיים סי' מ"ז בחו"מ דאפי' לפושעי ישראל אסור להשיג גבול כיון שבעוה"ר ששנאת חנם גבר בעולם ובנקל יאמר על אדם כשר שהוא פושעי ישראל. עיי"ש.

ומה שאמרו שם דר' ששת בדק לה בריש לישנא, כבר דרשו בזה הספרים הקדושים אם אין השו"ב בעל לשון הרע שזה ג"כ

סיפורי מעשיות

מסר סבא קדישא את פסת הניר לידי עזריאל ויאמר אליו: „כאשר תבוא הביתה, תלך תיכף לשכנך יעקב ותמסר לידו את הפתק הזה, ותאמר לו שהיית בביתי ואנכי הבטחתיך שתשאר על מקומך. והיה אם ישמע לדברי אלה — מוטב, ואם לאו, תשכר לך דירה באותו הכפר או בכפר הסמוך, ותעקר את דירתך מבית הריחים לזמן קצר, עד אשר יבוא אליכם ויבקשכם, שתקבלו מידו את ה"חווה", והוא יצא משם בפחי נפש“.

ויסע עזריאל ואשתו הביתה, ויעשו כדברי סבא קדישא, אך האיש יעקב לא שם לבו לדברי עזריאל, ויזרק לו את הפתק בשחוק ויאמר: „אותו חרבי שהיית אצלו הוא מושל בעירו, ופה בכפר הלא יש לנו מושל, ברוך השם, האדון שלנו“. וילך עזריאל לביתו, ויקיים את כל דברי סבא קדישא, וישכר לו דירה בכפר הסמוך. כאשר הגיע היום המוגבל, עקר עזריאל את דירתו מבית הריחים, וילך לשבת בבית החדש אשר שכר לו, ויעקב שכנו קבע את דירתו בביתו הוא.

לא ארכו הימים, ותלך פיגה אשת יעקב אל האהל אשר אצל בית הריחים לטבול במי המקוה הכשרה, שהכין ותקן עזריאל, ולא חפצה לנסוע העירה. גם דרכן של השכנות היה לטבול ולהתרחץ שם בימי הקיץ, עוד מן הימים הראשונים שבנו שם את האהל. ויהי ברדת פיגה אל מקוה המים, לקחה אתה את בתה הגדולה, כדי שלא תהיה שם יחידה וכי תשמור גם על הבגדים. ומפני שהיה אז הקיץ בתקפו, והחום היה גדול, ישבה לה הבת על מפתן האהל, תחת העצים שהיו נטועים מסביב, ואמה נכנסה בפנים האהל להתרחץ ולטבול כדרכה תמיד. אבל בפעם הזאת קרה לה מקרה נורא: כאשר ירדה על המדרגות לטבול, נשברו תחתיה המורדות עם נסרי הרצפה, ותפול לתוך עמקי המים, ולא הספיקה לצעוק אף צעקה אחת. מחמת הפחד והבהלה נתעלפה מיד ולא ידעה מה עמה, גם בתה אשר ישבה למעלה על מפתן האהל בחוץ, לא שמעה מאומה, ולא ידעה כלל מה שעבר על אמה בפנים האהל.

רסז

נ פ ש י ש ע י

מצוי בעוה"ר אפי' בין שוחטים וראים שנכשלים בזה. והנה אף דלא מצנין פוסקים שיפסול השו"ב עבור זה, מ"מ בכלל רוע מעללים הוא בזה. ובפרט כשמוציא שם רע על הכירו נקרא שוטה רשע וגם רוח. וכשנתברר ששקר ענה בו דאז הוא פסול לעדות אפילו בפעם הראשון כמבואר ביו"ד סי' ב' ובבאה"ג שם אות ו' ועי' בשו"ת בית יצחק סי' כ"ט בענין זה ובשאר גדולי אחרוני' ז"ל. וזה כוונתם בדקון בריש לישנא.

סיפורי מעשיות

פרק שלישי

ויהי כאשר נשברה הרצפה תחת רגלי פיגה אשת יעקב ותפול לתוך המים, כי התעלפה, ותצא במקומה מתוך מעמקי המים אשה אחת מבנות השדים, אשר משכנן בנהרות ובפרט במים הנוהרים אצל הריחים, שהיתה דומה לפיגה בקומתה ובקלסתר פניה. בת פיגה שישבה על מפתן האהל, והביטה מדי פעם בפעם מאחוריה לראות את אמה העולה מן הרצפה, בראותה את אמה עולה מן המים והיא מתלבשת כדרכה, לא שאלה אותה שום דבר ושתייהן לא דברו מאומה. אחרי שלבשה האשה את בגדיה, בגדי פיגה, ותצא מן האהל, הלכה אחריה גם בתה, ותבאנה שתיהן הביתה, דירת יעקב. והנה הבת, שלא ידעה כלל את דבר האסון שקרה את אמה, שבה למלאכתה ולעבודתה אשר בבית, ואחר כך יצאה לשוח עם חברותיה. גם יעקב לא היה בבית, כי היה טרוד עוד בבית-הריחים, רק הילדים הצעירים היו בבית וישחקו וישתובכו, ויחשבו שהאשה הזאת היא אמם. ויהי כאשר קרבו אליה הילדים, ויבואו אליה בדרישות שונות, כדרכם תמיד לבוא לפני אמם, ולבקש ממנה בקשות שונות, לא ענתה אותם מאומה, רק הרחיקה אותם מפניה וגם דחפה אותם החוץ והרחק. אחר כך הלכה ותקח את כל הקדרות עם התבשילים, שהיו מוכנים לסעודת הערב לכל בני-הבית, ותאכל מן הקדרות. כראות הילדים שהאם אוכלת, הקיפו אותה בצעקות, כדרכם תמיד, וידרשו ממנה לתת גם להם לאכול. אולם היא לא ענתה אותם דבר, אך דחפה אותם מפניה בדחיפות ובעיטות, עד שהם התחילו לצעוק ולבכות. בתוך כך שמעה הבת הגדולה בחוץ את הבכיות והצעקות של הילדים בפנים, ותמהר הביתה לראות ולדעת מה שם. אך מה נבהלה בראותה את מעשיה המשונים של אמה, העימדת אצל התנור, ופניה מכוסים, והיא מעוטפת עוד באותם הבגדים שבאה בהם מן הרצפה, ואוכלת מן הקדרות. אוכלת בלי הפסק שלא כדרך בני אדם. ויהי כאשר קראה הבת: «אמה! אמה! שבי במקומך ואתן לך לאכול, הלא זאת היא סעודת הערב שהוכנה לכולנו». לא ענתה מאומה, אך עמדה ואכלה, כאלו לא שמעה כלל את דברי הבת. ותגש הבת אליה להביט בפניה ולדבר

רמח

נפש ישעי'

ואפשר דזה הוא כוונת רבו"ל במס' עירובין דף כ"ה ע"ב אמר ר' אילעי כג' דברים אדם ניכר בכוסו ובכיסו ובכעסו, ודקדק המזורש"א בח"א דמה שייכות יש לג' דברים הללו זל"ז. ונ"ל דהנה קודם למאמר זה מיירי מאדם ההולך בדרך, היאך יתנהג לענין תפילה. והנה אנן קי"ל דההולך בדרך ורוצה לאכול בשר דצריך

סיפורי מעשיות

עמה, גם חפצה להסיר את המעטפה אשר על ראשה, אולם גם איתה דחפה, ותפול הבת ארצה, ותתן קולה בבכי וצעקה. כאשר ראו הילדים, שאחותם הגדולה בוכה וצועקת, התחילו כולם לבכות ולצעוק יחד, עד שאחד מהם רץ החוצה ויבוא אל בית-הריחים ויצעק: «אבא! אבא! בוא מהר!» כשמוע יעקב את צעקת הילד נגש אליו ושאלהו: «מה בבית?» אך הילד היה מבוהל ולא ידע מה לענות כראשונה. אחרי כן ענה בקצור: «האם מכה אותנו ותאכל את כל סעודת הערב». וירץ יעקב אל ביתו, ויבהל גם הוא, בראותו את כל הילדים כשהם בוכים, ובתו הגדולה שוכבת על הארץ ובוכה וצועקת. ועוד יותר השתומם, כאשר ראה את אשתו מעוטפת במלבושי הרחצה, עומדת אצל הכירה ובידיה קדרה שהריקה אותה כולה, ולא ידע יעקב מה לעשות, והתחיל לצעוק: «פיגה! פיגה! מה לך? מה עשית?» אולם אחרי כן כאשר ראה את בתו, והנה היא שוכבת על הארץ וצועקת: «ראשי! ראשי! — רץ אליה וירימנה מן הארץ, ויחבוש את ראשה במטפת טבולה במים קרים. וידבר גם עם אשתו, וינס לקחת ממנה את המעטפה ולהביט בפניה, אבל גם אותו דחפה דחיפה עצומה, ויפול ארצה. אך הוא קם תיכף על רגליו, ויגש אליה עוד הפעם, והתחיל לבכות ולהתחנן לפניה, שתענהו על שאלותיו, ותאמר לו מה היה לה. אז נתפרץ מפיה שחוק איום בקול משונה, כקול בהמה או חיה, עד שנבהלו כולם מן הקול הנורא הזה. אחר כך נגשה אל הדלת ותפתח אותה, ותצא אל הפרוזדור, ומשם עלתה דרך המעלות על העליה, ותשכב לישון על העשב והחציר אשר שם.

כאשר נתישבה מעט דעתם של יעקב ובתו, החליטו לעלות אחריה על העליה, ויעלו שניהם, ופנס מאיר ביד יעקב, ויראו והנה היא שוכבת על החציר מעוטפת כבראשונה, ויגשו אליה לאט לאט להביט בפניה, ויבקשו אותה לרדת למטה, ותשכב במטתה אשר בבית. אולם כאשר נגשו אליה ישבה לה, ותחטוף את הפנס המאיר מיד יעקב, ותשליכהו ארצה, ושוב פרץ מפיה שחוק נורא בקול משונה כבראשונה. וירדו יעקב ובתו מן העליה, והניחו אותה שם שוכבת על החציר, ויאמרו: «אין זה כי אם נבהלה באהל הטבילה, ונטרפה דעתה עליה ונטתגעה; ובכן תשכב לה שם עד הבקר, ואז נראה את מעשיה ונדע לעוץ עצה». וילכו לישון, כלילה נדדה שנתם, ובבקר השכם עלה יעקב על העליה, וימצאנה שוכבת על החציר וישנה, ולא רצה להעיר אותה משנתה

נפש ישעי'

רסט

לחקור על השו"ב אם יש בו ג' מעלות הנ"ל כמ"ש בשמ"ח סי' א' ע"י ח' דאסור לאכול עד שיחקור כנ"ל. (ולא כאותן המון עם כשרואין בא' שמדקדק באכילה ואינו אוכל בכל מקום בווא, המה אומרים שזה הוא מדת חסידות, דבאמת אסור לאכול מצד הדין עד שיחקור כנ"ל) ובא"א לחקור כתב שם השמ"ח דצריך לבדוק הסכין ששחט בו בשר זה וגם ישאל לבני מתא אם אין השו"ב רגיל בשכרות או שאר רוע מעללים. וכן הוא ביפה לבדיקה מהיד אפרים שבסוף יו"ד דפוס ווילנא עי"ש. ע"כ בא ר"א ואמר אפי' נמצא שלם

סיפורי מעשיות

בחשבו, אולי אחר השינה תתישב עליה דעתה ותתפקח. וירד יעקב מן העליה בלאט, וילך לראות באהל המקוה מה נהיה שם, וירא והנה נסרים מהרצפה צפים על פני המים. ויתפלא מאד, ויקח מקל ארוך ויבדוק את הרצפה וינסנה, וימצא שרצפת המקוה נתקלקלה כולה. ויאמר יעקב: «אכן גודע הדבר, כאשר ירדה לטבול, נשברו תחתיה נסרי הרצפה ותפול לתוך מעמקי המים, ואף שעלתה אחרי כן מתוך המים, מכל מקום, מחמת הבהלה, נטרפה עליה דעתה». ויבוא יעקב אל ביתו ויספר לבתו, שנודעה לו סבת המחלה, כי כמעט שטבעה במעמקי מי המקוה, מחמת שנפרצו תחתיה הנסרים מרצפתה, שהיו בודאי ישנים ובלתי חזקים, ומפני שנתבהלה גשתטית. וינחמו זה את זה, כי הרופאים בודאי ימצאו לה מזור ותרופה, מאחר שנודעה להם סבת המחלה.

פרק רביעי

ויהי בבקר, אחרי אשר הקיצו הילדים וכל בני־הבית משנתם, ויחלו להכין סעודת־שחרית כדרכם בכל יום ויום. ואחרי אשר הוכנה הסעודה, ירדה האשה מן העליה, מעוטפת כמו אתמול, ותקח את כל הלחם, הקדרות עם התבשילין, ותעלם על העליה, ותאכל את הכל — ואת הקדרות הריקות השליכה על הרצפה אשר בפרוודור, ושוב שכבה על החציר לישון. ומפני שעד עתה כמעט כולם נדחפו והוכו על ידה, פחדו לעלות אליה, פן תדחפם ותשליכם מן העליה ארצה. מה עשו? עמדו על המעלות והסתכלו במעשיה מרחוק. והיה בהכינם בבית סעודת־הצהרים, ירדה שוב ולקחה את כל המאכלים ועלתה עמם על העליה, אכלה את הכל, ואת הכלים הריקים זרקה על הארץ, ואחרי־כך שכבה על החציר לישון.

כן עברו שלשת ימים, והיא התנהגה כן בכל הסעודות, והיו מוכרחים לבשל פעמים כל סעודה וסעודה, ונתפרסם הדבר בכל הכפר שפיגה אשת יעקב גשתגעה. ביום הרביעי אמרה בת יעקב אל אביה: «אבי יקירי! מה תהיה התכלית? הלא אתה רואה שבצרה גדולה אנחנו. אולי בא עלינו העונש

ער

נפש ישעי'

כהמעלות הנ"ל אפ"ה צריכין לדרוש אם אדם הגון הוא. ובמה יכיר בו שהגון הוא, ולזה אמר בכוסו, ר"ל אם אינו רגיל בשכרות. ובכיסו, ר"ל אם אינו משיג גבול אחר. ובכעסו ר"ל אם אינו מוציא שם רע על חבירו שזה בא ע"י כעס. ולהשומע יונעם ויתברך לדור דור. ויזכה למכוח טבח כהר המור, ולשמוע במהרה בשורת קול התור בגמטרי' יונה זאב בן אסתר תחי'.

(מס' מראה ראוי')

סיפורי מעשיות

הזה, מפני שכרתנו אוכל מפי כמה משפחות שישבו כאן לפנינו? הלא המה עזריאל ובניו וחתניו. על-כן עליך לנסוע אליו ולהחזיר לו את בית הריחים, ובזכות זה אולי תרפא אמי היקרה". ובאמרה את הדברים האלה, פרצה בבכיה גדולה. אולם אביה היה איש קשה-לב וקשה-עורף, חוקר ומשכיל, ויאמר אל בתו: "אל תוסיפי לדבר עוד דברי שטות כאלה, לו בא השגעון עליה בלי שום סבה, שלא על פי דרך הטבע, או היה מקום לדברך אלה. אבל הלא אנחנו יודעים את סבת מחלתה, שנתבלבלה מחמת שנפרצה הרצפה תחת רגליה בשעת הטבילה, ואם כן, מה ענין זה לעסק הריחים? הלא מקרים כאלה, מעשים הם בכל יום, שאנשים משתגעים מחמת סבות שונות, אף על פי שלא הסיגו גבול. ועתה את דורשת ממני, שבשביל ספק קל שבקלים נפסיד את הפרנסה, הלא גם את כאחת המשוגעות תדברי, ואם אין את מאמנת לדברי, אנכי אסע מחר העירה ואביא הנה רופא מומחה, ונשמע מה יאמר הוא".

ויעש יעקב כן, ויסע העירה והביא דוקטור מפורסם, ויספרו לו את כל התנהגותה, אך הרופא אמר שאי אפשר לו לומר מאומה עד שיבדקנה היטב. ויחשבו תחבולות מה לעשות, ואיך לסדר את הדברים, שהרופא יוכל לראותה ולבדקה כהוגן. ויאמרו להמתין עד שתדך מן העליה לקחת לה אוכל, ואז יתפסוה אנשים גבורים, ויחזיקו בה בכח, עד אשר הרופא יבדקנה היטב ויעמוד על מחלתה. ויקח יעקב ארבעה אנשים ערלים גבורים, ויעמידם להיות נכונים לתפשה ולהחזיקה, כאשר תדך מן העליה, וכן היה: כאשר ירדה, בזמן סעודת-הצהרים כדרכה, מעוטפת במעטפה על ראשה, ותלך ישר אל הכירה לקחת את הקדרות, קפץ עליה אחד מן הערלים הגבורים ויתפסנה ביד אחת. אבל היא פערה פיה בשחוק איום ובקול משונה, ותחטוף את הקדרה בידה השניה, ותשפוך עליו את התבשיל הרותח, והאיש נכוה בפניו ובידיו, ויעזבנה לנפשה והתחיל לצעוק מרוב כאב. מיד קפצו עליה שלשת הערלים הנשארים, אולם היא התחילה להסתובב עם קדרת-הברזל הריקה אשר בידה, ותך על ימין ועל שמאל, עד אשר כולם יצאו פצועים והדם זרם מעל פניהם וידיהם. ויצעקו כולם מרוב פחדם וכאבם, וצעקה ויללה נשמעו בבית, וירצו כל האנשים הנמצאים בבית החוצה, גם הדוקטור קפץ דרך החלון, והיא נשארה

נפש ישעיה'

רעא

1

ובספר דרכי תשובה על יו"ד סי' א' ס"ק רי"א ד"ה אלא מבה ידוע
 וז"ל: עי' בכנה"ג חו"מ סי' ק"מ בהגהת המור אות קמ"ט שכ'
 דהשו"ב שהחזיק לשחוט במקום אחד אין כח בשום אדם להוציאו
 מחוקתו ועיי"ש עוד באות קמ"ז שכ' דכל שהחזיק בשום מינוי מהקהל
 אינם יכולים לסלקו אא"כ אינו מתנהג כשורה במינויו עיי"ש (ועי'
 בא"ח סי' נ"ג ובנושאי כלי הש"ע מענינים אלו) ועי' בשו"ת מהרי"ק
 שורש נ"ז סוף ענף א' ובשו"ת מהרש"ל סי' ק' . . . ועבשו"ת דבר
 משה קמא סי' ס"ג שכ' דאם הוא ממונה מקהל לשו"ב אף שלא

סיפורי מעשיות

בבית לבדה. ותקח את הקדרה השניה עם התבשיל, ואת כל הלחם אשר
 מצאה בבית, ותלך ותעל על העליה. שם ישבה לה על החציר ותאכל את
 התבשילים ואת הלחם, ואת הכלים הריקים השליכה ארצה, כדרכה מדי פעם
 בפעם. כאשר ראו יעקב ושאר האנשים שלקחה את המאכלים והלכה למקומה,
 שבו הביתה, ויחלו לחשוב עצות ותחבולות מה לעשות. ויספר יעקב לדוקטור
 את סבת מחלתה, וגם הוא הסכים לדברי יעקב. שהבהלה היא סבת מחלתה,
 שעל ידי הפחד חלשו עצבי-המוח. גם אמר שדרך המשוגעים האלה, שבשבעות
 הראשונים למחלתם הם גבורים וחזקים ומאכלם הוא שלא כדרך הטבע, אוכלים
 הם כמו סוסים. כשמוע יעקב את דברי הדוקטור אמר לבתו: "שמעי נא, בתי,
 את דברי הרופא, שגם הוא מסכים לדברי, שהשגעון הזה הוא מקרה טבעי."

ויבקש יעקב מאת הדוקטור עצה, לדעת איך להתנהג אתה להבא, ויאמר
 הרופא אל יעקב ואל בתו: "הלא תדעו, אם תכינו לה סעודות כאלה
 בכל יום ויום, היא תתגבר בכל פעם יותר ויותר. על כן עצתי שלא תכינו
 בעבודה כל מאכל, רק תבשלו בשבילה מים עם עצמות גדולות של בשר,
 שתחשוב שאלה הן בשר, ועוד קדרה אחת עם תפוחי-אדמה כדי להחיות את
 נפשה. ואחרי עבור איזה זמן יחלש כחה לאט לאט, עד שתחלה ותשכב ולא
 תוכל ללכת, ואז תורידו אותה מן העליה, תרחצו אותה ותשכיבוה במטה, ואם
 אבוא אליה אז, אבדקנה היטב ואקוה לרפאותה. וכדי להחיש את חלישות כחה,
 אכתב לה גם "רצפט" לקחתו בבית המדקחת, ולשפוך ממנו חלק ידוע בתוך
 התבשילים, שיכינו בשבילה בכל יום ויום. אך עליכם להזהר שלא תכינו את
 מאכלכם בבית הזה, כי אם בבית אחר, בבית אחד השכנים, ושם גם תאכלו
 את כל ארוחותיהם". דברי הרופא מצאו חן בעיני יעקב, ויודה לו על עצתו
 המחוכמת, וישלם לו בעד טרחתו ביד רחבה וישלחנהו לביתו.

ערב

נפש ישעי'

בקנין אסור לשום אדם להשיג גבולו ואסור לבני הקהילה להעבירו
דיש לו דין פועל דשכירות פועל אין צריך קנין ופשוט דאסור לאחר
לשחוט שם דהוי בכלל קהל שעשו תקנה וכו' אולם אף אם לא קבלוהו
עליהם רק שמעצמו החזיק שם בעסק השו"ב ג"כ אסור לאחר לשחוט
שם ולהשיג גבולו דעכ"פ הוא בכלל עני המהפך בחררה ואסור משום
מעם פסקו לחיותי' עיי"ש ועי' בדבריו במהדורא תניינא סי' נ"ד
ועכשו"ת שם ארי' חלק חו"מ סי' ל"ז מ"ש בענין זה.

סיפורי מעשיות

ויהי ממחרת ויעשו כאשר צוה הדוקטור. כל בני-הבית הלכו אל בית השכן,
ויאכלו שם את אשר הכינו להם, ובביתם הכינו לאשה קדרות מים
בלי אוכל, רק עצמות גדולות ותפוחי-ארמה. והנה בזמן שכל בני-הבית ישבו
בבית השכן, ירדה היא מן העליה ותבוא הביתה לקחת לה לאכול, ותחפש אחרי
לחם ושאר מאכלים ולא מצאה. ותקח את הקדרות מן הכירה, ותאכל מן
התבשילין אשר בהן. אבל תיכף הכירה שמרמים אותה, והתחילה להתנקם
בכלי הבית: שברה את הכלים, הקערות והקדרות. אחד כך לקחה סכין
ותחתך את כל הכדים והכסתות, ותזרק את הנוצות דרך החלון החוצה. אנשים
רבים התקבצו מסביב לבית יעקב, אך כולם פחדו להכנס לבית פניהם. ואחרי
ששבה ועלתה לעלית הגג, נכנסו האנשים הביתה וידאו את החורבן הגדול
אשר בבית. יעקב ובתו דאו את הנזק הרב שהיא הסבה להם. הבינו שעצת
הדוקטור היא שטות ואינה ישרה כל כך כמו שחשבו מראש. ויפחדו שמא
תעשה ככה גם בעת ארוחת הצהרים. ומלבד זה חששו פן תבוא גם לבית
שכנתם או לבית הדיחים, וגם שם תסב להם חורבן כעין זה, ויאמרו שאין
חכמה ואין עצה כי אם להכין לה אוכל די צרכה. כאשר הכינו עד עתה.
וימהרו להכין לה שתי קדרות מלאות אוכל וגם לחם לעת סעודת הצהרים.
וכך היה: כאשר ירדה ברחו כולם מפניה ויצאו מן הבית, והיא לקחה לה
את הלחם, ואחרי כן טעמה את המאכלים ותדא כי טובים הם, ותקח את הכל
ותעל למעלה, ולא הסבה שום נזק. אז הבינו שאין להם עצה אחרת, כי אם
להכין פעמים בכל יום ויום שתי קדרות מלאות תבשילין עם לחם, והיא
תתן להם מנוח. ויתחילו לחפש אחרי תחבולות אחרות איך אפשר לרפאותה,
ויאמרו לעדכב בתוך המאכלים סממני רפואות ולהביא לה ארוכה למחלתה
על ידיהם.

נניח את יעקב ובני ביתו בעבודתם, להכין מדי יום ביומו אוכל עם כמה
מיני רפואות לשם המשוגעת, ונסודה ונראה מה שנעשתה לפיגה אשת
יעקב האמתית.

נפש ישעיי

רענ

והנה לענין דיעבד אם עבר שו"ב אחד ושחט בגבול רעהו עי' בשו"ת הרב ז"ל שבסוף הש"ע שלו סי' מ' שכ' שהשוחט במקום שחבירו מוחזק בו ומסיג גבול רעהו נקרא רשע ואסור לאכול משחימתו עיי"ש ועי' בשו"ת בית שלמה ח"ב סי' י"ח שהביאו והביא ראיות לדבריו ומחזק יסודות דין זה שכן עיקר להלכת למעשה עיי"ש באריכות

פיפורי מעשיות

פרק חמישי

אורנו הנהר שעמד על יד בית הריחים, וגם המקוה ששם טבעה פיגה אשת יעקב, היה רחוק כחצי פרסא בערך מן הנהר הגדול הנקרא דניפר, אשר בו עברו הרבה אניות סוחר. והנהר הזה שעל ידו בית הריחים, היה שוטף ועובר עדי נפלו בנהר הגדול, הנהר דניפר. אצל חופי הדניפר, נמצאים הרבה כפרים מעבר מזה ומזה, וגם יש מקומות שלא נמצא שם שום כפר, רק יערות גדולים ושדות מלאים עשבים, הגבוהים יותר מקני הדגן; והמקומות האלה נקראים "סטיפות". גם יש הרבה קרקעות, מהלך פרסאות, אצל חופי הנהר דניפר, שהן מדבר שמם וארץ מלחה. ויהי כאשר נפלה פיגה אשת יעקב לתוך המים ונתעלפה, סחפה המים מתחת, הזורמים בחזקה, הלאה, עד שצפה ממעל על פני הנהר, ושטה עם זרם המים עד שנסחפה אל תוך מימי הנהר הגדול, נהר דניפר. ותוך זרם המים של הדניפר נסחפה כמה פרסאות, עד שנזרקה על חוף של חול, במקום מדבר שמם, ותשכב שם עד אור הבוקר. השמש התחילה לזרוח ותשלח על גוה הקר קרני אורה החמות, והפיהו בה נשמת חיים. היא הקיצה מתוך ההתעלפות ולא ידעה מה היה לה, בראותה שהיא שוכבת ערומה תחת כפת השמים, על שפת נהר גדול כמו ים. היא לא זכרה כלל מי היא, ומה עבר עליה, ומאין היא באה הנה, כי דעתה היתה מטורפת עליה מעט, ולא חשבה בשום דבר, רק חפשה אחרי איזה מקום סתר לברוח שמה ולהסתר. ותשא את עיניה ותרא, כי לא רחוק ממקומה נמצא מקום הרבה עצים על שפת הנהר, והעצים הולכים ומשתרעים גם על פני המים, והם כובשים חלק מהנהר, ותרץ שמה מהר, והסתתרה בין העצים אשר על ה"קמפא", ותשב לנוח. ויהי כאשר שבה למנוחתה, התחילה לחקור ולעיין היטב בדבר ולהזכר איך באה לכאן, ולאט לאט שבו אליה כח זכרונה ושכלה ותדע מי היא. גם נזכרה איך נפלה לתוך המים, והבינה שברוך נס הציפו המים אותה ונסחפה לתוך הזרם החזק של הנהר הגדול הזה, עד אשר הגיעה הנה, לתוך המדבר הזה, היא לא ידעה באיזו ארץ היא נמצאת; מי יודע כמה פרסאות היא צפה כבר על פני המים? איזה משפחתה, אישה וילדיה? התשוב עוד בחיים אל ביתה לראות את בעלה וילדיה? ומתוך מחשבות והרהורים התחילה לבכות מאד. אחר כך התחילה להרגיש שהיא רעבה, ותלך לחפש

רעד

נפש ישעי'

וכ"ב בשו"ת מאמר מרדכי (מהגאון רמ"ז מלכו"ז ז"ל) סי' כ' ובשו"ת שואל ומשיב תליתאי ח"א סי' י"ט וסי' כ"א ובשו"ת דבר משה תניינא סי' פ"ג עיי"ש ועי' עוד בשו"ת בית שלמה שם מ"ש בענין זה והעלה כן לדינא דשו"ב שעובר על היזגת גבול רעהו ושוחט במקום שהחזיק שם אחר לשו"ב ה"ז נקרא גזלן גמור ואם שנה ושילש בזה ה"ז נקרא

סיפורי מעשיות

אחרי מזונות להשקיט את רעבונו. ובדרך עלתה מחשבה בלבה. שצריכה היא למצוא לה איזה מקור למזונותיה. הלא במקום מדבר ושממה היא נמצאת. בראשונה חשבה לעלות על איזה עץ גבוה שעומד על שפת הנהר, ולהיות צופה מרחוק, ואם תראה ספינה ממרחק תבוא, תצעק בכל כחה עד שישמעו אנשי הספינה ויבואו לעזרתה. אך לבסוף נמלכה בדעתה שלא נכון לעשות כן, הלא אפשר הדבר שהאניה תהיה של שודדי הים, המצויים מאד במקומות האלה, ואם תפול לידיהם, יתעללו בה בראשונה, ואחרי כן ימכרוה ממכרת שפחה; לא תעשה כדבר הזה, מוטב לה למות ברעב מלנפול בידי שודדים. ויהי כאשר התחיל הרעב לענותה, ותחפש אחרי אוכל על האדמה כמו על העצים, אולי תמצא איזה דבר הראוי לאכילה. ולאשרה מצאה על ה"קמפא" פירות שאפשר לאכלם. כאשר הלכה הלוך וחפש, ראתה על מקום אחד גדלים הרבה דובדבנים אדומים, כחול הים לרוב; גם מצאה שם הרבה עצי אגוז אשר מפירותיהם אפשר להתפרנס בשעת הדחק, ותשמח בלבה, כי ראתה בדבר הזה ישועת אלקים, שהוא עומד לימינה ולא תגוע ברעב. ותלקט הרבה דובדבנים אדומים, ותאכל ותחי נפשה, גם מן האגוזים לקטה ותאכל.

ביום הראשון לא עשתה מאומה, רק הסתתרה בעבי היער בין סבכי העצים, כי יראה מאד, פן יבואו למקום הזה ביום אנשים רעים או גזלנים. רק פעמים אחדות היתה מטפסת ועולה על ראש איזה עץ גבוה, לראות אם שטות אניות בנהר הזה או בים זה, כי לא ידעה אם זה הוא נהר גדול או ים; כל כך היה הדניפר רחב במקום ההוא. גם על הסביבה, הגדולה והרחבה אשר ביבשה, היתה מבטת היטב לראות מה נמצא שם, אבל לא ראתה שום איש. מלבד כמה מיני עופות אשר קננו שם על העצים, הפריעה אותה בכל פעם ממנוחתה גם ארנבת אחת, אשר רצה ממקומה הנה ושוב. לפנות ערב התחילה לתלוש עלים הרבה וענפים רכים, והציעה אותם כמו מצע לשכב עליו בין העצים, ואחרי שלקטה הרבה דובדבנים וקטפה לה אגוזים ותאכל די שבעה, שכבה לישון.

ביום השני קמה ממשכבה בבקר השכם, והתחילה ללכת על ה"קמפא" הלאה לתור אותה. ויהי במצאה עץ גבוה ביותר, טפסה ועלתה על ראשו. לראות ולהכיר את כל הסביבה. אולם בכל הסביבה לא ראתה לכל מלוא מבט

נפש ישעי'

ערה

מומר לאותו דבר ואפי' בודק סכין ונותן לו לא מהני עיי"ש באריכות ועי' בס' דעת תורה סוף סי' זה שהעתיק שלשה מכתבים משלשה מצוקי תבל מהגה"ק משיפיטיוקי זצ"ל ומהגה"ק מסאוריאן זצ"ל ומהגה"ק מ' אברהם יהושע העשיל מאפטא זצ"ל בענין שו"ב הכא להשיג גבול רעהו וגם בענין חזקת של העיר בכפרים שמכיבותי'

סיפורי מעשיות

עיניה מקום ישוב, רק מעבר השני של ה"קמפא" נראה לפניה עמק רחב משתרע, ושם גדלים עשבים גבוהים. ותרד מן העץ ותלך שמה למקום העשב, ותתלש מן העשבים, הגבוהים כשתי אמות בערך, ותאלמם לאלומות, ותשב עמהם למקומה הראשון. והיה בראותה שהעשבים האלה ארוכים, דקים ורכים הם, ותנס לקלוע מהם מחצלת, וכאשר עלה הדבר בידה, ארגה מהם גם מלבושים, לכסות את מערומי גופה. ותעש לה שתי מחצלות גדולות, וגם קלעה לה מן העשבים חגורה ארוכה ורחבה; במחצלת אחת כסתה את גופה, ועליה חגרה את החגורה, והמחצלת השניה היתה לה למעטפה, ועטפה בה את ראשה וכל גופה. שלשה ימים עמל בעבודה הזאת, להכין לה את שתי המחצלות האלה, ואחרי כן התחילה לחשוב איך להכין נעלים לרגליה היחפות, שנפצעו בין האבנים, הקוצים והדרדרים, הממלאים את כל המקום. ותעל על שפת הנהר ותחפש אחרי מקום טיט וחמר, ותקח מהם ותערבבם עם חול, ותגבל את החמר הזה לרפוס עקב הרגל, ואת הרפוס הזה הניחה מול השמש הזורחת, עד שנתייבש ונתקשה כמו אבן. ולפי מדת הרפוס הזה ארגה לה מן העשבים תבן לרגליה היחפות; וכן רכשה לה גם נעלים. פעם הלכה על שפת הנהר ותרא הרבה קליפות שבלולים מתגלגלות בהמון רב, ותחפש ביניהן ותבור מהן את הקליפות החדות ביותר, ותשתמש בהן במקום סכין לחתוך את כל דבר הצריך חתוך. בעבודה הזאת עבדה זמן רב, עד שהכינה לה מן הענפים הדקים ומן העשבים מצע לשכב עליו, מכסה לכסות בו ושתי מחצלות וחגורה אחת להתלבש בהן, וגם נעלים לרגליה היחפות. מלבד זה הביאה לה עוד עלומות עשב מן העמק, ותקשר את ראשי הענפים של שני עצים הסמוכים זה לזה, והניחה עליהם אלומות עשב ממעל, ותעש כמו גג שיהיה לה למחסה ולמסתור מחום השמש ומזרמי הגשם ומסערות הרוח.

אחרי שגמרה את כל עבודתה, התחילה לדאוג ולחשוב, מה יהיה לסוף? ולשם איזו תכלית יושבת היא במקום הזה? וגמרה בלבה להודיע למקום הישוב, שהיא נמצאת במקום הזה. אבל איך אפשר לה להודיע את כל מה שעבר עליה, ושהיא נמצאת פה? אז עלתה על דעתה העצה הזאת, לקלוע סלים קטנים מהעשבים ומן הענפים הרכים ולמלאותם בדובדבנים ואגוזים, גם לשבור ענפים עבים מענפי העץ, ולחקוק עליהם בקליפת השבלולים,

רעו

נפש ישעי'

עיי"ש בדבריהם שהם כנחלי אש ועי' בשו"ת אדומו"ר דברי חיים חלק א' סי' ט' חיו"ד ובחלק ב' ביו"ד סי' ב' שנשאל ג"כ בענין זה והשיב דהשו"ב הבא בגבול רעהו נקרא גזלן ומוציאין הגזילה מידו כדין גזל גמור וכופין את השו"ב הזה לתחזור להשו"ב הראשון כל

פיפורי מעשיות

בכתב עברי ובכתב רוסי. את הרבדים האלה: „להודיע ליעקב רייף שאנכי אשתו פיגה נמצאת ביער אצל החוף“, ולהשיט את הכלים האלה מדי יום ביומו על פני הנהר הגדול. וכן עשתה; כל הימים קלעה סלים, כדי שיהיו לה מן המוכן, ובכל בקר ובקר לקחה שני סלים ותמלאם דובדבנים ואגוזים, ותקשרם זה לזה. גם הניחה בתוכם שני גזרי העץ, שחרתה עליהם את מקום מציאותה, ותקשרם הרק היטב על הסלים ותשלחם על פני המים. ומפני שמימי הנהר רצים ושוטפים בזרם גדול, על כן צפו הסלים עם הענפים במרוצה על פני המים במרחק רב, עד שהגיעו גם למקום אניות מסחר. מלחי האניות, בראותם את הסלים היפים, הקשורים אל ענפי עץ וצפים על פני המים, התפלאו על זה, ויצודו את הענפים עם הסלים. ויהי בראותם את הסלים עם הפירות, ואת הכתב אשר על גזרי ענפי העץ, ויביאום אל רב־החובל. כאשר קרא רב־החובל את הכתב, הבין מדעתו, שאין זאת כי אם נלקחה האשה הזאת בשביה על ידי שודדים, והיא מודיעה באופן זה, כי עודנה חיה, למען יחפשו אחריה ויצילו אותה מידי השודדים, הנמצאים באיזה יעד על חוף הנהר. ויקח רב־החובל את הענפים עם הסלים וימסדם לידי הממשלה, ושרי הממשלה פרסמו את הדבר הזה בדברים, כי על ידי הפרסום יהיה אפשר להם לדעת גם מי הוא האיש יעקב רייף, ומה קרה בביתו. ואז ידעו מה לעשות.

והאשה פיגה לא נחה ולא שקטה, בכל יום ויום קלעה וסדגה סלים חדשים, קטנים ויפים, ותשלחם על פני המים. ותעש כן בכל בקר ובקר, להשליך שני ענפי עצים. ועליהם חרותה המודעה בעבדית וברוסית, לתוך מימי הנהר, ובהם קשורים שני סלים יפים, מרהיבים את העין במלאכתם הדקה, וממולאים דובדבנים אדומים ואגוזים. המלחים וחובלי האניות נתנו את עיניהם לראות, אם צפים על פני המים עוד ענפים עם סלים, והיו מוצאים אותם במקומות שונים. וכל המקרה הזה היה הולך ומתפרסם יותר ויותר, עד שנעשה לשיחה בפי הבריות, והיה לענין נעלם ונפלא לענות בו בני אדם אשר במדינה.

פרק ששי

הסוכן, המנהל את עסקי הגרף דרוזיבילוב, דר גם הוא באותו הכפר שדר שם יעקב רייף. והיה כאשר נודע לו על דבר האשה שאבדה ונמצאת

רעז

נ פ ש י ש ע י'

השכר שחיטה שלקח חוץ מדמי במלה של הראשון ושחיטת זה הגולן אסורה ועיי"ש עוד בח"ב שם סי' כ' שכתב ג"כ בענין זה דשחיטת השו"ב המסיג גבול רעהו אסורה והאוכל משחיטתו כאלו אכל נבילה עיי"ש.

סיפורי מעשיות

באיזה יער על חוף הדניפר, היה דומה לו שהשם הנזכר אינו מוזר לו, אך לא זכר מי הוא האיש הזה. אבל כאשר השמועה הזאת הלכה ונתפשטה, והיתה לשיחת הבריות, התחיל לעיין בדבר, וימצא שבעל-הריחים אשר בכפר שמו יעקב רייף, אך לא ידע בבירור אם שם אשתו פיגה. ואף על פי ששמע שאשתו נמצאת בבית בעלה והיא נשתגעה, מכל מקום החליט בלבו לשלוח אחרי יעקב רייף, לדבר אתו ולשאול את פיו, אולי יודע הוא באיזה מקום נמצא עוד אחד ממשפחתו, ששמו גם כן יעקב רייף. וישלח הסוכן לקרוא אליו את בעל הריחים, ויספר לו את כל הדבר הזה, ויבהל יעקב מאד ויאמר: "הלא אשתי פיגה שמה". והיה במבוכה גדולה, ויספר לסוכן הגרף את כל תהלוכות אשתו המשוגעת הנמצאת בביתו, ויתפלא הסוכן מאד, ויאמר: "גם לי ידיעה בחכמת הרפואה, ולא שמעתי עוד מימי דבר נפלא כזה". ויבקש ממנו רשות לבוא אליו מחר להתחקות על שרשי המקרה הנפלא הזה. והנה בכפר הזה היה רועה צאן, שהיה נודע למכשף גדול, וישלח הסוכן לקרוא לרועה הצאן, ויספר לו את המקרה הלז. וירוש ממנו שלא ילך מחר השדה לרעות את הצאן, רק ישאר בבית, ואחר ילך במקומו השדה, והוא יבקר עמו יחד את בית יעקב בעל הריחים. ויתרצה הרועה להשאר מחר בביתו, ולשלוח את הצאן למרעה על יד אחר, והוא ילך עם הסוכן לחקור את דבר המשוגעת הנפלאה ההיא.

ויהי ביום השני, ויבוא הסוכן עם רועה הצאן יחד אל בית יעקב רייף, ויחילו עד אשר תכנס המשוגעת הביתה, לקחת לה את האוכל המוכן בשבילה. ויצו הרועה להטמין את הלחם, ולא יהיה מונח על השלחן, כדי שתהיה צריכה לחפש אחריו, ותשהה בבית יותר, ואז יוכל להתחקות היטב לדעת ולהכיר אותה. ויעשו כן. כאשר הגיעה שעת אכילתה, נפתחה הדלת, והמשוגעת נכנסה ובאה הביתה, ותישר ללכת אל מקום הלחם, ובראותה שהלחם אין, נגשה אל הכירה לראות אם יש אוכל בקדרות. והי בראותה שהתבשילין עומדים מוכנים, ותחפש אחרי הלחם בארון האוכל. אחרי שמצאה את הלחם, וחפצה ללכת אל הכירה לקחת גם את הקדרות ולעלות למעלה על העליה, קפץ הרועה ממקומו ויתיצב בדרך. לקראתה, לעכב אותה בלכתה. ויבט ישר בפניה המעוטפים במעטפה, אחר כך תפס את המעטפה בכונה להסירה מעל ראשה. ותחפוץ המשוגעת לדחוף אותו מפניה ולהכותו אחור, אך הרועה תפסה בידיה והוציא מתוך נעלי רגליו סכין ארוכה מכושפת ויצעק

רעח

נפש ישעי'

והנה בשו"ת טוטו"ד קמא סי' ח' כ' דאם איזה אנשים מאנשי העיר רוצים לקבל להם עוד שו"ב אין ביד השו"ב הישן למחות משום השגת גבול ואף אם כמה מאנשי העיר אינם הפצים בהחדש אין בידם

סיפורי מעשיות

בקול: — «עמדי, ארודה, ואל תעשי מאומה! ואם לאו אשחטך בסכיני זו». היא לא ענתה דבר, אך פרצה בשחוקה האיום והמשונה, עד שגם הרועה נבהל מפניה ויסוג אחור. ותקח את שתי הקדרות, שעמדו על הכירה, ותצא מן הבית, ותעל על העליה.

אחר יציאתה מן הבית, אמר הרועה אל הסוכן ואל יעקב ריף: «אכן נודע לי הדבר, האשה הזאת אינה אשתך, היא שדה אחת משדות המים. ולוא היתה משדות היבשה, אפשר היה למשול עליה ולגרשה מכאן, אך מפני שהיא משדות הנהרות והימים, אין לנו, מכשפי היבשה, שליטה עליה». ויאמר יעקב: «אפשר הדבר, שכל הענין הזה איננו אך מעשה עזריאל; הוא חפץ להנקם בי מפני שהסגתי את גבולו וחקרתי את הריחיים». והסוכן הוסיף ואמר: «הוא הלך אל המכשפים, ובמעשי כשוף החליפו את פיגה בשדת המים, ואותה שלחו לאיזה יער במרחקים». אולם הרועה בטל את דבריהם אלה ויאמר: «אי אפשר שכל הדבר הזה יעשה על ידי כשוף; אין הכשוף שולט בשדי המים, ודבר ברור לי, כי יש כאן השפעת כח יותר עליון». גם הזהיר את יעקב, להכין לה תמיד את המאכל במועדו וכרצונו, כי הרי יש בכחה להחריב את כל הבית וגם לעקור את הריחיים ממקומם. וישאל יעקב: «ועד מתי ימשך כל הדבר הזה?». «אין שעור לדבר» — ענה הרועה — «רק מי ששלח אותה הנה, הוא יוכל גם להרחיקה מכאן». «אם כן» — אמר יעקב — «אודה בפניכם ולא אבוש, שכל העבודה הזאת מתחת ידי הצדיק יצאה, שהתרה בפני התראה גמורה, בשעה שחקרתי את הריחיים, שלא להסיג את גבול שכני עזריאל, ואני לא שמתי לב לדבריו». «אם כן» — אמר הרועה המכשף — אין לך עצה אחרת, בלתי אם ללכת ולהתרפס לפני עזריאל, שהוא יסע אתך אל הצדיק, ורק הוא יחלצך מן הצרה הזאת». ויפרדו הרועה והסוכן מבית יעקב, ויזהירו אותו, לבל יאחר לנסוע אל עזריאל, כי מי יודע מה שתעשה לו השדה הזאת אם לא יתקן את המעוות.

באותו יום הלך יעקב בחרפה ובבושה ובהכנעה גדולה אל עזריאל הביתה, ויבך לפניו בדמעות שלישי, באמרו: «חטאתי לאלקי ישראל וחטאתי לאותו צדיק, שהבאת לי את ההתראה ממנו, והמריתי את פיו. ועוד גדלה חטאתי פי שבע נגדך ונגד בני ביתך, שקפחתי את פרנסתך ופרנסת כל אלה התלויים בך, ועתה הנני חוזר בתשובה, ולך וקח לך שוב את הריחיים». ויאמר אליו עזריאל: «אנכי לא עשיתי לך כל דעה ואין בידי לעשות לך טובה. עצתי שנסע שנינו אל הצדיק משפולי, שהבאתי לך ממנו את כתב ההתראה, ומה שהוא יאמר לנו נעשה, ואז אולי יתוקן הכל לטובה».

נ פ ש י ש ע י'

רעמ

למחות למי שרוצה לשחוט אצלו אם אין מקובל לו הישן כ"א החדש ואין מאכילין לאדם דבר האסור לו עיי"ש ועי' בס' דעת תורה ס"ק ס' מ"ש ע"ד בזה וכ' דמלבד מה שכל חכמי דורו נחלקו עליו בזה אבל באמת גם הוא ז"ל מיירי רק היכא דיש לאיזו אנשים חשש איסור על

סיפורי מעשיות

ייעשו כן ויסעו שניהם לשפולי, ויבואו אל בית הסבא קדישא, אך הסבא לא הניח את יעקב לבוא לפניו, כי עבר על החרם של הגאון מהר"ם מרוטנברג בדבר הסגת גבול. ויצוה הסבא לקבל בראשונה נזיפה בפני עשרה, גם יבטיח לחזור בתשובה שלמה ולציית את פסק הדין שיוציא הוא ובית-דינו, ואחר כך ידאה את פניו. ויעש יעקב ככל אשר פקד עליו הרב הצדיק, ואחרי כן בא לפני הסבא קדישא, ויבך לפניו שיעזור לו לגרש את הצרה מביתו, ולהחזיר את אשתו הראשונה אליו. ויאמר אליו הסבא קדישא: „הלא תדע שהאשה נקראת בשם ריחיים בפי חכמינו, זכרונו לברכה, ומפני שלקחת מהאיש הזה את הריחיים שלו, על כן נענשת מדה כנגד מדה, וניטלו ממך הריחיים שלך”. ויאמר יעקב: „הלא אין דבר שיעמוד בפני התשובה! הנני חוזר בתשובה שלמה, ואני מקבל עלי לקיים את כל אשר יגודו עלי”. ויען הסבא קדישא ויאמר: „טוב הדבר, ודאי שהתשובה מועילה והכל יתוקן בעזרת השם יתברך”. אחרי כן הוציא הסבא קדישא פסק זה: „יעקב דיין ימסור תיכף את החוזה לידי עזריאל בריסקר, וגם יפסיד את כל ההוצאות שגרם במעשיו, לרבות גם שלש מאות כסף שנתן בערבון, וימסור מיד את השובר על הסכום ההוא, ומלבד זה יתן שטר כתוב וחתום בחתימת יד יעקב, שהכל שייך לעזריאל בעל הריחיים”. ויוסף לאמר: „כאשר תבואו הביתה, תשכרו תיכף עגלות, וכל אחד מכם יעמיס את כליו על העגלות בלילה. ולמחרת הבקר, בשעה שש, יסע עזריאל עם כליו העמוסים לביתו הראשון אשר שם הריחיים, ובאותה השעה בעצמה יסע יעקב עם כליו מן בית הריחיים לקבוע דירתו באותו הבית שעזריאל דר בו עד עכשיו. והיה, בפגשכם זה את זה באמצע הדרך, תעמדו, ותשיטו את הידים האחד לשני לשלום, ותבקשו מחילה וסליחה איש מדעהו. ומאותה שעה ואילך תהיו ידידים נאמנים כבראשונה, גם תתחתנו זה עם זה, כי הווג של יוצאי חלציתכם מן השמים הוא. ואם תשמעו לדברי אלה, ותעשו ככל אשר אני מצוה אתכם, תמצאו שניכם פרנסה ברוח, והשם יתברך יעזור לכם. גם ליעקב יומין הקדוש ברוך הוא עסק הגון, ויתפרנס בכבוד, אשתו תבוא בשלום לביתו, והצרה שבבית תתעלם”. ויפרדו שניהם מאת פני הסבא קדישא ויסעו לביתם.

יידו כאשר באו לביתם, הלכו שניהם, עזריאל ויעקב, אל הסוכן אשר על הכפר, ויספרו לו את דבר פסק הדין שהוציא הסבא משפולי. ויאמר הסוכן: „טוב הדבר, אשתדל להוציא ולקיים את הפסק הזה כרצונכם; גם

השו"ב הקודמים מדינא וככה"ג ס"ל דכיון דאין מאכילין לאדם דבר האסור לו מותר להם לקבל שו"ב אחר אבל היכא שרוצים בזה רק בשביל נצחון וכדומה גם הוא מודה דאסור עיי"ש באריכות וכיוצא

סיפורי מעשיות

אשתדל להשפיע על הגרף שדמי הערבון יוחזרו ליעקב, ושלא לקחת מעזריאל בטיחות אחרת במקומם. ומלבד זה אדבר על לבו, שלא יקח מעזריאל שום הוספה, רק ישלם את זממחיר ששלם לפניו. אך דבר אחד אני דורש מכם, שלא יצא יעקב ממקומו עד אשר אבא שמה ואראה מה יהיה סופה של אותה האשה אשר בעליה". ויבטיחו לו לעשות כן ולחכות לו מחר בבוקר השכם, בשעת צאת יעקב מביתו.

בלי"ה ההוא, העמיסו יעקב ועזריאל את כליהם על העגלות אשר שכרו להם, ויכינו הכל עד אור הבקר. בבקר השכם, לפני השעה הששית, בא הסוכן בלית הרועה המכשף, וישאלו את יעקב מה נשמע בדבר השדה. ויען יעקב ויאמר: "עד עתה לא שמעתי מאומה, גם לא ידעתי מה יהיה סופה". ויצו יעקב לבעלי העגלות, להסיע את העגלות המלאות ממקומן, על הדרך הפונה לכפר השני. באותו הרגע שזו העגלות ממקומן, ויעקב עודנו עומד ומדבר עם הסוכן והרועה, יצאה השדה מפתח הבית, מלוכשת ומעוטפת כדרכה, ותלך אחרי העגלה האחרונה. בראותם אותה נגרת אחרי העגלה, נבהלו מאד, והסוכן גם הרועה אמרו אל יעקב: "מה מר ורע גורלך! הלא היא הולכת אחריך, לדירתך החדשה, ומה הועיל ה"רבי" שלך בתקנתו?" אז אחזו חיל ורעדה את יעקב ולא ידע לפצות פה; גם לא יכול לנוע ממקומו מרוב יגון וצער. אך הדבר הזה לא ארך; בעבור העגלות על פני אהל המקוה, שעל גבי הנהר, נטתה השדה הצדה, נכנסה לפניו האהל ושם נעלמה. יעקב והסוכן פחדו להכנס אחריה האהל ולראות מה אתה, אך הרועה המכשף לא פחד וילך אחריה, ויפתח בלאט את דלת האהל. אך מה השתומם בראותו שהאשה איננה ורק מלבושיה מונחים על הרצפה, וירץ הרועה החוצה ויספר להם, כי נעלמה השדה ואיננה; מאותו המקום שבאה שמה שבה, וילכו כולם ויבואו האהלה, לראות אם אמת נכון הדבר, ויראו את הבגדים על הרצפה, ויתפלאו מאד, ולב יעקב צהל ושמה, ויאמן בהבטחות הצדיק וכל מה שדבר אליהם. ויאמרו הסוכן והרועה לשרוף את האהל עם המלבושים יחד במקומם, שלא ישאר אף זכר להם, ולא יפחדו בני אדם ללכת במקום ההוא. ויעשו כן, ובהפרד יעקב מהם ברכוהו בהצלחה, ויבקשו ממנו להודיע להם ביום בוא פיגה אשתו הביתה, למען יבואו לשמוע את הנפלאות אשר עברו עליה. והבטיח להם יעקב למלא את בקשתם זו, וילך ויסע לדרכו.

בדרך נשא יעקב את עיניו השמימה, ויודה לה' יתברך על החסד הגדול שעשה עמו, והסיר ממנו ומבני ביתו את הפגע הרע, ויתחנן אליו

נפש ישעיי

רפא

בוזה כ' ג"כ אדומו"ר כתשו' דברי חיים שם סי' ז' בדבר שנשאל אם מותר לקצת אנשים שבעיר ליקח להם שו"ב שישחוטו לצרכם להפסיד להשו"ב הממונה מכבר והאריך והעלה דאסור מצד הסגת גבול ומצד

סיפורי מעשיות

מתוך דמעות, שיגמוד את החסד שהתחיל לעשות אתו לטובה, גם סלוח יסלח לכל פשעיו ועוונותיו. מתוך הרהורים אלה, הרהורי תשובה ותקוה, נפגשו עזריאל ויעקב באמצע הדרך, ויפלו איש על צואר דעהו, ויבכו וישקו איש את אחיו, וימחלו זה לזה מחילה גמורה, והעבירו את הטינה אשר היתה בלב איש על חברו. ויכרתו ביניהם ברית אחים, להשאיר אוהבים כל ימי חייהם, גם הבטיחו זה את זה להתחתן זה בזה, אם יעזור ה' ואשת יעקב תשוב הביתה בשלום. ויפרדו איש מעל אחיו, ויבכו שניהם, ויברכו איש את דעהו, ויאמרו: "יתן ה' שיתקיימו בנו דברי הכתוב: הזרעים בדמעה בדנה יקצרו"...

פרק שביעי

פיגה אשת יעקב ישבה שם על ה"קמפא", שהיתה רחוקה כעשר פרסאות בערך מביתה, ולא ידעה איפה היא נמצאת. גם כל האנשים ששמעו על אודותיה לא ידעו את מקום משכנה, כי על חוף הרניפר השתרעו הרבה קמפות כאלה עם יערות גדולים ועבותים, וביניהם מרחק רב של עמקים וכדים, גם מרבדיות חול ושממה, לכן קשה היה לאיש לבוא שמה. לא הועילו גם שיחות הבריות, כי איש לא ידע את מקום היעד, באיזה מקום הוא נמצא על חוף הנהר הגדול. אך פיגה עשתה את שלה, היא שלחה מדי יום ביום את הודעותיה על פני המים, בפי הענפים הקשורים אל הסלים הנאים, ותקותה היתה חזקה, כי על ידי הידיעות האלה תצמח לה ישועה. והנה, אם הקדוש ברוך הוא רוצה לשים קץ לחושך ולהוציא ממסגר אסיר, הוא מוצא לו תמיד פודה ומציל. והנה גם ישועתה באה ממקום שלא פללה כלל וכלל, משלשה אדונים בעלי כפרים אשר בסביבה ההיא, שיצאו לצוד ציד ארנבות ושועלים המצויים במקום ההוא לרוב — ובמצורתם עלתה האשה פיגה. ודרך הצידים לקחת עמהם כלבים גדולים המלומדים לשם ציד, ללכת ולחפש בחושם החזק אחרי החיות והעופות, הנסתרים בפנות הסבכים ובמחבוא היעד. ויקר מקרה, שהם הגיעו בשעת צידם אל אותו המקום, ששם מצאה לה את מנוחתה האשה פיגה, בין סתרי ענפי העצים. הם דרפו אחרי שני שועלים, אשר הסתתרו בין העצים והעשבים הגבוהים, וכלביהם רצים לפניהם ונובחים. ויברחו השועלים ויגיעו עד מקום ה"קמפא", להסתתר בעבי היעד, והכלבים דרפו אחריהם להוציאם אל כד נדחב של חול, כדי שהציידים ידאו לירות עליהם מרחוק. ויהי כאשר הגיע קול נביחת הכלבים לאוני פיגה, יראה מאד

גזל להשו"ב החדש ולהשוכרים אותו אסור לגרע את שכר השו"ב הראשון עיי"ש ועיי' בשו"ת דכר משה שם שכ' דאף אם הליוויראנט (הוא החוכר הטאקס"ע) שלח אחר השוחט חב' וטוען שהוא מוכשר

סיפורי מעשיות

מפני הכלבים, פן יתנפלו עליה, ולבה היה נוקפה מאד לאמר: הנה בא הקץ! ומפני הפחד טפסה ועלתה על ראש עץ גבוה, לכל יוכלו הכלבים להתנפל עליה על נקלה. גם מקל ארוך תפשה בידיה, למען תגדש בו את הכלבים אם יתנפלו עליה, אבל כל זה לא הועיל לה מאומה. כאשר באו הכלבים בין עצי ה"קמפא", הרגישו בחוש הריח שלהם, שבמקום הזה נמצא איזה איש, ותיכף הגיעו למקום הימצאה. אך גם הכלבים נבהלו מפניה, כי מעולם לא ראו בן אדם במלבושי תבן כאלה, והחלו לנבוח יתד. לאט לאט נתקרבו אליה, אל העץ שהוא עמדה עליו, ויבקשו לסחוב אותה משם. היא נבהלה מאד, ותצעק בקול גדול, ותאיים עליהם במקל אשר בידיה. אך הם לא פחדו מפני המקל, ואדרבא, נתמלאו כעס וחמה, ויקצפו וירוצו מסביב לעץ, וינבחו בקול קודע שחקים. בתוך כך התקרבו גם הציידים, דוכבים על סוסים, אל המקום ההוא, ויבהלו מאד בשמעם קול בן אדם צועק מעל ראש העץ, מאימת הכלבים הנוכחים. ויתקעו בחצוצרות אשר בידיהם, לאות שהכלבים לא ינשכו אותה, דק יעמדו על מקומם וינבחו, עד אשר הם יגיעו שמה, למקום עמידתם, כי כלבי הציידים מלומדים הם, להבין את רצון בעליהם, על פי תקיעות החצוצרות. ובאופן זה הבינו הכלבים ויחכו לציידים בעליהם, עדי הגיעם לקול נביחתם אליהם. וילכו הציידים לקול האשה, בצעקתה, ולקול הכלבים בנביחתם, עדי הגיעם למקום האשה הצועקת. כאשר ראו את האשה המעוטפת במחצלאות תבן, נבהלו מאד, כי לא ידעו מה היא, אם מבני אדם או דוח דעה היא. וירחיבו בנפשם לשאול את פיה מרחוק: "מי את? ומה שמך?" ותען אותם בלשונם: "אשה אומללה אני, שנסחפתי הנה בזרם גלי המים, ופה אנכי יושבת זה שבעות אחדים, מפני שאיני יודעת למצא את הדרך הביתה". ויהי כשמעם את הדברים האלה, נגשו אליה והתחילו לדבר אתה ולשאלה על פרטי הדברים. ותספר להם, שהלכה להתרחץ בנהר הסמוך לביתה, ואינה יודעת איך הגיע הדבר לידי זה, אך בבקר, כאשר הקיצה משנתה, והנה היא נמצאת במקום הזה; נראה שטבעה במים, והם הציפו אותה לכאן. איך נשארה בחיים, אף שהמים טלטלוה "מעט לעת", אינה מבינה; בדרך נס נצלה, ובמקום הזה הסתתרה, ותקלע לה מן העשבים מחצלאות, לכסות בהן את מערומי בשרה. כאשר שמעו את שם הכפר, מקום מגוריה, והם ידעו היטב את הגרף אדון הכפר, וינחמו אותה ויאמרו לה: "אנחנו בעלי היערות והכפרים האלה — ולא יאונה לך כל דע". גם הבטיחוה להשיבה הביתה לבני משפחתה. מיד רכב צייד אחד אל ביתו להביא עגלה דתומה לסוסים טובים,

רפג

נפש ישעי'

לפניו יותר מן הראשון אסור לו לשחוט דאין זה דומה למלמד שיכול הכעה"ב לומר השני נוה לי יותר מן הראשון דכשו"ב מה לי בניחותא הכעה"ב כזה ואין לנו אלא מה שהכשירתה התורה עיי"ש ועי' במנחת יוסף שם מ"ש כזה במוסגר וע' מזה בשו"ת אוריין תליתאי סי' נ"א ובקונטרס התשובות שכספר משמרת הקודש סי' א'.

סיפורי מעשיות

גם מלבושים מתאימים לה, ושני הציידים נשארה אתה, וישבו וישחו ביניהם. ותספר בפניהם את כל אשר עבד עליה, ויתפלאו על הנסים שעבדו עליה ועל חכמתה הרבה שחלק לה ה', להכין את הכל מתוך עשבי השדה ולהתפרנס מפרי האדמה והעצים. וישמחו האדונים מאד, על אשר הקדה ה' לידם להצילה מצרתה, וישחקו ויאמרו: «הנה דכבנו לצוד ציד שועל, ועלה בידינו לצוד ציד אשה».

לפנות ערב באה העגלה עם מלבושים נאים לה, וילכו האנשים משם, וישאירוה לבדה ללבוש את הבגדים. אחרי כן ישבה האשה בעגלה, והאדונים הציידים רכבו על סוסים אחריה, ויסעו ויבואו לחצר אחד האדונים האלה, ויתנו לה לחם וחמין, פירות טובים וביצים להשיב את נפשה; גם נתנו לה חדר מיוחד ללון, ויהי בבקר, והנה נקבצו ובאו שלשת האדונים יחד, ויאמרו לרכב אחריה וללוותה עד מקום כפר מגוריה, כדי לדעת את שרש דבר המקרה הנפלא הזה. וירתמו בעבודה עגלה כבודה לסוסים יפים, ותסע לבדה במרכבה, והם רכבו אחריה.

ויהי כבואה הביתה, וידעש כל הכפר. ובראותה, כי בעלה וילדיה אינם שם, אך עזריאל יושב לו שוב בבית הריחיים, השתוממה מאד. ובפרט היה הדבר לפלא בעיניה, כאשר ראתה איך שמשפחת עזריאל מקבלת אותה בסדר פנים יפות, ומתוך אהבה מרובה — והם הלא שונאים זה לזה, ומשפחה אחת אויבת את השניה, אך לבסוף נודע לה, שבעלה החזיר את הריחיים למשפחת עזריאל, והוא דר בכפר הסמוך ואהבה וידידות שוררות ביניהם. גם לסוכן של הגרף הודיעו את דבר בואה, ויבוא תיכף אל המקום ההוא, לראות בעיניו את האשה הנפלאה הזאת ולשמוע את כל אשר עבד עליה. אך האשה בקשה מאת כל האנשים, שלא לעכב אותה כי אם לתתה לנסוע מהר אל בעלה וילדיה, כי היא מתגעגעת עליהם מאד וחפצה היא לדאותם. ויקח סוכן הכפר שתי מרכבות כבודות, אחת לו ואחת לכל בני בית עזריאל, ופיגה ישבה במרכבת האדונים אשר הביאוה הביתה, ויסעו כלם יחד אל הכפר, ששם נמצא בית משפחת יעקב. וישלחו בדאשונה רכב אחד, לבשר את בשורת בואה בבית יעקב, כדי שלא תהיה סכנה אם תבוא לפתע פתאום, ותבוא כל הכבודה לפני בית יעקב, את שמחת המשפחה הזאת אין לשער; כל הלילה היו נעורים,

הבדצים והסכינים

נפש ישעי'

רפד

ז

ובספר השוחט והשחיטה בספרות הרבנות זו"ל: גדולי הפוסקים שלנו קבעו לחק לאסור את השוחט אם נכנס בגבול חברו והשיג גבולו, ולמדוה כן מדברי התוספת בקידושין דף נ"ט ע"א ד"ה „עני המהפך בחררה ובא אחר ונטלה הימנו מאי? אמר ליה נקרא רשע". ושם „ומכאן נראה למהר"ר יצחק שאסור למלמד להשכיר עצמו לבעל הבית שיש לו מלמד אחר בביתו (א) כל זמן שהמלמד בביתו". וכן

סיפורי מעשיות

שמחים וצוהלים. ויכתבו ארבעת האדונים בלשונם, וגם עזריאל ויעקב בלשון היהודית, את כל המעשה הזה מהחל עד כלה, להודיע לעולם את נפלאות ה' יתברך, שהראה על ידי עבדו הסבא קדישא משפולי; ואחר כך נסעו לביתם. **ביום** המחרת התחתן עזריאל עם יעקב ויכתבו תנאים, גם הכינו כרה גדולה, והשמחה היתה גדולה במעונם. אחרי התנאים נסעו כולם, המחותרים ונשיהם, גם החתן והכלה, אל הסבא קדישא, ויספרו לפניו את כל המעשה הזה. וישמח הצדיק עליהם מאד, ויברך אותם, וישוכו לביתם בשמחה רבה. יעקב ריף עסק במסחרים טובים, גם עם הגרף פוטוצקי בא בקשרי המסחר, ובכל מקום אשר פנה הצליח ונתעשר מאד. ומאז נהפך לבו עליו והיה לאיש אחר, האמין אמונת צדיקים ונעשה למכניס אורחים גדול. שני המחותרים היו שניהם עשירים גדולים כל ימי חייהם, ויבלו בטוב ובנעימים את כל ימיהם.

(תפארת מהר"ל, פיעטרקוב תרע"ב)

הצה"ק ר' אהרן מצ'רנאביל ז"ל בנו של הצה"ק ר' מאטעלע מצ'רנאביל ז"ל, אמר פעם לחסידיו, כי מי שאינו נזהר בעולם הזה שלא להציק לזולתו, או מי שמסיג גבול רעהו, הוא מתגלגל לזכוב או לצרעה. כי מובא בירושלמי ברכות ט, א, מפני מה ברא הקב"ה שקצים ורמשים בעולמו? זכוב נברא כדי לפרנס את הצרעה, פשפש נברא כדי לפרנס לעלוקה, נחש נברא כדי לפרנס לחפיפית, שבולל נברא כדי לפרנס את החזזית. לכן תזהרו שלא יאכל אחד את חברו, והבוטח בה' חסד יסובבנהו.

(ס"י)

(א) שם בתוספות „אם לא שיאמר בעל הבית דאין רצונו לעכב המלמד שלוי, ואם כי מזה שפטו אחדים שיש רשות לבעל הבית לאמר שאין רצונו לעכב יותר המלמד שלו, ואו רשאי למלמד אחר להשכיר עצמו וממילא גם בשוחט כן, אכן רבים בררו שטעות לחשוב כן, ראה בתשובה שלמה תניינא יור"ד א' ושם „אך לענין אין הדבר כן, וכבר הקשו המהרי"ט והעצמות יוסף בחידושיהם למה כתבו התוספות שצריך שיהי' המלמד

נ פ ש י ש ע י

רפה

נפסק הדין בש"ע חו"מ סימן רל"ז ס"ב, וממילא אסור לשוחט להשכיר עצמו במקום שיש שוחט ואם עובר ע"ז נקרא רשע ואסור לאכול משחימתו.

הא לך פסקים אחדים מגדולי הדור שצמצמו דכריהם בלשון זה. הגאון שואל ומשיב תליתאי ב'ק"ט „מה אשוב? הדין ברור ופשוט, שהוא בכלל ארור מסיג גבול רעהו ויש להשוחטים דין עני המהפך בחררה, ואף לשיטת ר"ת ודעימיה, דבמציאה לא שייך, בנ"ד כ"ע מודים דזה מיקרי פוסק חייטו, והרי השו"ב דשם מכבר זכה להיות שו"ב וכבר אמרו חז"ל היורד לאומנות חברו מיקרי רשע. . . והנה דמו ודם זרעותם של השו"ב הישנים צועקים עליו לומר חמתינו עליך למה באת להשחית נחלת אבותינו וע"כ ישום בנפשו גודל האיסור ואם לא יתחרט וישוב למקומו ידע כי מרה תהי' באחרונה, כי נאסר שחיטתו על כל העולם ועל דעתי די באזהרה זו מפני שאין עונשין אלא אם כן מזהירין".

ובאופן זה הוא משיב ג"כ בתליתאי ח"א—רכ"א, ששוחט אם אין בו פסול, קבלתו היא לעולם (ב) ושם „סוף דבר אני במקומי עומד שכל עוד שלא יתברר שהשוחטים הישנים פסולים, ע"פ שני עדים הרי בחזקת תמתם עומדים, והשו"ב הרוצה להשיג גבולם יש עליו דין עני המהפך בחררה ויורד שלא ברשות לאומנות חברו".

ובבית שלמה יור"ד י"ד בשם ים של שלמה פ"ק דחולין סימן נ"א ובתשובתו סימן כ', דאף הקהל א"י לסלק תוך זמנו בלא פשיעה

בביתו, הלא מדין עני המהפך בחררה, הוא דק אם משתדל והיה לו פיסוק דמים מהני, אך לפי דברי המקנה שפירש דברי התוספות שכונתם אף בשכור לזמן אחד ועבר הזמן ונשאר על זמן השני, דבזה א"צ פיסוק דמים כלל דמסתמא על פיסוק הראשון של זמן הקודם וכמ"ש בחו"מ של"ג סעיף ח' עכ"ה, ולפ"ז דברי התוספות עולים כהוגן, דאם שכרו לזמן, אם יבא מלמד אחר להשכיר עצמו אין זה בגדר מהפך בחררה, כ"א הוה גולן גמור וגם הבעל הבית אינו יכול לומר אין רצוני לעכבו, אך כשכלה הזמן והוא נשאר מסתמא, גם כן אסור למלמד אחר להשכיר עצמו משום עני מהפך בחררה, אבל בעל הבית יכול ע"ז לאמר שאין רצוני לעכבו עוד".

(ב) גאונים אדירים החליטו כן שקבלת שוחט בלי זמן, קבלתו היא על כל ימי חייו, כל זמן שלא יהי פסול לשחיטה דאה ד"ח ח"ב יור"ד ב', שאם נתקבל במעמד אנשי העיר, ונתחייב הוא לשחוט כל מה שיביאו לו והם מתחייבים לשחוט דק אצלו לא זולתו כדרך מנהג שכירת בשו"ב במדינתנו, וא"כ בהדאי שויב אחר שבא לשחוט במקום השו"ב דמתא נקרא גולן ומוצאין ממנו כדין גולן גמור. והביא ראיות לדבריו, וכן הוא בתשובה ח'.

רפו

נפש ישעי'

כלל רק באופן שישלמו לו שכירות עד כלות זמנו (ג). וא"כ לפמ"ש האחרונים דבזמן הזה המנהג שכל המנויין שנתקבלו מן הקהל בסתם הוא על כל ימי חייו, פשוט דה"ה בשו"ב כל ימי חייו כ"ז שראוי להיות שו"ב הוא תוך זמנו ואינם יכולים לסלקו בלי פשיעה, אבל כל שפשע אפילו היחיד יכול להעבירו".

ח

כן תמצא בשו"ת שאלות אחדות, שאברך הכמיח להשו"ב שאם ילמוד עמו שחיטות ובדיקות, אזי הוא מקבל על עצמו באלה ובשבועה שלא ישחט בהעיר ההיא לעולם, והשוחט הזקן נחלש ולא יצליח עוד לאומנתו אבל יש לו בן שרוצה לסייע לאביו אם גם בזה יש השגת גבול? או מת השוחט הזקן? ראה בשו"ת מהר"ש (ענגיל) ח"ה סימן ה', שנשאל מק"ק זאמישין שאחד נשבע בכתב שלא יגרום היוק להשו"ב ר' ראובן יצחק ובעד זה למד אותו מלאכת שו"ב ונפטר הזקן וכעת נשאר בן מהנ"ל והוא רוצה להיות שו"ב במקום אביו, אבל התלמיד הנ"ל רוצה להשיג גבולו והלך לבית דין להתיר לו שבועתו, אכן העלים מהם שנשבע על דעת רבים ועל דעת ר' ראובן יצחק והתירו לו השבועה, מה דינו? והאריך הרב בבירור דין זה וסיים „וא"כ פשיטא בנ"ד דרצון רוב אנשי העיר למנות את בנו של השו"ב המנוח במקום אביו וע"כ לא מיבעיא להסוברים דכן קודם לאחר . . א"כ מחוייבים המיעוט לבטל דעתם נגד הרוב כמ"ש בשו"ת דברי ריבות ח"א סימן ס"ח. ואפילו לשיטות החולקים דליכא דין חזקה בשו"ב ובפרט הכא דהשו"ב עדיין לא גמר כל הלימוד להיות ראוי לזה, אפ"ה כיון דרוב אנשי העיר רוצים לקבל את בן השו"ב, בוודאי

ג) קרה גם כן שבאו בטענה שיש בה ממש וכ"ז לא רצו הגאונים להתיר השגת גבול. ראה בשואל ומשיב קמא ח"ב ל"ב שנשאל מקהל ליכטשוב על משיגי גבול השוחט שלהם, שהוא נתמנה לשוחט אצל בני הכפרים הסרים למשמעות הקהל . . . וכעת בא (שוחט חדש) ומשיג גבול השוחט שלהם, ע"כ המה תובעים להחזיר להשוחט מה שהרחיחו עד עתה, ומהיום והלאה לבל ירום שום שוחט לשוחט כלל וכלל בהכפרים השייכים להם, אולם המשיג גבול טען שכבר קרו כמה מכשולים בזה ששלחו ע"י גוי לשוחט, גם א"א בכל עת לשלוח שליח עם עוף ונתרבו בניי וצריכים לשוחט בפ"ע. הרב ז"ל לא הסכים שיפרדו מהעיר השייכים לה בנוגע להמסים וביה"ק והרב, אבל הציע לעשות תיקונים עד כמה דאפשר וכן הוא משיב בשואל ומשיב קמא ח"א תשובה ג', ששוחט הכפר סמוך למאשיצסק שוחט לכל מי שבא אליו לשוחט ומקפה פרנסת השו"ב דעיר מאשיצסק וגם שם לא שמע להתנצלות ודן ככל חומר הדין לאיש שמשגיג גבול רעהו.

נפש ישעי'

רפו

הרשות בידם ובפרט דליכא דעדיף מיני' כמעט לרוב הפוסקים בן קודם . . ושוב שפיר אסור לר"א להשיג גבול בן השו"ב המנוח".

ט

ובספר „פרדס הכינה" (אמשטרדם תר"ב) להרב משה כמו"ה אהרן, דף ל"ט, נשאל כאחד שלמד שו"ב אצל שו"ב מפורסם, אבל התנה באלה ובשבועה שלא יעסוק בשו"ב בעיר ההיא משך עשר שנה, ונדחה השוחט הוקן מחמת זקנה, ובעיר ההיא לפי חוקי הממשלה א"א לקבל שוחט ממדינה אחרת, מה יעשו? והביא דברי הרדב"ז בח"ב תרל"ה בקהל שנשבעו על דעת החכם שלא יחליפנו אותו באחר, והשיב שאפילו לחכם אינם צריכים לילך, לפי שנשבעו לבטל מצות ת"ת, ופשיטא שמותר לו לשחוט, הלא א"א להם לקבל שוחט אחר.

עוד תמצא בגדולי הפוסקים (ד) איסורים שונים על כי היטב חרה להם שאיזה פוחזים לא שמעו לקול חכמים והשיגו גבול השוחטים ואחד (ה) מגדולי אדמורי"ם כתב „הנה כבר שקדו חז"ל את הירוד

(ד) ראה בעצי הלבנון יור"ד ל' שנשאל ג"כ על שוחט שהשיג גבול רעהו, ושם תשובה ל"א שהשיג ג"כ גבול שוחט והרב אסר שחיתתו ולא שמע ג"כ לאיסורו של הרב, שהצטרף א"ע עם הרב האוסר ואסרו ג"כ.

והגאון רי"ש בשו"מ ג' — ל"ז נכנס בפולמוס עם הגאון רבינו שלמה קלוגער על כי האמין למוציאי דבה על השוחט ושם בתוך דבריו „שכל מי דיש לו איזה שגאה על השוחטים, יאמר שאין לו נאמנות ואם היה רואה . . . ז"ל כמה מכשולות יצא מזה וכמה דמי עניים צועקים על החמס שנעשה להם היה תבר לגויזי . . . אשר בעוה"ר רבו כמו דבו השגאה והקנאה וכל אחד עוטרף מה שיכול לעטוף בבו וקלון על חברו ובהדי שיתא נגע בדמי עניים ואביונים . . . וכל שחיתת שו"ב המשיג גבול הרי הוא רשע וחמסן והאנשים המחזיקים בידו הרי גם מסייעים לדבר עבירה". ובכלל השגת גבול הוא ג"כ אם הטמינו בחיקם את ההוספה שנתנו הקהל עבור הרב כך וכך מכל גסה ודקה, ראה בספר תפארת יוסף יור"ד ט' להרב ר' יוסף חנינא ליפא מיזליש — פרעמישלא שאם השוחט מקפח שכרו של הרב הקצוב לו מכל גסה ודקה אסור לאכול משחיתתו והביא שם תשובת הגה"ק מהרש"ז תשובה ט', ושו"ב כזה נקרא רשע ואינו נאמן על בדיקת סכין וכן הוא בדי"ח ח"ב י"ד, טוט"ד מהר"ג סימן ס"ב שאם לא ישמע למסור השכירות להרב שחיתתו אסורה כנבילה, ראה בבאר משה להג"מ משה נחום ירושלימסקי בקונטרס כבוד חכמים סימן ב' שהאריך בזה והביא עוד ראיות לחזק דבריו, ושם בקונטרס הג"ל סימן ג' האריך גם כן בדין זה השגת גבול וכבוד הרב.

(ה) ראה בדעת תורה סימן א' אות צ"ו העתקת פסקים שונים מגדולי אדמורים שעמדו בפרץ בכל כחם לעמוד על המשמר מבלי ליתן המשחית המשיג גבול ליגול להם מפני השוחט.

נפש ישעי'

רפח

לתוך אומנות חכירו לדונו כאלו טמא אשת רעהו וככל מה שהחזיק קרוי אומנות חכירו, וחותרם, "יעקב שמשון כרבי יצחק משיפטיווקא" ושם עוד פסקים מהה"צ מאפמא ועוד.

,

והנה בנוגע למנהג מדינה זו, שמוכרי עופות כל אחד ואחד מחזיק לו שוחט, אם יש גם להם חזקה ואם גם להם אסור להשיג גבולם, ראה בשו"ת תשובה מאהבה תנינא יור"ד סימן א', שמכרר דין זה באריכות וסיים לאסור לשוחט אחר להשיג גבולו, ושם, דהלא ידוע שבכרוב הפעמים אין הסוחר עופות חפצים למלך את השוחט, רק שוחטים אחרים באים ומפתים אותם בכל מיני פתויים והכטחות ועוברים בשאט נפש על איסור עני המהפך בחררה וכא אחר ונומלה שנקרא רשע והבעל הבית יסלק השוחט ממקומו ליקח את הרשע ויקיים מאמר הגמרא (ב"ק כ"א ע"ב) הכלב שנמל חררה, ובאופן כזה שחיטתו אסורה ויכשיל רבים, ע"כ נראה דאסור להשו"ב השני לעמוד במקום הזה אשר בגרמתו נדחה רעהו.

(מס' השוחט והשחיטה בספרות הרכנות)

פרק טז

סדר קליפת הסירכות חלק א':

ג

קליפת הסירות

מעשה קליפת הסירות

א. מאחר שהמנהג היום לקלף את הסירות מהריאה, אנו מוצאים לחובה להביא את דעתם של הגאונים והצדיקים מהדורות הקודמים בנושא זה.

ב. המנהג החל בזמנו של הבעל שבות יעקב זצ"ל. קם אז בודק מהעיר פראג שהוא החל להנהיג לקלף את הסירות, והגם שמספר גאונים התירו זאת אז, אבל רובא דרובא של הרבנים (כמעט כולם) הרעישו עולמות נגד מעשה זה וטענו שאסור לעשות זאת, ואם עושים זאת הרי שאותו בשר הוא ספק טריפות.

קליפת הסירות

ד

בשל חשיבות הענין נצטט כאן דברי
מספר גאונים שאסרו זאת

בספר יד אליהו (ס"ק מ"ג) כתוב, שהוא בעצמו שמע מהגאון רבי חיים מוואלאזין זצ"ל, שאז כשהבודק הנהיג זאת קמה מהומה גדולה אצל גדולי הדור ורצו להעביר את אותו שוחט, אך בעוונותינו הרבים הצליח מעשה שטן והשוחט הצליח להישאר במשרתו, אלו תמצית דבריו של רבי חיים מוואלאזין זצ"ל.

ד. הגאון הצדיק רבי יונתן זצ"ל כותב בספרו (פלתי סימן ל"ט) בענין הסיפור מאותו השוחט, בפאלענד, קמה אז מהומה גדולה בפראג נגד אותם השוחטים שקולפים, אך בעוונותינו הרבים התחזקה אז החנופה, כמה מהחכמים דאז התחנפו לשוחטים, ובכח הממשלה דאז הצליחו לגבור על היהודים היראים שהתנגדו לכך, ולא איפשרו עוד למחות נגד מעשה זה.

ה. עוד מוסיף לסיפור זה הרב רבי יונתן בספרו שאפילו הגאון בעל שבות יעקב שעמד אז לצידם של השוחטים בענין והדפיס לאחר מכן את ההיתר בספרו שבות יעקב הודה שהפירצה היתה גדולה, רק לא היתה אז את

ה קליפת הסירכות

האפשרות למחות נגד המהרסים והמחריבים, אבל באמת מסיים בעל השבות יעקב, שכל מי שירא וחרד שישמור את נפשו מאכילת אותו בשר כי הוא מסכן את נפשו.

ו. הפרי מגדים כותב, שאותם השוחטים הנוהגים לקלוף את הסירכות מאכילים את כלל ישראל בטריפות ממש.

ז. החתם סופר הקדוש כותב בספרו (סימן ל"ט), שמי שרוצה לשמור על נפשו, שיתרחק מאכילת בשר כזה.

ח. בספר תורת יקותיאל כותב, השוחטים הקולפים סירכות, מאכילים את עם ישראל בטריפות, ואסור לאכול שום מאכל שנתבשל בסירים שבהם בישלו בשר שנקלף ממנו הסירכות.

ט. בעל התניא זכר צדיק וקדוש לברכה כותב בחריפות במכתבו לדיין של בארדיטשוב כשהוא חשד בו שהוא רצה להתיר לקלוף את הסירכות, כי אף פעם לא עלה דעתו אפילו להקל בכך, ושיידעו שאסור בשום אופן להקל בענין זה.

קליפת הסירכות

ו

י. גם הצמח צדק הקדוש כותב (יורה דעה סימן ק"ד), שאסור להקל ראש בענין זה.

יא. הבעל ישמח משה זכר צדיק וקדוש לברכה כותב בספרו (השיב משה יורה דעה סימן כ"ח), שכל ההיתר מקורו ויסודו בטעות.

יב. רבה של צאנז זכר צדיק וקדוש לברכה כותב בספרו (שאלות ותשובות דברי חיים חלק ב' יורה דעה סימן כ"ג וסוף סימן כ"ה), בענין זה, שפלא הדבר איך שיכלו הדורות הבאים להקל בענין ולחלוק על הגאונים והצדיקים מהדורות הקודמים, וגם אם אליהו הנביא יבוא ויתיר את הדבר אסור לשמוע לו, ודבר כזה שבכל תפוצות ישראל נזהרו ונשמרו לאסור זאת, במילא לא כדאי בכלל לדבר על ההיתר - מסיים הדברי חיים את דבריו בענין.

יג. הגאון בעל ישועות יעקב כותב (יורה דעה סימן ל"ט), שהוא התפלפל בהלכה עם הגאון מווילנא שרצה להתיר זאת, וטען בפניו שאי אפשר כלל להתיר זאת, ולכן הוא מסיים אסור כלל להקל בענין.

יד. הראש יוסף כותב (חידושים ס"ק ר"מ), [בעירו היה מאוד פרוץ נושא זה של

ז

קליפת הסירכות

קליפת הסירכות], שאם הוא היה מוצא שוחט שלא קולף את הסירכות הוא היה עושה הכל על מנת לגדלו ולכבדו בכל מה דאפשר, והקדוש ברוך הוא יעזור לעמו שהשוחטים ילמדו שלא לקלף את הסירכות.

ט"ו. הגר"א (ביאור הגר"א סימן ל"ט סעיף קטן כ"ו), מחמיר מאוד בהלכה של קליפת הסירכות.

פרק יז

סדר קליפת הסירכות חלק ב:

מרון הרב עובדיה יוסף שליט"א

שאלה: מהו בשר "חלק" או בשר "גלאט" והאם יש חובה מן הדין להקפיד דווקא על אכילת בשר שכזה ?

תשובה: אחר שחייטת הבהמה או העוף, נערכות על ידי בודקים מומחים בדיקות בכמה מאיברי הבהמה או העוף, כי יש מקומות בבהמה או בעוף שאם נמצא בהם נקב או בועה או חולי אחר, הרי הבהמה או העוף טרפים ואסורים באכילה. אולם בדרך כלל מתברר שרוב העופות והבהמות יוצאים כשרים מבדיקות אלו, חוץ מבדיקת הריאה של הבהמה מן הסרכות, (דהיינו כעין חוטים הנמשכים בריאה מצד לצד), שבבדיקה זו במקומות רבים רוב הבהמות נמצאות שיש בהן סירכות, ומדובר בהפסד גדול, שכן מחיר הבהמה שמתברר שהיא טריפה הוא נמוך יחסית.

ודנו הפוסקים, בסירכא שנמעכת בקלות על ידי העברת היד ומשמוש בסירכא, ואז מתנתקת הסירכא, שיש אומרים שאין לסירכא כזו דין סירכא כלל, משום שאומרים שסירכא זו אינה אלא ריר הנמשך מצד לצד בריאה, ורק סירכא שאינה נקרעת אפילו בהעברת היד, דין סירכא יש לה. וכך נשאל רבינו הרשב"א, האם יש להקל בסירכות כאלו או לא, והשיב לשואלים בזו הלשון: גם זה, אחד מן הדברים שצריכים אתם להתרחק ממנו הרבה, ואנו גערנו הרבה במי שעושה כן (שממעך סירכות בידו) ואם יעשה (שוחט ובודק) אחד בינינו כזה, אחר התראה (אחרי שנתרה בו פעם אחת) נסלק אותו. לפי שזה העניין (היתר העברת היד ומעיכת הסירכות, בטענה שאינן אלא רירין), לא מצאנוהו בשום מקום בתלמוד ולא ידענו לו עיקר, וכי אין סירכא אלא אם היא כעבות העגלה שמושכין בה ואינה יכולה להתנתק? (דהיינו, וכי לא נחשבת הסירכא, סירכא כדי להטריף את הבהמה, אלא אם היא עבה כמו החבלים שמושכים בהם את הסוסים), סוף דבר אל תשמעו להקל בדבר זה בשום צד כלל. עד כאן דבריו.

ורבינו הרשב"ץ (רבי שמעון בר צמח) כתב, שכל העושה כן, למעוך הסירכות בידו, כאילו מאכיל טריפות לישראל. וכן פסק מרון רבינו יוסף קארו זלה"ה, בשולחן ערוך (חלק יורה דעה סימן ט"ל סעיף י). שכל מקום שאסרו סירכת הריאה, אין הפרש בין שתהיה הסירכא דקה כחוט

השערה, בין שתהיה עבה וחזקה מאד, ולא כאותם שממעכים ביד ואם נתמעכה תולים להקל, וכל הנוהג כן, כאילו מאכיל טריפות לישראל.

אולם הרמ"א (בסעיף יג.) כתב בזו הלשון: ויש מתירין למשמש בסירכות ולמעך בהם, ואומרים בסירכא (שאוסרת, דהיינו שאינה סתם ריר), אפילו אם ימעך בה אדם כל היום, לא תנתק, ולכן כל מקום שיתמעך תולין להקל, ואומרים שאינו סירכא אלא ריר, ואף על פי שהוא קולא גדולה, כבר נהגו כל בני מדינות אלו, ואין למחות בדם מאחר שיש להם על מה שיסמוכו. עד כאן לשונו. ומה שכתב שיש להם על מה שיסמוכו, כוונתו לרבינו הרא"ש, שהזכיר שכך הוא מנהג אשכנז, למעך הסירכות ביד, וכך לבדוק אם מדובר בסירכא או בריר בעלמא. וכן פסק להקל המהרש"ל והש"ך ועוד רבים. ובשר כזה שאין בו סירכות כלל נקרא בשר "חלק", ובשר שנמצאו בו סירכות שנמעכות ביד נקרא "כשר", ואין נמעכות אפילו ביד, הבשר מוגדר "טרף".

ומכל מקום הדבר ברור, שהספרדים ובני עדות המזרח, אשר קבלו עליהם הוראות מרן הבית יוסף, מחויבים ליזהר מאד בדבר זה, להחמיר שלא לאכול מבהמה שנמצאו בריאתה סירכות ואפילו אם הם דקות כחוט השערה. ורבותינו הספרדים החמירו בזה מאד.

ולפני כחמישים שנה, בעת ישיבת מועצת הרבנות הראשית לישראל, היו שהציעו למען אחדות קהילות הספרדים והאשכנזים בירושלים (שהיו ביניהם סכסוכים רבים בענייני השחיטה והשוחטים), לאחד את השחיטות, ולהנהיג בירושלים את כל השחיטה על פי מנהג האשכנזים, ובכלל זה גם ההיתר הנ"ל בעניין מעיכת הסירכות, והגאון הצדיק הראשון לציון רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל, שהיה מפורסם במידותיו התרומיות, הסכים להצעה זו בחפצו להרבות אהבה ושלום בין הקהילות השונות בירושלים, אף על פי שעל פי הצעה זו גם הספרדים יאכלו מבשר שיש בו סירכות הנמעכות ביד. וכשראה כן רבה של ירושלים מופת הדור הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל (שהיה אשכנזי) קם על מקומו והודיע שאם תבוטל השחיטה הספרדית בירושלים, יקום הוא ויקים גוף שיקפיד על ענייני השחיטה כדעת מרן ומנהגי הספרדים. ולכן תהילות לאל יתברך ירדה הצעה זו לטמיון. וכיום ניתן להשיג בשפע בשר כשר "חלק" אף לדעת מרן השולחן ערוך, וכפי שיבואר בהלכה הבאה.

פרק יח

מֵרֵן הָרֵב עֹבְדֵיָה יוֹסֵף שְׁלִיט"א

(המשר) דין בשר "חלק", והאם מותר לספרדי לאכול בשר כשר שאינו "חלק" בשמחה משפחתית וכדומה

בהלכה הקודמת ביארנו מהו בשר חלק, ושלדעת מרן השולחן ערוך חובה להחמיר לאכול דווקא בשר חלק, ושהרמ"א כתב שאף על פי שזוהי קולא גדולה, מכל מקום מנהג רבים מן האשכנזים להקל בזה.

והנה יש לדעת שלא בכל מקום שמפרסמים שהבשר הוא "חלק" או "גלאט" או "שיטת בית יוסף" אמנם כך הוא הדבר, ולדאבון הלב, ישנם גופי כשרות מפורסמים שמוצאים לעצמם היתרים שונים ומפוקפקים מאד למכור בשר שאינו חלק, ולכתוב עליו שהוא חלק, (וכמו שמוכח בשו"ת תשובות והנהגות חלק ד. שבהכשר בד"ץ מסוים הטוען שהבשר שנמכר תחת השגחתו הוא "חלק", הדבר אינו כן כלל) ולכן אין לספרדים ובני עדות המזרח, וההולכים על פי דעת מרן לקנות בשר אלא אם הוא נמצא תחת השגחה מוכרת סומוכים עליה גדולי הדור הספרדים, הבקיאים ומצויים במנהגי הספרדים על פי דעת מרן הבית יוסף.

ועתה נבאר אם אדם נמצא בסעודת מצוה, כגון שמחת נישואין, ומוגש לפניו בשר כשר שאינו "חלק", האם יכול להקל לאכול מבשר זה.

והנה בשו"ת דבר שמואל (להגאון רבי שמואל אבוהב, מגדולי חכמי הספרדים באיטליה, לפני כארבע מאות שנה, והיה אב בית הדין בוונציה, והיה מראשי הלוחמים במשיח השקר שבתאי צבי שר"י, וכל חכמי דורו מריצים לפניו את שאלותיהם), נשאל, אודות ספרדים שהולכים לערי אשכנז, אם יכולים לאכול משחיטתם, או מאחר שהספרדים מחמירים בבדיקת הריאה יש להם להחמיר שלא לאכול בשר. והשיב, שאם לא ידוע בבירור שהייתה סירכא בריאה שמעכו אותה כמנהג האשכנזים, יש להקל לאכול מאותו הבשר, כיוון שיש לתלות שמה הייתה הבהמה כשירה, ושמה הלכה כהמיקלים, ולכן אף שמנהג הספרדים להחמיר בזה מאד, מכל מקום במקום שמתארח יכול להקל לאכול מבשר זה, וכן פסק מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א, שמותר לספרדי לאכול בשר אצל אשכנזי כשמתארח אצלו. והמחמיר תבוא עליו הברכה. ובפרט יש להקל בזה בסעודת מצוה.

פרק יט

סדר קליפת הסירכות חלק ד:

איסור סירכות לאשכנזים על פי מרן הצה"ק מרן הרב עובדיה יוסף זצוקללה"ה ביביע אומר חלק ה' יורה דעה סימן ג ע"מ קנז-קסא (עם הערות והוספות בעזרת ה')

ענין הסרכות: הרב עובדיה יוסף

נשאלתי מאדם ירא שמים, בהיות שלפי מנהגינו בארצנו הקדושה אין אנו אוכלים מבשר בהמה אלא אם כן הוא בשר חלק (גלאט), בלי חשש סרכות כלל, וכדעת מרן השולחן ערוך שקבלנו הוראותיו, והנה הוזמן לסעודת מצווה שעורך אחד ממשפחתו, שקונה סתם בשר כשר מן השוק, אם רשאי לאכול שם מפני כבוד משפחה מבלי לחקור אם הבשר חלק, או לא.

א. פתח דברי יאיר להודיע בקיצור נמרץ חומר העניין, כי בעוונותינו הרבים כמעט שנשתכח הדבר גם מאנשים החרדים לדבר ה', והמדקדקים במצוות, ואילו כאן מחוסר ידיעה פשתה המספחת לאכול סתם בשר כשר, שהוא בחזקת שהוכשר ע"י מיעוץ ומשמוש הסרכות או קילוף בצפורן וכיוצא בזה, ואינם נזהרים לדרוש מהקצב אך ורק בשר שחתום עליו חלק או גלאט, וכגון זה מצווה רבה להודיע, ובפרט לנו הספרדים ועדות המזרח שהולכים אחר שיפולי טליתו של מרן זכרו לברכה, שכל הפורש ממנו כפורש מן החיים. ובתשובת הרשב"א [2] (סי' שד), נשאל, אם מותר למשמש באצבעותיו בסירכא שנמצאת במקום שאסרו חכמים, לראות אם תהיה נימוחה ואז נכשיר אותה, או לא, והשיב, דבר זה צריכים להתרחק ממנו הרבה, ואנו גערנו מאוד במי שעושה כן, ואם יעשה אחד בינינו כדבר הזה אנו מסלקים אותו מן השחיטה לאחר התראה, לפי שאין עיקר ויסוד לזה בתלמוד, וכי אין סירכא אלא אם היא כעבות העגלה? [3] או איזה שיעור נקבע לדבר, ויש משמוש אצבעות שאפילו הריאה והקונקות ימחו בכך, סוף דבר אין להקל בזה בשום צד כלל. עד כאן.

וכך כתב הרשב"ץ [4] בספר יבין שמועה (די"ט רע"ב) בשם הרשב"א, ושכל העושה כן כאילו מאכיל טרפות לישראל... וכך פסק הטור והשולחן ערוך (סי' לט ס"י), שכל מקום שאסרו סרכות הריאה אין הפרש בין שתהא הסירכא דקה כחוט השערה בין שתהא עבה וחזקה, ולא כאותם שממעכים ביד ואם נתמעכה תולין להקל, וכל הנוהג כן כאילו מאכיל טרפות לישראל. עד כאן.

הבדצים והסכינים

אך הרמ"א [5] (שם סי"ג) כתב, ויש מתירין למשמש בסירכות ולמעך בהן, ואומרים שסירכא אם ימעך בה אדם כל היום לא תנתק, ולכן כל מה שתתמעך תולין להקל שאין זו סירכא אלא ריר בעלמא, ואף על פי שקולא גדולה היא, כבר נהגו כן במדינות הללו ואין למחות בידם. עד כאן... והנה גם הרמ"א הזהיר שלא למעך בכוח, כי אם בנחת, שלא ינתק הסירכות. עיין שם... וכתב השל"ה [6] (בשער האותיות דף נ ע"ד), בעניין מיעוץ ומשמוש בסירכא שנתפשט הנגע בהרבה מדינות בחו"ל להקל בזה, כבר כתב הרשב"א שהעושים כן כאילו מאכילין טרפות לישראל וכך כתב רבינו ירוחם בשם רבינו תם וגדולי האחרונים, ואף שמוכן מדברי הרמ"א ביורה דעה סימן לט שאין הדבר כשר, מכל מקום לא מיחה, כי כן דרכו שלא לסתור מנהג שנהגו בו. **אמנם קנאת ה' צבאות תעשה זאת לבלתי שמוע אל המנהג הרע הזה, כי אפילו בנעוץ הריאה שהורה מר יעקב גאון, רבו החולקים עליו. (ע' בב"י שם). ואתם הבנים בני, הנני מצווה אתכם שלא תאכלו בשר הנכשר מכוח מיעוץ, ולא תקנו בשר מהטבח עד שתדרשו ותחקרו אחר זה. וכן מנהג יושבי ארץ ישראל וכל תפוצות ישראל היושבים במלכות תוגרמא להטריף. עד כאן.**

והחכמת אדם [7] בספר שערי צדק (שער משפטי הארץ פרק יא ס' כו), כתב, בדין מיעוץ הסירכות, שבארץ ישראל הולכים אחר פסק השולחן ערוך שאסור למעך, **ובני האשכנזים נהגו אחר הרמ"א, בכונן זה כופים לאשכנזים שינהגו כמו הספרדים, משום בל תגודדו, לא תעשו אגודות אגודות.** והסביר בבינת אדם, משום שארץ ישראל אתר של הרמב"ם והשולחן ערוך, והרי אף בחו"ל צווחין ככרוכיא על מיעוץ הסירכות, ומי יתן שיוכלו לבטל המנהג הרע הזה, ואם כן איך יעלה על הדעת לנהוג קולא זאת בארץ ישראל. ומן הראוי שכל החכמים יתקבצו לגדור גדר לבל ישמע עוד כזאת, ולהתרות בשוחטים על זה, ואם לא ישמעו יצוו לרודפם ולהבדילם מקהל ה' עד שיקבלו. ותבוא עליהם ברכה. עד כאן. אתה הוראת לדעת כמה החמירו גדולי ישראל בזה והגדילו המדורה לרדוף את השוחטים המקלים בזה שמאכילים טרפות לישראל. והן עתה מה נדבר ומה נצטדק כי אין פוצה פה ומצפצף נגד המקלים בזה, עד שמרעה אל רעה יצאו להתיר מיעוץ ומשמוש בכוח גדול ויד חזקה, וקילוף בצפורן, וכבר כ' הגאון תורת יקותיאל [8] (ס' לט סק"ו), כי עתה רבתה המספחת להסיר הסירכות שלא כדת של תורה, וכל אחד מהשוחטים תולה קלקלתו ברבותיו, **ותמה אני מאד על חכמי הדור, מדוע שרים עצרו במליון, ובפרט באיסור דאורייתא, ולפי עניות דעתי הם מאכילים טרפות לישראל, וצריך להתרחק אף מהכלים שלהם, שלא הקל רמ"א אלא בנימוח ע"י משמוש בנחת וכו'. עיין שם.**

...והנה ידוע מה שכתב בתשובה מאהבה [9] חלק ג (ס' שכ) בשם רבינו הגאון מהר"י לנדא [10] זכר צדיק לברכה, בעל נודע ביהודה, כי הנה ברוב השולחן ערוך דעת מרן המחבר להקל, והרמ"א מן המחמירים, ולעניין מיעוץ ומשמוש בסירכות הריאה מוחלפת השיטה, מרן המחבר מחמיר, והרמ"א מקל, והלוואי שהיו חכמי ישראל מסכימים להיפך (כלומר: שיסכימו לפסוק בכל מקום כדין מרן המחבר). כי רבו המכשולים בעוונותינו הרבים ע"י קולא זו, מה שאין כן בכל הקולות שזכר מרן המחבר השולחן ערוך, אלא שכבר קבלנו הוראות הרמ"א. עד כאן. ובאמת שהיה מן הדין, שעל כל פנים, בארץ ישראל שמרן הבית יוסף הוא מרא דאתרא, וגם האשכנזים בדורות הקודמים נהגו בזה כדבריו, כמו שכתב השל"ה הנזכר לעיל, להמשיך גם

הבדצים והסכנים

ריז

בדורות אלו באיסור זה למנוע מיעור ומשמוש, ומכל שכן קילוף בצפורן וכיוצא בזה. ואפילו בעיר שרוב תושביה כיום אשכנזים, כל שתושביה נהגו מתחילה להחמיר, ראשון ראשון שבא להם מארצות אשכנז עליו לנהוג כמנהג ארץ ישראל, וכמו שכתב מרן בשו"ת אבקות רוכל (סי' ריב), שעיר שבאו לדור בה ספרדים ואשכנזים, והספרדים היו מרובים על האשכנזים, והיה על האשכנזים לנהוג כמנהג הספרדים בין להקל בין להחמיר, מאחר שאין דעתם לחזור, וכן עשו, הגם שאחר כך נתרבו האשכנזים על הספרדים, צריכים האשכנזים לנהוג כמנהג הספרדים גם להקל, לפי שהאשכנזים הראשונים בטלו לגבי הספרדים אשר קדמו להם, והיו להם כאילו כולם ספרדים, והאשכנזים הבאים אחר כך בטלים לגביהם, ועל פי זה נתבאר שפשוט יותר מכביצה בכותח (מאכל מחלב חמוץ במלח ופירורי לחם) - ביטוי תלמודי זה משמעותו 'ברור לגמרי' שהאשכנזים שבנידון שלנו רשאים לאכול מבדיקת הספרדים בעיר ההיא, ולא עוד אלא שאם באו להחמיר על עצמם אינם רשאים, מפני הלעז ומפני המחלוקת. עד כאן.

...ועיין בשו"ת דבר משה תאומים [11] (סי' לח), בתשובת הרב הגאון מהר"ש העליר [12], מטבריה, שכתב, ומה שיש טוענים שכיוון שיש פוסקים המתירים לצייר בארון הקודש דמות אריה וצבי וכיוצא בזה, וכן נהגו בכמה מקומות בחו"ל, והואיל וקהילות האשכנזים בעיר הקודש צפת יש להם בית דין בפני עצמם, והם רבים יותר מקהילות הספרדים, אינם חייבים ללכת אחר מנהג הספרדים שנהגו להחמיר בזה, אלא יכולים לנהוג כקולותיהם וכחומרותיהם שנהגו בהם במדינתם בחו"ל, ואין בזה משום לא תתגודדו, ולא משום אל ישנה אדם מפני המחלוקת, אולם הנה בשו"ת אבקות רוכל (סי' ריב) מבואר, שאף על פי שקהל האשכנזים מרובים על הספרדים, בטלים הם בכל מנהגם לספרדים, כיוון שלא באו אלא מעט מעט, וראשון ראשון בטל וכו'. אמנם באבקות רוכל (סי' לב) מוכח שיש לחלק בזה, כלומר שהדבר הזה, כשקהל האשכנזים מעורב יחד עם הספרדים, מה שאין כן כשהם מחולקים לגמרי, ויש להם בית דין בפני עצמן, אולם חילוק זה שייך דווקא כשבאו קהל גדול ביחד, מה שאין כן כשבאו ונתלקטו אחד אחד, אפילו נתרבו ונעשו קהל בפני עצמם, יש להם לנהוג כמנהג הספרדים לכל דבר עיין שם. ומבואר בתשובת הגאון ר' בנימין מרדכי נבון [13], בעל שו"ת בני בנימין, שפה עיר הקודש ירושלים התושבים הוותיקים היו רק מקהלות ספרד, ורק מזמן הרב המופלא ר' מנחם מנדל תלמיד הגר"א התחילו לבוא מעט מעט מאחינו בני ישראל האשכנזים, עד שנעשה קהל גדול בפני עצמם, ואפילו הכי כי יהיה להם דבר למשפט באים לפני בית דין הספרדים, ורק מזה כשתי שנים שפרצה מחלוקת והושיבו בית דין בפני עצמו מעדות האשכנזים, ולפיכך יש להם לנהוג כמנהג הספרדים. עיין שם...

ב. נחזור פנינו לנידון שלנו, כי הנה בשו"ת דבר שמואל אבוהב [14] (סי' שכ) נשאל, אודות ספרדים שהולכים לערי אשכנז, אם יכולים לאכול משחיטתן, או מאחר שהספרדים מחמירים יותר בבדיקת הריאה יש להם להחמיר כחומרי מקום שיצאו משם. והשיב, שאם ידע האורח שנמצאת ריעותא באותה בהמה, יש לו להימנע מאכילתה, מבלי שירגישו בטעם חומרתו, אלא יתלה המניעה בסיבה אחרת. ומעשים בכל יום בכמה תמימי דרך ההולכים בתורת ה' שנמנעים ממאכלות ומשקים שנוהגים בהם איסור, מבלי הודע סיבת מניעתם. אבל בסתם בשר כשר

הנאכל באותן מקומות נראה פשוט שאין להחמיר מספק פן נמצאת ריעותא באותה בהמה, כיון שעיקר בדיקת הריאה מדרבנן, ואם בא כלב או גוי ונטלה והלך לו הבהמה מותרת, ואין חוששים לומר שמא נקובה או סרוכה היתה...

הרב עובדיה יוסף, עמין הסירכות, **שו"ת יביע אומר**, ירושלים: מאור ישראל, 1974, חלק ה, יורה דעה סימן ג, עמ' קנז-קסא

[1] לנוחות הקריאה תרגמנו ארמית לעברית ופתחנו ראשי תיבות. לפי הצורך הוספנו מילות הבהרה בסוגריים.

[2] הרשב"א - רבי שלמה בן אדרת (1235-1310), מגדולי הפוסקים בספרד.

[3] כלומר, האם סירכה האסורה היא רק סירכה חזקה כמו עבות העגלה (חבלים המושכים את העגלה) שמושכין בה ואינה יכולה להתנתק? הרי ברור שגם בפחות מכך יש לאסור הסרכות.

[4] הרשב"ץ - רבי שמעון בן צמח דוראן (1361-1444), מגדולי הפוסקים באלג'יריה

[5] הרמ"א - רבי משה איסרליס (1520-1572), מגדולי הפוסקים בפולין, מחבר **ההגהות על השולחן ערוך**.

[6] השל"ה - א רבי ישעיה הורביץ (1558-1630), מגדולי חכמי אשכנז, מחבר ספר **שני לוחות הברית**.

[7] החכמת אדם - רבי אברהם דנציג (1748-1820), מגדולי הפוסקים בפולין. מחבר ספר **חכמת אדם על שולחן ערוך** יורה דעה. ספרו שערי צדק דן בהלכות התלויות בארץ.

[8] תורת יקותיאל - רבי רפאל בן יקותיאל זיסקינד כ"ץ (1722-1803), מפוסקי אשכנז, חיבורו **תורת יקותיאל** הוא פירוש **לשולחן ערוך** יורה דעה.

[9] רבי אלעזר פלקלש (1754-1826), תלמיד **הנודע ביהודה**, ראו ההערה הבאה.

[10] מהר"י לנדא - רבי יחזקאל לנדא (1713-1793), מגדולי הפוסקים האשכנזים בדורות האחרונים, חיבר שו"ת **נודע ביהודה**.

[11] דבר משה תאומים - רבי משה תאומים (נפטר ב-1884), מגדולי הפוסקים בגליציה, חיבר שו"ת **דבר משה**.

[12] מהר"ש העליר - רבי שמואל העליר (1803-1884), עלה לארץ מגליציה והיה למנהיגה של הקהילה האשכנזית בצפת.

[13] רבי בנימין מרדכי נבון (1788-1852), מגדולי החכמים והמקובלים בארץ ישראל בזמנו.

[14] דבר שמואל אבוהב - רבי שמואל אבוהב (1610-1694), מגדולי הרבנים בוונציה, חיבר ספר שו"ת **דבר שמואל**.

ממרן עובדיה יוסף זצוקללה"ה

הלכה ל - יום שני 22, אייר 5775 - 11/05/2015

בשר חלק

על פי דת תורתנו הקדושה, מותר לבני האדם לאכול בהמה או עוף טהורים, שנשחטו כדת וכהלכה, אולם ישנם פרטי דינים רבים, הנוגעים להלכות "טרפות", והם מומים וחולאים שונים העלולים להמצא בבהמה או בעוף, שאם הם אמנם נמצאים בו, אסור על פי ההלכה לאכול את הבשר, והרי הוא "טריפה". ובפרט יש לבדוק את הריאות של הבהמה, שבהן מצוי מאד סימני טרפות.

ובכלל הדברים האוסרים את הבהמה, הן "הסירכות" (כעין חוטים הנמשכים מן הריאה מצד לצד, שאם נמצאת סירכה בבהמה, הרי זה סימן שהיה נקב במקום ההוא, שנסתם אחר כך על ידי הסירכה). ובבדיקת הסירכות, ישנן סירכות בעיתיות שיש בהן שאלה על פי ההלכה, אם להכשיר את הבהמה או להטריפה.

ודנו רבותינו הקדמונים, בסירכא שנמעכת בקלות על ידי העברת היד ומשמוש בסירכא, ואז מתנתקת הסירכא, שיש אומרים שאין לסירכא כזו דין "סירכא" כלל, שאינה אלא "ריר" הנמשך מצד לצד בריאה, ורק סירכא שאינה נקרעת אפילו בהעברת היד, דין סירכא יש לה.

וכך נשאל רבינו הרשב"א, האם יש להקל בסירכות כאלו או לא, והשיב לשואלים בזו הלשון: גם זה, אחד מן הדברים שצריכים אתם להתרחק ממנו הרבה, ואנו גערנו הרבה במי שעושה כן (שממעך סירכות בידו) ואם יעשה (שוחט ובודק) אחד בינינו כזה, אחר התראה (אחרי שנותרה בו פעם אחת) נסלק אותו. לפי שזה העניין (היתר העברת היד ומעיכת הסירכות, בטענה שאינן אלא רירין), לא מצאנוהו בשום מקום בתלמוד ולא ידענו לו עיקר, וכי אין סירכא אלא אם היא כעבות העגלה שמושכין בה ואינה יכולה להתנתק? (דהיינו, וכי לא נחשבת הסירכא, סירכא כדי להטריף את הבהמה, אלא אם היא עבה כמו החבלים שמושכים בהם את הסוסים), סוף דבר, אל תשמעו להקל בדבר זה בשום צד כלל. עד כאן דברי הרשב"א.

ורבינו הרשב"ץ (רבי שמעון בר צמח) כתב, שכל העושה כן, למעוך הסירכות בידו, כאילו מאכיל טריפות לישראל. וכן פסק מרן רבינו יוסף קארו זלה"ה, בשלחן ערוך (חלק יורה דעה סימן ט"ל סעיף י), שכל מקום שאסרו סירכת הריאה, אין הפרש בין שתהיה הסירכא דקה כחוט השערה, בין שתהיה עבה וחזקה מאד, ולא כאותם שממעכים ביד ואם נתמעכה תולים להקל, וכל הנוהג כן, כאילו מאכיל טריפות לישראל.

אולם הרמ"א (בסעיף יג), שבני אשכנז הולכים אחר הוראותיו, כתב בזו הלשון: ויש מתירין למשמש בסירכות ולמעך בהם, ואומרים שסירכא (שאוסרת, דהיינו שאינה סתם ריר), אפילו אם ימעך בה אדם כל היום, לא תנתק, ולכן כל מקום שיתמעך תולין להקל, ואומרים שאינן סירכא אלא ריר, ואף על פי שהיא קולא גדולה, כבר נהגו כל בני מדינות אלו, ואין למחות בידם מאחר שיש להם על מה שיסמוכו. עד כאן לשונו.

הבדצים והסכינים

ומה שכתב הרמ"א שיש להם על מה שיסמוכו, כוונתו לרבינו הרא"ש, שהזכיר שכך הוא מנהג אשכנז, למעך הסירכות ביד, וכך לבדוק אם מדובר בסירכא או בריר בעלמא. וכן פסקו להקל המהרש"ל והש"ך ועוד רבים. ובשר כזה שאין בו סירכות כלל נקרא בשר "חלק", ובשר שנמצאו בו סירכות שנמעכות ביד נקרא "כשר", ואם אינן נמעכות אפילו ביד, הבשר מוגדר "טרף".

והדבר ברור, שהספרדים ובני עדות המזרח, אשר קבלו עליהם הוראות מרן הבית יוסף, מחויבים ליזהר מאד בדבר זה, להחמיר שלא לאכול מבהמה שנמצאו בריאתה סירכות ואפילו אם הן דקות כחוט השערה. ורבותינו הספרדים החמירו בזה מאד.

ואחד הדברים היסודיים שעמד עליהם מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל ותיקנם לכל ישראל, שהיה עומד ומזהיר הרבה מאד, שישמרו הספרדים, וכל מי שיראת ה' נוגעת אל לבו, שלא לקנות מן הבשר שאינו "חלק" ממש, משום שלדעת רוב הפוסקים, ועל צבאם מרן השלחן ערוך, יש בדבר נגיעה באיסור תורה, ובאכילת טריפות. ואף מה שנהגו להקל בזה באשכנז, לא היקלו בזה אלא מחמת שעת הדחק הגדולה שהיתה בימים ההם, וכמו שכתב הרמ"א, שהיא קולא גדולה מאד, אבל בזמן הזה שהבשר החלק מצוי בשפע, ראוי ונכון מאד גם לבני אשכנז, להחמיר בדבר, שלא לקנות בשר, אלא שהוא "חלק", שנבדק כדת וכהלכה.

ומעשה היה לפני כשישים שנה, שהיו אנשים שהציעו לאחד את קהילות הספרדים והאשכנזים בירושלים (שהיו ביניהם סכסוכים רבים בענייני השחיטה והשוחטים), ולהנהיג בירושלים את כל השחיטה על פי מנהג האשכנזים, ובכלל זה גם ההיתר הנ"ל בעניין מעיכת הסירכות, והגאון הצדיק הראשון לציון רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל, שהיה מפורסם במידותיו התרומיות, הסכים להצעה זו בחפצו להרבות אהבה ושלוש בין קהילות השונות בירושלים, אף על פי שעל פי הצעה זו גם הספרדים יאכלו מבשר שיש בו סירכות הנמעכות ביד.

כאשר עלתה הצעה זו על ידי הגאון רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל, בעת ישיבת מועצת הרבנות הראשית, עמד רבה של ירושלים מרן הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל (שהיה אשכנזי), קם על מקומו והודיע, שאם תבוטל השחיטה הספרדית בירושלים, יקום הוא ויקים גוף שיקפיד על ענייני השחיטה כדעת מרן ומנהגי הספרדים. ולכן תהילות לאל יתברך ירדה הצעה זו מן הפרק. וכיום, לאחר השתדלות מרן רבינו זצוק"ל ואחרים, מצוי מאד על ידי גופי כשרות שונים, שמייצרים בשר שנבדק כהלכה, והינו "חלק" אף לדעת מרן הבית יוסף.

סֵפֶר
שׁוּלְחַן עֵרוּךְ
אוֹרַח חַיִּים
מְחַבֵּר עִם רַמְ"א

עם מפתח הסימנים
וטבלאות ללימוד או"ח היומי במעגל השנה

* * *

יו"ל ע"י מפעל עולמי
ללימוד שולחן ערוך אורח חיים
מחבר עם רמ"א

תשרי תשס"ו לפ"ק

הוצאת:

מצוה גדולה לזכות את הרבים

לפרסם את הלימוד שו"ע אורח חיים – מחבר עם רמ"א
בבתי כנסיות – בבתי מדרשות – בשמחות – לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל – לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא"
ע"י לימוד "הלכה" בכל יום – שהוא תורה לשמה
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

הפצה ראשית:

MIFAL ORACH CHAYIM

4620 12 AVE.

BROOKLYN NY 11219

1 (347) 683-5939

ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים

עושה שמים וארץ

עזרי מעם ה'

כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא

ספר

שולחן ערוך אורח חיים

מחבר עם רמ"א

לפני זקנים עם נערים

בכרך קטן למען ישאווהו בחיקם
להגות בו בכל עת ובכל מקום כאשר יחגו או יסעו

זה השלחן אשר לפני ה' אשר ערכו המחברים הקדושים

מרן רבינו יוסף קארו זיע"א

ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ

ורבינו משה איסרליש זיע"א

ובני ישראל יוצאים ביד רמה

הוספנו בפנים

מפתח הסימנים

וטבלאות ללימוד כל שו"ע או"ח

היוזמי במעגל כל השנה

הודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות כימיך נעור

יוצא לאור בעזהשי"ת על ידי:

מפעל עולמי ללימוד שו"ע או"ח – מחבר עם רמ"א

מטרת המפעל:

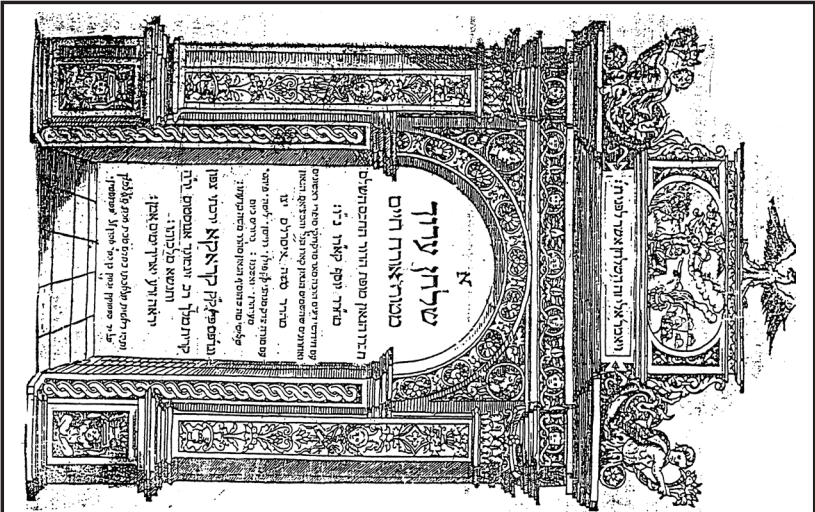
לקנות ידיעה יסודית בהלכות אורח חיים בדקות
ספורות בלבד – ולזכות להיות בן עולם הבא

תשרי תשס"ז לפ"ק – ברוקלין ניו יארק יצ"ו

אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו

הערוך לפני שולחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רוייה

יוס שחור בית המקדש אין לו לתק"ה בעולמו אליא אורגנ אחות שול הלכה בלכה

שער שו"ע אורח חיים - מחבר עם רמ"א
קראקא ש"ל לפ"ק

1. אורח חיים
2. שבת
3. יום טוב
4. ראש השנה
5. יום כיפור
6. סוכות
7. פסח
8. שבועות
9. תשעה באב
10. מגילת אסתר
11. חנוכה
12. טעם השנה
13. פורים
14. חמשה עשר
15. חמשה עשר
16. חמשה עשר
17. חמשה עשר
18. חמשה עשר
19. חמשה עשר
20. חמשה עשר

1. אורח חיים
2. שבת
3. יום טוב
4. ראש השנה
5. יום כיפור
6. סוכות
7. פסח
8. שבועות
9. תשעה באב
10. מגילת אסתר
11. חנוכה
12. טעם השנה
13. פורים
14. חמשה עשר
15. חמשה עשר
16. חמשה עשר
17. חמשה עשר
18. חמשה עשר
19. חמשה עשר
20. חמשה עשר

דף שו"ע אורח חיים - מחבר עם רמ"א
קראקא ש"ל לפ"ק

שלחן ערוך

לפני זקנים עם נערים
בכרך קטן למען ישאווהו בחיקם
להגות בו בכל עת ובכל
מקום כאשר יחנו או יסעו

שננו כמהלך יוסף קאלו יז"ל כה"ק
אפרים קזרו ז"ל :

כדפס בענין רב עם תוספת באור המלות

במנות הארון מוסר אלימלכך גרלמי זכ"טי

פה ויניציא

שער שו"ע ויניציא
שנת ש"ח לפ"ק

שלחן ערוך

לפני זקנים עם נערים
בכרך קטן למען ישאווהו בחיקם
להגות בו בכל עת ובכל
מקום כאשר יחנו או יסעו

שכרו כמהלך יוסף קאלו ז"ל כה"ק
אפרים קאלו ז"ל :

כדפס בענין רב עם תוספת באור המלות

אבן העזר

במנות מוסר אללוניא כלאגנין

פה ויניציא

שער שו"ע ויניציא
שנת ש"ד לפ"ק

תפלה קודם למוד השולחן ערוך:

הנני רוצה ללמוד, בדי שוביאני התלמוד הזה
לידי מעשה, ולידי מדות ישראל, ולידי ידיעת
התורה. והריני עושה לשם יחוד קודשא בריך
הוא ושכינתיה בשם יהו"ה ובשם אדני
מתחילים יאהרונה"י על ידי הנעלם ברחילו
ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

כתר תורה

להורים – מלמדים – מנהלים
רבנים – זראשי ישיבות

בידכם לעשות כל תלמידיכם ליהודים הלומדים תורה לשמה והולכים בדרך השולחן ערוך, על ידי שיחזקם ללמוד בכל יום שולחן ערוך "אורח חיים היומי" מחבר ורמ"א, לסיים כל שו"ע או"ח במשך שנה תמימה, לימוד של 5 10 דקות בלבד בכל יום). ועל ידי זה ידעו האיך להנהיג את ביתם על פי השולחן ערוך.

זכרו נא מה שבתנו בחובת הלכות שער אהבת ה'
זוה ל'שוננו:

וכן מי שאינו מתקן אלא את נפשו בלבד תהיה זכותו מעוטה. ומי שמתקן נפשו ונפשות רבות תכפל זכותו כפי זכיות מי שמתקן לאלוקים, עד כאן לשוננו.

חברך חבא אית ליה!!!

מצוה על כל אחד להתחזק ללמוד שולחן ערוך אורח חיים – מחבר עם רמ"א – ויחזק את חבירו וקרוביו שגם הם יצטרפו ללמוד שולחן ערוך מדי יום ביומו, ויהיה נמנה בין מזכי הרבים שצדקתם עומדת לעד, ועי"ז יהיה נכון לבו בטוח בה' שיזכה לבנים צדיקים!!!

ספר

בו

עולם

הבא

הוצאת:

מצוה גדולה לזכות את הרבים

לפרסם את הלימוד שו"ע אורח חיים – מחבר עם רמ"א
בבתי כנסיות – בבתי מדרשות – בשמחות – לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל – לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא"
ע"י לימוד "הלכה" בכל יום – שהוא תורה לשמה
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

הפצה ראשית:

MIFAL ORACH CHAYIM

4620 12 AVE.

BROOKLYN NY 11219

1 (347) 683-5939

ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים

עושה שמים וארץ

עזרי מעם ה'

כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא

ספר

בן עולם הבא

וכו שמונה קונטרסים – כולם בשם יקראו

– קונטרס ראשון –

"תערוך לפני ש"חן"

לימוד שולחן ערוך

– קונטרס שני –

"ויוסף הוא השליט על הארץ"

מגן הבית יוסף

– קונטרס שלישי –

"ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א"

מגן הרמ"א

– קונטרס רביעי –

"אלה מקראי קודש"

קריאה קדושה לכל בני ישראל

– קונטרס חמישי –

"ארבע אמות של הלכה"

עניני לימוד הלכה

– קונטרס ששי –

"תודיעני אורח חיים"

עניני לימוד שיעור אורח חיים

– קונטרס שביעי –

"בהררים בשערה תלויים הלכותיה"

עניני לימוד הלכות שבת התלויים בשערה

– קונטרס שמיני –

"ש"ש יום קודם החג"

עניני לימוד הלכות החג שלשים יום קודם החג, ולימוד הלכות חג כחג

גם היגגנו בתחלת הספר "קונטרס לוח הטבלאות" ליי"ב חדשי השנה ללימוד כל סדר שו"ע או"ח היומיו מחבר עם רמ"א במעגל השנה

יוצא לאור בעזרה"ת על ידי:

מופעל עולמו ללימוד שו"ע או"ח – מחבר עם רמ"א

מטרת המפעל: לקנות ידיעה יסודית בהלכות אורח חיים בדקות ספורות בלבד – ולזכות להיות בן עולם הבא!

חשון תשס"ה לפ"ק – ברוקלין ניו יארק יצ"ו

אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו

תערוך לפני שולחן נגד צורך דשנת בשמן ראשי כוסי רוייה

יום שחרב בית המקדש אין לו לתק"ה בעולמו אלא אורנו אחות שול הלכה בלכה

תערוך לפני שולחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי בוס ריזיה

קונטרס ראשון תערוך לפני שולחן

לימוד שולחן ערוך

הקונטרס הזה יוצא לאור לראשונה, וכבושם הזה עדיין לא נראה, מאיר עינים, ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך אשר יכסה ארץ, ובעזרהיית יעורר את לבות בני ישראל מתרדמתם, ויביא תועלת רבה לעם ישראל, יען כי רבתה בה ההזנחה, ובוודאי שהמעייין בקונטרס לבו יתעורר להתחזק ולהתאמץ ביתר שאת וביתר עז, לעורר את עצמו ואת הזולת ללימוד השולחן ערוך אורח חיים בכל יום, ויפעל בכל כוחו ואונו לזכות את הרבים.

יוצא לאור בעזרה על ידי:
מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך
אורח חיים – מחבר עם רמ"א

חשון תשס"ה לפ"ק – ברוקלין ניו יארק יצ"ו

— קונטרס ראשון —
 "תערוך לפני שלחן"
 לימוד שולחן ערוך

א.

הקדמת מרן המחבר לשולחן ערוך – חיוב לימוד שולחן ערוך
 בכל יום – ישננו לשונו על פה – שם הספר "שולחן ערוך"

ראיתי אני בלבי כי טוב ללקוט שושני ספירי אמריו בדרך קצרה בלשון צח וכולל יפה ונעים למען תהיה תורת ה' תמימה שגורה בפי כל איש ישראל, כי כאשר ישאלו לת"ח דבר הלכה לא יגמגם בה אלא יאמר לחכמה אחותי את כשם שברור לו שאחותו אסורה לו כך יהיה ברור לו כל מי שישאל עליו הלכה למעשה בהיותו שגור בפיו ספר זה הבנוי לתלפיות תל' שהכל פונים בו לחלקו לחלקים שלשים ללימוד בו בכל יום חלק, ונמצא שבכל חודש הוא חוזר תלמודו ויאמר עליו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

זאת ועוד התלמידים הקטנים יהגו בו תמיד וישננו לשונו על פה ותהיה גירסא דינקותא מפודרת בפיהם מקטנותם הלכה למעשה וגם כי יזקינו לא יסורו ממנה והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע בהניח להם מעצבם ויגיע כפים ישעשעו נפשם בהגותם בספר זה אשר כולו מחמדים הלכה פסוקה באין אומר ואין דברים.

וקראתי שם ספר זה "שלחן ערוך" כי בו ימצא ההוגה כל מיני מטעמים ערוכים בכל ושמורים סדורים וברורים. ומובטח אני בחסד עליון כי על ידי ספר זה תמלא הארץ דעה את ה' הקטנים עם הגדולים תלמיד עם מבין חכם הרשים ונבון לחש.

לז **בן עולם** קונטרס א' – תערוך לפני שלחן **הבא**

ובכן אפרוש כפי אל ה' יעזרני על דבר כבוד שמו להיות ממצדיקי הרבים ויזכני הקל להחל ולגמור להיות מסודר כהלכתו מתוקן ומקובל, וטוב ויפה, והנני מתחיל לעשות כאשר יעצתי, וה' יהיה בעזרי, אמן.
(הקדמת מרן המחבר ז"ל)

ב.

דעת הבעל שם טוב זי"ע על לימוד השו"ע בקביעות

מובא ב"כתר שם טוב": שלימוד השולחן ערוך רק המחבר עם רמ"א, הוא כדי שירכוש ידיעה נרחבת בכל חלקי השולחן ערוך, ואם יצטרך האדם לדעת הלכה מסויימת, ידע היכן לחפש זאת, יתעמק בכל נושאי הכלים והפוסקים הדנים בהלכה זו ויוכל לברר היטיב הלכה למעשה.

ג.

חיוב ותיקון גדול ללימוד "שולחן ערוך"!

על לימוד הפוסקים הזהיר מאוד מאוד ביותר מכל הלימודים, וראוי ללימוד כל הארבעה "שולחן ערוך" כולם מראשם עד סופם בסדר, אם יכול ללימוד כל הארבעה שולחן ערוך עם כל הפירושים הגדולים מה טוב, ואם לאו על כל פנים ילימוד כל הארבעה "שולחן ערוך" הקטנים, והוא תיקון גדול מאוד מאוד, כי על ידי חטאים נתערב טוב ורע, ועל ידי לימוד פוסק שמברר הכשר והפסול המותר והאסור הטהור והטמא, על ידי זה נתברר ונפרש הטוב מן הרע, וכמבואר במאמר "ראיתי מגורת זהב" ובשאר מאמרים מעלת לימוד הפוסקים.

(שיחות הר"ן סימן כט)

בן עולם קונטרס א' – תערוך לפני שלחן **הבא** לח

ד.

לא יעבור יום בלי לימוד לכל הפחות איזה סעיף "שולחן ערוך",
אף אם הוא אנוס ואין לו פנאי

ואמר: "שכל איש ישראל מחויב ללמוד בכל יום ויום פוסקים, ולא יעבור. ואף אם הוא אנוס ואין לו פנאי, ילמוד על כל פנים איזה סעיף "שולחן ערוך" באיזה מקום שהוא, אפילו שלא במקומו שהוא עומד עתה בשולחן ערוך, כי צריך ללמוד איזה דין ב"שולחן ערוך" בכל יום ויום כל ימי חייו, וכשאנו אנוס ילמוד כסדר כל הארבעה "שולחן ערוך" מדי יום ביומו, וכשיגמור ויסיים הארבעה "שולחן ערוך" יחזור ויתחיל ללמוד כסדר, וכן ינהג כל ימי חייו.

(שיחות הר"ן סימן כט)

ה.

ללמוד איזה סעיף "שולחן ערוך" בכל יום הוא חיוב גדול על כל
אחד מישראל

וזאת היתה הנהגה הכללית שצוה והזהיר את כולם. דחינו ללמוד פוסק בכל יום. אפילו ביום שאין לו פנאי ילמד על כל פנים איזה סעיף "שולחן ערוך" בכל מקום שהוא. ואמר שהוא חיוב גדול על כל אחד מישראל.

(שיחות הר"ן סימן קפה)

ו.

כשמעיין בשולחן ערוך שהם רבותיו לידע מקור הדין, אז מובטח
לו שהוא בן עולם הבא, להיות לעולם קיים במדריגת קדוש!

וצריך לעיין בפוסקים ובשולחן ערוך שהם רבותיו ולידע מקור הדין זהו עיון הלכה דקאמר (האריז"ל), כי אז הליכות עולם לו, אל תיקרי הליכות אלא הליכות,

הבדצים והסכינים

לט **בן עולם** קונטרס א' – תערוך לפני שלחן **הבא**

ומובטח לו שהוא בן עולם הבא (סוף נדה), להיות לעולם קיים במדרגת קדוש כדאמרינן.

(רבי נפתלי כ"ץ זצ"ל בעל סמיכת חכמים, בצוואתו)

ז.

**בכל סימן וסימן של שו"ע נמצאת רפואה למחלה ידוע –
הרפואה נמצאת בטור ובית יוסף**

כותב הגה"ק המהרש"ם מברעזאן זצוק"ל: ואני שמעתי כי פעם אחת היה לבנו הקדוש מהר"י ז"ל חולי הקדחת רח"ל. והיה מפורסם וברוק ומנוסה, כי בבוא החולי כזה לפני מרן זי"ע, אמר שלא יהיה עוד, והחולי חלף לו, וכאשר ראיתי בעיני שהיתה לי המחלה כל הקיץ, ובבואי לפני מר"ן ז"ל ואמר שלא יהיה עוד, הוטב לי תיכף ופסקה המחלה.

ובבוא בנו הנ"ל לפניו, ואמר לו כדרכו ולא הועיל, ובא שנית אליו, ואמר מרן מהר"ש זי"ע, כי בטור ובית יוסף יש כל מיני רפואות, ויש שם סימן אחד המסוגל למחלה הנ"ל, שאם ילמד סימן זה יש בכוחו לגרש המחלה הנ"ל, וזה זמן רב שלא למד סימן זה, ולמד אז, ואמר לו כדרכו, ופסקה תיכף המחלה.

(קונטרס מהר"ש מבעלזא זי"ע)

יוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ

קונטרס שני ויוסף הוא השליט על הארץ מרן הבית יוסף

הקונטרס הזה יוצא לאור לראשונה, וכבושם הזה עדיין לא נראה, מאיר עינים, ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך אשר יכסה ארץ, ובעזרהי"ת יעורר את לבות בני ישראל מתרדמתם, ויביא תועלת רבה לעם ישראל, יען כי רבתה בה ההזנחה, ובוודאי שהמעיין בקונטרס לבו יתעורר להתחזק ולהתאמץ ביתר שאת וביתר עז, לעורר את עצמו ואת הזולת ללימוד השולחן ערוך אורח חיים בכל יום, ויפעל בכל כוחו ואונו לזכות את הרבים.

יוצא לאור בעז"ה על ידי:

מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך
אורח חיים - מחבר עם רמ"א

חשון תשס"ה לפ"ק - ברוקלין ניו יארק יצ"ו

מ **בן עולם** קונטרס ב' – ויוסף הוא השליט על הארץ **הבא**

— קונטרס שני —
"ויוסף הוא השליט על הארץ"
 מרן הבית יוסף

.א.

שורש נשמתו של מרן הבית יוסף

"כתב מהרח"ו זצ"ל שהיה (מרן הבית יוסף) משורש רבי יהודה ב"ר אילעי, והוא בכנף אדם הראשון השמאלית, והוא מבחינת אצילות, ובמקום אחר כתב, שהוא משורש רשב"א והרא"ה והרב המגיד וכמה תנאים ואמוראים וגאונים".

(שם הגדולים להחיד"א ז"ל)

.ב.

זכה למלאך שנגלה אליו

"זוכה למגיד המלאך הדובר בו כמפורש בספר מגיד מישרים, ובמאמר הרב החסיד מהר"ש בן אלקביץ במעשה אור לחג השבועות, והביאו הרב שני לוחות הברית.

(שם)

.ג.

ענוותנותו של הבית יוסף – וכוונת הרמ"א לשם שמים

ג' חכמים היו בדורו של רבי יוסף קארו שנקראו בשם "יוסף", וכל אחד משלושתם היה ראוי לחבר ספר שיקבץ את כל הדינים ויגלה שרשיהם ויסיק שמעתתא אליבא דהלכתא דוגמת ה"בית יוסף", והם: רבי יוסף טאיטאצק, רבי יוסף ן' לב ורבינו, אבל אם כי כל אחד מהם הי' ראוי למלאכה זו, הסכימו מן השמים שתיעשה על ידי רבינו

בן עולם קונטרס ב' – ויוסף הוא השליש על הארץ **הבא** מא
 מפני ענוותנותו היתירה, ועל ידי מרן הרמ"א זי"ע
 שכוונתו אך ורק לשם שמים.

(בשם החיד"א)

ד.

מגדולתו

בתשובות מהרנא"ח נכתב: "בארץ הצבי וארץ מצרים ערי דמשק וארם
 צובא וערי פרס וגלילות טורקיה וערי המערב קבלו עליהם הוראת
 מרן".

ה.

מדברי המלאך

"וכל אשר עשית והורית עד היום, ה' מצליח בידך,
 וכן מסכימים במתיבתא דרקיע, חי ה' כי הפסק אמת
 ויציב, הלכה למשה מסיני, הלכה כוונתך וממעמדך וכן כל
 מה שתעשה לתורה מכאן והלאה הקדוש ברוך הוא
 יצליח ויסכים על ידך ניכרים דברי אמת".

(מגיד מישרים להב"י)

ו.

מדוע נקרא השם "בית יוסף"?

אמר המגיד למרן בעל המחבר שולחן ערוך, שמצוה לקרוא את שמו
 "בית יוסף" – כי "זהו ביתך בעולם הזה ובעולם הבא".

(שם)

ז.

דעת הרמ"א על הבית יוסף: "כל החולק עליו כחולק על השכינה"

כתב הרמ"א באחת מתשובותיו: "באתי להשיב מפני הכבוד לדברי
 הגאון הגדול מורנו ורבינו יוסף קארו יצ"ו אשר מימיו אנו שותים

הבדצים והסכינים

מב בן עולם קונטרס ב' – ויוסף הוא השליט על הארץ **הבא**

ומקננו וכדו, ומה אוסיף בשבחו לכבודו, מאחר דכל מה דאת משבח לוי את מגנה במעשה ידו אתפלל אל ה' על העתיד להאריך ימי מורנו ורבנו נשיא אלוקים בתוכינו חלילה להרמות דבר מכבוד תורתו וכל החולק עליו בחולק על השכינה".

(סי' מ"ח, ווארשא תרמ"ג, דף מ"ז, א')

ח.

מעשה נורא, ה"בית יוסף" זכה מן השמים שיתפשט ספרו בכל העולם כולו

כאשר יצא לאור הספר "בית יוסף", גזר הרב הגדול מהריב"ל גזירה, שלא ילמדו בו תלמידיו מפני שממעט הבקאות. וכך הי' סדר לימודו, תלמידיו היו לומדים לפניו ספר הטורים, והוא הי' אומר להם מקור נפתח לכל דין מהש"ס, לא אירע שנעלם מהרב מהריב"ל שום מקור דין ברוב בקאותו, אך אחר שגזר הגזירה קרה יום אחד, שלמדו דין והרב לא מצא ידיו והגליו בבית המדרש, כל בקאותו נסתלקה ממנו כלא היתה, טרח וחפש חפוש אחר חפוש, פשפש ולא מצא. הודה הרב מהריב"ל: נראה שמן השמים רוצים שספר "בית יוסף" יתפשט בעולם, לכו חזו, הלכו וחפשו ב"בית יוסף" ומצאו איה מקור הדין בש"ס, הלך והתיר להם הגזירה. מפני שראה שהסוגיה היתה ידועה לו, אך נסתרה מבינתו, והסיק כי מן השמים זכו לו למרן ה"בית יוסף" שיתפשט ספרו בכל העולם כולו.

ט.

כל העושה כפסקי מרן, עביד כמאתיים רבנן, ולכך קורין למרן מר"ן סתם, כי הוא ראשי תיבות מ'מאתן ר'בנן נ'סמך

כתב מרן הבי"ז ז"ל בהקדמת ספרו "בית יוסף": הסכמתי בדעתי כי להיות שלושה עמודי ההוראה אשר בית ישראל נשען עליהם בהוראותיהם, הלא המה הרי"ף והרמב"ם והרא"ש ז"ל... והעיד מרן החיד"א ז"ל ששמע מפום רבנן קדישי ששמעו מפי הרב הגדול מופת הדור מהר"ח אבולעפיא זלה"ה, שקיבל מזקני גאוני

בן עולם קונטרס ב' – ויוסף הוא השליט על הארץ **הבא** מג

הדור שהסכימו בכלל זה דמרון ללכת אחר ג' עמודי הוראה קרוב למאתיים רבנים מדורו כאמור לעיל, וכך היה אומר כי כל אשר יעשה פסק מרן עבד כמאתן רבנן, אלז דבריו ז"ל. ורבנן קדמאי אתנחו סימנא, לכך קורין למרן מר"ן סתם, כי הוא ראשי תיבות מ'מאתן ר'בנן נ'סמך.

ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א

קונטרס שלישי
ובני ישראל
יוצאים
ביד רמ"א
מרן הרמ"א

הקונטרס הזה יוצא לאור לראשונה, וכבושם הזה עדיין לא נראה, מאיר עינים, ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך אשר יכסה ארץ, ובעזה"ת יעורר את לבות בני ישראל מתדרמתם, ויביא תועלת רבה לעם ישראל, יען כי רבתה בה ההזנחה, ובוודאי שהמעייין בקונטרס לבו יתעורר להתחזק ולהתאמץ ביתר שאת וביתר עז, לעורר את עצמו ואת הזולת ללימוד השולחן ערוך אורח חיים בכל יום, ויפעל בכל כוחו ואונו לזכות את הרבים.

יוצא לאור בעז"ה על ידו:
מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך
אורח חיים – מחבר עם רמ"א

חשון תשס"ה לפ"ק – ברוקלין ניו יארק יצ"ו

מר בן עולם קונטרס ג' – ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א הבא

— קונטרס שלישי —

"ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א"

מרחן הרמ"א

א.

הקדמת רבינו הרמ"א להגהות השולחן ערוך

בהיות כי הגאון המחבר בית יוסף ושולחן ערוך שלו חכם עדיף מנביא טבח טבחן ערך שלחנו לא הניח אחריו מקום להתגדר בו לזלי ללקט דברי האחרונים ולהורות דרך המנהגים שנהגו במדינות אלו, באתי אחריו לפרום מפה על שלחן ערוך שחבר ועליה כל פרי מגדים ומטעמים אשר יאהב האדם, ובלא זה השלחן אשר הוא ערך לפני ה' ולא נתנו עדיין לבני אדם אשר במדינות אלו... ואני ראיתי כל דבריו כשלחן ערוך כנתנו משה מפי הגבורה.. יושב בסתר עליון הוא ישמרנו ויזכנו לבקשת המשורר שביקש תערוך לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רויח אך טוב וחסד ירפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה' לאורך ימים.

ב.

הרמ"א מגדלותו

הספידו הגמ"ר שמואל יהודה קאצינעלבווען: "גדול הדור שלא הניח כמותו בכל הגלילות ההם".

ג.

ממשה עד משה לא קם כמשה

נחרת על מצבתו: "ה"ה נר המערבי הגאון הגדול בדורו, מ' משה רועה אבן ישראל ביום ג'ל למספר בני ישראל, משה היה רועה צאן ישראל, צדקת ד' עשה ומשפטיו לישראל, הרביץ תורה לישראל, גלה כבוד

הבדצים והסכינים

בן עולם קונטרס ג' – ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א **הבא** מה

מישראל העמיד תלמידים לרבבות אלפי ישראל, וממשה ועד משה לא קם כמשה בישראל, וזאת תורת החטאת ותורת העולה אשר שם משה לפני בני ישראל שנת של"ב לפ"ק.

ד.

והאיש משה גדול מאוד

הגאון המהרש"ל אמר עליו: "והאיש משה גדול מאוד, אהובי שארי האלוף יניק וחכימא דדרא כי מי גדול ממר שהלכה למשה מסיני".

ה.

דברי השל"ה הקדוש על הרמ"א: "זכה מן השמים שיפסקו כמותו"

כותב בעל השל"ה הקדוש: "הגאון מהר"ש לוריא ז"ל והגאון מהר"ם איסרלן ז"ל וכבר יצא טבעו של הגאון מהרמ"א ז"ל, לילך אחריו ולפסוק כמותו ובודאי מן השמים זכה לזה, כמו שנפסק הלכתא כבית הלל אף על גב דבית שמאי הוי חריפי".

ו.

ראוי לסמוך על פסקי הרמ"א

רבי אברהם סג"ל הורוויץ (תלמיד הרמ"א אביו של השל"ה) כותב: "אם יש מחלוקת בין הגאונים בעלי השולחן ערוך, ואנחנו בני אשכנז נוהגים כמו מו" כמותה"ר משה איסרליש זצ"ל, כי זה האיש משה הי' אחרון לאחרונים, וראה וקרא ושנה דברי ראשונים ואחרונים, חדשים וגם ישנים, וידע דעת כולם מקטנם ועד גדולם, דבר ממנו לא נעלם, והסכים אל האמת וכפי המנהג שנהגו המדינות אלו. על כן ראוי לסמוך עליו אפילו שלא בשעת הדחק".

